UNDER 30 TMT

Tạ Minh Tuấn

Trước bình minh luôn là đêm tối

THÀNH CÔNG TRƯỚC TUỔI 30

Sống alphabooks NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG - XÃ HỘI

Duong Kobo's Book Club

Tủ sách Kỹ thuật số
dành cho
Kindle & Kobo

SCAN TO JOIN

Kính tặng ba Tạ Văn Doanh, má Dương Thị Thu Nguyệt
và thương tặng con gái Tạ Minh Tiên

Mến tặng những người trẻ và tất cả những ai
có trái tim vẫn còn trẻ!

1
Trước bình minh luôn là đêm tối

Đây là câu chuyện của người phụ nữ ấy…

Mái tóc đen tuyền, dài ngang lưng. Đôi mắt trong veo, sáng ngời khí chất thông minh. Nụ cười thật dịu dàng, thuần khiết. Nàng sinh ra ở một vùng quê nghèo Quảng Ngãi, là một người con của khúc ruột miền Trung yêu thương…

Tốt nghiệp đại học sư phạm với chuyên ngành Anh Văn, nàng đi dạy tiếng nước ngoài cho bao lứa học trò. Sau đó, nàng kết duyên cùng một người xuất thân từ gia đình nông dân, nhưng bởi có tố chất và vô cùng nghị lực nên chàng cũng trở thành một giáo viên có ích cho xã hội lúc bấy giờ.

Cuộc sống như một bức tranh đa sắc màu. Trải qua chiến tranh khốc liệt, tình cảm của đôi uyên ương chẳng những không hề rạn nứt mà còn trở nên thắm thiết hơn. Giữa những vất vả của cuộc sống, những khó khăn của thời cuộc, chàng và nàng vẫn luôn chọn cho mình lối sống tích cực. Vượt qua tất cả họ đã hạ sinh một bé trai và một bé gái thật kháu khỉnh, dễ thương.

Sau chiến tranh, cuộc sống dần ổn định. Người con gái xứ Quảng lúc này đã thành bà mẹ hai con, vẫn nhân hậu, dịu dàng và xinh đẹp. Lòng khao khát có thêm một đứa trẻ để lấp đầy những ngày tháng vất vả thôi thúc nàng mang thai đứa con thứ ba.

Nhưng… Nàng đã mất đi đứa con ở ngay giai đoạn đầu của thai kỳ. Với nỗi đau xót, đôi khi còn tự trách mình đã không cẩn thận giữ gìn, nàng quyết tâm "mang đứa bé ấy trở về" một lần nữa!

Lần mang thai thứ tư, cứ ngỡ mọi thứ sẽ trôi qua thật êm đềm, thế mà đứa bé cứ như muốn "tuột ra khỏi sự yêu thương". Nàng sẩy

thai lần thứ hai!

Đối với người phụ nữ, mang thai là một điều vô cùng thiêng liêng và cao cả. Khi không giữ được đứa bé, tâm lý người mẹ sẽ bị ảnh hưởng rất mạnh.

Mặc cho những trăn trở giày vò bản thân mỗi ngày, sâu thẳm trong nàng vẫn là quyết tâm muốn đánh bại cái gọi là "số phận". Nàng quyết định mang thai lần thứ năm.

Thời ấy y học chưa phát triển như bây giờ, không có máy siêu âm để biết được đứa bé trong bụng mình thế nào. Tình yêu thương đơn giản là những cử chỉ thật nhẹ nhàng, những cẩn thận chăm chút từng bữa ăn và cố gắng giữ cho tinh thần luôn vui vẻ, an nhiên. Dường như tất cả mọi thứ đã được chu toàn hết sức, trọn vẹn.

Nhưng… vẫn thất bại. Nàng vẫn mất đi đứa con còn trong bụng mẹ. Lần thứ ba nàng để vuột mất đứa con yêu thương của mình!

Câu chuyện, vẫn chưa dừng lại… Ở lần mang thai thứ sáu, nỗi đau sẩy thai vẫn không buông tha. Nàng hư thai đến bốn lần liên tiếp!

Đó là một nỗi đau vô tận, không phải chỉ là một lần mất mát nhân cho bốn lần, mà dường như là vô hạn…

May sao, nàng vẫn có thể mang thai. Thế là ông trời mang đứa bé đến thêm một lần nữa. Lần này, khi thai đến tháng thứ hai, nàng có dấu hiệu ra nhiều máu, bốn lần hư thai trước cũng có dấu hiệu này. Vô cùng lo lắng, nàng vội vàng đến bệnh viện xin thuốc giữ thai lại, bốn lần trước cũng dùng loại thuốc này nhưng vô hiệu.

Thật may, lần này cái thai vẫn giữ lại được!

Thế nhưng, khó khăn mới chỉ bắt đầu. Đến tháng thứ bảy, khi đó bụng đã khá to, nàng nằm trên ghế bố và buông lỏng cơ thể, tập cho mình có một tâm trí thư giãn, an nhiên, điều đó sẽ rất tốt cho đứa bé ở trong bụng. Đang yên lành thì đột nhiên ghế bố sập. Nàng không có bất kỳ sự phòng vệ nào nên thân mình đập thẳng xuống sàn, máu ra nhiều. Khi nhìn thấy máu trên sàn nhà, nàng không kìm được nước mắt, nàng khóc, khóc tức tưởi. Mẹ ở gần đó liền chạy lại dỗ dành, giọng nàng đứt quãng trong nước mắt: "Mẹ… ơi… con… lại mất… thêm… một… đứa… nữa rồi…"

Rồi hai mẹ con ôm nhau khóc…

Thật kỳ lạ... Đứa bé trong bụng nàng tai qua nạn khỏi, vài tuần sau, khi bình minh sắp ló dạng, nàng sinh ra một bé trai khỏe mạnh!

Đứa bé đó chính là người đang viết những dòng này để chia sẻ và gửi gắm đôi lời tâm tình với bạn!

Người phụ nữ ấy chính là mẹ tôi!

Mãi đến năm 18 tuổi, tôi mới được nghe mẹ kể câu chuyện này. Lúc đó vì chưa chín chắn, tôi buột miệng hỏi mẹ: "Tại sao mẹ lại sinh con ra? Mẹ đã có anh, có chị và phải chịu nhiều đau đớn như vậy, sao mẹ vẫn sinh con ra làm gì?"

Mẹ tôi là một người phụ nữ miền Trung thật thà, chất phác, nên câu trả lời của mẹ cũng thật đơn giản: "Tại... mẹ tức quá!"

"Mẹ tức quá! Nên mẹ quyết sinh con ra cho bằng được!"

Khi nghe mẹ trả lời như vậy, tôi cảm thấy có một dòng điện chạy dọc từ gáy xuống sống lưng. Rồi tôi toát cả mồ hôi lạnh, vì một suy nghĩ: "Mém chút nữa thì mình đã không được sinh ra!".

Phải rồi! Tôi có mặt trên đời này, tồn tại trên thế giới này là nhờ mẹ. Và bạn cũng vậy, bạn ra đời là nhờ ba mẹ bạn, chúng ta nợ họ một món ân tình mà có lẽ cả đời này cũng không thể trả nổi. Đối với mẹ tôi, mọi thứ còn đặc biệt hơn, mẹ đã trải qua quá nhiều khó khăn, quá nhiều đau khổ để sinh ra tôi. Nếu như mẹ tôi bỏ cuộc, tôi đã không có mặt trên đời này, không bao giờ có thể theo đuổi đam mê và giấc mơ của mình và cũng không thể viết nên những dòng chất chứa cảm xúc này để sẻ chia với bạn. Tất cả những điều ấy xảy đến là nhờ mẹ tôi đã kiên trì! Bà đã không bỏ cuộc!

Bạn ra đời là nhờ ba mẹ đã cho phép điều đó diễn ra, chúng ta nợ họ một món ân tình mà có lẽ cả đời này cũng không thể trả nổi.

Vì nghĩ đến mẹ nên sau này, dù làm bất cứ chuyện gì, gặp bao nhiêu khó khăn tưởng chừng như không thể vượt qua, tôi vẫn luôn lấy Kiên Trì làm kim chỉ nam cho mình, để luôn nắm giữ ước mơ và niềm hy vọng.

Mẹ đã sinh tôi ra, sau bốn lần hư thai liên tiếp. Chính điều đó và chính cuộc đời của bà, để đã chứng minh cho một chân lý: Trước Bình Minh Luôn Là Đêm Tối. Mẹ đã trải qua một đêm tối như kéo

dài đến vô cực, nhưng sự kiên trì đã được đền đáp, và bóng tối phải nhường chỗ cho ánh sáng – thứ ánh sáng rạng ngời của bình minh! Tôi chính là bình minh, là niềm vui, niềm hy vọng và động lực sống của mẹ. Khi tôi hiểu được điều này, lần đầu tiên trong đời tôi cảm nghiệm được việc mình sinh ra, sinh mạng của mình, và cuộc đời mình, tất cả thật ý nghĩa! Vì có được cảm nghiệm đó, nên tự trong vô thức tôi đã quyết định rằng: "Mình phải sống một cuộc đời đáng sống!" – Điều đó đã ảnh hưởng quyết định đến số phận của tôi sau này!

Bạn cũng vậy! Bạn được sinh ra là cả một hành trình 9 tháng 10 ngày. Điều đó vĩ đại hơn bạn có thể hình dung rất nhiều. Nên cuộc đời bạn chắc chắn có căn nguyên nào đó, bạn chắc chắn có một sứ mệnh nào đó. Khi bạn cảm nhận được "điều kỳ diệu" này, bạn sẽ kết nối được với nguồn sức mạnh vĩ đại bên trong mình, bạn sẽ sống một cuộc đời đáng sống hơn, và gặt hái những thành công ngoài mong đợi.

Cuộc đời bạn chắc chắn có căn nguyên nào đó, bạn chắc chắn có một sứ mệnh nào đó!

Có lẽ cuộc đời của chúng ta có sự kết nối và giao thoa với nhau. Nên đó là lý do chúng ta gặp nhau trong cuốn sách này! Cuốn sách gồm 30 25 chương. Mỗi chương là một câu chuyện, một bài học hoặc một kinh nghiệm xương máu mà tôi muốn chia sẻ với những người trẻ bằng tất cả chân thành. Phần lớn các chương được viết theo trình tự thời gian: Khi tôi sinh ra, lớn lên, đi học, khởi nghiệp, thất bại rồi thành công, và những thành quả đạt được… Với tôi, tiêu đề của mỗi chương giống như một câu "thần chú" mà tôi luôn tự nhắc nhở mình, để trở thành "người nhạc trưởng của chính cuộc đời mình". Nó cũng tóm tắt được những triết lý trong cuộc sống mà tôi đã đúc kết được thông qua những trải nghiệm, những chiêm nghiệm thực tế. Hy vọng, nó phần nào hữu ích với người trẻ và với những người không còn trẻ nhưng luôn mang trong mình "một trái tim tươi trẻ". Trong bài viết mỗi chương còn rất nhiều câu "thần chú" khác được đóng khung cẩn thận. Hy vọng chúng khiến bạn lưu tâm và sẽ có ích với bạn trong thời điểm nhất định nào đó! Bạn có thể đọc một mạch cuốn sách này, nhưng có lẽ tốt nhất là mỗi ngày bạn chỉ nên đọc một chương, dành thời gian ngẫm ngợi để vỡ lẽ thêm nhiều điều, có thể đó chỉ là những điều hiển nhiên tồn tại quanh ta mà bấy lâu ta vô tình không để ý.

Nếu sau này, gặp những chặng đường khó khăn, bạn chỉ muốn bỏ cuộc, mong bạn hãy nhớ đến hành trình mang nặng đẻ đau và khoảnh khắc người mẹ kính yêu đã sinh ra bạn, chí ít bạn đã là ánh sáng với một ai đó trên thế giới này, khi đó bạn sẽ có thêm niềm tin, sự kiên nhẫn và sức mạnh để sáng tạo ra số phận của chính mình! Đừng quên rằng: Trước Bình Minh Luôn Là Đêm Tối!

Những dòng tiếp theo là câu chuyện của chính tôi… Và đó cũng có thể là câu chuyện của bất kỳ ai có khát vọng sống trọn vẹn với "phiên bản tuyệt vời nhất" của chính mình!

"Hãy trở thành người nhạc trưởng của chính cuộc đời bạn. Đừng sống vô nghĩa để rồi chết đi và mang theo xuống mồ bản nhạc có ý nghĩa nhất của đời người, chưa bao giờ được cất lên!" – TMT

2

Cha mẹ là những người thầy vĩ đại nhất

Nghe kể hồi đó nhà nghèo lắm, đúng kiểu nông dân chân chất, khó khăn đến nỗi bà nội kho một con cá, có một con cá đó mà cả nhà ăn cả tuần, cứ tra thêm mắm thêm muối, đun lại rồi ăn tiếp...

Để thoát khỏi cái nghèo đó chỉ có một con đường, đó là học hành cho tử tế. Nên ba và các bác chong đèn học ngày học đêm. Rồi cũng đến lúc xa nhà để ôn luyện chuẩn bị cho kỳ thi. Khi đó chị gái của ba ở quê chẳng may cuốc trúng mảnh bom, mất khi còn khá trẻ. Bà nội lòng dạ tan nát mà cố giấu nước mắt, nén nỗi đau vào lòng chịu đựng một mình, chưa cho mấy anh em biết, sợ ảnh hưởng tinh thần, để mấy anh em tập trung thi cho tốt...

Bà nội là một phụ nữa nông thôn miền Trung, vì chiến tranh nên xa chồng hơn hai chục năm. Gia cảnh khó khăn, tài sản chẳng có gì, thậm chí phải trải qua nhiều nỗi đau, nỗi đau mất con, gia đình ly tán, chịu nhiều áp bức... Vậy mà, bằng một sức mạnh kỳ lạ nào đó người phụ nữ nhỏ nhắn ấy lại nuôi dạy cho hết thảy mấy người con đỗ đạt, nên người, năng làm việc thiện, có ích cho xã hội, đều là người thành đạt sau này. Chuyện về bà thì nhiều lắm và được ghi chép lại chân thực trong cuốn gia phả dòng họ, những ghi chép mà khi đọc tôi đã không cầm được nước mắt...

Vì đều là những tấm gương học hành nghiêm túc, tự lập vươn lên nên sau này ba mẹ tôi cũng dạy các con những đức tính như vậy. Tôi đã khởi nghiệp mà chẳng có bất kỳ sự hỗ trợ nào về tài chính, mối quan hệ, nguồn lực kinh doanh. Mà thật ra, lúc tôi khởi nghiệp thì cũng còn mông lung lắm, nên chẳng dám xin hỗ trợ từ gia đình. Tôi và các anh chị cũng tự vươn lên là chính.

Sau này, nhiều người hỏi rằng tôi có được gia đình hỗ trợ gì không, tôi đều trả lời: "Có chứ, nhiều lắm!" Thứ tôi được hỗ trợ lớn nhất là sự giáo dục trọn vẹn – ba mẹ lo cho tôi ăn học đầy đủ. Tuổi thơ của tôi thì chẳng có gì đặc biệt để mà kể, nó trôi qua êm đềm. Và với nền tảng giáo dục đó, chưa bàn là nó đã có giá trị to lớn hay chưa, nhưng nó thật sự đã cho tôi một nền móng, một bước đà và một điều kiện thuận lợi. Tôi được ăn học đầy đủ, đó chính là những gì tuyệt vời nhất ba mẹ đã dành cho tôi.

Nếu bạn, người đang cầm cuốn sách này trên tay, là một người trẻ thì lời gửi gắm đầu tiên của tôi là: Hãy cố học cho tử tế! Với những người nghèo khó thì học hành là một con đường để vươn lên, và điều này đã được kiểm chứng (proven solution). Thời đại con người đã sản xuất ra những chiếc xe hơi hiện đại, phóng tàu vũ trụ, phát triển trí tuệ nhân tạo, chẳng mấy chốc mà trí năng vượt qua cả những bộ óc lớn nhất, thì chìa khóa sống còn là phải có tri thức, phải có trải nghiệm. Với những người chưa thực sự nhận ra sức mạnh của giáo dục mà đã đạt được thành công, có lẽ họ sẽ còn thành công vang dội hơn nhiều lắm nếu may mắn nhận ra ý nghĩa của việc học hành, và họ sẽ góp phần nhiều hơn cho sự thay đổi của xã hội so với những gì đã làm được. Mỗi người chúng ta đều phải học, theo kiểu này hay kiểu khác, có như thế nhận thức nói chung mới dần thay đổi. Thực tế, có rất nhiều người không phải là người xấu nhưng chỉ vì chưa có sự học – chưa học để có một nhận thức mới – nên vẫn có những hành động gây hại đến người khác, đến chính mình, gây hại cho tự nhiên, xã hội, thậm chí là gây hại cho cả hành tinh này.

Và người trẻ, sau này, dù bạn có thành công thì cũng đừng tự hào "Tự tay tôi làm nên tất cả" dù cho điều đó có vẻ đúng đắn đến đâu. Hãy học cách biết ơn, thực hành lòng biết ơn từ những gì nhỏ nhất trong cuộc sống, mà trước hết là biết ơn cha mẹ!

Hãy học cách biết ơn, thực hành lòng biết ơn từ những gì nhỏ nhất trong cuộc sống.

Câu chuyện của bà nội tôi, người thuộc tầng lớp bần cố nông nhưng nuôi dạy ba tôi và các bác ăn học thành tài là minh chứng rõ rệt cho câu nói của Fukuzawa Yukichi: "Trời không sinh ra người đứng trên người. Trời không sinh ra người đứng dưới người. Tất cả, là do sự học mà ra".

Sự vươn lên của ba tôi từ một gia đình nông dân nghèo là bài học

lớn cho tôi về sự học. Ba không trực tiếp dạy tôi nhiều nhưng những lời ông nói, những hành động, tấm gương của ông luôn soi sáng con đường tôi đi và trao cho tôi nhiều bài học ý nghĩa.

Tôi còn nhớ sau này trong đám cưới của tôi, khi ba tôi phát biểu với tư cách thân phụ chú rể, nhiều người bạn của tôi đã trầm trồ rằng ông phát biểu rất "súc tích, chân thành và tình cảm".

Nhưng trừ những người trong gia đình ra thì không ai biết rằng khi đó ông đang bị chứng bệnh sốt xuất huyết hành hạ. Vậy mà ông bỏ viện về, xuất hiện đầy phong độ giữa buổi lễ và khiến mọi người hết sức bất ngờ. Khi lễ cưới kết thúc cũng là lúc ông phải nhập viện trở lại và tiếp tục đối diện với thời kỳ nguy hiểm của căn bệnh.

Ông luôn là một người cha đầy trách nhiệm và nếu có thể được sinh ra lần nữa, tôi vẫn ước mong mình vẫn là con của ba mẹ tôi.

Ba tôi chính là "căn nguyên" truyền khát vọng khiến tôi khởi nghiệp kinh doanh, và nếu tôi không khởi nghiệp, có thể tôi sẽ là một con người hoàn toàn khác.

Có một câu nói của ông mà tôi luôn nhớ từ khi còn nhỏ. Chuyện là, hồi nhỏ tôi hay sợ ma, thấy vậy ba nói với tôi: "Nếu mình sống tốt, sống quân tử thì con vẫn tôn trọng, nhưng không cần phải sợ cả quỷ, thần". Có lẽ vì vậy nên dù không cần hỗ trợ con cái bất cứ điều gì về phương diện tài chính, mối quan hệ, nhưng "vốn liếng" lớn nhất mà tôi và các anh chị nhận được từ ba là cách sống. Tôi cũng phải rèn luyện thật nhiều mới có thể làm theo được điều đơn giản mà ba nói ở trên. Như lời của người chị họ đã từng nói với tôi: "Hồi đó cậu[1] (tức là ba tôi) nuôi chị. Về đạo đức cậu là số 1!". Còn mẹ, chính những gì mẹ đã trải qua trong cuộc đời và cách mẹ sinh ra tôi đã dạy tôi những bài học quan trọng về lòng kiên trì, về chân lý "Trước bình minh luôn là đêm tối". Cả ba và mẹ đều có những ảnh hưởng tích cực đến cuộc đời tôi.

[1] Theo phong tục tại một số địa phương ở miền Trung, trong đó có Quảng Ngãi, bối cảnh tác giả đang nhắc đến, người ta gọi anh/chị của mẹ là cậu/dì, không gọi là bác như phong tục miền Bắc. (BTV)

Khi nhận giải thưởng "Doanh nhân của năm 2016" trong danh sách "Men of the year" (ở hạng mục Doanh nhân tôi là đại diện duy nhất) tạp chí Đàn Ông có hỏi tôi một câu hỏi: "Ai là người truyền cảm hứng nhiều nhất cho cuộc đời anh?" – chẳng ngần ngại, tôi liền trả lời: "Chính cha mẹ tôi, họ cũng là những người

thầy vĩ đại nhất!"

"Chính cuộc đời bạn là bài học quan trọng nhất cho con cái bạn sau này." – TMT

3

Hãy là một conngười của lý tưởng, lý tưởng nhưng không ảo tưởng

Thời cấp I, tôi và lũ bạn trong lớp được cô giáo giao cho một bài tập làm văn ngay tại lớp. Tôi còn nhớ đề bài đơn giản và ngắn gọn là: "Em hãy mô tả ước mơ của em trong một câu"

Chỉ nhiêu đó thôi nhưng tôi thấy lũ bạn đứa thì gãi tai, đứa thì ngồi cắn móng tay, đứa thì ngậm bút... Sau này tôi hiểu là vào lúc đó quả thật cả đám chúng tôi nào đã định hình được đâu là ước mơ của mình? Và thậm chí, dù có ước mơ đi nữa thì nó vẫn có thể biến đổi theo thời gian! Với một học sinh lớp 3 mà nói thì mọi thứ còn đang dừng lại ở mức độ "thấy nó hay hay", "có vẻ thích", "người ta sao mình vậy", chứ chưa định hình được rõ nét ước mơ và khát vọng của đời mình là gì.

Nhìn cả lớp một lượt, xong rồi tôi cũng phải tập trung cho bài làm của mình, thời gian đang cạn dần… Nghĩ ngợi một hồi, tôi nhớ ra có một điều mình đã đọc được đâu đó trong một bộ truyện tranh, tuy đó không phải là điều mà tôi đã tự trải nghiệm, song tôi cũng tâm đắc với nó, và chợt thấy mình có một cảm xúc chân thật mong mỏi điều ấy xảy ra. Dù chỉ là một đứa trẻ "ăn chưa no lo chưa tới" thì tôi cảm vẫn cảm thấy rằng đó là điều mình muốn viết. Nên tôi đã viết nó ra theo cách của mình và hoàn tất bài làm...

Hết giờ, chúng tôi nộp bài. Cô giáo cho cả lớp ngồi tự học, trong lúc đó cô chấm bài rồi đọc điểm ngay trên lớp. Cô đọc to bài làm của một bạn có điểm rất thấp :

“Ước mơ của em là sau này trở thành trùm buôn bán ma túy”.

Cả lớp cười ầm ĩ. Cô giáo nhìn bạn ấy, vẻ như vừa buồn cười vừa ái ngại! Cô còn đọc thêm nhiều bài văn khác, đa phần là “Em ước mơ sau này làm bác sĩ”, ”Em ước mơ được làm bác học”, “Ước mơ của em là kiếm được nhiều tiền và mua được xe ô tô giống bố”…

Sau đó cô nói với cả lớp là có một bài đạt điểm cao nhất, rồi cô đọc nội dung của bài văn đó:

“Em mơ ước về một thiên hạ thái bình, mọi người sống chan hòa đầy tình thân yêu với nhau như người một nhà”.

Tôi biết đọc đến đây có thể bạn sẽ phì cười. Chính tôi cũng muốn phì cười khi nhớ lại bài văn của mình cơ mà! Có thể bạn cho rằng đó là điều viển vông, là chuyện không thể đạt được, và chỉ là lời sáo rỗng của một cậu bé 8 tuổi. Tại sao rất nhiều đứa trẻ khác cũng viết những điều sáo rỗng (có đứa còn chẳng rõ công việc cụ thể của một nhà bác học là gì song vẫn ước mơ làm nhà bác học đấy thôi), nhưng cô giáo lại cảm được bài văn của tôi và cho nó điểm cao nhất?

Mãi đến 20 năm sau tôi mới “ngộ” ra câu trả lời!

Thời gian vụt trôi, chàng thanh niên 28 tuổi là tôi cuối cùng cũng có dịp đến sinh sống, học tập và làm việc ở “Quốc gia Khởi nghiệp” Israel trong gần 1 tháng. Tôi là một trong hai người Việt Nam dược Đại Sứ Quán Israel lựa chọn cho chuyến đi này, tôi đại diện cho Sài Gòn, một anh bạn khác đại diện cho Hà Nội. Trong 1 tháng đó tôi đã học được rất nhiều từ cách tư duy của người Do Thái. Bạn biết không, ở đây có một địa điểm rất nổi tiếng là Jerusalem – thánh địa của ba tôn giáo lớn, tương truyền là nơi Chúa Jesus bị hành hình, nơi đã trải qua biết bao nhiêu cuộc chiến tranh, chứng kiến biết bao nhiêu mạng người bị tước đi.

Ở Thành cổ Jerusalem có một địa điểm rất nổi tiếng là Bức Tường Than Khóc. Đây là nơi người Do Thái đến để cầu nguyện và khóc than cho số phận bi đát của dân tộc mình suốt hàng ngàn năm qua khi cứ phải di cư từ nơi này đến nơi khác, vượt qua hết cuộc chiến này đến cuộc chiến khác, mòn mỏi tìm kiếm “Miền Đất Hứa” (The Promised Land). Ở đây có một phong tục rất đặc biệt là người ta viết lời cầu nguyện hoặc ghi ra giấy ước mơ của mình rồi gấp lại và nhét vào khe của Bức Tường Than Khóc. Người ta tin là bằng cách đó lời cầu nguyện sẽ trở thành hiện thực!

Lần đầu tiên ghé thăm Jerusalem, tôi đã viết ra ước mơ của mình

và làm theo y như vậy. Vì cảm thấy điều này thật thú vị nên tôi có chia sẻ trên Facebook, chẳng ngờ nhiều người bạn đã nhờ tôi viết ước mơ thay cho họ, vì đời người dễ gì có mặt tại Jerusalem. Lúc đó tôi biết là trong lịch trình học tập của mình sẽ còn ghé lại Jerusalem nên tôi đồng ý ngay.

Đâu ngờ rằng sau đó lịch bị hủy, thế là chúng tôi không còn có dịp đến Jerusalem nữa!

Bản thân tôi thời trẻ cũng nhiều vấp váp, sai lầm. Song đến những năm về sau này, khi đã dần trưởng thành thì tôi đặt ra cho mình một nguyên tắc: Hễ đã nói ra điều gì thì sẽ thực hiện điều ấy cho bằng được. Đến nỗi nếu thấy ai nói hoặc hứa mà không làm thì tôi sẽ cảm thấy bực lắm. Nên mặc dù lịch trình chung của đoàn bị hủy, song vì đã trót hứa trên Facebook nên tôi tìm cách tự mình đến Jerusalem.

Đi tàu điện đến đó, tôi bắt taxi đi thêm một đoạn ngắn vào khu Thành cổ. Trên đường đi, tin tức thông báo có một vụ nổ bom ở gần đấy. Tôi hơi sợ, song dặn lòng bình tâm! Cuối cùng tôi cũng đến nơi!

Khi đứng trước Bức Tường Than Khóc, trời lạnh giá đến nỗi tôi thở ra khói. Hai tay xoa xoa, run run, tôi lấy giấy bút ra nắn nót viết từng từ, vừa viết vừa hít thở đều để định tâm lại. Mãi rồi cũng xong, tôi gửi gắm tâm nguyện của mọi người lên bức tường với tất cả lòng thành kính và sự chân thành. Xong việc, tôi cảm thấy thật bình an, hạnh phúc vì đã thực hiện trọn vẹn lời hứa của mình.

Tối hôm đó chắc do lo ngại khủng bố nên các phương tiện công cộng ở Jerusalem đều nghỉ sớm, vì không biết thông tin này nên tôi không thể đón được tàu điện hay xe buýt. Vậy là tôi phải đi taxi về, tốn cũng đến bạc triệu (taxi ở Israel khá đắt đỏ) mới đến ga tàu điện gần nhất ở Tel Aviv, rồi từ Tel Aviv lại bắt tàu điện về Haifa, là nơi tôi sinh sống và học tập. Tiền chi thì cũng có xót! Tự ngẫm thấy lời hứa đắt giá thật! Song uy tín là cái phải giữ như giữ mạng của mình! Thật ra nếu tôi không làm thì cũng không ai trách hay giận gì tôi, hoặc tôi cứ nói là mình đã làm cho mọi người an tâm cũng được thôi. Song tôi thấy nếu làm vậy thì mình không còn là mình nữa, nên cứ hoàn tất những gì đã hứa thôi.

Tự ngẫm thấy lời hứa đắt giá thật! Song uy tín là cái phải giữ như giữ mạng của mình!

Có một điều mà tôi vẫn chưa kể, chắc bạn còn nhớ tôi đã theo đoàn đến Jerusalem một lần trước khi tự mình quay lại để thực hiện lời hứa chứ? Bạn biết không, lần đó tôi đã viết ước mơ của mình ra giấy, đó là ước mơ cho sự nghiệp kinh doanh của tôi. Song khi đứng trước Bức Tường Than Khóc, nhìn những người Do Thái khác trong trang phục truyền thống màu đen, đứng trước bức tường để cầu nguyện và than khóc, tôi cảm nhận được một nguồn năng lượng kỳ lạ, có cái gì đó "thức dậy" bên trong tôi. Tôi áp mặt vào Bức Tường. Rồi tôi cũng khóc…

Tôi nghĩ đến những mất mát mà con người đã trải qua, tôi nghĩ đến quá nhiều cuộc chiến tranh tàn khốc, quá nhiều sinh mạng không chỉ của người Do Thái, mà còn của người dân quê hương tôi, cũng như con người trên khắp thế giới này, đã mất đi vì những điều vô nghĩa và tàn nhẫn như chiến tranh. Tôi đã rất xúc động và đã khóc nức nở. Lúc đó ước mơ ban đầu mình viết ra giấy liền "bay" đi đâu mất. Điều duy nhất mà tôi cầu nguyện lúc đó lại là… "Tôi mong thế giới sẽ thanh bình hơn và không còn chiến tranh nữa, không có quá nhiều người phải chết oan uổng như vậy nữa!"

Đó là tròn 20 năm sau bài văn được cô giáo khen trước cả lớp. Ước mơ của tôi năm 28 tuổi đã có sự kết nối với ước mơ của cậu bé "tôi" năm 8 tuổi. Một cảm giác thật kỳ lạ!

Thật sự tôi chia sẻ câu chuyện này không phải để thể hiện mình là người tốt, hay có triển vọng thi… "nam hậu" (các cuộc thi hoa hậu, thí sinh thường hay trả lời "to tát" như vậy). Tôi nghĩ có nhiều người cũng sẽ làm như vậy, ở cái giây phút mà bạn có thể ước một điều thật tuyệt vời cho bản thân mình, một cơ hội khó mà lặp lại trong đời, thì bạn lại dành điều ước đó cho người khác, cho nhân loại. Tôi chỉ đơn giản là làm theo những gì mà lúc đó tôi muốn làm. Tôi chỉ mới chia sẻ điều này với hai người, song hôm nay, khi viết những dòng này, tôi quyết định chia sẻ nó với nhiều người hơn như một cơ hội để mở lòng, biết đâu qua đó lại lan tỏa được nhiều điều tử tế và tích cực hơn trong cuộc sống!

Bài làm văn năm đó tôi viết ra, đã chạm đến trái tim của cô giáo, kết nối được với cảm xúc của cô, nên cô đã chọn nó là bài làm hay nhất và đọc cho cả lớp nghe. Bởi vì nó được viết nên bởi trái tim tôi. Một lời ước nguyện được lưu giữ thật thuần khiết bên trong và đã thức dậy vào 20 năm sau!

Sau này tôi có một thói quen là không bao giờ phán xét ước mơ của người khác. Khi nghe ai đó nói về ước mơ của họ, tôi không vội góp ý, phê bình, vội chê chỗ này thiếu thực tế, chỗ kia mơ

mộng quá. Tôi chưa vội làm những điều đó. Vì tôi không phải là họ, tôi chưa hiểu được họ đã trải qua những gì và điều gì trong quá khứ đã tạo nên con người họ ngày hôm nay, tôi khó có thể dùng những chuẩn mực cá nhân của mình để phán xét giấc mơ của họ. Tôi chỉ có thể cổ vũ, rồi sau đó phải rất tinh tế dùng kinh nghiệm của mình góp ý thật chân thành cho những ước mơ, để chúng trở nên mạnh mẽ hơn! Tôi trân trọng từng mơ ước giống như cái cách tôi cẩn thận viết ra từng ước mơ, nắn nót từng chữ cái một, khi gửi gắm chúng lên Bức Tường Than Khóc vậy! Đừng phán xét quá sớm, ước mơ hoàn toàn có thể thay đổi. Không phải ai hồi nhỏ ước mơ trở thành bác sĩ sau này cũng làm bác sĩ. Cậu bạn tôi viết ra ước mơ hồi nhỏ là làm trùm buôn ma túy không có nghĩa là lớn lên cậu ấy nhất định sẽ là người xấu. Đạo đức là một khái niệm tương đối, không phải một nút gạt từ On sang Off và ngược lại, không phải chỉ là "Có đạo đức" hay "Vô đạo đức". Chúng ta cần phải rất cẩn thận nếu chơi trò chơi phán xét người khác!

Cô giáo đã không hề phán xét giấc mơ của tôi thật viển vông mà trái lại, cô đã giúp tôi nuôi dưỡng nó, tiếp thêm năng lượng cho nó, để nó vẫn "sống" sau ngần ấy năm. Nên sau này, cũng như cô, tôi trân trọng mọi ước mơ hướng thiện, hướng thượng. Cô giáo đã đọc bài văn của tôi cho cả lớp nghe với mong muốn cả lớp cùng học được một điều gì đó. Nay tôi cũng mạn phép chia sẻ câu chuyện này với bạn để lan tỏa thêm những suy nghĩ thiện lành trong cuộc sống này. Trong cuộc sống, tôi đã trải qua nhiều nỗi đau và đã nếm trải thực tế từ rất sớm. Nhưng sau tất cả, tôi vẫn tiếp tục mơ ước, tiếp tục nắm giữ lý tưởng của mình. Vì tôi biết, khi hướng đến hình tròn cho dù mình không thể tròn hoàn hảo, song mình được bầu bầu vậy cũng tốt rồi!

Sống lý tưởng chứ không ảo tưởng là như vậy! Lý tưởng cao đẹp đi đôi với hành động thực tiễn. Đầu mơ xa, chân đạp đất! Tôi vẫn nắm lấy lý tưởng của mình, và sống với nó mỗi ngày. Tôi vẫn tiếp tục mơ những giấc mơ lớn, và truyền cảm hứng cho người khác theo đuổi ước mơ của họ. Hãy tiếp tục ước mơ! Hãy tiếp tục đam mê! Hãy tiếp tục hành động! Hãy trở thành một con người của lý tưởng, lý tưởng nhưng không ảo tưởng!

Khi về lại Việt Nam, tôi quyết định góp phần làm cho thế giới trở nên tốt đẹp hơn, hòa bình hơn, tôi lập ra sứ mệnh của mình cho người Việt Nam: "Make Vietnam A Better Place To Live" – "Làm cho Việt Nam trở thành một nơi đáng sống hơn". Sứ mệnh đó bắt đầu bằng việc Truyền cảm hứng (Inspiring) và Trao quyền (Empowering) cho những nhà lãnh đạo, doanh nhân, giới trẻ để chính họ có thể tạo ra tác động xã hội tích cực (Social impacts) cho

cộng đồng địa phương của họ (Local communities), trên cả ba phương diện: Trí lực (Giáo dục), Thể lực (Sức khỏe), Tâm lực (Từ thiện, tu tập). Đó là cách để chúng ta cùng nhau thay đổi thế giới này!

Bạn biết không, trong số những "tờ giấy ước mơ" mà tôi viết cho mọi người rồi nhét vào Bức Tường Than Khóc, có ước mơ của một chị. Chị này bị bệnh nặng về cột sống, đã chạy chữa nhiều nơi nhưng không khỏi. Chị ấy ước cho bệnh của mình có chuyển biến tốt. Sau khi nghe tin mảnh giấy ghi ước mơ của mình đã nằm trong Bức Tường Than Khóc của Jerusalem, chị rất vui. Chị như được tiếp thêm niềm tin và có thêm hy vọng nên không ngừng nỗ lực tập luyện. Nghe đâu, bây giờ tình trạng sức khỏe của chị đã được cải thiện rất lớn rồi.

"Giúp đỡ người khác thực hiện giấc mơ là cách tốt nhất để hiện thực hóa giấc mơ của chính mình!" – TMT

4

Lời khen tặng có năng lượng làm thay đổi thế giới này

Bạn có nhớ được ngày đầu tiên đi học của mình?

Nghe mẹ kể lại thì ngày đầu tiên của tôi tốt đẹp lắm. Đó là buổi sớm ban mai, từng vạt nắng lung linh nhảy múa trên đường, những cơn gió nhẹ khiến lòng người phơi phới, không khí trong lành và những bông hoa thì khoe sắc ngát hương ven đường. Lúc ấy Sài Gòn đẹp đến lạ, và con đường đến trường cũng nhuốm màu kỳ diệu.

Ngôi trường đầu tiên của tôi là trường Mầm non Sơn Ca 14 ở gần nhà. Mẹ bồng tôi suốt con đường đến trường. Đến cổng trường gặp cô giáo, cô nói với mẹ rằng "sau chị hãy để cháu tự đi, trong lúc cháu đi thì nắm lấy tay cháu, chị đừng bồng cháu như vậy". Mẹ mỉm cười đồng ý, rồi cúi xuống động viên tôi. Cô giáo cũng khuyến khích tôi rất nhiều.

Hôm đó tôi ở trường cả ngày nhưng không khóc. Cô và mẹ càng khen ngợi tôi nhiều hơn. Chỉ một thời gian ngắn sau, tôi đã rất thích đi học. Những hôm bị bệnh không đi học được, nhớ trường nhớ lớp và ham học, tôi vẫn đòi ba cho đến trường, bắt mẹ chở đi học. Rõ là không thể. Tôi giận. Giận vì… không được đi học. Sao mà hồi nhỏ tôi lại thích đi học thế không biết!

Lên cấp I, tôi học trường Tiểu học Nguyễn Đình Chính. Từ sau khi được cô giáo khen ngợi về bài văn hay nhất lớp mà tôi đã kể ở chương trước, tôi học giỏi hơn hẳn, có mặt trong đội tuyển thi học sinh giỏi cấp thành phố, và luôn có thứ hạng trong nhóm dẫn đầu lớp.

Lên cấp II, trường Trung học cơ sở Colette chào đón tôi bằng tất cả sự sôi động, song tôi khởi đầu khá chậm chạp. Bước ngoặt làm thay đổi mọi thứ nằm ở tiết trả bài đầu tiên của môn Sử. Cô gọi tôi lên trả bài đầu giờ. Tôi đã làm tốt. Cô khen tôi giỏi và cho tôi điểm 10 đầu tiên. Lời khen của cô và điểm 10 đầu tiên đó đã truyền cho tôi một động lực khổng lồ. Động lực đó lớn đến nỗi học kỳ ấy tôi đứng nhất lớp! Đó là lần đầu tiên trong đời tôi đạt hạng nhất! Dù lớp 6/1 mà tôi học là lớp giỏi nhất nhì của toàn khối. Lời khen của cô tiếp cho tôi một nguồn năng lượng, để tôi không chỉ học chăm hơn, mà còn hăng say hơn và bắt đầu có những đam mê. Nên tôi trở thành học sinh nổi bật trong trường. Không chỉ học giỏi mà tôi còn khá năng nổ, sáng tạo trong các hoạt động của lớp. Trong giờ học bán trú, tôi "đầu têu" chế ra trò chơi đánh golf trong lớp, lấy giấy cuốn lại làm bóng golf, lấy thước làm gậy golf, chế lớp học thành sân golf, tạo ra các chướng ngại vật, lỗ bóng, đánh tính điểm như... golf thủ chuyên nghiệp. Để tăng độ khó, chỉ cần liên kết các lớp học khác nhau lại thành một sân golf liên hoàn. Tụi bạn thích mê và thường xuyên tổ chức "giải đấu" vào những lúc ở lại buổi chiều. Tôi dẫn đầu trong nhiều hoạt động của lớp. Bây giờ nhìn lại, tôi thấy lời khen của tiết học môn Sử quả thật là một điều kỳ diệu!

Tôi hiểu rằng với hệ thống giáo dục hiện nay của nước mình, thì việc một đứa trẻ học giỏi trong trường không có gì đảm bảo cho thành công sau này của đứa trẻ đó. Thậm chí có nhiều trường hợp ngược lại. Vì trường học dạy con người tư duy quá máy móc, học vẹt, và làm giảm đi tính sáng tạo, khả năng tư duy tranh biện cũng như năng lực hành động. Vì vậy, nếu con bạn học không giỏi trong một "hệ quy chiếu" là hệ thống giáo dục hiện nay của nước nhà thì cũng đừng quá buồn. Đó là quan điểm cá nhân của tôi. Song với những môi trường giáo dục tốt, nếu học giỏi được thì tại sao không? Điều quan trọng là rèn thái độ, cân bằng giữa kiến thức với kỹ năng, trang bị cho mình sự hiểu biết về thế giới này, và hòa mình với thiên nhiên. Nếu một hệ thống giáo dục giúp con người phát triển được như vậy thì thật lý tưởng, không thì chí ít cũng hãy khai thác nét riêng biệt của mỗi cá nhân, để mỗi người tự do khám phá tiềm năng, trở thành con người tốt nhất họ có thể, chứ đừng "đúc khuôn" ai cũng như ai.

Điều quan trọng là giúp cho mỗi người trở thành con người tuyệt vời nhất họ có thể trở thành. Mỗi lần nghĩ về điều này, tôi lại nhớ đến cách mà những lời khen đã thay đổi cuộc đời mình. Nên trong chương trình đào tạo X-Startup sau này của YUP Education (Xstartup.vn), tôi huấn luyện cả... kỹ thuật khen. Khen cũng phải đúng cách, nói theo đạo Phật là phải "đúng Pháp". Nguyên liệu

quan trọng nhất của mọi giao tiếp phải là lòng chân thành. Khi học một cái gì mới, nó thường chỉ là kỹ thuật. Nếu áp dụng kỹ thuật thuần thục, hiệu quả và theo đúng tình huống thì nó trở thành kỹ năng. Còn rèn được kỹ năng ở mức độ cao nhất thì nó trở thành nghệ thuật rồi. Song mọi thứ bắt đầu từ kỹ thuật. Vì là kỹ thuật nên có công thức, quy trình, hướng dẫn cụ thể cho lời khen. Nhưng dù kỹ thuật thì nó cũng không hề vô cảm, vì vẫn phải dựa trên nền tảng là Quan tâm, Chân thành và Chính trực.

Nguyên liệu quan trọng nhất của mọi giao tiếp phải là lòng chân thành.

X-Startup là chương trình đào tạo về khởi nghiệp kinh doanh được cộng đồng đánh giá cao. Bởi lẽ YUP Education là đơn vị đầu tiên làm về đào tạo khởi nghiệp ở Việt Nam. Nên YUP có công nghệ đào tạo tiên phong, không ngừng nâng cấp. Công nghệ đào tạo của YUP không phải dạng "bơm vá tinh thần" mà tập trung vào sự chuyển hóa thật sự từ bên trong của mỗi người. Nó được đánh giá rất tốt về chất lượng nội dung. Nó không chú trọng "quăng" ra quá nhiều kiến thức cho người học, vì YUP quan niệm kiến thức là thứ có thể dễ dàng tìm thấy khi đọc sách, hoặc với sự phát triển của công nghệ thì dễ dàng tìm kiếm được trên... Google. Vì vậy, lý do người học đến lớp không nên chỉ để tiếp nhận kiến thức. Đó là một sự lãng phí và theo quan điểm của YUP là không hề hiệu quả. Lý do người học đến lớp là để có một môi trường, nơi họ tương tác với giảng viên cũng như những học viên khác trong lớp, từ đó đạt được sự Thay đổi cũng như Chuyển hóa từ bên trong. Nên thay vì ôm vào người một đống lý thuyết mà không dùng được thì YUP hướng dẫn học viên của mình cách chuyển hóa bản thân để làm sao sau khi kết thúc chương trình đào tạo, họ bước ra khỏi căn phòng như một... Entrepreneur (doanh nhân khởi nghiệp), với những phẩm chất, hệ giá trị, niềm tin, năng lực của một Entrepreneur. Khi họ là một Entrepreneur "từ bên trong" thì sau đó họ sẽ dễ dàng tiếp thu và sử dụng những lý thuyết, kiến thức dành cho Entrepreneur, chứ không phải là ngược lại.

Cứ mỗi khi chương trình X-Startup giảng cho học viên bày tỏ sự khen ngợi sao cho đúng thì không gian phòng đào tạo lại ngập tràn một nguồn năng lượng mạnh mẽ, tỉnh thức và yêu thương. Có học viên là giám đốc một công ty lớn thuộc nhà nước chia sẻ rằng, giá mà anh ấy hiểu được sức mạnh của lời khen sớm hơn thì đã có thể tạo ra, duy trì nguồn năng lượng tương tự, trong văn

hóa của tổ chức mà anh ấy đang điều hành. Một học viên khác là phó phòng một sở ban ngành ở một tỉnh nọ thì tâm sự cả cuộc đời cô ấy chỉ mong được nghe những lời khen từ tận đáy lòng như thế, và giờ cô ấy đã toại nguyện rồi. Một học viên khác là quản lý một tập đoàn đa quốc gia tại Việt Nam thì nói rằng những lời khen thật đơn giản nhưng có sức mạnh đến không ngờ. Một bạn sinh viên đang khởi nghiệp một công ty công nghệ nói rằng có những điều mà đến hôm nay bạn ấy mới được nghe và khám phá sâu hơn về mình, trước đây chưa từng có ai nói cho bạn ấy biết!

Rất nhiều thành phần khác nhau đi học chương trình đào tạo X-Startup của YUP vì dù là sinh viên hay quản lý MNC (Multi National Company – Tập đoàn đa quốc gia) thì "Level Khởi nghiệp" của họ vẫn đang ở xuất phát điểm gần như nhau. Bạn có ngạc nhiên về điều này không? Thậm chí một số tư duy khi làm ở công ty lớn còn gây nguy hiểm cho giai đoạn khởi nghiệp, nên nhiều học viên còn phải học cách "quên đi (unlearn) để học lại (relearn)". Họ đều có một niềm hân hoan và năng lượng để thay đổi sau khi đón nhận những lời khen!

Chúng ta có thể khen những đặc điểm hiển hiện của người khác, và còn hơn thế nữa, ở một sự tỉnh thức rất cao, chúng ta còn có thể khen những ưu điểm mình nhìn thấy nơi người khác mà những ưu điểm đó giống như những "viên ngọc" đang chờ mài giũa, nó chưa bộc lộ ra rõ ràng và ta có thể giúp người khác nhận ra nó. Đó là mình đang nhìn người khác "More than they are now" – Mình nhìn nhận con người của họ tích cực và tốt đẹp hơn cả con người hiện nay của họ. Vì mình tin tưởng vào sự phát triển của họ. Chính niềm tin đó của mình lại là chất xúc tác giúp họ thật sự phát triển. Đạo Phật dạy con người ta chắp tay vái lạy lẫn nhau, không phải vì sợ hãi hay sùng bái, mà cái lạy đó là "Lạy vị Phật đang ở ngay bên trong người đối diện", "Lạy cái Phật tính tiềm tàng của người đối diện mà nếu người đó nhận ra, giác ngộ và đi con đường chuyển hóa thì sẽ thành Phật". Nên Đạo Phật cũng vậy, nhìn mỗi người đều như một vị Phật dù hiện tại người đó chưa là Phật, cũng giống như "See them more than they are now" vậy.

Khi đó, lời khen đúng cách, với "hạt nhân" là lòng chân thành, giống như một "công cụ" giúp cho người khác hoàn thiện hơn, giúp cho thế giới tốt đẹp hơn, giúp cho ánh sáng nhiệm mầu của yêu thương thắp sáng người đối diện và xã hội này. Nên biết cách khen là điều rất quan trọng.

Biết khen đã đành, song cũng phải biết cách đón nhận lời khen nữa. Khi được khen, nhiều người hay tỏ ra quá khiêm tốn. Đôi khi

khiêm tốn quá lại thành giả tạo, như ông bà đã nói "Một lần khiêm tốn bằng bốn lần tự kiêu". Có khi người được khen lại quá đa nghi, cứ cho rằng người khen mình "chắc là có âm mưu gì đây". Chuyện đó không phải là không có. Nhưng bạn biết không, bên trong mình có cái gì thì mình nhìn thấy cái đó ở người khác. Người tu hành có Phật tính bên trong nên họ chắp tay vái lạy khi gặp bạn vì họ cũng nhìn thấy Phật tính bên trong bạn. Nếu bạn hẹp hòi, bạn lại rất dễ ghét bỏ người hẹp hòi… giống như bạn. Vì chúng ta ghét cái đặc điểm nhìn thấy ở người khác mà đặc điểm đó ta cũng có, nên ta ghét là ghét cái khuyết điểm của mình đang phản chiếu nơi người đối diện, chứ không phải đơn thuần là ghét người đối diện đâu. Có khi do mình giả tạo, nên mình lại nghĩ ai ai cũng giả tạo, khi đó mình không có tâm thế vô tư và mở lòng ra đón nhận lời khen.

Lắm lúc, cách phản hồi tốt nhất trước một lời khen là câu nói "Tôi cảm ơn". Hết! Chỉ vỏn vẹn ba tiếng đó thôi. Đừng tỏ ra không xứng đáng với lời khen, hãy học cách đón nhận nó, và sử dụng năng lượng của nó để tiếp tục cống hiến tạo ra giá trị cho cuộc đời.

"Không hiểu được người khác và không được người khác thấu hiểu, cả hai đều đáng buồn. Hãy hiểu về nỗi đau và niềm hy vọng của nhau. Tất cả mọi người đều sẽ trở thành những người tuyệt vời, khi ta đã thấu hiểu được con tim của họ. Hãy dành cho nhau những lời khen chân thành và thắp sáng những hạt giống tốt đẹp bên trong mỗi người ta gặp trên đường đời." – TMT

5

Nỗ lực tối thiểu mang lại kết quả tối đa

Lên cấp III, tôi may mắn được học ban A trường chuyên Lê Hồng Phong. Đây quả là một ngôi trường tuyệt vời! Đến năm lớp 12, trong khi đám bạn cùng lớp "vật vã" học ngày học đêm, ôn thi đại học tối tăm mặt mũi, thì tôi lại tương đối... bình thản. Tại sao lại như vậy?

Vì tôi có "bí quyết" riêng. Đó là chủ động định hướng cho cuộc đời mình, bằng cách xác lập "vùng tỏa sáng" của cá nhân, dựa trên yếu tố bên trong là đam mê và thế mạnh của bản thân, kết hợp với yếu tố bên ngoài là nhu cầu thị trường trong tương lai và đánh giá tác động đến xã hội.

Để cho dễ hiểu, ta có công thức xác lập "vùng tỏa sáng" như sau:

Vùng tỏa sáng = Yếu tố bên trong + Yếu tố bên ngoài

Yếu tố bên trong = Đam mê + Thế mạnh

Yếu tố bên ngoài = Nhu cầu thị trường + Tác động xã hội

Vùng tỏa sáng => Chủ động định hướng cuộc đời => Chọn ngành, chọn nghề phù hợp.

Tôi sẽ giải thích rõ ràng hơn ngay bây giờ.

Trước khi chọn ngành, tôi đã tham khảo ý kiến nhiều người. Đầu tiên là các bậc phụ huynh. Ba mẹ thích tôi học ở trường Bách Khoa Thành phố Hồ Chí Minh. Vì cả anh và chị tôi đều tốt nghiệp ngôi trường này, nên nhà tôi có truyền thống con cái học Bách Khoa. Tôi biết mình không nên chọn trường chỉ vì sở thích của ba mẹ

nên cũng tự vấn mình nhiều lần. Kết quả là khi đó tôi thích làm kỹ sư, và nếu chọn một ngôi trường để đào tạo kỹ sư thì tôi cũng thích trường Bách Khoa nhất.

Khi đã thu hẹp được vùng lựa chọn: Chọn nghề kỹ sư, chọn trường Bách Khoa, giờ thì chọn ngành học cụ thể. Tôi sắm cuốn thông tin tuyển sinh Đại học Bách Khoa về, xem ngấu nghiến tất cả các ngành. Khi xem đến ngành Kỹ thuật Hệ thống Công nghiệp, tôi dừng lại ở đây lâu nhất. Cả lý trí, con tim lẫn trực giác đều mách bảo đây là ngành học của mình.

Vì ngành này dạy cho người ta phát triển năng lực của người Kỹ sư Kỹ thuật Hệ thống Công nghiệp (Industrial Systems Engineer – ISE, có khi chỉ gọi là Industrial Engineer – IE). Kỹ sư IE là người có nhiệm vụ thiết kế, song không phải thiết kế một poster như các bạn designer, mà là thiết kế một… hệ thống (system).

Hệ thống là những gì? Lấy ví dụ đơn giản, cơ thể con người là một hệ thống tự nhiên, người ta ăn vào (input), xử lý thức ăn (processing) rồi bài tiết ra (output). Mỗi người lại sống trong một hệ thống nhân tạo là ngôi nhà của mình, trong ngôi nhà lại có hệ thống điện, nước, kiến trúc, nội thất, v.v. tất cả hợp lại tạo thành một ngôi nhà. Ngôi nhà lại nằm trong một hệ thống lớn hơn là thành phố, sẽ có hệ thống giao thông, hệ thống cơ sở hạ tầng... Thành phố lại nằm trong một hệ thống lớn hơn là đất nước, có hệ thống chính phủ, hệ thống pháp luật… Cứ như thế, giống như một trò chơi của Trung Quốc, bên trong chiếc hộp có chiếc hộp nhỏ hơn, bên trong chiếc hộp nhỏ hơn là một chiếc hộp khác lại càng nhỏ hơn. Cũng tương tự với con búp bê danh tiếng Matryoska của Nga. Hệ thống lớn bao gồm những hệ thống nhỏ hơn. Nếu tư duy và nhìn nhận thế giới theo cách này, thì tất cả mọi thứ đều là hệ thống!

Nhiệm vụ của người Kỹ sư Kỹ thuật Hệ thống Công nghiệp là thiết kế ra hệ thống, quản lý vận hành hệ thống đó, và liên tục tìm cách để cải tiến hệ thống. Họ tập trung vào các hệ thống công nghiệp, hệ thống sản xuất, hệ thống vận hành doanh nghiệp. Họ không tập trung vào một chuyên môn cụ thể, mà chuyên môn của họ là chuyên môn… hệ thống. Ví dụ, khi thực hiện dự án tăng năng suất cho một nhà máy dệt may, kỹ sư IE là người phối hợp với những người có chuyên môn khác như công nhân, tổ trưởng, quản đốc, phòng kỹ thuật, phòng nhân sự… để giải quyết bài toán ở cấp độ hệ thống, xâu chuỗi tất cả mọi thứ lại với nhau, điều phối các chuyên môn khác thật nhịp nhàng, sử dụng các kiến thức, kỹ năng và công cụ kỹ thuật hệ thống để giải quyết vấn đề, thỏa mãn

các ràng buộc, từ đó giúp đạt được mục tiêu.

Vì vậy người kỹ sư hệ thống có thể làm việc ở nhiều ngành nghề khác nhau, thường thấy là trong sản xuất, rồi sau này có thêm dịch vụ, vận tải, hậu cần, chuỗi cung ứng… Trên thế giới, vai trò của người kỹ sư IE rất quan trọng. Học ngành khác thì có thể nói là làm trái ngành chứ kỹ sư hệ thống thì không, vì ngành nào cũng đều có một… hệ thống ở bên trong. Đó là lý do sau này tôi thường không chấp nhận trả lời phỏng vấn là mình làm trái ngành (kỹ sư, dân kỹ thuật mà lại đi làm kinh doanh). Vì với tôi kinh doanh chính là xây dựng những hệ thống. Tính hệ thống cũng là điểm yếu rất lớn của người Việt Nam. Thực tế, những gì tôi làm sau này cũng nằm trong "vùng chuyên môn" của tôi, ví dụ dự án xây dựng và tổ chức hệ thống bác sĩ gia đình (tính hệ thống là một điểm yếu cốt tử của ngành y tế Việt Nam. Vì điểm yếu này mà bệnh viện quá tải, làm xét nghiệm chỗ này mang qua chỗ khác phải làm lại, hồ sơ sức khỏe không được đồng bộ hóa… Tất cả những vấn đề đó đều gây lãng phí rất lớn cho xã hội). Thực ra chuyên khoa bác sĩ gia đình trong ngành y cũng rất giống chuyên khoa kỹ thuật hệ thống trong lĩnh vực kỹ thuật. Tất cả đều là tư duy hệ thống (Systems thinking).

Ngành này trên thế giới đã có hàng trăm năm qua. Nhiều danh nhân là kỹ sư kỹ thuật hệ thống. Như ông vua ô tô Henry Ford, người đã nghiên cứu từ nước Nhật rồi phát minh ra hệ thống băng chuyền – sản xuất hàng loạt đầu tiên. Phát minh quan trọng này giúp chuyên môn hóa sản xuất, từ đó giúp giảm chi phí, dẫn đến giảm giá thành xe hơi, biến xe hơi thành một vật dụng phổ biến cho tất cả mọi người chứ không chỉ dành cho giới quý tộc. Nhờ đó mà Henry Ford thực hiện được tầm nhìn "Bình dân hóa xe hơi" rất cao cả của ông. Hay người sáng lập Toyota và những nhà quản trị Toyota – một doanh nghiệp tuyệt vời và là điển hình của quản lý chất lượng khiến cả thế giới phải học tập – cũng có chuyên môn về Kỹ thuật Hệ thống Công nghiệp. Rất nhiều khái niệm như Lean Manufacturing (Sản xuất tinh gọn – sau khái niệm này được học hỏi và áp dụng vào Khởi nghiệp nên mới sinh ra khái niệm Khởi nghiệp tinh gọn – Lean Startup), Just in time (JIT), 6 Sigma, 5S, Kaizen, Supply Chain, ERP… đều là những công cụ của ngành này. Tuy nhiên, ở Việt Nam đây lại là ngành mới chỉ tồn tại khoảng 20 năm nay. Và xã hội chưa nhận thức được đầy đủ tầm quan trọng rất lớn của nó đối với sự phát triển của nền kinh tế Việt Nam.

Đó là những thông tin không được chia sẻ nhiều trong cuốn tuyển sinh Đại học Bách Khoa, mà do tôi tự tìm ra và mày mò thêm trên Internet (phải cám ơn bác Google). Động lực để tôi làm điều đó

chắc là do nó… chạm đến đam mê của mình. Đúng là tôi rất quan tâm đến ngành này, có một "khoảnh khắc của giác ngộ" nào đó khiến tôi cho rằng mình phù hợp. Kiểu như hai người yêu nhau lần đầu nhìn thấy nhau vậy đó. Xét về tố chất, tôi cũng tự đánh giá mình là người có tư duy hệ thống, qua cách mình suy nghĩ, nói năng, giải quyết vấn đề, hay đơn giản nhất là nhìn vào… cách sắp xếp phòng riêng của mình. Tôi tự nhận xét mình là một con người của hệ thống!

Những nhận định trên khiến tôi quyết định chọn ngành Kỹ thuật Hệ thống Công nghiệp. Điều rất thú vị là xã hội chưa nhận định đúng mức tầm quan trọng của ngành này, nên điểm sàn của ngành chỉ có 18 điểm. Tụi bạn chọn ngành 25 điểm, 27 điểm, nên phải học "như trâu" là đúng rồi. Còn tôi đã có sự tự định hướng, đã "phóng tầm mắt ra thế giới rộng lớn" sớm hơn một nhịp, nên tôi chọn ngành phù hợp, tạo ra nhiều giá trị, mà điểm sàn lại chưa cao. Vì vậy năm cuối cấp tôi học thong dong hơn tụi bạn rất nhiều.

Dẫu vậy, tôi cũng có chút chủ quan, nên thi đại học xong cũng hơi lo, kết quả là vừa đủ đậu. Ba mẹ cũng lo theo, nhưng ổn rồi! Điểm sàn 18, tôi được 19 điểm. Sau này tôi có viết trong bản mục tiêu cá nhân của mình: "Tôi là một chàng trai có điểm thi đại học chỉ có 19 điểm thôi nhưng sẽ lãnh đạo những người có điểm thi 30 điểm cùng mình thay đổi thế giới". Quả là những suy nghĩ kỳ diệu của tuổi trẻ!

Khi vào học, tôi gặp khó khăn ở những môn đại cương. Theo quan điểm của tôi thì chúng không cần thiết lắm. Nhưng khi vào chuyên ngành và được học những môn chuyên ngành, càng lúc tôi càng tỏ ra rất phù hợp với ngành này. Tôi học giỏi. Nhiều môn chuyên ngành tôi có điểm cao nhất lớp. Tôi được tín nhiệm làm lớp trưởng với tỷ lệ bầu gần như là 100%. Tôi cũng khá xông xáo trong các hoạt động như đá banh, mở câu lạc bộ Anh văn cho cả lớp, xây dựng hệ thống KPI – Key Performance Indicator – Những chỉ số đánh giá hiệu quả cốt lõi – đánh giá hiệu quả hoạt động của cả lớp (do lúc này tôi đã khởi nghiệp nên hiểu và biết áp dụng KPI). Điều đáng nói là… tôi gần như là người ít đi học nhất lớp.

Tại sao đám bạn cày mệt "như trâu" thì điểm mới tương đối, có đứa cày nhiều mà điểm vẫn thấp. Còn tôi nghỉ học nhiều, khởi nghiệp từ khi là sinh viên, không còn nhiều thời gian đến lớp, mà điểm nhiều môn lại cao nhất?

Vì tôi đã áp dụng rất khéo nguyên tắc "Nỗ lực tối thiểu giúp mang

lại kết quả tối đa". Tôi đã chọn một ngành rất phù hợp với mình. Và đôi khi trong cuộc sống, sự lựa chọn còn quan trọng hơn nỗ lực. Khi tôi chọn một ngành phù hợp với mình, đó là "vùng tỏa sáng" của tôi. Ai cũng có "vùng tỏa sáng" của mình. Bất kỳ ai ra khỏi "vùng tỏa sáng", họ sẽ trở nên mờ nhạt như biết bao người bình thường, thậm chí là tầm thường. Còn khi ở trong vùng này, họ đúng nghĩa là một "ngôi sao" – họ tỏa sáng!

Muốn đạt kết quả tối đa bằng nỗ lực tối thiểu thì phải đưa ra những lựa chọn đúng. Lựa chọn tức là "lựa rồi mới chọn". Nhiều người toàn chọn lựa, nghĩa là chọn đại xong rồi mới "hoảng hốt" lựa lại, nhiều khi cũng đã muộn! Muốn lựa chọn đúng thì bạn có thể sử dụng công thức xác lập "vùng tỏa sáng" mà tôi đã dùng khi chọn ngành học phù hợp với "thiên tính" của mình.

Ai cũng có "vùng tỏa sáng" của mình. Bất kỳ ai ra khỏi "vùng tỏa sáng", họ sẽ trở nên mờ nhạt như biết bao người bình thường, thậm chí là tầm thường. Còn khi ở trong vùng này, họ đúng nghĩa là một "ngôi sao" – họ tỏa sáng!

Tôi thức đến sáng để tìm hiểu về một ngành học xa lạ mà mình mới nghe lần đầu, để rồi chọn được một ngành mà mình có thế mạnh, lại có đam mê. Thậm chí chỉ mới học năm nhất, năm hai tôi đã nằm trong số ít sinh viên được lựa chọn vào Chương trình Tiên tiến của trường Bách Khoa. Nhưng hiểm nỗi, để vào chương trình trên thì tôi phải đổi ngành học sang chuyên ngành điện tử hoặc công nghệ thông tin (nếu tôi nhớ không lầm), nhưng vì đam mê ngành Kỹ thuật Hệ thống Công nghiệp nên tôi không chấp nhận đổi ngành và vì vậy cũng từ chối luôn một cơ hội khá hấp dẫn. Trong tương lai gần Việt Nam rất cần ngành này, nên nhu cầu thị trường rất tiềm năng. Mười năm sau, khi tôi quay lại trường, quả thật kỹ sư ngành này được các doanh nghiệp thức thời ở cả trong và ngoài nước tìm đến và "săn sạch", nguồn cung không đủ cầu, sinh viên chưa kịp tốt nghiệp đã được doanh nghiệp đến "đặt" sẵn, lương kỹ sư mới ra trường mà đãi ngộ tốt như quản lý ngành khác. Nó giúp giải quyết được nhiều vấn đề của xã hội chúng ta (thậm chí cả nan đề như… nạn kẹt xe, cũng cần áp dụng tư duy và công cụ kỹ thuật hệ thống để giải quyết), nên tác động xã hội rất tốt, rất tích cực và tạo ra ảnh hưởng tốt trong cộng đồng. Vì vậy, có thể nói ngành này đáp ứng đủ cả 4 yếu tố: Thế mạnh + Đam mê (bên trong), Nhu cầu tương lai + Tác động xã hội (bên ngoài). Đó chính là "vùng tỏa sáng" của tôi.

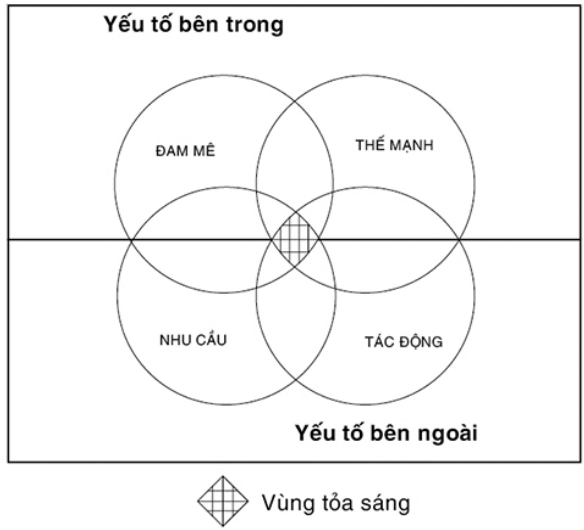

Sơ đồ thiết lập vùng tỏa sáng

Thật sự thì tư duy hệ thống và tư duy của một kỹ sư giúp ích cho tôi rất nhiều trong kinh doanh. Khi còn là sinh viên, tôi sáng lập nên hai doanh nghiệp. Tôi sẽ chia sẻ dần những câu chuyện này trong các phần sau. Doanh nghiệp về y tế tại nhà – bác sĩ gia đình cũng được tôi ấp ủ khi còn là cậu sinh viên vô danh của trường Đại học Bách Khoa. Tôi hình thành nên dự án về doanh nghiệp này trong môn học Quản lý dự án – một môn học bắt buộc của với mọi kỹ sư. Khi đó tôi đặt cho dự án một cái tên nghe không hay lắm. Chỉ vỏn vẹn trong vài phút khi hỏi ý kiến cô giáo trong lúc đi từ cầu thang lên lầu vào lớp, cô góp ý cho tôi cái tên "Bác sĩ cá nhân". Vậy là codename "Personal doctor" của dự án ra đời từ khi đó, cũng là nguồn gốc cho cái tên "Bác sĩ riêng" sau này, hay tên miền Bacsirieng.com của dự án cũng từ đây mà ra.

Nhắc đến môn Quản lý dự án tôi lại nhớ một chuyện khá vui. Môn này tôi vắng 90% số buổi học, chỉ ở nhà đọc tài liệu rồi lên lớp thi. Vậy mà điểm tổng kết lại rất cao. Khi biết điểm thi của tôi, cô giáo lắc đầu nói "Impossible". Thật ra không phải không đến lớp nghĩa là tôi không học, khi đó tôi đã có dự án khởi nghiệp kinh doanh thứ hai, nghĩa là bản thân mình cũng phải quản lý một dự án thật ngoài đời. Tôi đem kinh nghiệm của mình áp dụng vào việc trả lời các câu hỏi trong bài thi. Lý thuyết luôn được đúc kết từ thực tiễn. Nên những kinh nghiệm của tôi hóa ra lại rất có giá trị, nó giúp tôi trả lời chuẩn xác các câu hỏi trong bài thi. Và bài thi của tôi hình như được điểm cao nhất nhì lớp.

Đó là kinh nghiệm thứ hai mà tôi muốn chia sẻ, để "Nỗ lực tối thiểu mang lại kết quả tối đa" thì ta cần phải triển khai song song để kiểm chứng hiệu quả càng sớm càng tốt. Sau này trong khởi nghiệp có khái niệm "Khởi nghiệp tinh gọn", khuyên các Startup vừa làm sản phẩm vừa bán hàng để kiểm chứng và điều chỉnh hướng đi kịp lúc, bằng cách cho ra một sản phẩm MVP (Minimum Viable Product – Sản phẩm khả dụng tối thiểu) thật nhanh, rồi cho thị trường dùng thử, ta sẽ dựa vào phản hồi từ thị trường để điều chỉnh sản phẩm cũng như định hướng lại mô hình kinh doanh của mình. Đi học cũng thế. Ở góc độ cá nhân, tôi khuyên nên triển khai song song giữa việc học và việc làm. Nếu không đi làm, bạn sẽ không biết kiến thức nào là đúng với thực tế, kiến thức nào là phù hợp với tài năng và đam mê của bạn, coi chừng bạn học hết 4 năm rồi mới nhận ra nó không phù hợp với mình. Cứ mỗi sinh viên lãng phí 4 năm thì 1 triệu sinh viên sẽ gây ra lãng phí như thế nào với đất nước? Nếu không đi học, bạn sẽ không có nền tảng áp dụng cho việc làm. Như vậy, tôi đi học để áp dụng cho việc làm. Và đi làm để kiểm chứng chéo kiến thức được học vào trong thực tế. Đó là lý do giải thích cho việc tại sao là người ít đi nhất lớp, nhưng tôi vẫn đang sử dụng kiến thức kỹ thuật hệ thống trong công việc thực tế của mình, và khi mang thực tế vào lớp học thì rõ ràng là tôi rất… có kinh nghiệm, được thầy cô đánh giá cao và giành điểm cao nhất lớp.

Đi làm song song với đi học cũng giúp tôi nhận ra mình nên tập trung vào 20% kiến thức nào trên lớp có liên quan đến "Vùng tỏa sáng" của mình? Để với 20% kiến thức đó lại tạo ra 80% kết quả công việc mà tôi gặt hái được. Đó cũng chính là Nguyên tắc Pareto 80/20 nổi tiếng, giúp bạn "làm ít mà được nhiều".

Vào thế kỷ XIX, Vilfredo Pareto, một nhà kinh tế học người Italia, đã phát hiện ra phần lớn diện tích đất đai và thu nhập được kiểm soát bởi một lượng nhỏ số người trong xã hội. Cụ thể hơn, 20% dân số kiểm soát đến 80% của cải và thu nhập.

Trong những phân tích và nghiên cứu tiếp theo, nhà kinh tế học huyền thoại này đã phát hiện ra rằng, nguyên tắc này không chỉ đúng trong nhiều quốc gia, giai đoạn lịch sử mà còn đúng với những gì xảy ra ngay trong khu vườn ông ta. Ở đây, ông ta thấy được, chỉ 20% cây đậu Hà Lan ông trồng đã cho ra đến 80% hạt đậu mà ông thu hoạch được.

Từ khi quy luật này ra đời, nhiều nhà nghiên cứu khác đã phát biểu tương tự như: 20% tội phạm là nguyên nhân của 80% các vụ phạm tội; 20% số người lưu thông tạo ra 80% các vụ tai nạn, 20%

tuyến đường chiếm 80% lưu lượng xe cộ hằng ngày, 20% những lỗi về hàng hóa làm nảy sinh 80% các vấn đề rắc rối. Thường gặp nhất chúng ta vẫn nghe nói rằng, 20% khách hàng tạo ra 80% lợi nhuận cho một doanh nghiệp.

20% việc chúng ta làm tạo ra 80% kết quả, nhưng 80% công việc còn lại chỉ tạo được 20% kết quả cuối cùng mà thôi. Chúng ta đang phí phạm 80% thời gian của mình vào những việc kém hiệu quả. Vậy lời khuyên là, thay vì cật lực theo đuổi tất cả các cơ hội sẵn có, chúng ta hãy bình tĩnh hơn và tập trung định hướng vào những mục tiêu có giá trị nhất dựa trên cách suy nghĩ của quy luật 80/20.

Đó là lý do vì sao đi làm song song với đi học sẽ giúp bạn bớt mông lung hơn, vì bạn đã có trải nghiệm thực tế, sẽ dễ dàng hơn trong việc nhận ra đâu là 20% kiến thức giúp tạo ra 80% kết quả của đời mình. Từ đó bạn sẽ tập trung hơn. Và có sự "gia tốc" hiệu quả hơn trong 4 năm đại học. Để đại học không còn là… học đại.

Đó là lý do vì sao khi đã học say mê và nắm vững các môn chuyên ngành, tôi chỉ tập trung vào 20% những môn học mình cần đến. Và dù có rất nhiều môn đại cương tôi còn chưa hoàn thành trong 3 kỳ đầu, tôi đã quyết định mình chỉ cần học để có kiến thức chuyên ngành, và tôi không cần dùng đến tấm bằng Đại học Bách Khoa. Nên tôi đưa ra một lựa chọn khá quan trọng: Tôi sẽ học đa số các môn chuyên ngành, rồi tập trung vào khởi nghiệp kinh doanh, vào "trường đời", và quyết định không lãng phí thêm thời gian, cũng như tiền bạc vào việc "trả nợ" các môn đại cương, mà tôi cho là không cần thiết.

Đó là một quyết định đòi hỏi nhiều dũng khí. Thật ra, tôi cũng hoang mang mấy lần, có khi phải lên trường để tìm cách được học tiếp. Nhưng cuối cùng tôi quyết định dũng cảm buông bỏ những gì không cần thiết. Tôi muốn nhấn mạnh một điều rằng đây là quyết định của cá nhân tôi và nó không phải là một bài học điển hình cho các bạn trẻ. Tôi rất lo lắng nếu có bạn trẻ nào đọc đến đây và tự suy diễn rằng "muốn thành công hay muốn giàu có thì cứ bỏ học đại học". Chẳng có bằng chứng nào cho việc này cả! Cứ một tấm gương thành công đã từng bỏ dở chương trình đại học thì có thể liệt kê ra 10 tấm gương thành công có bằng đại học. Chúng ta không nên lấy những cái "cá biệt" ra để làm chuẩn mực cho cả xã hội. Với tôi, như đã chia sẻ trong phần trước, việc học vẫn cực kỳ quan trọng, là con đường giúp nhiều người thoát nghèo, xóa bỏ mặc cảm và vươn đến thành công. Học hành là con đường cho rất nhiều người thiếu điều kiện hơn cả tôi. Tấm bằng đại học dù ngày

càng kém giá trị so với trước nhưng nó vẫn là một "vũ khí" thêm vào cho hành trang của chúng ta, nên có vẫn hơn không. Quyết định nghỉ học của tôi là một quyết định được cân nhắc kỹ, nó dựa trên các yếu tố: Tôi đã học tốt và thu lượm hết "tinh hoa" của chuyên ngành mình đã chọn + Việc học thêm các môn đại cương là không cần thiết với tôi + Tôi không có ý định dùng bằng kỹ sư để tìm việc sau này, tôi học để lấy kiến thức chứ không phải lấy bằng + Tôi muốn dũng cảm buông bỏ và tung cánh bay lượn trên bầu trời cao + Khi đó tôi đang khởi nghiệp, công ty vừa gọi vốn thành công và tôi cần tập trung cho giấc mơ của mình + Tôi có cảm giác "nếu không làm thì không thể sống nổi" nên tôi quyết định lắng nghe tiếng gọi từ bên trong mình.

Tóm lại, nguyên tắc "Nỗ lực tối thiểu mang lại kết quả tối đa" mà tôi muốn chia sẻ ở đây bao gồm 2 phần:

(1) Khám phá "vùng tỏa sáng" của bản thân để chủ động định hướng cuộc đời và đưa ra những lựa chọn phù hợp.

(2) Thực hiện song song hai việc để kiểm chứng chéo càng sớm càng tốt, khi còn là sinh viên thì cụ thể là vừa đi học vừa đi làm, dựa theo nguyên lý 80/20 để tìm ra đâu là 20% phạm vi mình cần tập trung sức lực vào vì nó sẽ tạo ra 80% kết quả cho cuộc đời mình.

Nhờ áp dụng nguyên tắc này mà tôi có những thành công trong việc học tập lẫn trong công việc. "Nỗ lực tối thiểu mang lại kết quả tối đa" không có nghĩa là bạn lười nhác, không có nghĩa là bạn không làm hết sức. Mà trái lại, bạn vẫn phải hết mình trong mọi việc, trong từng hơi thở. Chỉ có điều, hãy để "sự hết mình" của bạn được định hướng thật tốt bằng nguyên tắc này, để bạn có thể tạo ra thật nhiều giá trị cho bản thân, cũng như cho xã hội, trong cuộc sống rất ngắn ngủi này!

"Con đường ngàn dặm bắt đầu bằng một bước chân. Song bước chân này cũng phải hướng đến mục tiêu, chứ cứ bước lung tung thì cũng lạc!" – TMT

6

Hãy khởi nghiệp một cách "hồn nhiên"

Có lần, khi trả lời phỏng vấn một tờ báo giấy uy tín, có số lượng phát hành đứng thứ hai cả nước, tôi trải lòng về lý do khởi nghiệp của mình:

"Đó là vì tôi hay đọc những cuốn sách khởi nghiệp, về tấm gương của những doanh nhân đã đóng góp cho sự phát triển của thế giới này, và nó đã thổi vào tôi niềm đam mê cháy bỏng làm kinh doanh, cho dù là bất cứ lĩnh vực gì. Tôi muốn cho mình một cơ hội, để ít nhất một lần trong đời được thỏa thích vẫy vùng, được thử sức ở ngoài vùng an toàn và được tung bay bằng đôi cánh tự do dưới bầu trời xanh rộng lớn." (Bài "Tôi khởi nghiệp" – báo Thanh Niên số ra ngày 9.1.2017).

Tôi muốn cho mình một cơ hội, để ít nhất một lần trong đời được thỏa thích vẫy vùng, được thử sức ở ngoài vùng an toàn và được tung bay bằng đôi cánh tự do dưới bầu trời xanh rộng lớn.

Ngày thi vào trường Đại học Bách Khoa, với tôi hai tiếng "kỹ sư" rất thiêng liêng. Khi ấy tôi chưa hề có suy nghĩ mình sẽ làm doanh nhân. Có lẽ do những cuốn sách tôi đọc, những người bạn tôi chơi, những người thầy tôi gặp, và cũng là một cơ duyên nữa, đã "đưa đẩy" tôi bước chân vào thế giới kinh doanh rất phức tạp, song cũng vô cùng thú vị!

Tôi đã thay đổi quan điểm của mình! Bây giờ nhìn lại, tôi nhận thấy cho dù làm kỹ sư hay doanh nhân thì điểm chung là đều phải sáng tạo ra những giá trị mới để phụng sự cộng đồng. Nói theo

quan điểm của tôi, kinh doanh chính là kiến tạo nên một thế giới mới tốt đẹp hơn. Doanh nhân chính là người có trách nhiệm thực hiện việc đó. Nên doanh nhân cũng là một "nghề". Hơn nữa còn là một nghề rất quan trọng và cũng rất cao cả."Nhân" trong "doanh nhân" có nghĩa là "người". Nó rất khác cách gọi "con buôn", khi "con" với "thằng" không hàm ý tôn trọng.

Cho dù làm kỹ sư hay doanh nhân thì điểm chung là đều phải sáng tạo ra những giá trị mới để phụng sự cộng đồng. Kinh doanh chính là kiến tạo nên một thế giới mới tốt đẹp hơn. Doanh nhân chính là người có trách nhiệm thực hiện việc đó. Nên doanh nhân cũng là một "nghề". Hơn nữa còn là một nghề rất quan trọng, và cũng rất cao cả.

Nếu chỉ mua đi bán lại, ăn lời khúc giữa, thì đó chưa phải "tinh thần doanh nhân", mà thiên về "tinh thần con buôn". Con buôn thì cứ có lời là bán. Còn doanh nhân, bên cạnh chuyện bán buôn, còn phải có một hệ thống kinh doanh, thậm chí phải sáng tạo ra một giá trị mới nào đó trong mô hình kinh doanh của mình. Tinh thần con buôn là tinh thần vì cái lợi, cứ có lợi là làm, giống như mang hàng hóa đến bán ở một cái chợ, ở cái chợ thì không có sản phẩm nào được sáng tạo ra cả. Tinh thần con buôn khiến nhiều bạn trẻ thấy người khác mở hàng trà chanh chém gió để kinh doanh thì mình cũng mở trà chanh chém gió. Được đôi bữa, thấy người ta mở sạp bán phô mai que và kiếm được tiền thì mình cũng lại chuyển sang bán phô mai que. Thêm dăm bữa nữa, lại thấy xu hướng bây giờ thiên hạ chuyển sang bún đậu mắm tôm thì mình cũng bắt chước làm theo, vay tiền mở quán bún đậu, rồi cũng sớm dẹp tiệm. Thật vô nghĩa!

Tại sao qua các đợt khủng hoảng kinh tế, những doanh nhân không có nội lực thực sự, thiếu năng lực, thiếu nền tảng kỹ năng, thiếu hệ thống quản trị, không có hệ thống kinh doanh vững vàng, mà chỉ kinh doanh dựa trên quan hệ, nhậu nhẹt để lấy được hợp đồng, … sẽ là những người đầu tiên bị phá sản hoặc phải giải thể doanh nghiệp? Là vì doanh nghiệp cũng như một cái cây. Gốc rễ của cái cây chính là nội lực thực sự của doanh nhân. Nếu cái cây mà gốc rễ không vững chắc và bám thật sâu vào lòng đất thì khi cơn bão đến, đó sẽ là cái cây đầu tiên bị "bật rễ" và là cái cây chết trước! Nên khủng hoảng cũng giống như một cơn bão, mặt tích cực của nó là giúp loại bỏ những doanh nghiệp yếu ớt, những doanh nghiệp chỉ kinh doanh dựa trên mối quan hệ, những "doanh nhân" theo kiểu "trọc phú", những "con buôn" không có

lợi thế cạnh tranh bền vững. Nếu xã hội chúng ta muốn phát triển và đuổi kịp các nước tiên tiến, chúng ta không thể cứ mãi kiếm lời bằng tinh thần con buôn, chúng ta cần phát triển tinh thần doanh nhân!

Nếu xã hội chúng ta muốn phát triển và đuổi kịp các nước tiên tiến, chúng ta không thể cứ mãi kiếm lời bằng tinh thần con buôn, chúng ta cần phát triển tinh thần doanh nhân!

Cho nên, "doanh nhân" là một từ ngắn gọn nhưng trách nhiệm khi mang trên mình "danh xưng" đó thật không đơn giản! Mỗi doanh nhân cần phải nhận thức rõ điều này, để hiểu nghĩa vụ của mình đối với xã hội, với đất nước, thậm chí rộng hơn, với cả nhân loại là gì? Tại sao lại không hướng đến một cái gì đó cao cả hơn?

Tôi còn nhớ giai đoạn mình mới khởi nghiệp, những cuốn sách tôi chọn đọc chưa phải là sách kinh doanh. Có thể kể tên một vài cuốn sách như Dám thất bại[2], Đời thay đổi khi chúng ta thay đổi[3]... Đó là những cuốn sách rèn tư duy, xây dựng thái độ sống. Bởi vì tôi quan niệm trước khi lao vào học những chiêu thức, mẹo mực kinh doanh, thì chúng ta cần xây dựng cho mình một nền tảng thật vững chắc. Thái độ và tư duy chính là cái nền tảng đó. Không được xem thường điều này. Một tòa nhà xây cao bao nhiêu tầng được quyết định bởi nền móng của nó vững chắc được đến đâu. Chiêu thức chỉ là phần ngọn của tòa tháp, còn nền móng thật sự chính là thái độ và tư duy. Sự phát triển của con người cũng như Tòa tháp AKS. Nền móng là A – Attitude (Thái độ), tiếp theo là K – Knowledge (Kiến thức), trên cùng là S – Skill (Kỹ năng).

[2] Cuốn sách của Billi PS Lam, đã được xuất bản tại Việt Nam, kể về những câu chuyện thật của đời mình và những thất bại trong hành trình tìm kiếm thành công. Cuốn sách đã có mặt tại 15 quốc gia và được dịch ra 10 thứ tiếng. (BTV)

[3] Tên bộ sách của Andrew Matthews, đã được xuất bản tại Việt Nam. Bộ sách gồm 5 cuốn, được đánh giá là bộ sách giúp thay đổi cuộc sống của nhiều người trên khắp thế giới, từ chỗ bi quan, thất vọng đến cuộc sống giàu có, hạnh phúc. Bộ sách đã bán được hàng triệu bản - bằng 33 thứ tiếng và ở 60 quốc gia. Andrew Matthews còn là một diễn giả được yêu chuộng trên khắp thế giới. (BTV)

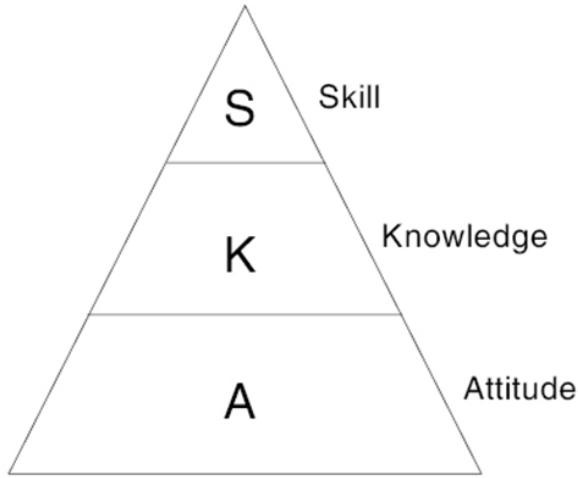

Khi có một thái độ phù hợp, ta sẽ chọn lựa được những kiến thức phù hợp và rèn luyện được những kỹ năng phù hợp. Có thái độ tốt, ta sẽ định hướng được việc học và việc học nhờ vậy cũng trở nên thuận lợi hơn. Khi học ta cần nắm lý thuyết, đó chính là kiến thức. Có lý thuyết rồi thì phải thực hành, rèn luyện qua hành động thực tế để chuyển hóa kiến thức thành kết quả cụ thể, ấy chính là kỹ năng. Kết quả là cái nhìn thấy được ở trên ngọn, nên kỹ năng nằm trên cùng. Hiện nay, giáo dục Việt Nam chỉ dạy về Kiến thức (Knowledge) dẫn đến học sinh, sinh viên ra trường mất phương hướng, không có hoài bão và mơ ước, không có tâm thức làm việc đúng đắn (vấn đề của Thái độ) và thiếu kỹ năng trầm trọng (vấn đề về Kỹ năng). Thậm chí, cái kiến thức trong nhà trường còn cũ kỹ và lạc hậu, thiếu cập nhật trong một thế giới đang vận động và đổi thay từng ngày!

Một tòa nhà xây cao bao nhiêu tầng được quyết định bởi nền móng của nó vững chắc được đến đâu.

Nền móng này rất quan trọng. Tại sao học sinh cấp I ở Hàn Quốc thi đấu bóng chày với học sinh cấp I Nhật Bản thì thường chiến thắng, nhưng lên đến cấp II thì thường thất bại? Là vì từ cấp I, học sinh Hàn Quốc được học nhiều kỹ thuật, chiêu thức, còn học sinh Nhật Bản chỉ rèn mỗi động tác cơ bản. Ra thực chiến, chỉ có động tác cơ bản thì đấu không lại. Song càng lên cao, động tác cơ bản càng quan trọng. Lên tới cấp II, học sinh Hàn Quốc chưa thuần thục những động tác cơ bản sẽ thất bại trước học sinh Nhật Bản. Một vận động viên cho dù là thiên tài thì để chiến thắng trong trận chung kết, vẫn không thể thiếu việc rèn luyện những động

tác cơ bản hàng nghìn, thậm chí hàng triệu lần. Tôi chắc chắn Michael Jordan đã từng tập luyện hàng triệu lần những động tác cơ bản. Tiger Woods cũng thế. Tất cả nhà vô địch đều như vậy!

Khi thuần thục cái cơ bản rồi thì học tiếp cái nâng cao rất thuận lợi. Chính những cái cơ bản tạo ra "sức bật" cho sự phát triển cá nhân. Giống như lò xo vậy. Nén mạnh thì bật cao. Kinh doanh cũng vậy. Đừng ham học chiêu thức quá sớm mà lợi bất cập hại. Nhiều người cứ chăm chăm lượm lặt "bí kíp kiếm tiền", họ bỏ quên những điều cơ bản, tối ngày cứ tìm kiếm bí quyết này, mánh lới nọ, mẹo mực kia để làm giàu, để thành công. Như thế dễ trở thành khôn, mà không phải khôn ngoan, coi chừng thành khôn vặt! Muốn tránh sai lầm này, cần chuẩn bị tâm thức trước. Rèn tâm thức trước, luyện chiêu thức sau.

Rèn tâm thức trước, luyện chiêu thức sau.

Để rèn tâm thức, với tôi, sách là người bạn đồng hành và cũng là người thầy tuyệt vời giúp tôi xây dựng "nền móng thành công" cho mình. Tôi hun đúc nên tinh thần khởi nghiệp qua những cuốn sách, rồi cùng những người bạn có cùng triết lý kinh doanh, hợp tác làm Co-founder (đồng sáng lập viên), mở ra doanh nghiệp đầu tiên. Đấy là lần khởi nghiệp đầu tiên của tôi.

Có thể bạn cho rằng đó là một quyết định khá rủi ro?

Là sinh viên, đồng nghĩa với việc chúng tôi chưa có gì trong tay. Có thể nói là Khởi nghiệp với 3 Không: Không kinh nghiệm, Không quan hệ, Không tiền tệ. Có lẽ số đông sẽ không đưa ra quyết định như vậy!

Song tôi hiểu rằng nếu muốn thành công, không thể cứ tư duy như số đông. Mà đôi khi cần có đủ dũng khí đi ngược lại số đông. Warren Buffet, nhà đầu tư vĩ đại luôn có tên trong danh sách những người giàu nhất thế giới thời gian gần đây, cũng từng nói: "Hãy tham lam khi người khác sợ hãi và hãy sợ hãi khi người khác tham lam".

Nếu muốn thành công, không thể cứ tư duy như số đông. Mà đôi khi cần có đủ dũng khí đi ngược lại số đông.

Tôi đồng ý một điều, khi còn là sinh viên, chúng tôi chưa có đủ

những nguồn lực cần thiết. Nhưng đến khi nào mới được xem là có đủ nguồn lực cần thiết? Sự thật là chẳng bao giờ có thời điểm hoàn hảo, khi mà tất cả mọi nguồn lực đều hội tụ lại, để chúng ta có thể bắt đầu. Cứ đi rồi sẽ tới! Cứ làm rồi sẽ nảy ra nguồn lực! Lựa chọn thời điểm để khởi nghiệp là một điều rất quan trọng. Với tôi, sớm thì tốt hơn!

Lựa chọn thời điểm để khởi nghiệp là một điều rất quan trọng.

Nếu được làm lại, tôi vẫn lựa chọn y như vậy. Tôi vẫn khởi nghiệp từ rất sớm, từ khi còn là sinh viên. Vì khi là sinh viên, tôi chẳng có gì cả. Chẳng có gì cả tức là cũng chẳng có gì để mất. Nếu không có gì để mất thì tại sao tôi còn phải sợ hãi?

Khi là sinh viên, tôi chẳng có gì cả. Chẳng có gì cả tức là cũng chẳng có gì để mất. Nếu không có gì để mất thì tại sao tôi còn phải sợ hãi?

Tôi sẽ phân tích thêm một chút về cách tư duy này.

Chuyện gì sẽ diễn ra nếu tôi chờ đợi cái gọi là "thời cơ chín muồi hơn"? Có nghĩa là tầm 35 hay 40 tuổi gì đó tôi mới thực sự được sống với giấc mơ của mình. Khi đó tôi sẽ bị "trói buột" bởi quá nhiều trách nhiệm trong cuộc đời này. Trách nhiệm làm chồng cần sự ổn định để mang lại an toàn cho vợ và gia đình, trách nhiệm làm cha phải nuôi nấng và giáo dục những đứa con thơ, trách nhiệm làm con cái phụng dưỡng cha mẹ lúc này đã già yếu, trách nhiệm làm người nhân viên đắc lực trong doanh nghiệp, trách nhiệm làm người công dân tốt trong xã hội. Có quá nhiều trách nhiệm như vậy, làm sao tôi có thể tập trung để khởi nghiệp? Làm sao tôi có thể xử lý tốt khi có quá nhiều trách nhiệm "đè nặng" lên đôi vai của mình? Làm sao tôi có đủ dũng khí để buông bỏ tất cả và theo đuổi đam mê "ích kỷ" của mình?

Khi còn trẻ, tôi chưa phải đương đầu với tất cả những trách nhiệm đó. Đó mới là thời điểm vàng để khởi nghiệp. Mọi thứ đều có hai mặt, và câu chuyện này cũng vậy. Có thể khởi nghiệp muộn hơn một chút sẽ giúp tôi có nhiều kinh nghiệm hơn. Song là kinh nghiệm gì? Có nhiều kinh nghiệm khi làm thuê trong công ty lớn hoàn toàn không áp dụng được, nếu không muốn nói là việc áp dụng sẽ mang lại những kết cục tai hại với một công ty khởi nghiệp. Có thể khởi nghiệp muộn hơn một chút sẽ giúp tôi chín

chắn hơn và trưởng thành hơn. Có thật như thế không? Hay vẫn chỉ là một đứa bé lớn xác hơn, sống lâu hơn, chứ vẫn chưa một lần vượt qua giới hạn của mình, chưa từng bước ra khỏi vòng tròn thoải mái của mình. Tôi quyết định biến điểm yếu thành điểm mạnh. Điểm yếu là không có gì. Điểm mạnh là vì không có gì nên mình cũng không có gì để... mất – nên mình không sợ mất, và có thể khởi nghiệp một cách rất "hồn nhiên"!

Tôi quyết định mình không đợi đến khi trưởng thành rồi mới khởi nghiệp, mà hãy để khởi nghiệp là con đường trưởng thành của mình. Với một thái độ sống rất vững vàng, tôi biết rằng bí mật lớn lao nhất của con đường khởi nghiệp không phải là bạn kiếm được bao nhiêu tiền ở cuối con đường, mà là bạn thay đổi và phát triển bản thân, trở thành con người tốt hơn như thế nào khi sống với lựa chọn của mình, khi đi trên con đường khởi nghiệp. Con đường khởi nghiệp biến đổi ta thành con người tốt hơn. Vì nó đủ khó. Mà dân gian ta thì có câu "cái khó ló cái khôn". Con đường khởi nghiệp giống như một chiếc máy giặt. Khi bị "ném" vào chiếc máy giặt, ta sẽ bị giày vò, mệt mỏi và khổ tâm. Nhưng sau đó, cũng như quần áo được giặt, ta trở nên "sạch" hơn và "sáng" hơn rất nhiều!

Bí mật lớn lao nhất của con đường khởi nghiệp không phải là bạn kiếm được bao nhiêu tiền ở cuối con đường, mà là bạn thay đổi và phát triển bản thân, trở thành con người tốt hơn như thế nào khi sống với lựa chọn của mình, khi đi trên con đường khởi nghiệp.

Nếu tôi phải thất bại, nếu tôi phải vấp ngã, nếu tôi phải rơi xuống hố sâu của bùn lầy thì cầu mong những điều ấy xảy ra với tôi khi còn trẻ. Độ tuổi mười chín, đôi mươi với tôi là độ tuổi vàng để phạm sai lầm. Vì khi đó tôi còn có sức khỏe, còn có thời gian và còn nhiều cơ hội ở phía trước, để đứng dậy và làm lại tất cả. Người trẻ có nhiều năng lượng. Họ cũng chưa có quá nhiều ràng buộc trong các mối quan hệ cuộc sống nên có thể toàn tâm toàn ý dồn hết năng lượng của mình vào cuộc chơi. Hai mươi là độ tuổi tuyệt đẹp để phạm sai lầm và trả giá!

Hai mươi là độ tuổi tuyệt đẹp để phạm sai lầm và trả giá!

Nếu bạn đạp xe với vận tốc 5 cây số/giờ, và bạn phạm sai lầm, sai lầm này khiến tay lái của bạn lắc lư, có lẽ chiếc xe sẽ chao đảo nhẹ rồi cũng lấy lại thăng bằng. Nếu lái xe máy với vận tốc 50 cây số/

giờ, cùng một sai lầm như vậy có thể khiến bạn té lăn ra đường, không khéo còn gãy cả tay, chưa bị chấn thương sọ não là may. Còn nếu bạn tham gia đua xe thể thức 1, với vận tốc 500 cây số/giờ, một sai lầm như vậy có thể là... thảm họa với cả cuộc đua. Càng lên cao, những sai lầm bạn phạm phải càng gây ra hậu quả nặng nề hơn, vì hành động của bạn ảnh hưởng đến nhiều người hơn.

Sự thật là, nếu bạn không phạm đủ sai lầm khi ở vị trí thấp, thì khi leo lên đến vị trí cao, bạn sẽ phạm lại sai lầm đó một cách ngớ ngẩn và đánh mất đi uy tín lãnh đạo của mình. Nếu không phạm đủ sai lầm khi còn trẻ, bạn sẽ mắc lại sai lầm đó khi về già. Và tuổi già của bạn sẽ rất khốn đốn với một sai lầm "trẻ trâu" như thế. Nếu phải làm sai, hãy dũng cảm làm sai từ khi mình còn trẻ, từ khi mình còn ở dưới thấp! Về lâu về dài thì việc này sẽ tạo ra một sự khác biệt rất lớn cho chất lượng cuộc đời.

Nếu phải làm sai, hãy dũng cảm làm sai từ khi mình còn trẻ, từ khi mình còn ở dưới thấp!

Trước sau gì cũng phải trả giá. Lựa chọn của tôi là trả giá sớm, sau này đỡ mệt hơn. Nên tôi khởi nghiệp sớm. Nhưng như thế đã thấm vào đâu, ở Israel người ta dạy cho con nít cách khởi nghiệp và kiếm tiền, còn ở Việt Nam thì Bộ giáo dục còn đang loay hoay tìm cách đưa môn học Khởi nghiệp Kinh doanh vào trong trường đại học. Nhiều trường đại học đã liên hệ với tôi về việc này, song vẫn còn nhiều bất cập. Israel được mệnh danh là "Quốc gia Khởi nghiệp". Chúng ta có thể chọn lọc và học hỏi họ hay không?

Vì khởi nghiệp từ khi còn là sinh viên nên tôi "chật vật" quen rồi. Nhờ vậy, sau này tôi có lợi thế về khả năng chịu đựng áp lực, rèn luyện được tư duy kinh doanh và có những kỹ năng chuyên nghiệp từ khi còn trẻ. Tôi chọn đi con đường khó nhằn hơn, nên cũng học được nhiều hơn. Còn bạn bè tôi, họ chọn đi con đường dễ dàng hơn, nhàn hạ hơn, đỡ cực hơn. Họ ráng học, rồi ra trường đi xin việc, phấn đấu được tăng lương và thăng chức. Trong khi con đường của tôi có đến 99% là thất bại sau 5 năm đầu tiên. Nhưng, một lần nữa, "Thép đã tôi thế đấy". Nhiều người bạn sau này gặp lại, họ nói rằng bây giờ mới hiểu vì sao ngày xưa tôi lại có những suy nghĩ như vậy. Có lẽ, họ nhận ra có sự khác biệt nào đó. Có người bạn học sau này hùn hạp mang một thương hiệu ở Đài Loan về Việt Nam, cũng hẹn gặp tôi để nhờ tôi tư vấn. Để được gặp và nghe lời khuyên từ tôi, cậu ấy đề nghị gửi phí tư vấn tính bằng

dollar một giờ. Tôi và cậu ấy ăn trưa ở nhà hàng chay do tôi tham gia đầu tư. Tôi không thể tính theo giá thị trường vì nó sẽ hơi mắc với một người đang khởi đầu sự nghiệp của mình. Mặc dù không đáng bao nhiêu, nhưng tôi không thể miễn phí được, vì nếu như vậy thì cũng giống như tạo ra một tiền lệ xấu. Điều quan trọng là cậu ấy rất xem trọng việc tư vấn của tôi. Cậu ấy hiểu rằng không nên nhờ một chuyên gia về IT đi cài Window "dạo" cho mình, cũng chẳng nên nhờ một Designer chuyên nghiệp "vẽ dùm" miễn phí cho vài cái logo. Tôn trọng năng lực chuyên môn của người khác, đó là bước đầu tiên để trở thành một doanh nhân giỏi.

Khởi đầu sớm nhưng hãy chú ý đến hậu quả. Hãy tính toán, cân nhắc làm sao để việc khởi nghiệp của mình không gây thêm những hậu quả cho xã hội. Hãy đảm bảo nếu thành công nó sẽ mang lại nhiều giá trị, còn nếu không thì bạn sẽ học được nhiều bài học. Và không có thêm những "doanh nghiệp quái thai" được tạo ra, gây nên con số âm to tướng cho xã hội này. Hãy chọn những thử thách cho vừa sức. Nếu sức của bạn là 100% thì chọn thử thách tầm 120% thôi. Để có sức rướn và còn nâng tầm giới hạn bản thân lên. Đừng chọn liền thử thách 180%, coi chừng bạn chỉ làm được… một lần thôi đấy (bạn hiểu ý tôi mà phải không?). Khi nào sức mình lên tới 120% rồi thì chọn tiếp thử thách 150%. Cứ thế phát triển lên tiếp! Khi bạn cân nhắc được đến thế, cứ vô tư mà làm tới đi! Hãy khởi nghiệp một cách "hồn nhiên"!

Sẽ không bao giờ có câu trả lời đúng tuyệt đối cho những câu hỏi kiểu như: "Khi nào là thời điểm thuận lợi nhất để khởi nghiệp?", "Có nên khởi nghiệp ngay sau khi ra trường?", "Nên làm thuê trước rồi mới khởi nghiệp hay là khởi nghiệp ngay?". Với trải nghiệm cá nhân, như đã nói ở trên, tôi khuyên rằng nên trải nghiệm sớm hơn. Để chia sẻ với số đông, tôi muốn nói rằng:

"Điều quan trọng không phải là bạn bao nhiêu tuổi, điều quan trọng không phải là bạn có đủ kinh nghiệm hay chưa, điều quan trọng cũng không phải là bạn làm thuê hay làm chủ, mà điều quan trọng là, khi con tim bạn rung động, khi từng tế bào trong cơ thể bạn nhảy múa, khi dòng máu bên trong bạn sôi sùng sục, khi bạn có cảm giác "nếu không làm thì không thể nào chịu đựng nổi", thậm chí "không thể nào sống nổi", khi đó, đừng chần chừ nữa, hãy bắt tay vào chinh phục giấc mơ và làm mọi cách để biến giấc mơ thành hiện thực, ngay lập tức!" – TMT

7

Không có thất bại, chỉ có những "dấu hiệu"

Lần khởi nghiệp đầu tiên, tôi mang tâm lý muốn làm để thử sức, muốn làm để trưởng thành và muốn làm để tạo ra một sự khác biệt thực sự cho cộng đồng. Tôi cùng vài người bạn lên kế hoạch cho một dự án, với tầm nhìn là xây dựng nên một mạng xã hội sự kiện đầu tiên của Việt Nam, nơi kết nối những nhà tổ chức sự kiện và những người đi sự kiện với nhau.

Dự án này cũng quy tụ được một đội ngũ nhân sự tâm huyết. Để có kinh phí hoạt động chúng tôi phải huy động vốn từ nhà đầu tư bên ngoài. Lúc ấy chúng tôi cũng khá sáng tạo trong việc gọi vốn. Dự án cần khoảng 300 triệu để xây dựng hoàn thiện công nghệ mạng xã hội. Thay vì đi gọi 300 triệu rồi dùng 300 triệu đó đi tìm một nhà thầu IT cung cấp dịch vụ kỹ thuật chúng tôi tiếp cận trực tiếp với một chủ doanh nghiệp phần mềm. Rồi đưa ra một đề xuất hợp lý, theo đó thì công ty của anh sẽ gia công công nghệ này và chuyển giao công nghệ cho chúng tôi. Thay vì trả tiền mặt thì chúng tôi sẽ chuyển hóa nó thành cổ phần. Và chúng tôi xem công ty của anh như một nhà đầu tư sẽ có cổ phần chiến lược và tham gia vào thành công chung của dự án. Việc này chỉ phát huy tác dụng nếu chúng tôi thuyết trình (Pitching) và chứng minh tính khả thi, tiềm năng lớn của dự án. Chúng tôi đã thành công!

Đó là một cách gọi vốn thông minh. Nó giúp chúng tôi rút ngắn đi một giai đoạn. Và còn giúp công ty có thêm một thành viên của hội đồng quản trị là giám đốc một công ty về công nghệ, người có thể tư vấn cho chúng tôi về kỹ thuật. Cách làm này rất tốt, nó sẽ thành công nếu như chúng tôi có nhiều kinh nghiệm hơn, dự báo trước và tính đến một rủi ro không ngờ tới…

Tuy doanh nghiệp phần mềm này đầu tư vào chúng tôi bằng công sức, bằng công nghệ mạng xã hội, nhưng họ vẫn xem chúng tôi như "người ngoài". Mà như vậy thì không tránh khỏi tâm lý lơ là. Phía chúng tôi lại không mạnh về công nghệ. Chúng tôi thiếu đi một giám đốc dự án có thể "chuyển ngữ" song song giữa ngôn ngữ kỹ thuật và ngôn ngữ kinh doanh. Vị giám đốc dự án này PHẢI là thành viên của chúng tôi. Người này phải giám sát được đội ngũ gia công bên doanh nghiệp phần mềm, giữ vai trò cầu nối trung gian rất quan trọng để thỏa mãn các ràng buộc và mục tiêu của đôi bên, xử lý ngay những vấn đề phát sinh do bị sai lệch thông tin, do không hiểu nhau, do tư duy kinh doanh khác tư duy kỹ thuật. Chúng tôi chưa làm tốt việc này. Vì vậy dự án không thể hoàn thiện về mặt kỹ thuật. Nó cứ trì hoãn cho đến khi… chẳng bao giờ ra mắt được.

Khi nhận thấy việc hợp tác với doanh nghiệp phần mềm kia xem như đã thất bại, không còn có thể cứu vãn được nữa, chúng tôi ngồi lại với nhau và nhận định dự án không thực hiện được, chỉ còn cách đóng cửa. May sao trong lúc đó, vô tình chúng tôi thực hành một nguyên lý quan trọng trong kinh doanh:"Con người đi trước, công việc theo sau". Nguyên lý này xuất hiện trong cuốn sách Từ tốt đến vĩ đại của tác giả Jim Collins. Tuy dự định ban đầu không thành nhưng chúng tôi vẫn có thể tiếp tục sát cánh bên nhau, và tìm ra cho mình một hướng đi mới. Vì "con người đi trước" còn "công việc theo sau" mà. Có hai cách để khởi nghiệp. Một là có một hướng đi rồi tập hợp nhiều người có cùng niềm tin và cùng mình thực hiện hướng đi đó. Hai là tập hợp những người phù hợp để sát cánh bên mình, rồi cả nhóm ngồi lại với nhau và đặt ra câu hỏi "Cùng nhau, chúng ta sẽ làm gì?", từ đó mới xác định ra hướng đi.

Có hai cách để khởi nghiệp. Một là có một hướng đi rồi tập hợp nhiều người có cùng niềm tin và cùng mình thực hiện hướng đi đó. Hai là tập hợp những người phù hợp để sát cánh bên mình, rồi cả nhóm ngồi lại với nhau và đặt ra câu hỏi "Cùng nhau, chúng ta sẽ làm gì?", từ đó mới xác định ra hướng đi.

Tôi may mắn được trải nghiệm cả hai cách. Ban đầu, chúng tôi có định hướng rõ ràng rồi mới hợp lực lại với nhau. Định hướng này phá sản. Chúng tôi vẫn ở bên nhau, và xem xét, nhìn nhận lại mọi việc. Chúng tôi thay đổi hướng đi. Hướng đi mới này vẫn tận dụng được những nghiên cứu, mày mò về lĩnh vực online tại Việt Nam khi đó, vì ban đầu chúng tôi vốn định làm mạng xã hội. Chúng tôi

chuyển hướng thành một Digital Marketing Agency – một doanh nghiệp cung cấp dịch vụ truyền thông kỹ thuật số cho các doanh nghiệp khác. Online marketing chính là một phần của Digital marketing. Chúng tôi là doanh nghiệp thuộc làn sóng khởi nghiệp thứ hai về Digital marketing tại Việt Nam vào những năm 2008. Chúng tôi chọn làm dịch vụ là bởi vì khác với sản xuất, dịch vụ không cần đầu tư máy móc, nhà xưởng, cơ sở vật chất ban đầu rất tốn kém, mà có thể "lấy công làm lời". Hướng đi này đã tận dụng được cả ưu điểm lẫn khuyết điểm của chúng tôi. Đó là một nước đi khôn ngoan. Quả là như vậy! Sau đó, suốt 3 tháng trời chúng tôi không có nổi một hợp đồng, đến tháng thứ 4, tôi là người đi sale và mang về hợp đồng đầu tiên trị giá 20 triệu đồng. Tuy không lớn, nhưng hợp đồng đó động viên chúng tôi nhiều lắm. Nó cho chúng tôi nhận thấy hướng đi này chính là một cơ hội thực sự, nó vun đắp niềm tin của chúng tôi, giúp chúng tôi tiếp tục nỗ lực. Sau hợp đồng đó, chúng tôi bắt đầu có nhiều hợp đồng hơn, làm những cái rất đơn giản nhưng có tiền liền, và là "tiền tươi thóc thật", ví dụ Forum seeding, quản lý Fanpage cho các nhãn hàng… Công ty này sau đó phát triển hơn và có doanh thu tiền tỷ!

Trải nghiệm này mang đến cho tôi nhiều bài học quan trọng, đó là khi triển khai trong thực tế, chúng ta cần phải tỉnh táo lắng nghe các "dấu hiệu" (Signal). Rõ ràng ban đầu chúng ta nhận ra một hướng đi. Song đó là nhận định chưa được kiểm chứng bởi thực tế. Khi "ma sát" với thực tế, cái mà chúng ta nhận được là những "phản hồi" – những "dấu hiệu" cho chúng ta biết mình đang làm đúng hay làm sai. Từ đó ta cần phải chú ý, lắng nghe các dấu hiệu này, dựa vào đó mà điều chỉnh hướng đi để chinh phục thành công.

Khi "ma sát" với thực tế, cái mà chúng ta nhận được là những "phản hồi" – những "dấu hiệu" cho chúng ta biết mình đang làm đúng hay làm sai. Từ đó ta cần phải chú ý, lắng nghe các dấu hiệu này, dựa vào đó mà điều chỉnh hướng đi để chinh phục thành công.

Lần đầu tiên bắt tay làm một việc thường là lần khó nhất. Lần đầu tiên kiếm tiền cũng vậy. Kiếm được những đồng tiền đầu tiên là khó nhất. Nhưng đã biết cách kiếm một đồng, tiếp tục lắng nghe các "dấu hiệu", nếu tỉnh táo sẽ kiếm được hai đồng, rồi ba đồng, bốn đồng… và hàng tỷ đồng.

Rõ ràng dự án mạng xã hội đã không thành hiện thực. Một số

người sẽ nói rằng đó là một thất bại. Còn với tôi, đó chỉ là một trải nghiệm. Nói khác đi, đó chỉ là một
"tín hiệu" được gửi đến với tôi. Giúp tôi biết được mình cần điều chỉnh gì. Luôn có cách chỉnh hướng đến với thành công!

Để khởi nghiệp, chỉ chuyên môn thôi là chưa đủ. Có phải chúng ta vẫn thường vận hành mọi việc như vậy không? Một người giỏi làm bánh, và người đó nghĩ rằng mình có thể mở hiệu bánh? Một người giỏi may vá, thế là người đó nghỉ việc công ty và mở xưởng may riêng của mình? Hãy cẩn thận! Đó có thể là một sai lầm lớn!

Một nhân viên giỏi chuyên môn, sếp liền tăng chức cho anh ta trở thành quản lý. Và rồi doanh nghiệp mất đi một nhân viên xuất sắc và có thêm một nhà quản lý tồi tệ.

Một người chơi Violin rất xuất sắc trong dàn nhạc giao hưởng, anh ta có được thăng chức lên thành người Nhạc trưởng không? Không đâu!

Để khởi nghiệp thành công, chuyên môn thôi là chưa đủ. Bởi vì chuyên môn đôi khi nó giới hạn người khởi nghiệp chỉ trong phạm vi chuyên môn, khiến người đó không thể xử lý thế trận một cách toàn diện được, mà cứ quanh quẩn bên các vấn đề kỹ thuật và còn mắc phải một căn bệnh đó là "nhân viên làm thì không chất lượng được như mình, nên mình tự làm luôn, mình không dám giao việc cho nhân viên". Như thế người chủ doanh nghiệp không được giải phóng, họ không thể tạo ra sức ảnh hưởng lớn hơn, không thể tạo ra tác động (Impact) lớn lao hơn, và không thể phát triển được quy mô của doanh nghiệp. Trong trường hợp này, người doanh nhân không làm chủ doanh nghiệp, mà họ để cho doanh nghiệp làm chủ mình. Nên đôi khi, có chuyên môn tốt còn là một con dao hai lưỡi. Tại sao ở một số quốc gia tiến bộ, Bộ trưởng ngành y tế lại không phải là bác sĩ? Vì bác sĩ thì giỏi chuyên môn, song chưa chắc giỏi những cái khác, vốn cần thiết hơn ở tầm vóc lãnh đạo cao như chức Bộ trưởng. Để khởi nghiệp thành công, cần có 3 trụ cột gắn kết mật thiết với nhau như "kiềng ba chân".

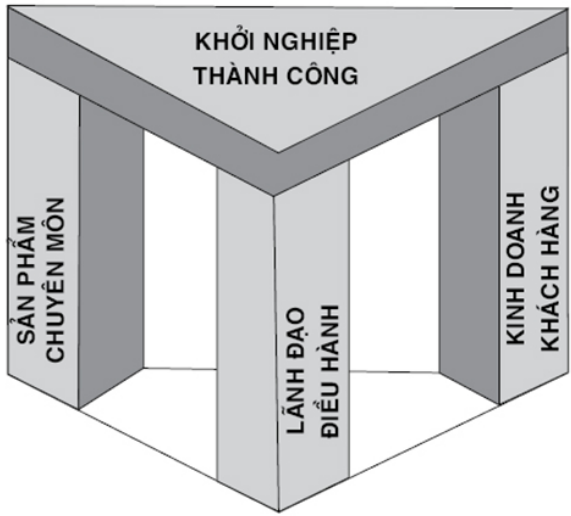

"KIỀNG BA CHÂN" KHỞI NGHIỆP THÀNH CÔNG

Theo đó, năng lực chuyên môn chỉ là một phần. Chuyên môn có liên quan đến sản phẩm. Ví dụ, bạn mở tiệm bánh, bạn có chuyên môn làm bánh, sản phẩm của bạn là những chiếc Cupcake. Hay bạn mở trung tâm dạy Anh văn, bạn có bằng Tesol (một loại chứng nhận cho những giảng viên dạy tiếng Anh), sản phẩm của bạn là những khóa đào tạo tiếng Anh. Chuyên môn ở đây không phải là chuyên môn sale, marketing, nhân sự... mà là lĩnh vực công ty đang kinh doanh, ví dụ: bất động sản, giáo dục, y tế... Bạn cần có sự am hiểu về nó. Hoặc bản thân bạn có nghề, từng làm thuê trong lĩnh vực đó lâu năm. Rất nhiều người cho rằng chỉ cần có chuyên môn là họ đã có thể khởi nghiệp. Đó là một sai lầm nghiêm trọng khi họ bỏ qua hai yếu tố sau:

Một là năng lực lãnh đạo. Ở đây tôi muốn nói đến cả khả năng điều hành. Trong cuốn sách này tôi sẽ không đi sâu vào phân tích sự khác nhau giữa lãnh đạo và quản lý. Tôi muốn quay trở lại ví dụ về việc mở tiệm bánh ở trên. Nếu bạn chỉ có năng lực chuyên môn, bạn sẽ trực tiếp làm ra những chiếc bánh thật thơm ngon. Hiểu về sản phẩm là một lợi thế. Nhưng nếu không có năng lực lãnh đạo thì từ ngày bạn mở ra doanh nghiệp cho đến nhiều năm về sau, vẫn chỉ có một mình bạn làm bánh. Điều đó có nghĩa là quy mô của doanh nghiệp rất nhỏ bé vì nó phụ thuộc hoàn toàn vào bạn. Thậm chí, bạn còn sức khỏe thì bạn làm bánh, nếu bạn ốm đau bệnh tật thì doanh nghiệp của bạn sẽ dừng lại theo bạn. Để thành công hơn, rõ ràng bạn cần xây dựng và chuẩn hóa nên cả một hệ thống kinh doanh, bạn phải biết cách để kiểm soát hệ thống đó. Bạn cũng cần biết cách để thu hút được nhiều người về làm việc

với mình, khơi gợi năng lực tiềm tàng ở họ để họ chiến đấu hết mình, phát huy tối đa tiềm năng khi làm việc với bạn. Khi đó bạn sẽ đào tạo và phát triển họ. Để doanh nghiệp không chỉ có một mình bạn là thợ làm bánh, mà sẽ có 10-20-30 người thợ như vậy. Khi bạn điều hành tốt, hệ thống sẽ phát triển và bạn sẽ có nhiều cơ sở làm bánh, nhiều chi nhánh khác nhau. Và cho dù bạn có tạm nghỉ một thời gian thì doanh nghiệp của bạn vẫn chạy ổn. Đó là năng lực lãnh đạo – điều hành.

Hai là, bạn còn phải có năng lực kinh doanh. Ở đây cụ thể là năng lực làm sao để có được khách hàng. Vì trong kinh doanh, "Tất cả mọi thứ bắt đầu từ khách hàng"[4]. Doanh nghiệp không chết vì không có sản phẩm tốt nhất thế giới. Doanh nghiệp chết vì không có đủ khách hàng. Bạn cần phải biết cách bán hàng, tiếp thị, chăm sóc khách hàng, thực thi chiến lược – chiến thuật – kế hoạch hành động của mình, Quản lý tốt tài chính để thực thi các việc trên, để lấy được khách hàng (Getting Customer). Trong một doanh nghiệp, người trả lương cho nhân viên không phải là ông chủ, cũng chẳng phải cổ đông, suy cho cùng, đó chính là khách hàng. Vì vậy, như Sam Walton – người sáng lập Walmart – đã nói, "khách hàng chính là người chủ thực sự của bạn".

[4] Everything starts with the customer – Louis Gerstner, nguyên CEO của IBM. (BTV)

Quay trở lại với ba năng lực cốt yếu trong khởi nghiệp. Ba năng lực này có mối liên hệ mật thiết với nhau. Năng lực sản phẩm giúp đảm bảo chất lượng, khiến cho việc bán hàng dễ dàng hơn. Năng lực kinh doanh giúp đưa sản phẩm đến nhiều người hơn. Năng lực lãnh đạo giúp phát triển đội ngũ thực thi các nhiệm vụ liên quan đến sản phẩm, kinh doanh, từ đó gia tăng quy mô thành công của doanh nghiệp. Đây chính là "kiềng ba chân" của khởi nghiệp thành công. Bạn đã đọc truyện Tam quốc diễn nghĩa chưa? Nếu rồi bạn sẽ biết thế "kiềng ba chân" giữa Ngụy – Thục – Ngô thời Tam quốc vững chãi và khó phá vô cùng. Ví dụ, chỉ cần một trong ba bên mạnh lên thì hai bên còn lại liên minh để thành đối trọng. Cứ như thế nên không có bên nào nhanh chóng thống nhất thiên hạ được. Đó là lý do vì sao người ta nói "Vững như kiềng ba chân". Bây giờ bạn đã có "kiềng ba chân" rất quan trọng để thành công trong khởi nghiệp, bao gồm 3 loại năng lực: Năng lực chuyên môn – Sản phẩm, Năng lực lãnh đạo – Điều hành, Năng lực kinh doanh – Khách hàng.

Một mình bạn có lẽ khó lòng có đủ cả ba loại năng lực này. Nên bạn có thể tìm người đồng hành là các Co-Founders. Theo kinh

nghiệm của tôi, một doanh nghiệp cần có 3 nhân vật quan trọng như sau (3 Key person).

Đầu tiên là một người chịu trách nhiệm về sản phẩm. Người này dành 100% tâm trí cho một việc: Làm sao tạo ra một sản phẩm thật chất lượng. Bởi lẽ, nếu sản phẩm không có chất lượng thì đổ tiền vào marketing, quảng cáo có khác gì đổ tiền vào cái phễu không đáy? Trong kinh doanh, sản phẩm thể hiện cái tâm của doanh nhân. Một kẻ có tâm bất chính sẽ đi trên đường, nhặt một hòn đá, mang về mãi nhẵn hòn đá đó rồi quảng cáo rằng đó là đá thiên thạch từ vũ trụ, và bán với giá hàng triệu đô la. Một doanh nhân có tâm bất chính thì theo đó sản phẩm cũng bịp bợm. Một doanh nhân có tâm hời hợt thì sản phẩm cũng hời hợt. Một doanh nhân có tâm cầu toàn, hoàn mỹ như Steve Jobs thì sản phẩm sẽ chỉn chu đến từng chi tiết trong thiết kế.

Trong kinh doanh, sản phẩm thể hiện cái tâm của doanh nhân.

Bởi lẽ, nếu sản phẩm không có chất lượng thì đổ tiền vào marketing, quảng cáo có khác gì đổ tiền vào cái phễu không đáy?

Tiếp theo là một người chịu trách nhiệm về khách hàng. Người này dành 100% năng lượng cho một việc: Làm sao để mang sản phẩm ở trên đến với thật nhiều khách hàng, càng nhiều người sử dụng càng tốt.

Tuy nhiên, người chịu trách nhiệm về sản phẩm với người chịu trách nhiệm về khách hàng có thể thường "mâu thuẫn" và xung đột với nhau. Nên trong đội nhóm cần một người lãnh đạo thực thụ để duy trì sự cân bằng cho cả đội.

Mô hình "Kiềng ba chân" Khởi nghiệp Thành công này vừa giúp bạn giải quyết bài toán nhân sự trong khởi nghiệp. Mục đích là làm sao để tinh gọn mà vẫn đầy đủ, hiệu quả!

Trong kinh doanh, tốc độ phát triển của doanh nhân quyết định tốc độ phát triển của doanh nghiệp. Nói cách khác, doanh nhân quyết định "giới hạn trần" cho cả dự án kinh doanh của mình. Nên cách chắc ăn nhất để thành công trong kinh doanh, đó là bạn cần phải giỏi lên, chỉ vậy thôi. Nguyên nhân thất bại thì có hàng nghìn nguyên nhân. Nhưng nguyên nhân của mọi nguyên nhân, nguyên nhân gốc rễ nhất, là chính bạn. Là do bạn đã không đủ giỏi, chỉ vậy thôi. Bản thân tôi cũng từng gặp câu chuyện này. Doanh nghiệp đầu tiên sau khi tăng trưởng và có nhiều khách

hàng hơn, nó đã vượt quá khả năng lãnh đạo của tôi. Và tôi không còn có thể phụng sự nó tốt nhất ở vai trò đồng điều hành. Tôi đã bị "giáng chức" và được nhận một chức vụ nghe có vẻ quan trọng, song thật ra chỉ để cho có, đó là Organization Development Director (Trưởng Bộ phận Phát triển Tổ chức). Tất nhiên là tôi rất buồn! Song tôi nhanh chóng hiểu ra vấn đề. Tôi nhận ra rằng đây lại là một "dấu hiệu" khác được gửi đến cho tôi. Rằng trong kinh doanh đôi khi ta cần phải "Step out" để có thể "Step in". Rằng nếu ta chưa đủ khả năng thì ta nên lùi lại, để người khác làm. Trong khi đó ta trui rèn chính mình, để chờ ngày sẵn sàng giành lại vị trí đó. Tôi học được rằng mình cần phải lựa chọn và hành động không vì cái tôi, không vì sĩ diện, mà là để mang lại cái tối ưu cho công ty. Đó sẽ là tôn chỉ cho mọi suy nghĩ, quyết định và hành động của tôi sau này.

---

rong kinh doanh, tốc độ phát triển của người doanh nhân quyết định tốc độ phát triển của doanh nghiệp. Nói cách khác, người doanh nhân quyết định "giới hạn trần" cho cả dự án kinh doanh của mình. Nên cách chắc ăn nhất để thành công trong kinh doanh, đó là bạn cần phải giỏi lên, chỉ vậy thôi. Nguyên nhân thất bại thì có hàng nghìn nguyên nhân. Nhưng nguyên nhân của mọi nguyên nhân, nguyên nhân gốc rễ nhất, là chính bạn.

Vì vậy tôi nhận 100% trách nhiệm vào bản thân. Và bắt đầu tập trung phát triển chính mình, tập trung phụng sự tốt nhất ở vai trò hiện tại, làm sao để mang lại thật nhiều giá trị cho công ty. Khi công ty bắt đầu giai đoạn chuẩn hóa mọi quy trình, tôi đã đóng góp vai trò rất lớn vào việc này. Tôi phát triển rất nhanh, và cũng nhanh chóng tạo ra nhiều kết quả. Vì vậy mà một thời gian sau tôi lại quay trở lại ban giám đốc của công ty, mang ảnh hưởng của mình trở lại với toàn doanh nghiệp.

Sau này, tôi nhận ra một "dấu hiệu" khác trong cuộc đời mình (điều mà tôi sẽ chia sẻ ở bài viết sau), nên đã dừng lại hành trình của mình với công ty truyền thông kỹ thuật số này. Sau khi tôi nghỉ, những người đồng sáng lập khác cũng có những hướng đi riêng, công ty cũng không còn giữ được sự nhiệt huyết và đam mê của ngày đầu khởi nghiệp. Nó bị vướng vào một hợp đồng tiền tỷ với một khách hàng Trung Quốc. Khách hàng này cố tình "quịt" tiền, khoảng tiền không thanh toán lên đến hàng tỷ đồng. Và thế là công ty không thể xoay đủ dòng tiền cho các chi phí khác của mình, cuối cùng phải làm thủ tục phá sản doanh nghiệp.

Đó là sự kết thúc. Song là kết thúc để khởi đầu. Khởi đầu cho hành trình kinh doanh của tôi. Khởi đầu cho những điều kỳ diệu sẽ diễn ra trong cuộc đời tôi sau này.

Nhìn lại chặng đường đã qua, rõ ràng khi thất bại với dự án mạng xã hội, chúng tôi đã xem đó không phải thất bại, mà là một "tín hiệu", từ đó chỉnh hướng và xây dựng nên một doanh nghiệp có doanh thu tiền tỷ từ khi mình còn là sinh viên. Khi đang trên đà thành công, bản thân tôi lại không theo kịp tốc độ phát triển của doanh nghiệp và bị giáng chức. Tôi không xem đó như một thất bại, mà chỉ là một "tín hiệu", giúp tôi điều chỉnh bản thân và quay trở lại đường ray thành công. Quả thật, không có thất bại, chỉ có những tín hiệu!

"Khởi nghiệp thất bại khác với thất bại trong khởi nghiệp. Ở vế thứ hai, thất bại chẳng qua là "một trạng thái tạm thời" đến với thành công. Thất bại chỉ thực sự khi ta dừng lại hoàn toàn và không bao giờ hành động nữa. Còn bằng không, không có thất bại, chỉ có những dấu hiệu!" – TMT

8

Động lực từ trái tim là động lực quan trọng nhất

2 giờ sáng, và tôi vẫn thao thức.

Không hiểu sao, hôm ấy tôi ngủ không được, đành lên Internet dạo qua vài trang web…

Rồi không biết cái gì đã "sai khiến", đã "ma đưa lối, quỷ dẫn đường" để tôi có mặt ở một diễn đàn. Mà bây giờ nghĩ lại, tôi không thể nhớ ra mình đã truy cập như thế nào để vào được diễn đàn đó. Dù đã cố gắng tìm lại nhưng không thể tìm được…

Đó là một diễn đàn dành cho những người bị bệnh ung thư.

Và khi lướt qua diễn đàn, tôi chú ý đến một dòng chữ…

"Kỷ niệm đẹp không phải vì nó buồn hay vui, mà vì nó không bao giờ còn quay trở về với ta nữa"

Khi vô tình đọc dòng chữ đó, tôi bật khóc, vào nửa đêm, trước máy tính…

Ít tháng sau… tôi ngồi trong phòng khách của gia đình, và thở dài…

Trong đời tôi có 2 ngày rất đáng nhớ.

Ngày thứ nhất là cái ngày tôi bước chân vào nhà, tháo giầy và bước lên phòng khách. Tôi nhìn thấy nhiều người đang ngồi trong đó, không khí sum vầy và hạnh phúc. Đó là gia đình của tôi, là ba và mẹ tôi. Ba mẹ nhìn tôi mỉm cười, rồi nói "Con đậu rồi đó con!". Đó là giây phút tôi được ba mẹ báo tin mình đã đậu đại học. Hôm

ấy tôi về khá trễ nên đã không thể tự mình xem tin. Đó là một ngày hạnh phúc !

Ngày thứ hai, là ngày mà tôi lại là một trong những người ngồi trong căn phòng đó. Chúng tôi dang chờ một người khác, đó là ba tôi. Ba tôi bước chân vào nhà, ông tháo giầy và lên phòng khách. Trong phòng khách có mọi người trong gia đình và các bác. Khi ông vào, mọi người đã nhẹ nhàng thông báo kết quả chẩn đoán bệnh cho ông. Lúc ấy tôi chỉ có thể lẳng lặng quan sát ông... Và, ông rất bình tĩnh đón nhận nó. Dù tình ruột thịt vẫn làm ấm lòng những trái tim hôm đó, cả trái tim của ba tôi, đó vẫn là một ngày đượm buồn…

BA TÔI BỊ BỆNH UNG THƯ!

Những dòng chữ mà tôi đọc được trước đó vài tháng giống như một điềm báo. Và linh cảm đã khiến tôi không thể kiềm chế được cảm xúc của mình khi đó…

Với những người bị bệnh ung thư đến giai đoạn hiểm nghèo, thời gian của họ không còn nhiều. Vì vậy, họ trân trọng từng phút giây còn được sống. Với họ, những gì đã qua dù là khoảnh khắc buồn hay vui thì đều đáng trân trọng. Chúng đều thật đẹp! Nên kỷ niệm đẹp không phải vì nó buồn hay vui, mà vì nó luôn là duy nhất, nó sẽ không bao giờ còn quay trở lại, và không bao giờ còn có thể giống y như vậy nữa. Những bệnh nhân ung thư phải học cách trân trọng từng kỷ niệm, từng phút giây của hiện tại..

Căn bệnh của ba thật sự là một cú sốc đối với gia đình tôi. Nhiều lần, bà ngoại phải nhắc mẹ rằng “Con cố đừng khóc trước mặt chồng con”, vì không muốn làm ba thêm đau lòng, ảnh hưởng đến tâm lý, khiến bệnh càng nặng. Mẹ tôi, vì quá thương ông và dễ xúc động, vẫn thường không làm được điều đó. Và tôi cũng vậy…

Có lần, tôi gặp ba trên cầu thang, ông liền lại gần, đặt hai tay lên vai tôi và nói: “Đừng lo nhé anh bạn, thế nào thì ba cũng “kéo” được đến đám cưới con mà”. Dường như ba hiểu được sự lo lắng của tôi. Rằng, nếu sau này tôi gặp được một người phụ nữ tốt, cưới cô ấy làm vợ, thì ở ngày trọng đại nhất là ngày cưới của mình, tôi rất mong được chia sẻ niềm vui và hạnh phúc với những người thân yêu nhất, đó chính là ba mẹ. Lỡ như, chiếc ghế dành cho ba của chú rể ngày hôm đó lại trống, vì ba tôi không thể hiện diện, đó đúng là một nỗi buồn rất lớn. Khi nghe ba nói vậy, tôi cắn môi bật máu, khóc tức tưởi trước mặt ông…

Những ngày sau đó, tôi không hề chia sẻ câu chuyện buồn này với bạn bè, vì tôi không muốn họ nhìn gia đình tôi với ánh mắt thương hại. Khi đó tôi chưa biết cách để người khác đồng cảm với mình. Tôi muốn bạn bè tôi vẫn hãy cứ cười lên, vui lên, mỗi khi gặp tôi…

Tôi tìm hiểu nhiều hơn về bệnh ung thư. Tôi biết rằng nếu trong gia đình, ba hoặc mẹ từng bị bệnh ung thư thì nguy cơ ung thư của mình sẽ cao gấp 2-4 lần người bình thường, vì ung thư là một căn bệnh có yếu tố di truyền. Tôi biết rằng bệnh ung thư thật sự không hiếm gặp, không phải là "bệnh chỉ có trong mấy bộ phim Hàn Quốc". Bên trong tôi sinh ra ác cảm với những ai có suy nghĩ như vậy. Đến mức khi nghe ai đó cười cợt căn bệnh này là thứ chỉ có trên phim, tôi chỉ muốn xách cổ "đứa đó" lên và nói vào mặt nó: "Mày chưa bao giờ hiểu được nỗi đau của căn bệnh ung thư có phải không hả?"

Tôi hay nhốt mình trong phòng, để nỗi buồn xâm chiếm toàn bộ cơ thể, cố gắng cảm nhận sự đau đớn của ba. Điều đó cũng không thể ngăn tôi có những lần vì quá xúc động mà khóc trước mặt nhiều người khác. Có lần ăn trưa cùng mẹ, bà và chị dâu, mọi người đều rất buồn. Tôi cũng chẳng khá hơn. Thường ngày, ba ngồi bên trái tôi và ăn cơm với tôi. Hôm ấy, ba còn trong viện, đang chiến đấu với căn bệnh. Tôi thấy chiếc ghế bên trái mình trống, lại nghĩ sau này, chẳng may mà chiếc ghế dành cho ba tôi, nó vẫn sẽ trống… Tôi lại không kìm được nước mắt. Mắt tôi nhắm chặt, nhưng nước mắt vẫn chảy. Nó rớt xuống chén cơm đang ăn. Tôi không thể bỏ đi chén cơm đó. Nên đã ăn lại tất cả những giọt nước mắt của chính mình. Chén cơm chan nước mắt đó, vị của nó đến tận bây giờ tôi vẫn không thể nào quên. Rất khó tả. Và rất khó quên. Chính vị của chén cơm ngày nào lại là động lực để tôi được sống lại một lần nữa, được khởi nghiệp…

Căn bệnh của ba là điều không ai muốn. Trăm ngàn lần không! Nhưng, mỗi khi cuộc đời ném một viên gạch vào đầu bạn, bạn sẽ học được một điều gì đó. Với ba tôi, căn bệnh ung thư là một "viên gạch" thật tồi tệ, may mắn là ông đã vượt qua ca phẫu thuật. Sau đó ông điều chỉnh nếp sinh hoạt của mình theo hướng rất tích cực, và kiểm soát được căn bệnh này. Ông "chiến thắng" bệnh ung thư. Còn với tôi, tất cả những biến cố đó đã "trao" cho tôi những câu hỏi rất quan trọng, những câu hỏi quyết định chất lượng cuộc sống…

"Tôi sống vì điều gì?"

“Tôi muốn làm điều gì nhất?”

Tôi phát hiện ra điều mình muốn làm nhất, chính là Giúp đỡ mọi người. Và tôi muốn bắt đầu với những bệnh nhân ung thư, giống như cha mình. Tôi muốn xây dựng một hệ thống chăm sóc sức khỏe cho những người như ông.

Mỗi khi cuộc đời ném một viên gạch vào đầu bạn, bạn sẽ học được một điều gì đó.

Khi đó, tôi không còn gắn kết với doanh nghiệp truyền thông kỹ thuật số, tôi đang chờ đợi một điều mới mẻ cho cuộc đời mình. Tôi vẫn yêu thích khởi nghiệp kinh doanh. Và căn bệnh của cha, lại trở thành một “lý do”, một “động lực” để tôi “tái khởi nghiệp”.

Lý do cho lần khởi nghiệp đầu tiên đơn giản lắm, vì tôi muốn được thử sức, muốn tạo ra sự khác biệt, muốn tự cho bản thân một cơ hội để khám phá thế giới kinh doanh. Còn ở lần khởi nghiệp thứ hai này, có một lý do khác lắm, nó mãnh liệt hơn rất nhiều, theo kiểu “Nếu không làm thì tôi không thể chịu đựng nổi”. Lý do của lần này xuất phát từ con tim. Nó chính là động lực từ tim!

Sau này, nhiều bạn trẻ hỏi tôi, “Khi nào là thời điểm thuận lợi để khởi nghiệp?”, tôi hay trả lời “Có hai thời điểm thuận lợi. Một là từ lúc còn là sinh viên, bạn chẳng có gì để mất, hai là đến năm 35 tuổi, khi bạn đã đủ chín chắn. Nhưng thời điểm khởi nghiệp tốt nhất với tôi chính là khi bạn có cảm giác “Phải làm, nếu không làm thì bạn không chịu nổi, thậm chí, bạn không thể sống nổi!”.

“Khi nào là thời điểm thuận lợi để khởi nghiệp? Có hai thời điểm thuận lợi. Một là từ lúc còn là sinh viên, bạn chẳng có gì để mất, hai là đến năm 35 tuổi, khi bạn đã đủ chín chắn. Nhưng thời điểm khởi nghiệp tốt nhất với tôi chính là khi bạn có cảm giác “Phải làm, nếu không làm thì bạn không chịu nổi, thậm chí, bạn không thể sống nổi!”.

Căn bệnh ung thư của ba tôi chính là một “nỗi đau” đối với cả gia đình tôi. Và tôi khởi nghiệp vì muốn giải quyết “Nỗi đau” đó. Đó là một động lực vĩ đại để tôi thành công! Khi đó, tôi có hai lựa chọn, một là để nỗi đau đó gặm nhấm dần ý chí của mình, hai là hành động để vượt qua nó, nếu không làm thì không thể chịu nổi. Ba tôi đã chọn hành động, và tôi cũng vậy. “Khởi nghiệp từ nỗi đau”

chính là lý do của tôi.

Còn bạn? Lý do để khởi nghiệp của bạn là gì?

1/ Vì "không thể chịu nổi cái nghèo và cái hèn thêm được nữa". Làm giàu, chỉ cần chính đáng, thì luôn là một lý do đủ tốt để vươn lên!

2/ Hay vì bạn cảm thấy cuộc đời này ngắn ngủi lắm, nên muốn một lần được thỏa thích vẫy vùng, dù kết quả có ra sao cũng không hề hối hận. Bởi lẽ, "Tận nhân lực mới tri thiên mệnh". Nếu không cố hết sức (tận nhân lực), thì không thể hiểu được "mệnh trời" của mình là gì (tri thiên mệnh). Về già, sẽ cứ luẩn quẩn với câu hỏi "Nếu ngày ấy mình làm thì kết quả ra sao?". Bạn sẽ không bao giờ biết câu trả lời nếu bạn chưa từng hành động. Còn nếu hành động thì dù thành công hay thất bại, bạn cũng đã có câu trả lời cho số phận của chính mình. Còn trẻ mà làm biếng thì về già sẽ… làm thinh, là vậy.

Còn trẻ mà làm biếng thì về già sẽ… làm thinh.

3/ Bạn khởi nghiệp vì không thể chấp nhận sự nhàm chán đang diễn ra hằng ngày, bạn không thể cứ sống mòn như vậy, nên bạn muốn theo đuổi một cái gì đó lớn lao hơn, tuy rằng cũng còn mơ hồ lắm. Nhưng như Steve Jobs đã nói, nếu mỗi ngày trôi qua, bạn thức dậy và nhận ra công việc hiện nay không phải là điều mình muốn làm, và tình trạng này kéo dài qua nhiều tháng thì hãy tìm cách thay đổi đi thôi. Vì cuộc đời này hữu hạn lắm!

4/ Nhắc đến Steve Jobs thì phải nói tới đam mê. Lắm khi, do bạn có tình yêu mãnh liệt với một cái gì đó, một lĩnh vực nào đó, có thể là bát phở, ngành thời trang, công nghệ rô bốt… Thế là bạn khởi nghiệp để được sống với đam mê của mình. Như Warren Buffet hay nói, "Tôi nhảy múa trên đường đến nơi làm việc". Và như một câu danh ngôn quen thuộc, "Khi làm việc vì đam mê, bạn không có cảm giác mình đang làm việc". Nó giống như đang tận hưởng một trò chơi hơn.

5/ Bạn muốn tạo ra những thử thách lớn hơn cho mình, để vượt qua những giới hạn cũ. Bạn làm tốt công việc chuyên môn, rồi sau nhiều va vấp bạn đã có thể quản lý, tiếp theo đó bạn muốn tự kinh doanh và xây dựng nên một "đế chế" của riêng mình.

6/ Vài lần, lý do khởi nghiệp cũng "vĩ cuồng" lắm. Bạn không

quan tâm lắm đến cơm áo gạo tiền. Bạn thật sự nghiêm túc với việc "thay đổi thế giới". Bạn nhận thức rất rõ rằng muốn thay đổi thế giới thì hãy thay đổi chính mình. Bạn cũng nhận thức rất rõ tầm quan trọng của tiền bạc. Với bạn, tiền bạc quan trọng đấy, nhưng không phải điều quan trọng nhất. Tiền không làm cho con người hạnh phúc, tiền chỉ làm cho con người hạnh phúc hơn mà thôi. Nghĩa là bạn phải biết cách để hạnh phúc ngay cả khi chưa có nhiều tiền, nếu không tất cả sẽ là bi kịch! Hình như bạn thích thú với việc "thay đổi thế giới" hơn. Với bạn, mục tiêu lớn lao sẽ dễ thực hiện hơn mục tiêu quá nhỏ bé. Bởi, mục tiêu nhỏ quá thì chỉ có một cách để đạt được, và bạn phải tự mình thực hiện tất cả mọi thứ. Còn với mục tiêu lớn lao, có rất nhiều cách để thực hiện và bạn có thể truyền cảm hứng cho những người tài giỏi khác cùng giúp mình hiện thực hóa mục tiêu đó!

Tiền không làm cho con người hạnh phúc, tiền chỉ làm cho con người hạnh phúc hơn.

7/ Nhiều người đã khởi nghiệp vì họ tìm ra một "vấn đề" nào đó trong chính cuộc sống thường ngày, hoặc trong chính cộng đồng mà họ đang sinh hoạt. Một cô gái sau khi sinh con, cô ấy muốn đi spa, nhưng không ai trông con cho cô ấy, spa không thể nhận khách là trẻ sơ sinh, cô ấy thì cần "rì-lắc". Cô ấy thấy rõ vấn đề của mình. Không có ai giúp giải quyết vấn đề này cả, nên cô ấy quyết định sẽ tự mình giải quyết nó. Thế là cô ấy mở ra dịch vụ spa cho cả mẹ và bé, lần đầu tiên xuất hiện trên "giang hồ". Thanh toán trọn gói một lần, sẽ có chuyên viên vô cùng dễ thương, tâm lý với trẻ, mát xa cho trẻ, ru cho trẻ ngủ, còn cô chỉ cần thoải mái cởi đồ ra, nằm lên giường, lim dim theo điệu nhạc thiền thật bình yên, và mỉm cười trôi vào giấc ngủ, trong lúc từng milimet cơ thể được chăm sóc thật tận tình, năng lượng được hồi phục. Kết thúc, cô ấy lại tràn đầy sinh khí để làm một người mẹ hiền, một người vợ tốt, một người làm việc mẫn cán. Hạnh phúc – đó chính là điều mà doanh nhân mang đến cho khách hàng của họ. Thứ mà doanh nghiệp bán chính là hạnh phúc. Khách hàng trả tiền để tìm thấy hạnh phúc, khi vấn đề của họ được giải quyết một cách hiệu quả. Doanh nhân chính là người tìm kiếm lợi nhuận, bằng cách giải quyết vấn đề cho người khác. Họ giải quyết vấn đề đó càng thành công, và giải quyết được cho càng nhiều người, thì họ càng giàu có!

Doanh nhân chính là người tìm kiếm lợi nhuận, bằng cách giải

quyết vấn đề cho người khác. Họ giải quyết vấn đề đó càng thành công và giải quyết được cho càng nhiều người thì họ càng giàu có!

8/ Cũng có người khởi nghiệp với lý do muốn "sửa sai". Anh chàng nọ thấy ngành giáo dục có quá nhiều cái sai, sai quá sai, anh ấy muốn xây dựng một công ty giáo dục với phương pháp đào tạo hiệu quả hơn, để "sửa sai" cho ngành mà mình có nhiều tâm huyết. Tại Banladesh, những người nghèo đôi khi chỉ cần được cho vay những khoảng tiền nhỏ thôi, có khi chỉ cần vài chục đô, là có thể tạo ra sinh kế để thoát nghèo, ví dụ mua một cái máy may chẳng hạn. Nhưng chẳng ai cho người nghèo vay tiền, còn ngân hàng thì chỉ cho người giàu vay. Kết quả là có nhiều kết cục thương tâm cho người nghèo. Hình như có gì đó sai sai! Một người đàn ông nhìn thấy cái "sai" này của xã hội. Ông ấy xây dựng ngân hàng đầu tiên trên thế giới chuyên cho người nghèo vay tiền, sáng lập ra khái niệm tài chính vi mô (micro finance). Tên của ngân hàng đó là Grameen. Tên người đàn ông đó là Muhammad Yunus, một doanh nhân xã hội (social entrepreneur), người đoạt giải Nobel hòa bình thế giới năm 2006 cho chính sáng kiến này. Kết quả thật ấn tượng, tỷ lệ hoàn trả khoản vay sau đó của người nghèo còn… cao hơn cả người giàu. Cho thấy chỉ cần con người được trao tặng niềm tin, bằng đúng phương pháp thì họ sẽ không khiến bạn thất vọng, người nghèo không có gì là kém cỏi hơn người giàu, thậm chí người nghèo còn… uy tín hơn người giàu thể hiện qua tỷ lệ hoàn trả tốt hơn. Yunus đã "sửa sai" cho cả xã hội bằng doanh nghiệp xã hội của ông ấy.

Cũng có khi, bạn khởi nghiệp không chỉ để "sửa sai" cho xã hội, mà cũng có phần để "sửa sai" cho con người vốn chưa hoàn thiện của mình trong quá khứ, như những lần khởi nghiệp sau của người viết cuốn sách này.

Đó chính là cái mà nhiều người gọi là "Reason to Start" (Lý do để bắt đầu), hay "Motivator" (Động lực). Còn tôi, tôi thích gọi nó là "Trigger Factor" (Yếu tố kích hoạt). Trigger Factor của bạn là gì?

Khi đó, tôi có một Trigger Factor mạnh lắm. Từ căn bệnh ung thư của cha tôi, tôi muốn làm về y tế, để chăm sóc và giúp đỡ cho những bệnh nhân như ba tôi. Đó là động lực, là lý do, là câu trả lời cho câu hỏi"Tại sao (Why) tôi lại phải làm điều mà tôi đang làm? Tại sao tôi lại phải khởi nghiệp?" Tôi có một "Big Why" để mình thành công. Big Why của bạn là gì?

"Bigger Why" thì "Smaller How". Khi chữ "Why" này đủ lớn, động

lực đủ mạnh, bạn hiểu mình phải chiến đấu vì điều gì càng rõ rệt, thì việc làm nó như thế nào sẽ trở nên đơn giản hơn. Bởi lẽ bạn đã có đủ động lực để hành động bất chấp mọi khó khăn, trở ngại và thử thách thì bạn sẽ có cơ may rất cao để tìm ra giải pháp. Nên khi bạn có cái "Big Why" này, bạn sẽ có khả năng tự truyền lửa cho chính mình. Bạn không cần được diễn giả truyền lửa nữa, bạn có thể tự tạo ra động lực cho bản thân (self-motivate). Những Trigger Factor và Big Why mạnh nhất lại không xuất phát từ khối óc, nó khởi đầu nơi con tim. Trái tim là nơi có năng lượng mạnh gấp 5.000 lần khối óc. Đó là nơi chứa đựng bí mật thật sự của mọi thành công vĩ đại nhất. Nếu chỉ khởi nghiệp đơn thuần với lý do từ khối óc, từ việc tính toán xem mình lời lỗ thế nào, bản thân mình có lợi gì, thì động lực của bạn yếu ớt lắm. Xô một cái là bạn ngã ngay. Khó một chút là bạn từ bỏ ngay. Vì khối óc la lên rằng "Cái này mệt lắm, không có lợi nữa, nghỉ thôi!". Doanh nhân thì phải làm ra tiền, nhưng nếu chỉ làm ra mỗi tiền thì đừng gọi mình là doanh nhân. Khởi nghiệp thì phải mưu sinh, nhưng nếu chỉ mưu sinh thì không gọi là khởi nghiệp. Lý do của bạn không nhất thiết phải quá vĩ đại, nhưng nó cần vượt ra khỏi bản thân bạn. Bạn vĩ đại vì bạn chọn lựa sống một cuộc đời vĩ đại. Giấc mơ của bạn lớn hay nhỏ không quan trọng, quan trọng là bạn có thể lớn lên khi sống với giấc mơ đó. Nhưng tôi quan sát thấy trên thế giới, không có quốc gia nào đánh thuế giấc mơ cả, nên đã mơ thì cứ mơ cho ý nghĩa vào. Hãy kết nối bản thân với một cái gì đó to lớn hơn chính mình. Để cho cái đó làm động lực, làm kim chỉ nam, làm "bánh lái" của đời mình. Ít nhất một lần trong đời, hãy cảm nhận được sự vĩ đại dung dị, và niềm hạnh phúc ý nghĩa, khi được là một phần của một cái gì đó lớn lao hơn chính mình. Đó có thể là Big Why của bạn đó!

"Bigger Why" thì "Smaller How".

Bạn vĩ đại vì bạn chọn lựa sống một cuộc đời vĩ đại.

Hãy kết nối bản thân với một cái gì đó to lớn hơn chính mình. Để cho cái đó làm động lực, làm kim chỉ nam, làm "bánh lái" của đời mình.

Bạn có biết vì sao điều này lại cực kỳ quan trọng không?

Vì trong khởi nghiệp, cũng như trong cuộc đời, khó khăn là điều không thể tránh khỏi nên bạn khỏi phải tránh nó.

Khó khăn là điều không thể tránh khỏi nên bạn khỏi phải tránh nó.

Sẽ luôn luôn có khó khăn. Khi khởi đầu bạn rất sung sức, tất cả mọi thứ đều màu hồng, bên trong bạn có một nguồn năng lượng sáng tạo rất lớn. Khi khó khăn lộ diện, bạn dần mất hứng. Thử thách ập đến, bạn tụt cảm xúc. Chông gai xuất hiện, bạn mệt mỏi và bắt đầu… đuối. Khi đó bạn uể oải, không còn chút sinh khí nào. Bạn quỵ ngã, và muốn bỏ cuộc. Beng! Chính giây phút này sẽ quyết định người thành công và kẻ thất bại. Người thành công đơn giản là người có số lần đứng lên nhiều hơn số lần ngã xuống ít nhất một lần. Mỗi khi quỵ ngã, người thất bại sẽ bỏ cuộc. Còn người thành công, cứ khi nào muốn từ bỏ, họ lại nghĩ đến lý do vì sao mình muốn bắt đầu. Họ nghĩ đến Trigger Factor, đến Big Why của họ. Và khi tìm lại sự kết nối với "lý do lớn lao vượt ra ngoài bản thân ấy", họ có khả năng tự tái tạo năng lượng cho chính mình. Họ tự "sạc pin", trở nên hào hứng và sung sức trở lại. Họ tự tạo động lực và tràn trề sinh khí để tiếp tục hành trình chinh phục thành công. Hạnh phúc chính là con đường, còn thành công là một quá trình. Mọi thứ đều cần có thời gian. Nước phải đến 100 độ mới sôi. Sinh con phải mất 9 tháng 10 ngày. Bạn không thể sinh con trong vòng 1 tháng bằng cách làm cho 9 người phụ nữ có thai được, phải không nào? Nên, để thành công bạn cần vượt qua một hành trình với rất nhiều gian khổ. Khi gặp nhiều gian khổ như vậy, chỉ có động lực từ con tim mới là động lực đủ mạnh giúp cho bạn chấp nhận tất cả, "nằm gai nếm mật", và tiếp tục bước đi trên con đường mình đã chọn, kiên tâm bền chí cho đến ngày thành công. Đó là lý do vì sao Động lực từ tim là động lực quan trọng nhất!

Người thành công đơn giản là người có số lần đứng lên nhiều hơn số lần ngã xuống ít nhất một lần.

Hãy tìm ra một động lực từ con tim, rồi phân tích chúng bằng năng lực của khối óc. Nếu chỉ có khối óc thì thật yếu ớt. Khi có cả hai cái kết hợp với nhau thì sức mạnh tràn đầy.

Xuất phát từ nỗi đau về căn bệnh ung thư của cha, tôi muốn làm một cái gì đó về y tế. Tôi nghiên cứu, phân tích thêm về ngành y tế nước nhà. Kết quả là, tôi phát hiện ra y tế Việt Nam có một sai sót rất trầm trọng. Một hệ thống y tế tốt phải bao gồm cả hai tuyến y tế: tuyến chăm sóc sức khỏe ban đầu và tuyến điều trị bệnh

chuyên sâu. Vai trò của bệnh viện nằm ở tuyến điều trị chuyên sâu. Nhưng Việt Nam lại bị thiếu hụt trầm trọng tuyến chăm sóc sức khỏe ban đầu. Một hệ thống y tế tốt, với tuyến chăm sóc ban đầu hoạt động hiệu quả sẽ giảm tải cho tuyến chuyên sâu. Vì theo nghiên cứu của Trung tâm Truyền thông Sức khỏe Cộng đồng trực thuộc Sở y tế Thành phố Hồ Chí Minh, hiện có đến 70% trường hợp khám chữa bệnh tại các bệnh viện là không cần đến bệnh viện, vì là bệnh nhẹ, có thể được xử lý hoặc được phòng ngừa ở tuyến chăm sóc sức khỏe ban đầu. Nghĩa là, tuyến chăm sóc ban đầu sẽ đóng vai trò như một cái "màng lọc", lọc ra 70% bệnh nhẹ tại đây, chỉ để 30% bệnh nặng cần điều trị chuyên sâu "lọt" qua và đi đến tuyến chuyên sâu – là các bệnh viện. Tai hại ở chỗ, vì chúng ta thiếu tuyến ban đầu, nên 100% bệnh tật dù nặng hay nhẹ, phòng được hay không, đều đến bệnh viện. Vậy là chúng ta có mấy cái bệnh viện ở hai thành phố lớn phải chăm sóc cho 40% dân số cả nước, tương đương với khoảng 40 triệu người.

Nó dẫn đến một thực trạng là quá tải bệnh viện. Nó khiến cho chất lượng dịch vụ y tế xuống cấp thảm hại. Nó dẫn đến quá nhiều bất cập như lây nhiễm chéo, thái độ hành chính không tốt của nhiều nhân viên y tế… Nó khiến cho một giường bệnh có hai, ba, thậm chí bốn người cùng nằm. Còn người thân thì ngồi, nằm la liệt ở khắp mọi nơi, tràn ra khu để xe, khu thang máy… Nó khiến cho bác sĩ chỉ kịp thăm khám cho một bệnh nhân trong vòng từ 30 giây đến 3 phút. Và thời gian đó là quá ít ỏi, ít đến nỗi chưa chắc bác sĩ đã kịp làm tốt công tác chữa bệnh, huống gì đến chuyện tư vấn phòng bệnh. Với thời gian đó bác sĩ cũng chẳng thể giao tiếp gì với bệnh nhân, họ chỉ có thể khám lâm sàng và viết ra một toa thuốc, rồi bệnh nhân không dám thắc mắc (mà cũng chẳng được có thời gian để thắc mắc), cầm toa thuốc đó đi ra ngoài mua thuốc. Không thể trách bác sĩ khi họ còn một hàng dài bệnh nhân đang chờ khám, và bác sĩ phải khám đạt chỉ tiêu về số lượng để không bị khiển trách. Bác sĩ cũng chỉ là một "nạn nhân" của hệ thống y tế này.

Thực trạng quá tải khiến cho chúng ta cứ mãi chữa bệnh – chữa cháy. Chúng ta không giải quyết được vấn đề từ gốc rễ thì thử hỏi xây thêm bao nhiêu bệnh viện nữa là đủ? Phải xây thêm bao nhiêu bệnh viện mới hết quá tải? Với tỷ lệ bệnh tật luôn rất cao, Việt Nam còn nằm trong nhóm các quốc gia có tỷ lệ các bệnh ung thư, tiểu đường, huyết áp, tim mạch… tăng nhanh nhất thế giới. Nguyên nhân phần lớn là do người dân không biết phòng bệnh. Chính xác hơn, là do hệ thống y tế không được "thiết kế" để phòng bệnh cho người dân. Như vậy muốn giải quyết thực trạng trên (quá tải bệnh viện, tỷ lệ bệnh tật cao) Việt Nam cần phải đầu tư

cho y tế dự phòng. Việt Nam làm dự phòng các bệnh dịch tốt (như sốt xuất huyết, H5N1…) và nhận được lời khen ngợi từ cộng đồng quốc tế. Song chúng ta lại vô cùng yếu kém trong phòng các bệnh mãn tính (như huyết áp, tiểu đường…), những bệnh mà quá trình điều trị cực kỳ tốn kém. Trong khi, Tổ chức Y tế Thế giới WHO đã chứng minh, một quốc gia nếu cứ đầu tư 1 đồng cho y tế dự phòng (phòng bệnh) thì sẽ giúp quốc gia đó tiết kiệm đến 20 đồng cho y tế điều trị (chữa bệnh), và thậm chí là 100 đồng cho trường hợp khẩn cấp phải cấp cứu. Nghĩa là cấp cứu tốn kém gấp 100 lần, còn chữa bệnh tốn kém gấp 20 lần so với phòng bệnh. Nghịch lý và mâu thuẫn ở chỗ, Việt Nam còn là nước nghèo đấy chứ, chúng ta là nước đang phát triển, có người nói chậm phát triển, lại có người nói… không chịu phát triển. Thế nhưng, một nước nghèo lại có định hướng ngành y tế tập trung vào y tế chữa bệnh vốn tốn kém gấp 20 lần so với y tế phòng bệnh. Nghịch lý và mâu thuẫn là ở chỗ đó! Nên Việt Nam cần phát triển y tế dự phòng. Nó chính là sứ mệnh của tuyến chăm sóc sức khỏe ban đầu. Và mô hình bác sĩ gia đình của HELP chính là một bộ phận vô cùng quan trọng trong tuyến chăm sóc ban đầu đó. Mô hình này chính là lời giải giúp giải quyết tất cả những vấn nạn kia, nếu chúng ta có đủ quyết tâm và thực hiện nó đủ tốt!

Bạn thấy đấy, khi con tim kết hợp với khối óc, một sinh viên Bách Khoa như tôi lại có thể tìm tòi và chia sẻ những điều trên, thuyết phục tuyệt đối nhiều bác sĩ, những bác sĩ đã có bằng thạc sĩ, tiến sĩ, bác sĩ chuyên khoa 1, bác sĩ chuyên khoa 2… cùng tham gia mô hình với mình. Đó là sức mạnh của động lực từ tim. Nó giúp tôi có một bầu nhiệt huyết vô tận, từ đó tôi rất vững vàng và rất rõ ràng với những gì mình muốn làm.

Đó là Trigger Factor của tôi, là Big Why của tôi, là động lực từ tim của tôi. Tôi muốn giúp đỡ người khác (bắt đầu từ bệnh nhân, sau này tôi lập thêm nhiều doanh nghiệp khác vì muốn "giúp đỡ" những nhóm đối tượng khác). Nên tôi đặt tên công ty mình là HELP – cũng có nghĩa là "giúp đỡ". Chúng tôi sống với "triết lý giúp đỡ". Lần đầu tiên tôi chia sẻ về triết lý này là trong buổi họp báo ra mắt công ty. Khi một phóng viên hỏi rằng "Việc mà các bạn muốn làm lớn lao quá, liệu các bạn có thể thay đổi được cả xã hội này không?". Một người trong ban giám đốc đã trả lời "Sẽ cố hết sức, nhưng chúng tôi cũng không chắc là thay đổi được toàn diện". Đó thật sự là một câu trả lời chân thành. Với tôi, tôi đã trả lời bằng cách kể một truyện cổ tích. Vâng, một cổ tích, ngay trong không khí trang trọng của buổi họp báo, trước hàng trăm quan khách và vài chục phóng viên báo, đài trên cả nước. Câu chuyện đó là:

Ngày xửa ngày xưa, có nàng công chúa nhân hậu sống trong tòa lâu đài. Cứ mỗi buổi sáng, cô ấy đứng trước cửa sổ phòng, ngắm nhìn tổ chim trên ngọn cây, quan sát chim mẹ chăm lo, mớm mồi cho những chú chim non đáng yêu. Dần dà, quan sát tổ ấm nhà chim trở thành một thói quen hằng ngày, một niềm vui thật ý nghĩa của nàng công chúa...

Nhưng, đến một ngày, nàng công chúa không thấy tổ chim đâu cả. Thì ra, trong lúc chim mẹ mải mê đi kiếm mồi cho những chú chim non, chiếc tổ ấy đã bị một cơn bão làm rơi xuống đất... Những chú chim non chưa đủ lông đủ cánh đang kêu chiếp chiếp đầy sợ hãi trên mặt đất, còn chú mèo trong khu vườn của hoàng gia thì đang ở rất gần đấy...

Chẳng suy nghĩ nhiều, nàng công chúa liền mang những chú chim non về chăm sóc, và dựng lại chiếc tổ cho chúng. Khi thấy hành động của nàng, hoàng huynh liền nói rằng:

– Trên thế giới này có hàng triệu sinh vật như vậy cần được giúp đỡ, chắc chắn em không thể nào giúp hết, em chỉ giúp được một vài con trong số hàng triệu con thì không có tác dụng gì cả. Vậy em cứu chúng làm gì? Hành động này chỉ là một sự lãng phí thời giờ mà thôi!

Nàng còn quá nhỏ để biết điều gì là đúng, điều gì sai, nên cảm thấy rất bối rối trước lời nói của hoàng huynh. Vì vậy, nàng liền đến gặp mẫu hậu và hỏi:

– Thưa mẫu hậu, liệu con làm như vậy là đúng hay sai?

Mẫu hậu dịu dàng nhìn con gái và nói rằng:

– Con thân yêu, con sẽ không thể nào giúp được cho 1 triệu con vật khác trên thế giới này, điều đó chắc hẳn là đúng. Nhưng nếu trên thế giới này có 1 triệu người giống như con, mỗi người giúp cho một con vật như vậy, thì sẽ có 1 triệu con vật được cứu giúp. Những điều kỳ diệu và vĩ đại thường bắt nguồn từ những hành động nhỏ bé nhất, khiêm nhường nhất và giản dị nhất. Vì vậy điều con làm là đúng, con gái thương yêu".

Đó là "triết lý giúp đỡ" của chúng tôi. Chúng tôi cứ làm tốt vai trò, phần việc của mình, rồi để câu chuyện và hành động truyền cảm hứng cho nhiều người khác, để họ cũng làm thật tốt phần việc của họ. Như vậy, dù chúng tôi chỉ thay đổi được một phần nhỏ của xã hội, nhưng khi có hàng triệu người khác cũng làm được phần việc của họ thì chắc chắn xã hội sẽ thay đổi.

Đây là một trong hai triết lý làm kim chỉ nam cho tôi. Triết lý thứ hai là "triết lý đáp đền tiếp nối" mà tôi đã dựa vào đó để sáng lập ra YUP. Đó là một câu chuyện khác và tôi sẽ chia sẻ ở bài viết sau.

Trong đời người, tôi cho rằng có 2 ngày rất quan trọng. Ngày thứ nhất là ngày sinh nhật của bạn. Đó là ngày bạn được sinh ra, được trao cho cơ hội để có mặt trên đời này. Ngày thứ hai, là ngày mà bạn tìm ra lý do vì sao mình lại được sinh ra, "lý do bạn đến với trái đất này là vì điều gì?", Sứ mệnh của bạn là gì? Big Why của bạn là gì? Ngày mà bạn tìm ra điều đó, tôi gọi nó là "ngày tái sinh". Căn bệnh của ba như một nỗi đau nghiệt ngã giáng xuống chúng tôi, nó khiến con tim của tôi bị nhàu nát như một chiếc áo dùng lâu ngày, nhưng cũng chính nó giúp tôi tìm ra Big Why của mình, để tạo ra một chiếc bàn là, "là phẳng" con tim của mình trở nên thẳng thớm hơn! Ba tôi đã sống. Còn tôi, tôi cũng được "tái sinh"!

Kể từ đó, tôi dấn thân vào lý tưởng mới. Tôi kiên trì làm từng bước, tháo gỡ các khó khăn. Từ chỗ chỉ có ý tưởng, tôi sáng lập ra đội ngũ, thuyết phục đội ngũ làm việc không lương với mình trong suốt một năm trời. Rồi chúng tôi cùng nhau nghiên cứu thị trường, dùng những dữ liệu nghiên cứu đó làm đầu vào để xây dựng nên chiến lược và kế hoạch. Bước tiếp theo, chúng tôi chuẩn bị các hệ thống làm việc: hệ thống sản phẩm, hệ thống quản lý vận hành, hệ thống kinh doanh, hệ thống quản lý hiệu quả làm việc, hệ thống chăm sóc khách hàng... Vì mô hình này cần đầu tư, mà khi đó tôi phải làm việc không lương trong suốt một giai đoạn dài, nên cũng chỉ còn vài triệu đồng trong tay. Vì thế chúng tôi mất ròng rã mấy tháng trời để tìm nhà đầu tư. Mãi rồi cũng gọi được khoản vốn đầu tư hàng tỷ đồng cho dự án. Có tiền rồi thì bắt tay vào xin giấy phép. Khâu pháp lý là cả một vấn đề nên chúng tôi phải tìm cách, sau này tôi sẽ chia sẻ cụ thể hơn về câu chuyện này. Rồi chúng tôi cũng mở ra phòng khám đầu tiên. Bắt đầu tiếp thị để có những khách hàng đầu tiên. Chạy mô hình ở quy mô nhỏ để thử nghiệm. Sau đó họp báo chính thức ra mắt và triển khai mạnh mẽ hơn. Cả một chặng đường mới đã mở ra trước mắt. Khi viết những dòng này tôi như được sống lại những ngày tháng khởi nghiệp của mình. Đã có nhiều kinh nghiệm (là nghiệm lại để mà kinh!) được rút ra. Thật vô cùng thú vị!

Căn bệnh của ba như một nỗi đau nghiệt ngã giáng xuống chúng tôi, nó khiến con tim của tôi bị nhàu nát như một chiếc áo dùng lâu ngày, nhưng cũng chính nó giúp tôi tìm ra Big Why của mình, để tạo ra một chiếc bàn là, "là phẳng" con tim của mình trở nên thẳng thớm hơn! Ba tôi đã sống. Còn tôi, tôi cũng được "tái sinh"!

Đã có rất nhiều khó khăn, vì gia đình tôi không có nhiều tiền, nên tôi gần như phải bắt đầu từ con số gần với Zero (gọi là gần với Zero chứ không phải Zero là vì tôi vẫn còn gia đình của mình, và ba mẹ vẫn cho tôi một nền tảng học vấn mà tôi hết mực trân trọng). Nhưng cuộc đời là vậy đó. Khó khăn luôn luôn xuất hiện. Tôi vẫn hay ví von rằng, hãy trở thành một loài hoa chỉ nở dưới cơn mưa nghiệt ngã của số phận. Hoa thường khoe sắc dưới nắng vàng. Nhưng cuộc đời đâu phải lúc nào cũng chỉ có màu sắc tươi sáng đó. Đời về cơ bản là "bất như ý". Ta vẫn thường không được nhiều hơn là được. Nên ta hãy trở thành loài hoa thật đặc biệt, loài hoa chỉ nở dưới mưa – cơn mưa nghiệt ngã của số phận!

Hãy trở thành một loài hoa chỉ nở dưới cơn mưa nghiệt ngã của số phận!

Có khát vọng lớn lao, nhưng phải hành động, hành động và hành động. Hành động thật kiên trì, đam mê và kỷ luật. Khát vọng cho cộng đồng phải được hiện thực hóa bằng kỷ luật của bản thân. Có như thế thì khát vọng mới không trở thành hảo vọng, rồi thành ảo vọng. Có như thế thì lý tưởng mới không trở thành ảo tưởng. Có như thế thì ý tưởng mới không phải là "chỉ tưởng mình có ý".

Khát vọng cho cộng đồng phải được hiện thực hóa bằng kỷ luật của bản thân.

Khi viết cuốn sách này, nhiều lần mắt tôi có phần cay cay khi nhớ về những sự kiện đã diễn ra trong hành trình khởi nghiệp của mình. Lần khởi nghiệp thứ hai này dạy tôi nhiều bài học lắm. Một trong những bài học quan trọng nhất, tôi đã sống một cách trung thực với ước mơ của mình. Tôi đã không phản bội, từ bỏ, trì hoãn, xem thường và giẫm đạp lên ước mơ. Dù khó khăn hay thuận lợi, tôi vẫn luôn sống, không chỉ là sống với ước mơ, mà còn là sống một cách trung thực với ước mơ của mình!

Sống một cách trung thực với ước mơ của mình!

Bài học quan trọng tiếp theo, tôi khởi nghiệp vì thương cha mình, ban đầu cha mẹ vì thương tôi nên cũng không ủng hộ tôi khởi nghiệp lắm, mãi đến hôm họp báo tôi mới mời cha tôi tham dự.

Sau hôm ấy ông có một cái nhìn khác, và sau này càng nhìn thấy kết quả của tôi ông càng ủng hộ tôi. Tôi làm điều mình thích làm là giúp đỡ người khác, giúp đỡ bệnh nhân. Từ đó tôi đạt được một số thành tựu. Năm 2011, HELP trở thành Top 10 Doanh nghiệp Xã hội tiêu biểu nhất của Việt Nam, theo đánh giá của Trung tâm Hỗ trợ Sáng kiến Phục vụ Cộng đồng (CSIP), Ngân hàng Thế giới (World Bank), Hội đồng Anh (British Council) và Quỹ The One Foundation. Năm 2015, tôi lọt vào danh sách Forbes 30 under 30 đầu tiên của Việt Nam và là đại diện duy nhất ở danh mục doanh nhân xã hội. Và năm 2016, tôi trở thành một trong 30 người có thành công và ảnh hưởng nhất trong lĩnh vực chăm sóc sức khỏe của châu Á (Forbes 30 under 30 châu Á). Đó là những cột mốc rất thú vị. Tôi phát hiện ra, mỗi người sẽ có những định nghĩa khác nhau về thành công, và nó cũng tùy theo giai đoạn nữa. Đối với tôi, định nghĩa về thành công của tôi là gì ư?

“Thành công là làm điều mình yêu thích vì người mình yêu quý và nhận được sự sẻ chia cũng như cảm thông từ họ.” - TMT

9

Sức mạnh của sự suy ngẫm

Vào giữa tháng 12 năm 2011, tôi quay trở lại Hà Nội.

Lần trở lại này, Hà Nội đón tôi không phải bằng mùa thu lãng mạn với những cơn gió heo may, không phải với bối cảnh là cơn mưa phùn nhẹ giữa trời đêm với ánh đèn đường vàng và mùi hoa sữa bay theo gió tỏa hương đến nồng nàn.

Hà Nội đón tôi với khí trời rét đậm của mùa đông, là sương khói của đất trời, là gió lùa vào làm cơ thể khẽ rùng mình dù đã mặc áo đến ba lớp, là xoa xoa hai bàn tay vào nhau để xua đi cái lạnh giá, là cây bàng rụng hết lá chỉ còn trơ trọi thân với cành.

Lần này, tôi ra Hà Nội ngoài việc khảo sát thị trường và tư vấn về hệ thống để thành lập trung tâm bác sĩ gia đình đầu tiên tại Hà Nội, tôi còn tham gia vào những hoạt động dưới vai trò và sứ mệnh của một doanh nhân xã hội.

Doanh nhân xã hội là khái niệm chỉ những doanh nhân kinh doanh không phải để tối đa hóa lợi nhuận, mà là để xây dựng nên một mô hình kinh doanh có thể giải quyết các nan đề của xã hội. Chăm sóc sức khỏe, trao quyền cho người khuyết tật, bình đẳng giới, hạn chế ô nhiễm môi trường… Có rất nhiều nan đề xã hội cần được giải quyết. Tuy cùng giải quyết các vấn đề song sự khác nhau cơ bản giữa doanh nhân xã hội với doanh nhân thông thường chính là sự hoán chuyển phương tiện – mục tiêu, và cách sử dụng lợi nhuận. Doanh nhân thông thường xem việc giải quyết nan đề xã hội là "phương tiện" để đạt được "mục tiêu" làm kinh doanh thành công và có lợi nhuận. Còn doanh nhân xã hội xem việc làm kinh doanh là "phương tiện" để thực hiện "mục tiêu" tạo ra những thay đổi tích cực trong xã hội. Doanh nhân thông thường có mục tiêu tối thượng là tối đa hóa lợi nhuận và sử dụng lợi nhuận để

làm giàu chính đáng cho cổ đông. Doanh nhân xã hội thì mục tiêu tối thượng là tối đa hóa các tác động xã hội mà mình tạo ra cho cộng đồng.

Gotham có lẽ vẫn cần có Batman[5], cũng giống như xã hội có lẽ vẫn cần có những doanh nhân xã hội. Mặc dù tất cả, không ai cần được tôn vinh như "Batman", cũng giống như người hùng bóng đêm vẫn luôn ẩn mình dưới lớp mặt nạ, một biểu tượng mang lại hy vọng thiết thực và bảo vệ những kẻ yếu thế. Tôi vẫn thường cầu chúc cho mọi sự tốt lành đến với những người bạn doanh nhân xã hội, họ là những "người hùng" không thể thầm lặng, dù chẳng cần ồn ào. Mong tổ chức của họ sẽ truyền cảm hứng và giúp đỡ cho nhiều người hơn nữa, bởi đó cũng là hành trình sống trọn vẹn và an ổn với lương tri của chính mình.

[5] Gotham và Batman là tên nhân vật trong phim "Người dơi". (BTV)

Bản thân tôi là một trong những lứa doanh nhân xã hội được thừa nhận đầu tiên của Việt Nam (dùng từ "được thừa nhận" tức là trước tôi đã có nhiều người vận hành doanh nghiệp như một doanh nhân xã hội, chỉ có điều khi đó họ chưa nhận ra điều đó và môi trường kinh doanh ở Việt Nam cũng chưa có nhận thức về doanh nhân xã hội, thì tạm gọi là "chưa được thừa nhận"). Tôi luôn tranh thủ "truyền bá" về tinh thần doanh nhân xã hội ở bất cứ nơi đâu. Vì nó thật sự rất ý nghĩa và cần thiết cho môi trường kinh doanh hiện nay. Năm 2011, tôi được Trung tâm Hỗ trợ Sáng kiến Phục vụ Cộng đồng, Ngân hàng Thế giới, Hội đồng Anh, và The One Foundation chứng nhận là một trong 15 doanh nhân xã hội tiêu biểu của Việt Nam. Chính thành tựu và sự ghi nhận đó đã mang tôi đến với chuyến đi thật thú vị này. Tôi ra Hà Nội để tham dự buổi lễ tôn vinh, chương trình đào tạo và tham gia cùng mọi người trong chuyến đi team building sau đó.

Trong những khoảng khắc của quá khứ đã dẫn tôi đến chuyến đi này, tôi nhận ra rằng mình cần phải biết được: "Con đường mình đang đi có xuất phát điểm từ đâu?". Tôi hiểu ra rằng, con đường tôi đang đi bắt đầu từ một nỗi đau, được hun đúc bằng tình yêu thương và lớn dần lên bằng trải nghiệm.

Con đường tôi đang đi bắt đầu từ một nỗi đau, được hun đúc bằng tình yêu thương và lớn dần lên bằng trải nghiệm.

Tôi tham gia vào một khóa tập huấn dành cho các doanh nhân xã hội và được sự hướng dẫn tận tình của Marie So – người sáng lập doanh nghiệp xã hội Shokay – một doanh nhân xã hội thành công tiêu biểu của châu Á. Cô Marie So có vóc dáng nhỏ nhắn, tóc xoăn nhẹ đến bờ vai, gương mặt sáng, trang điểm nhẹ và không có tì vết dễ nhận thấy của một phụ nữ Hong Kong. Cô ăn mặc giản dị, tinh tế, có giọng nói nhanh và là cô giáo thứ hai mà tôi từng lén vẽ chân dung trong giờ học (nhưng sau đó thì tôi lại quên gửi tặng cô bức tranh mình vẽ).

Sau 3 ngày đào tạo, chúng tôi tham gia vào chuyến team building dành cho các doanh nhân xã hội ở Sơn Tây, khu Sơn Tinh Camp. Sơn Tinh Camp là một khu dã ngoại rất thú vị, cách Hà Nội khoảng 40 cây số, nơi đây được bao bọc bởi sự hòa hợp giữa khung cảnh yên bình của hồ Đồng Mô và vẻ hùng vĩ của ngọn núi Ba Vì. Tương truyền đây chính là nơi diễn ra cuộc đại chiến không khoan nhượng giữa Sơn Tinh và Thủy Tinh trong truyền thuyết. Chúng tôi đã tìm đến với nhau, và tìm đến với chính mình, ở nơi này.

Trên chuyến xe đến Sơn Tinh Camp, chúng tôi chia làm các gia đình nhỏ để cùng tham gia vào các cuộc thi sắp tới. Mỗi gia đình đều phải tự sáng tạo ra một kịch bản, một câu chuyện riêng để thể hiện. Gia đình của tôi có tên là gia đình "Tứ đại lầm lỡ" vì cả 4 đời chồng vợ đều vì "lầm lỡ mà tìm thấy nhau". Chúng tôi lấy Slogan là "Quay đầu là bờ, ai ngờ là Thái Bình Dương". Trong "gia đình" của mình, tôi có vợ đẹp, con hiền cháu thảo, vợ chồng anh trai và ông bà "vừa lớn tuổi lại vừa ham chơi".

Khi xe đến Sơn Tinh Camp, trời đã nhá nhem tối, chúng tôi cất hành lý vào lều dành cho từng gia đình, và cùng nhau dùng bữa tối, một người anh mang đến những bầu rượu ngon khiến cho bữa ăn tối hôm đó thật đáng nhớ. Sau khi đã no say, chúng tôi đốt đống lửa trại cao khoảng 3m và tất cả các gia đình đều quây quần quanh đó thành vòng tròn. Đứng cách xa 10 bước chân bạn vẫn cảm thấy sức nóng của ngọn lửa này táp vào mặt và khiến bạn ngạt thở. Ban đầu ngọn lửa bùng lên dữ dội và áp đảo chúng tôi, song chỉ sau đó ít phút, có một ngọn lửa mãnh liệt khác được thắp lên bên trong mỗi doanh nhân xã hội, và chúng tôi đã nhanh chóng lấy lại sự vững vàng của mình – đó là "Sức mạnh của những người phi lý", như tên một cuốn sách viết về những doanh nhân xã hội đã được dịch ra tiếng Việt. Và từng gia đình bắt đầu trình diễn phần thi của mình…

Thật khó để diễn tả hết cảm xúc trong buổi tối hôm đó. Chỉ biết là

sau phần trình diễn vô cùng hài hước và hết sức tuyệt vời của các gia đình, chúng tôi đã "nhảy múa" cùng nhau cho đến tận khuya. Bầu rượu nóng, đĩa thịt trâu, dàn karaoke, ngọn lửa lớn, đêm đầy sao và bè bạn xung quanh, tất cả làm nên một buổi tối thật hạnh phúc. Sau này tôi hiểu rằng một trong những điều dẫn đến hạnh phúc chính là cảm giác được hòa mình vào chung một nhịp điệu cơ thể với tất cả những người xung quanh, và cảm thấy bản thân mình thuộc về một điều gì đó có ý nghĩa và lớn lao hơn chính mình. Chúng tôi đã thật sự làm như vậy. Điều quan trọng là chúng tôi đã "cởi bỏ" tất cả mọi "lớp phục trang" của mình, lúc đó chỉ còn chân lý của những con tim đang đập say sưa với sự cống hiến và lý tưởng sống vẫn tồn tại một cách đầy khao khát giữa cuộc đời thực tế và trần trụi. Chúng tôi dường như tìm về dòng chảy của tự nhiên và để cho bản thân mình xuôi theo dòng chảy đó, tìm lại hình hài ấu thơ của mình, khi tất cả chỉ là những đứa trẻ và những đứa trẻ đó luôn làm ba việc mỗi ngày, đó là cười, khóc và mơ ước.

Chúng tôi dường như tìm về dòng chảy của tự nhiên và để cho bản thân mình xuôi theo dòng chảy đó, tìm lại hình hài ấu thơ của mình, khi tất cả chỉ là những đứa trẻ và những đứa trẻ đó luôn làm ba việc mỗi ngày, đó là cười, khóc và mơ ước.

Đêm đã về khuya, các "gia đình" đã về lều của mình, các khu lều nằm quay lưng lại với mặt hồ yên ả, một số người vẫn lang thang ở những khu vực khác, tìm kiếm cho mình một góc của sự tĩnh lặng. Tôi ngồi hướng ra mặt hồ và trầm tư suy ngẫm. Đêm đó tôi có một cuộc trao đổi thú vị với hai người bạn, một nam và một nữ, chúng tôi mở lòng và chia sẻ với nhau nhiều điều. Đây là cuộc nói chuyện mà tôi luôn nhớ, đó là khi chúng tôi mở hẳn trái tim của mình ra để đón nhận người đối diện bằng tình yêu thương. Có lẽ chính tần suất của những cuộc nói chuyện như vậy sẽ làm nên chất lượng của cuộc sống. Và nếu như có một người như vậy để chia sẻ mỗi ngày thì còn gì tuyệt vời hơn!

Đêm hôm đó, khi có thời gian một mình, tôi đã suy ngẫm rất nhiều về hành trình mà mình đang đi. Vậy là tôi đã trở thành con người khá giống như những gì tôi hình dung từ năm 18 tuổi. Nhìn lại chặng đường ngắn mình đã đi qua, thì đây có lẽ là một chuyến phiêu lưu thú vị, kỳ cục có và kỳ diệu cũng có. Song tôi biết không có những câu chuyện thần kỳ mà chỉ có lòng can đảm dám dấn thân và đương đầu với những thử thách, sống một cách trung thực với ước mơ của chính mình và không từ bỏ khi gặp

thất bại. Vậy là tôi đã trả lời được câu hỏi [Quá khứ] "Đâu là điểm bắt đầu của hành trình này?", và [Hiện tại] "Mình đang ở đâu, sau 5 năm đặt mục tiêu cho bản thân?", và tôi có nghĩa vụ phải trả lời một câu hỏi cho chính mình, đó là [Tương lai] "Ở tận cùng cuộc hành trình này, mình muốn đi về đâu?"

"Ở tận cùng cuộc hành trình này, mình muốn đi về đâu?"

Ngồi trước mặt hồ phẳng lặng, trong đêm khuya tĩnh mịch cho đến buổi sớm tinh khôi, tôi đã suy nghĩ và tự trả lời cho mình rất nhiều câu hỏi, "Tôi sẽ phát triển công ty đến mức độ nào thì sẽ dừng lại?", "Tình yêu của tôi là gì?", "Ai là người mà tôi yêu?", "Mặt trái của việc đạt được mục tiêu khi còn rất trẻ, bài học ở đây là gì, đâu là giải pháp, và làm sao để chia sẻ lại bài học này cho những bạn trẻ khác?"... Và những câu hỏi khác nữa.

Có lẽ đến một thời điểm nào đó, việc kiếm nhiều tiền hơn nữa không còn là điều quá quan trọng. Và những điều khác mà người ta phấn đấu cả đời để giành được, như danh tiếng hay địa vị, sẽ không còn mấy ý nghĩa. Và nếu như đó là mục tiêu duy nhất của bạn, thì bạn sẽ dừng lại vì đã chạm đến tận cùng giới hạn của mình. Bạn đã bắt đầu suy nghĩ rằng "Hãy nghỉ ngơi và bắt đầu hưởng thụ cuộc đời này". Ở cái giây phút chân thật đó, có lẽ chỉ có duy nhất một điều đó là niềm đam mê và tinh thần cống hiến để phục vụ xã hội mới có thể biến bạn trở thành một cái gì đó to lớn hơn bản thân mình và giúp cho bạn tiếp tục cất bước trên cuộc hành trình.

Tôi cho rằng chính quá trình suy ngẫm này đã hoàn thiện con người bên trong của mình rất nhiều, bởi "bạn không thể thực hiện cuộc hành trình bên ngoài trước khi thực hiện cuộc hành trình bên trong". Tôi sẽ còn phải trả lời những câu hỏi này không chỉ bằng suy ngẫm, mà còn bằng hành động và trải nghiệm, song sự suy ngẫm mang lại cho tôi sự đúc kết, và từ đó giúp tạo ra nền tảng vững vàng cho bản thân.

Bạn không thể thực hiện cuộc hành trình bên ngoài trước khi thực hiện cuộc hành trình bên trong.

Chuyến đi này giúp cho tôi biết được rằng, khi con tim ta gắn kết với con tim của người khác, hình hài của họ như thế nào không còn là điều quan trọng với ta và ngược lại. Bằng việc gắn kết với

nhau và cùng chia sẻ những trải nghiệm tốt đẹp, con người ta cũng sẽ dần trở nên tốt đẹp hơn. Những cảm nhận đó sẽ ở lại với ta mãi mãi. Điều đó phụ thuộc vào việc chúng ta có dám mở rộng trái tim mình để đón nhận người khác, và có dám chạm vào cuộc sống của những người xung quanh hay không.

Khi con tim bạn gắn kết với con tim của người khác, hình hài của họ như thế nào không còn là điều quan trọng với ta và ngược lại.

Câu trả lời nằm trong sự suy ngẫm của mỗi người. Sự suy ngẫm chính là một công cụ rất hữu ích để học tập và phát triển. Tuy nhiên, sự suy ngẫm chỉ có thể trở thành công cụ học tập khi nó đi đôi với giá trị của sự thật.

Sự suy ngẫm chỉ có thể trở thành công cụ học tập khi nó đi đôi với giá trị của sự thật.

Nếu người lãnh đạo có thể xây dựng một tập thể, nơi mà mỗi người đều sống chân thật với nhau, họ sẽ cùng nhau tạo ra một môi trường giải phóng sức mạnh học hỏi vô cùng to lớn.

Có những câu hỏi tôi đã trả lời được phần nào và những câu hỏi mà tôi vẫn đang tiếp tục tìm kiếm câu trả lời. Không sao cả, tôi sẽ vẫn tiếp tục thực hiện hành trình của mình, và tìm ra những câu trả lời chân thật đó.

"Tôi sẽ tiếp tục chất vấn cuộc đời mình!" – TMT

10

Đời thay đổi khi ta… thôi đẩy

Sau khi sáng lập HELP, tôi mong muốn phát triển thêm mối quan hệ, tìm kiếm khách hàng và học hỏi thêm kinh nghiệm từ nhiều doanh nhân khác. Nên một mặt, tôi xây dựng hệ thống vận hành doanh nghiệp cho ổn định, mặt khác tôi tham gia kết nối ở những hiệp hội doanh nhân lớn.

Câu lạc bộ Doanh nhân Sài Gòn (khi ấy trực thuộc báo Doanh nhân Sài Gòn) là nơi đầu tiên tôi gia nhập và sinh hoạt. Cái gì là "lần đầu" thì thuần khiết lắm, đáng nhớ lắm.

Vì hồi ấy còn khá trẻ (mà gương mặt thì… già hơn bây giờ), tôi thầm nghĩ, không được nói dối tuổi, nhưng không cần phải "la lên" cho mọi người biết mình bao nhiêu tuổi, vì trẻ quá, sợ… lạc loài. Tôi mang tâm thế đó bước vào buổi lễ kết nạp hội viên mới. Nhìn cái mặt, các anh chị cứ mặc định tôi… 30, đâu cần hỏi tuổi (trong khi đến giờ tôi vẫn chưa 30).

Tôi đương say sưa kết nối thì trên sân khấu, MC tuyên bố mời hội viên trẻ tuổi nhất và hội viên lớn tuổi nhất của câu lạc bộ lên sân khấu nhận kỷ niệm chương. Một âm thanh xé ngang tai, tên và tuổi của tôi vang lên đúng kiểu… "tên tuổi", thật chuẩn xác và dịu dàng, pha thêm chút đanh thép từ cái miệng xinh xinh của cô dẫn chương trình, theo kiểu "Không lên em phạt". Phì cười. Tôi lên sân khấu nhận kỷ niệm chương cùng một bác doanh nhân, đâu đó bảy mươi mấy tuổi. Hai… bác cháu, hai thế hệ trên một sân khấu. Trong hai người trên sân khấu, bác ấy mới là người đáng phục, vì lớn tuổi mà lửa không hề tắt. Và ở dưới đều đã biết hết "tên tuổi" của tôi. Các anh chị không hề "xa lánh", mà nồng ấm chúc mừng "Hội viên trẻ tuổi nhất của Câu lạc bộ Doanh nhân Sài Gòn". Đâu đó có những cái bắt tay và ánh mắt dò xét. Không sao! Đó là một phần của cuộc đời. Sự nồng ấm vẫn là cảm giác chủ đạo của con

tim ngày hôm đó. Một kỷ niệm đẹp, cách đây đã 7 năm (2010).

Cái duyên đã tiếp tục đưa tôi đến với BNI (Business Network International – Hiệp hội Kết nối Kinh doanh, một hiệp hội lớn nhất và thành công nhất trên thế giới hiện nay trong lĩnh vực này).

Khi làm giám đốc một doanh nghiệp, bạn có quyền lực với nhân viên của mình, vì bạn là người trả lương cho họ. Nên, chưa chắc Leadership (năng lực lãnh đạo) của bạn lãnh đạo nhân viên, mà do sức ảnh hưởng của... quyền lực, lương bổng, nên nhân viên nghe lời bạn. Nói cách khác, có thể Leadership của bạn chỉ tầm 3 điểm thôi, song nhờ mấy cái kia "trợ lực" thêm nên nó "trông có vẻ" trên trung bình, và bạn vẫn có thể dẫn dắt được nhân viên của mình. Những quyền lực đó thiên về quản lý hơn là lãnh đạo.

Còn khi sinh hoạt trong một hiệp hội doanh nhân, tất cả mọi công cụ đó đều bị tước đoạt, không có lương bổng, chức vụ, quyền lực như trong doanh nghiệp của bạn. Hội viên là những doanh nhân khác mà bên dưới họ cũng có nhiều nhân viên, họ cũng có sự giàu có, thành công, và có cái tôi khá lớn. Nên lãnh đạo một hiệp hội gồm nhiều doanh nhân thì khó hơn lãnh đạo nhân viên trong công ty của mình nhiều lần. Và Leadership cũng phải ở một cấp độ khác cao hơn thì mới lãnh đạo được doanh nhân.

Tôi đã có cơ hội để thử sức và vượt qua thử thách này vào năm 23 tuổi.

Khi đó, tôi là một trong ba thành viên tham dự cuộc họp đầu tiên của một chi hội doanh nhân (Chapter) thuộc BNI Vietnam. Hai doanh nhân còn lại là anh Nguyễn Đăng Khoa và anh Trương Trịnh Quân, là hai người anh em mà sau này tôi vẫn giữ mối quan hệ tốt.

Chúng tôi cùng nhau xây dựng Core Team, rồi khi chi hội đủ 20 thành viên, chúng tôi đã làm lễ ra mắt vào ngày 3/3/2011. Ban đầu, chi hội của chúng tôi là chi hội song sinh với một chi hội khác có tên là Dragon, nên chúng tôi được chọn cho cái tên là Phoenix (Phụng Hoàng). Mặc dù vậy, trong truyền thống Á Đông, Phụng Hoàng thường chỉ phái nữ, và có vẻ "lép vế" so với Rồng. Nên mấy anh em quyết định không nhận cái tên này. Anh Khoa hay đi ngang qua một tòa nhà có tên là Master Building, nên nảy ra ý tưởng đặt tên cho chi hội là Master. Đó là một cái tên rất hay, Master – bậc thầy, bậc thầy kinh doanh, bậc thầy kết nối. Nên chúng tôi quyết định chọn cái tên này: BNI Master Chapter.

Ngẫm lại thì mọi thứ đúng là một chữ… "duyên". Khi ban đầu tôi được BNI xếp cho tham gia Dragon Chapter nhưng tôi không chọn chi hội này, mà quyết định… chuyển phiêu lưu cùng Master Chapter, vốn dự báo là có nhiều khó khăn hơn. Và tuy không chọn cái tên Phoenix, nhưng số phận của Master sau này lại có nhiều nét tương đồng với Phượng Hoàng. Khi đọc đến phần sau của câu chuyện này bạn sẽ hiểu vì sao…

Master đã ra mắt rất thành công. Tuy nhiên việc điều hành Master sau đó lại gặp rất nhiều khó khăn. Lý do về việc điều hành doanh nhân rất khó khăn thì như tôi đã nói ở trên. Mặc dù tôi được nhiều người đoán là sẽ trở thành chủ tịch của BNI Master, song chủ tịch BNI Vietnam khi đó đã chọn một người anh khác ở vai trò này. Chủ tịch đầu tiên của Master đã rất nỗ lực, song cách làm chưa phù hợp. Việc này đã khiến Master không phát huy được sức mạnh của nó và sa sút một cách đáng kinh ngạc. Sau này, khi nhìn lại, trong tôi đầy sự cảm thông với các anh. Chứ lúc đó tôi giận các anh lắm. Vì Master trong tôi giống như một đứa con do mình hoài thai, mà không được nuôi nấng với tư cách như cha mẹ nó. Người khác nuôi nó không tốt làm nó suy dinh dưỡng, còi cọc, xém yểu. Cái cảm giác mọi tâm huyết của mình có thể sụp đổ hoàn toàn trong tay người khác làm tổn thương tôi rất nhiều!

Vì Master quá sa sút nên nó buột phải "thay ngựa giữa dòng". Nhiệm kỳ của một chủ tịch là 6 tháng, nhưng chủ tịch đầu tiên đã buộc phải từ chức và được thay thế bằng chủ tịch thứ hai. Chi hội lại tiếp tục đi xuống trầm trọng hơn, chủ tịch thứ hai được thay thế bằng chủ tịch thứ ba. Những tưởng lần này sẽ khá hơn, không ngờ Master lại càng đi xuống và có nguy cơ phải đóng cửa luôn cả chi hội.

Ba vị chủ tịch được thay đổi liên tục chỉ trong vòng 6 tháng ngắn ngủi, vốn là thời gian của chỉ một nhiệm kỳ chủ tịch. Đến tháng 10/2011, vị chủ tịch thứ tư đã xuất hiện…

Thật bất ngờ khi đó lại là tôi.

Không biết bạn có tin vào "số phận" không? Cũng giống như tại sao người này lại cưới người kia dù yêu người nọ. Tại sao ý tưởng này rơi vào tay doanh nhân này thì thành công rực rỡ, dù có doanh nhân khác cũng làm ý tưởng tương tự, thực thi cũng tốt, vậy mà vẫn thất bại thảm hại. Mọi thứ xảy ra đều có nguyên do của nó. Dường như số phận của Master Chapter phải… được quyết ở trong tay tôi. Tôi có trốn tránh, hay "cơ chế" có khiến cho một người trẻ như tôi chưa thể làm chủ tịch, thì dù thế sự có đẩy đưa

cách mấy, tôi cũng vẫn... phải làm chủ tịch của Master và sứ mệnh của tôi là quyết định số phận của nó – đứa con do mình và các anh em "đẻ" ra. Bởi nếu lần này cũng không thành công, BNI Vietnam sẽ đóng cửa Master mãi mãi. Trước hoạt động thiếu hiệu quả trong một thời gian dài của chi hội, đây là cơ hội cuối cùng.

Một trong những lần đầu tiên trong đời, tôi hiểu được cảm giác "Khi số phận gọi tên bạn, thì bạn phải lên vũ đài thôi".

Đó là một cảm giác rất kỳ lạ. Còn nhớ ngày chọn vị chủ tịch cho nhiệm kỳ đầu tiên, tôi đã khao khát nhận lãnh vai trò này song không được, cơ chế đã lựa chọn người khác, một người anh lớn tuổi hơn, có sự an toàn và chắc chắn hơn. Còn bây giờ, số phận lại an bài tôi phải là người nhận lãnh trách nhiệm cuối cùng, hoặc là đưa Master đi lên, hoặc là nó sẽ chính thức bị hủy hoại trong tay tôi.

Vào lúc này, bên trong tôi không còn cảm giác tự hào, thỏa mãn ở vai trò chủ tịch, tất cả những gì tôi hướng đến là làm sao bảo vệ quyền lợi của các chủ doanh nghiệp hội viên, làm sao để duy trì và phát triển môi trường giúp các chủ doanh nghiệp thân thương, những người đồng đội của tôi, có một nơi tiếp tục sinh hoạt tái tạo năng lượng mỗi tuần, và kiếm được nhiều tiền hơn, ký được nhiều hợp đồng hơn, mang về nhiều khách hàng hơn cho doanh nghiệp của mình. Tôi có một niềm tin mãnh liệt: Doanh nhân Việt Nam không thiếu khát vọng lớn, song cái mà họ thiếu là những công cụ chuyên nghiệp giúp kết nối họ lại với nhau, để siết chặt tay nhau cùng ra biển lớn. Và thay vì tự tạo ra những công cụ này từ đầu, ta hoàn toàn có thể sử dụng hệ thống đã phát triển vài chục năm qua của BNI để làm điều đó. Đó là điều mà tôi đã lặp đi lặp lại nhiều lần khi điều hành các cuộc họp Master hằng tuần sau này: Cùng góp phần xây dựng thành công Văn hóa Kinh doanh Việt Nam là "văn hóa trợ lực lẫn nhau trong kinh doanh".

Tôi có một niềm tin mãnh liệt: Doanh nhân Việt Nam không thiếu khát vọng lớn, song cái mà họ thiếu là những công cụ chuyên nghiệp giúp kết nối họ lại với nhau, để siết chặt tay nhau cùng ra biển lớn.

Nhận lãnh vai trò chủ tịch của BNI Master vào lúc đó là một quyết định khó khăn, khi công việc kinh doanh còn rất nhiều mà lại phải cáng đáng thêm một trách nhiệm, chi hội đang ở thời điểm xuống dốc không phanh, khủng hoảng nặng và ba vị chủ tịch

trước đó đều chưa thành công trong việc vực dậy nó. Khi tôi tiếp nhận, chi hội sắp đóng cửa và chỉ còn 8 hội viên. Bản thân tôi lại là hội viên trẻ tuổi nhất. Tuy nhiên, vì đã thấu hiểu con người tôi, cũng như chứng kiến tác phong làm việc của tôi, anh Nguyễn Hữu Lộc, một người làm trong ngành tư vấn mà tôi rất quý, đã lên tiếng đề xuất tôi vào cương vị đó, tiếp sau, tất cả những hội viên có uy tín nhất của chi hội, kể cả Chủ tịch BNI Vietnam, đều bầu chọn tôi trong cuộc họp, và tôi chỉ có 5 giây để ra quyết định khó khăn là chấp nhận lời đề nghị của mọi người.

Có lẽ vì mọi tư duy, hệ thống, kỹ năng cần để thành công trong BNI, và thành công với vai trò Chủ tịch trong BNI, tôi đều rất khớp. Nó giống như nguyên tắc "Nỗ lực tối thiểu, mang lại kết quả tối đa" của chương trước. Tôi giống như sinh ra để làm chủ tịch Master. Nên tôi đã làm nó một cách rất thong dong mà kết quả thì vô cùng tuyệt vời. Những gì tôi đã làm chỉ đơn giản là: Khi nào sự việc quá khó khăn, hãy quay về những điều cơ bản và áp dụng những gì cơ bản cho tới nơi tới chốn.

Khi nào sự việc quá khó khăn, hãy quay về những điều cơ bản và áp dụng những gì cơ bản cho tới nơi tới chốn.

Master đã trở lại và mạnh mẽ vô cùng. Sau 6 tháng, những cuộc họp đầy sinh khí với những hội viên nhiều nội lực, văn hóa của Master phát triển mạnh và tính gắn kết tăng cao, hướng về kết quả. Mỗi cuộc họp giúp hội viên kiếm thêm 1 tỷ doanh thu mỗi tuần, vào năm 2011 khi đó là kết quả rất xuất sắc. Chúng tôi đã xây dựng thành công Master và mang trở lại một môi trường cung cấp nhiều giá trị cho các hội viên, mọi người đều kiếm được nhiều tiền hơn và tất cả cùng vui vẻ cho đến ngày hôm nay và cả mai sau.

Nhờ thành công trong vai trò Chủ tịch vực dậy Master Chapter cùng với đội ngũ của mình mà câu chuyện của chúng tôi được lan truyền trong BNI Vietnam khi đó. Tôi được mời đến chia sẻ kinh nghiệm "giải cứu và vực dậy Chapter" trong một buổi họp gồm toàn các chủ tịch khác. Trong buổi Year End Party của Master, Chủ tịch BNI Vietnam anh Hồ Quang Minh cũng nói với tất cả khách tham dự rằng "Tạ Minh Tuấn là vàng thật, vì anh ấy đã được thử qua lửa, và đúng như vậy, anh ấy là vàng thật!". Tôi cũng đoạt giải "Outstanding Leader" và trở thành một trong 5 Hội viên Vàng (Golden Member) đầu tiên của BNI Vietnam. Tôi rất cảm ơn những người đồng đội của mình khi đó, chị Huỳnh Thị Bé –

Trưởng ban sự kiện, anh Nguyễn Hữu Lộc – Trưởng ban đào tạo, chị Mai Thu Huyền – Trưởng ban truyền thông, anh Thái Vũ Hòe – Trưởng ban hội viên, anh Lương Đình Chiến – Trưởng ban khách mời, anh Trương Trịnh Quân – Tổng thư ký, bạn Hà Mỹ Linh, và toàn thể hội viên của Master khi đó. Thời gian trôi qua, có thể tôi đã nhớ sai một số chức vụ, nhưng sự trân trọng thì chưa bao giờ phai mờ trong tim tôi. Nếu như khi đó vì còn rất trẻ, đang say men chiến thắng, tôi bày tỏ chưa sâu sắc lắm lòng trân trọng của mình dành cho các anh chị, thì cho tôi được phép mượn bài viết trong cuốn "tự truyện" này để gửi gắm hết lòng mình: "Cảm ơn những đồng đội thân thương của tôi", cùng một câu nói: "Tôi yêu Master".

Tôi rất vui khi được kề vai sát cánh cùng chiến đấu với các anh chị em Master, những người mà tôi đã xung phong gọi họ là những người "đồng đội" của mình. Tôi nhớ mãi những giây phút khi nâng ly cạn chén cùng họ, nghêu nga hát và cùng hô vang "1, 2, 3 Master!". Tôi yêu những khoảnh khắc ấy. Tôi không uống rượu bia trong các bữa ăn cùng đối tác kinh doanh và chưa từng phải uống để có hợp đồng. Tôi gần như chỉ uống trong những dịp vui với anh chị em Master. Vì tôi thật sự rất yêu Master. Đó là một tình yêu không ích kỷ.

Tôi vẫn yêu Master cho dù mình giữ vai trò gì. Vì vậy, mặc dù với xác suất 100% tôi có thể làm tiếp nhiệm kỳ 2, do nhiệm kỳ 1 quá thành công, tôi vẫn đề xuất để nhiệm kỳ tiếp theo cho anh Lương Đình Chiến, rồi nhiệm kỳ sau đó nữa cho anh Thái Vũ Hòe, những người đã cùng chiến đấu trong giai đoạn hồi sinh Master với tôi. Tôi đã đề xuất hai anh giữ vị trí này. Master vẫn tiếp tục phát triển rực rỡ ngay cả sau khi tôi không còn làm chủ tịch.

Tôi vẫn yêu Master dù cho mình có còn là một hội viên của Master hay không. Bởi lẽ sau thịnh ắt phải có lúc tạm suy, sau nhiệm kỳ của anh Hòe, Master đã có một sự thay đổi văn hóa khiến tôi, trong tư cách một người sáng lập, cảm thấy khá buồn. Tôi đã quyết định dừng hành trình của mình với Master. Bởi lẽ, vào lúc ấy đó là việc tốt nhất mà tôi có thể làm cho Master thân thương. Tôi đã hành xử với tất cả mọi khả năng của mình khi ấy để bảo vệ sự đoàn kết cho chi hội. Cũng bởi vì, tôi tự nhận thấy mình đã cho đi rất nhiều, đã đóng góp nhiều cho BNI, cho Master, cho văn hóa kinh doanh Việt Nam, đã đến lúc tôi ngừng lại để tiếp tục những hành trình khác của mình. Và tất nhiên, cuộc sống thì vô thường nên không có gì tồn tại mãi mãi, việc hợp-tan và tan-hợp cũng là lẽ thường tình trong cuộc đời.

Tôi vẫn yêu Master cho dù mình có hiện diện ở đó vào mỗi sáng thứ Tư hằng tuần hay không. Bầu không khí ấy, năng lượng ấy, luôn thật tuyệt vời. Sau này, thỉnh thoảng tôi cũng có về thăm Master. Cứ mỗi lần về tôi lại thấy… bớt thân thuộc đi một chút, và… xa lạ hơn một chút. Vì cứ mỗi lần về thăm "nhà cũ" thì lại có vài hội viên của ngày xưa ấy cũng đã ngừng sinh hoạt, do tính chất vô thường của cuộc sống. Tất nhiên, cứ mỗi lần về thăm "nhà xưa" thì sẽ có thêm vài gương mặt hội viên mới. Dần dần, sau này số lượng người mới lại chiếm đa số. Thời gian thật thú vị, và cũng thật dễ khiến cho con người phải thốt lên "Nhanh thật!". Tôi thật không dám hình dung sau này khi về lại, tôi không còn quen một ai, và tất cả mọi gương mặt cũ đều đã vắng bóng. Nghĩ đến đây tôi thấy xót xa lắm. Nhưng có hai điều cũng an ủi tôi phần nào. Một là, mỗi khi tôi về, dù là người mới nhiều hay người cũ nhiều thì Master vẫn đón tiếp tôi chu đáo lắm, trân trọng lắm. Hai là, cho dù tôi không còn ảnh hưởng gì với Master, Master vẫn tiếp tục phát triển, giữ được chất rất riêng của mình. Khi bạn để lại một "si sản" vẫn tiếp tục mang lại giá trị cho mọi người mỗi tuần, đó thật sự là cảm giác hạnh phúc!

Khi bạn để lại một "si sản" vẫn tiếp tục mang lại giá trị cho mọi người mỗi tuần, đó thật sự là cảm giác hạnh phúc!

Bạn thấy đấy, tuy không chọn cái tên "Phoenix" nhưng số phận của Master lại giống với "Phượng Hoàng lửa tái sinh" một cách kỳ lạ. Master cũng từng có lúc gần như phải đóng cửa, song sau đó nó đã "tái sinh từ đống tro tàn", và vươn lên phát triển mạnh mẽ hơn bao giờ.

Trong số rất nhiều bài học mà tôi rút ra được trong câu chuyện này, dưới đây là ba bài học mà tôi rất tâm đắc.

Một là, hãy làm mọi việc với cái tâm thật sáng. Sau này khi nghiêm khắc tự vấn lại, tôi nhận ra động lực của mình không xuất phát từ danh vọng, tiền bạc, quyền lợi, bởi làm lãnh đạo… khổ cực lắm. Cứ làm riêng kiếm tiền có phải sướng hơn không? Nhưng nếu chỉ như vậy thì đó không phải là tôi. Có đến 90% nguyên khiến tôi quyết định phụng sự Master, vì tôi thật sự muốn góp phần xây dựng văn hóa kinh doanh của Việt Nam là văn hóa kinh doanh bằng cách trợ giúp nhau phát triển tích cực hơn, không phải là giẫm đạp lên nhau, mà là nâng đỡ nhau để cùng thắng. Đó mãi là niềm tin của tôi. Và tôi tin rằng, nếu làm việc với một động lực trong sáng thì trước sau gì bạn cũng sẽ thành công.

Nếu làm việc với một động lực trong sáng thì trước sau gì bạn cũng sẽ thành công.

Hai là, khó khăn thật sự là cơ hội cho những nhà lãnh đạo trẻ. Bởi nếu mọi việc tốt đẹp hết, người ta sẽ không cần bạn. Chỉ khi nào có thử thách, gần như hết cách, "cờ" mới được… liều lĩnh trao tay nhà lãnh đạo trẻ tuổi. Và đó là một cơ hội tuyệt vời để bạn thể hiện những phẩm chất của mình. Không ai muốn Master khó khăn. Song nếu nó không gặp khó khăn, chắc là tôi không bao giờ có cơ hội làm chủ tịch ở đó. Và không bao giờ có kinh nghiệm để chia sẻ đến bạn bài học này. Hãy cảm ơn những khó khăn, những thử thách khắc nghiệt, bởi vì nếu như không có khó khăn, sẽ không có ai cần bạn ở đây, ở thời điểm bạn cần chứng minh năng lực lãnh đạo của mình.

Hãy cảm ơn những khó khăn, những thử thách khắc nghiệt, bởi vì nếu như không có khó khăn, sẽ không có ai cần bạn ở đây, ở thời điểm bạn cần chứng minh năng lực lãnh đạo của mình.

Ba là, đời thay đổi khi ta… thôi đẩy. Khi những khó khăn, thử thách, áp lực đến với chúng ta, phản ứng đầu tiên của chúng ta thường là "Đây không phải việc của tôi", "Đây là chuyện của người khác, để người khác lo", "Làm mấy việc này chi cho mệt, chọn việc nhẹ nhàng thôi". Chúng ta làm gì nào? Chúng ta chỉ đơn giản là… đẩy những khó khăn, thử thách, áp lực đó ra khỏi bản thân mình, đổ cho người khác. Chúng ta có ngờ đâu những khó khăn, thử thách, áp lực đó giống như vitamin, giống như nguồn dưỡng chất nuôi nấng cơ thể ta phát triển ngày càng mạnh mẽ hơn. Khi ta đẩy chúng đi chỗ khác ta vô tình… "từ chối" nguồn dinh dưỡng giúp mình lớn mạnh. Nếu chúng ta cân nhắc, rồi có dũng khí "đón nhận" nó thì chúng ta sẽ cứng cáp hơn rất nhiều. Chúng ta sẽ giỏi hơn rất nhiều. Khi chúng ta giỏi hơn, cuộc đời chúng ta chắc chắn sẽ thay đổi. Nếu tôi từ chối thử thách Chủ tịch BNI Master thì chắc chắn tôi đã thiếu đi nhiều mảnh ghép quan trọng trên hành trình tôi luyện trở thành một người lãnh đạo có thể mang đến giá trị cho nhiều người. Nên hãy thôi… đẩy, mà hãy đón nhận thử thách!

Đời thay đổi khi ta… thôi đẩy.

Kết thúc với một nụ cười. Kết thúc để khởi đầu. Một kỷ niệm đẹp,

đây là một hiệp hội với những doanh nhân thành công và có cái tôi khá lớn, trong khi tôi lại là người trẻ tuổi nhất, dường như đến hôm nay tôi vẫn là Chủ tịch chi hội trẻ tuổi nhất trong lịch sử (23 tuổi). Sau BNI, tôi cũng giữ vai trò Chủ tịch chi hội và Giám đốc đào tạo toàn quốc của JCI Vietnam (Junior Chamber International – Liên đoàn Lãnh đạo và Doanh nhân trẻ Thế giới). Chuyến hành trình này thật sự giúp tôi có thêm những trải nghiệm và bài học lãnh đạo thực tiễn thú vị. Hơn hết, nó giúp tôi một lần nữa cảm nhận được một "bí mật" trong mọi quyết định của mình. Đó là:

"Hãy cứ sống hết mình đi rồi mọi việc sẽ ổn thôi." – TMT

11

Để vô địch, cần có niềm tin của nhà vô địch

Các con số không biết nói dối.

Vậy chúng sẽ nói cho bạn nghe điều gì? Chúng ta cùng điểm qua một vài con số nhé!

1/13

Là "tỷ lệ chọi" nếu bạn thi vào một trường đại học thuộc loại "xịn nhất" ở Việt Nam. Cứ 13 người ứng thí thì chỉ có 1 người trở thành tân sinh viên mà thôi. Còn lại thì "học tài thi phận" nhé!

1/20

Nếu Việt Nam đã hơi "chật hẹp" với bạn, và bạn muốn vươn lên tầm thế giới, thì đây là "tỷ lệ chọi" nếu muốn trở thành sinh viên Harvard – trường đại học "hàng khủng", danh tiếng bậc nhất, nơi tạo ra rất nhiều tỷ phú đô la cho thế giới. Hằng năm tỷ lệ chấp thuận hồ sơ của họ rơi vào khoảng 5%.

1/32

Chỉ số này cho bạn biết rằng, có 32 đội bóng tham gia World Cup, và để vươn lên thành đội bóng số 1 hành tinh, vô địch thế giới, bạn cần phải vượt qua tất cả các đội còn lại.

1/250

Đó là "tỷ lệ chọi" khi bạn muốn giành lấy "công việc trong mơ" ở Google – "trùm" Internet, tập đoàn hàng đầu xuất xứ từ Hoa Kỳ. Cứ 1.000 người nộp hồ sơ thì có khoảng 4 người được nhận. Khó,

nhưng không phải là không thể đúng không?

1/1.000

Đây là "tỷ lệ chọi" nếu bạn muốn cạnh tranh một suất trở thành phi hành gia của NASA, thực hiện giấc mơ bay ra ngoài không gian, ngắm nhìn "viên ngọc xanh" từ khoảng không mênh mông bất tận của vũ trụ… Rõ là… siêu khó!

1/300.000.000

Bạn biết đó là tỷ lệ gì không?

Đó là "tỷ lệ chọi" để bạn được sinh ra đời đấy, bạn à!

Hình như bạn đang dụi tay vào mắt, nhằm kiểm tra xem mình có bị hoa mắt? Hay bạn nghi ngờ đây là một lỗi biên tập của cuốn sách này, chắc hẳn phải như vậy!!

Tôi nhắc lại nhé!

1/300 TRIỆU

BẰNG CHỮ: MỘT PHẦN BA TRĂM TRIỆU

ĐÓ LÀ "TỶ LỆ CHỌI" ĐỂ BẠN ĐƯỢC SINH RA ĐỜI, LÀM NGƯỜI, VÀ SỐNG CUỘC ĐỜI CỦA MÌNH.

Có nghĩa là, để trở thành người, con tinh trùng là bạn đã phải cạnh tranh với một "tỷ lệ chọi" KHỦNG KHIẾP như trên. Trung bình, cứ mỗi đợt xuất tinh, sẽ có 300 triệu "chiến binh" tinh trùng tìm đường để thâm nhập vào trứng. Và cứ một "chú" tinh trùng lại phải cạnh tranh với 299.999.999 chiến binh khác. Cuối cùng, chỉ có duy nhất một tinh trùng mạnh nhất, khỏe nhất, bơi nhanh nhất, giành chiến thắng. Và, tin tuyệt vời đây, ĐÓ LÀ BẠN.

Bạn đã chiến thắng một cuộc cạnh tranh vĩ đại của chọn lọc tự nhiên. Bạn đã vượt qua hai trăm chín mươi chín triệu chín trăm chín mươi chín nghìn chín trăm chín mươi chín "đối thủ" khác. Và chỉ có 1 kẻ chiến thắng sau cùng. ĐÓ LÀ BẠN. Chỉ có duy nhất một nhà vô địch. ĐÓ LÀ BẠN. BẠN SINH RA ĐÃ LÀ NHÀ VÔ ĐỊCH.

Ngay từ khi sinh ra, bạn đã VĨ ĐẠI như vậy. Nhưng qua thời gian, bạn đã đánh rơi mất sự vĩ đại ấy, bạn đã lãng quên mất điều kỳ diệu ấy, bạn đã để "lạc trôi" mất niềm tin của một nhà vô địch.

Bạn sinh ra trong TỰ DO, lớn lên trong SỢ HÃI, và chết đi với niềm

TIẾC NUỐI VÔ BỜ.

Bạn sợ thử, sợ hành động, sợ sai, sợ thất bại, sợ… thành công.

Để tôi nhắc bạn nhớ rằng, tất cả mọi phẩm chất của nhà vô địch đều có sẵn bên trong bạn. Dòng máu của nhà vô địch đã chảy sẵn trong huyết mạch của bạn. Bạn không cần tìm kiếm nơi đâu xa xôi. Hãy tìm kiếm bên trong mình! Hãy đánh thức những phẩm chất đó trỗi dậy! Muốn như vậy, bạn cần phải nhớ rằng mình sinh ra đã là nhà vô địch. Chỉ vậy thôi! Phải! Chỉ đơn giản vậy thôi!

Tất cả mọi phẩm chất của nhà vô địch đều có sẵn bên trong bạn. Dòng máu của nhà vô địch đã chảy sẵn trong huyết mạch của bạn. Bạn không cần tìm kiếm nơi đâu xa xôi. Hãy tìm kiếm bên trong mình! Hãy đánh thức những phẩm chất đó trỗi dậy! Muốn như vậy, bạn cần phải nhớ rằng mình sinh ra đã là nhà vô địch. Chỉ vậy thôi! Phải! Chỉ đơn giản vậy thôi!

Bạn đã từng là người dẫn đầu trong một cuộc cạnh tranh vĩ đại hơn tất cả mọi cuộc cạnh tranh vĩ đại mà bạn có thể tìm thấy trên hành tinh này. Bạn có thể trở thành nhà vô địch, một lần nữa, nếu như bạn quyết tâm, lựa chọn, và nắm giữ lấy lựa chọn ấy!

Trong cuộc đời, tôi cũng có những kỷ niệm đáng nhớ với… chức vô địch. Ở đây cụ thể hơn, là vô địch bóng đá.

Tôi đá bóng không phải là quá hay nhưng lại có "duyên" chơi trong những tập thể vô địch.

Lần đầu thi thố của tôi diễn ra hồi cấp II, là khi đội của tôi tham gia giải Vô địch bóng đá toàn trường Trung học cơ sở Colette. Ở giải bóng này, tôi đã thi đấu dưới sức mình rất nhiều lần, và thậm chí còn phạm một sai lầm ngớ ngẩn khiến đội nhà bị thủng lưới, rồi sau đó chính tôi lại sút hỏng một trái phạt đền. Tôi "góp công" hơi bị lớn vào thất bại của đội nhà – một ứng cử viên vô địch, ở ngay trận đầu ra quân. Cả đội bị loại khỏi giải đấu, và tất nhiên chúng bạn không quên "nguyền rủa" tôi! Khi viết đến đây, tôi còn cảm giác "ngượng chín" người cơ mà. Tôi tự trách mình vì đã là nguyên nhân dẫn đến "thảm bại" của đội nhà.

Thế nhưng lên cấp III, đội tôi đã vô địch khi tranh giải bóng đá toàn trường Trung học phổ thông chuyên Lê Hồng Phong. Kể từ đó trở đi, tổng cộng tôi đã giành 3 cúp vô địch khi còn đi học và sau này là cúp vô địch giải bóng đá doanh nhân. Tổng cộng, tôi đã

4 lần giương cao chiếc cúp vô địch!

Đúng là, mọi tên tội đồ đều có một tương lai, và mọi bậc thánh nhân đều có một quá khứ đúng không bạn? (cười).

Nếu một tên "tội đồ" trong quá khứ như tôi vẫn có thể trở thành "The Champion" đến 4 lần, thì bạn cũng có thể!

Bạn đã từng là người dẫn đầu trong một cuộc cạnh tranh vĩ đại hơn tất cả mọi cuộc cạnh tranh vĩ đại mà bạn có thể tìm thấy trên hành tinh này.

Lần vô địch đáng nhớ nhất là lần vô địch thứ 4 – Vô địch Giải bóng đá Doanh nhân – BNI Cup. Chắc bạn còn nhớ, BNI là Hiệp hội Kết nối Kinh doanh lớn nhất thế giới có mặt tại Việt Nam. Đó là năm 2012, khi tôi không còn giữ vai trò Chủ tịch BNI Master Chapter mà trở thành Mentor (Cố vấn) cho Chủ tịch nhiệm kỳ tiếp theo. BNI Master Chapter lọt vào trận chung kết với BNI Leader Chapter. Sau đây, gọi tắt tên hai đội là Master và Leader.

Đó là một trận chung kết còn trên cả… căng thẳng. Có thể dùng hai từ "nghẹt thở" và "kỳ diệu" để mô tả về nó.

Vì sao? Vì Leader khi ấy rất mạnh. Và họ đã sớm dẫn chúng tôi 2-0 ngay trong trận chung kết.

Trận chung kết là một trận đấu mà chỉ cần một sai lầm cũng đủ để gây ân hận, và bên nào cũng rất thận trọng, chắt chiu từng cơ hội. Vì khoảng cách giữa kẻ về nhất và người về nhì rất mong manh. Nhưng thế giới chỉ nhớ những người về nhất, và không ai nhớ đến người về nhì. Người đầu tiên lên mặt trăng là ai? Amstrong. Người thứ hai lên mặt trăng là ai? Bạn không thể nhớ ra, đúng không nào? Những người về nhì vĩ đại vẫn sẽ bị lãng quên.

Trong kinh doanh cũng vậy. Thoạt nhìn thì đó là một thế giới có phần tàn nhẫn, bất cứ cái gì "đầu tiên", "số một" thì tâm trí của khách hàng sẽ ghi nhớ. Tâm trí đó hiếm khi nào còn chỗ cho người "thứ hai". "The winner takes it all" (Người thắng có tất cả) là vậy!

Vì tính chất "nghiêm trọng" như vậy, nên bị dẫn trước một bàn đã là "thế khó". Huống hồ chúng tôi bị dẫn tới 2 trái trong một trận chung kết rất căng thẳng. Mọi hy vọng "dường như" đã ngoài tầm tay với.

Nhưng… điều kỳ diệu đã xuất hiện, khi trận đấu chỉ còn 10 phút, Master gỡ một trái, rồi hai trái. Cổ động viên và cả đội tôi vỡ òa trong sung sướng. Tỷ số hòa này được duy trì hết hai hiệp phụ. Nó khiến chúng tôi buộc phải bước chân vào vòng "Đấu súng" – vòng Penalty "định mệnh" đầy căng thẳng. Mọi thứ vốn đã căng nay còn căng hơn dây đàn!

Lượt sút đầu tiên bắt đầu, Master đưa bóng vào gọn khung thành đối phương và dẫn trước 3-2. Rất nhanh chóng, Leader sút chuẩn xác cân bằng tỷ số 3-3.

Lượt thứ hai, đội trưởng của Master sút hỏng, bóng đi ra ngoài trong sự sững sờ của cổ động viên. Đây không đơn thuần là một cú sút hỏng, đó là cú sút hỏng của đội trưởng đội bóng nên càng làm lung lay tinh thần của anh em, một áp lực khổng lồ dồn lên Master. Tuy rằng sau đó, Leader cũng không thành công trong việc đưa bóng vào khung thành. Tỷ số vẫn đang là 3-3. Nhưng áp lực dồn lên lượt đá của người tiếp theo vẫn rất lớn. Và người đó lại là… tôi.

Tôi bước đến trước bóng. Thủ môn đối diện trước mặt là người mà lúc đó tôi không thích lắm vì có những pha không fairplay trên sân (chỉ ở trên sân, ở ngoài đời thì tôi chẳng có gì là không thích anh ấy). Anh ấy làm những động tác "hú họa" tinh thần của tôi. Tôi chợt nhớ đến pha sút phạt đền hỏng năm nào. Dường như "cái dớp" tâm lý ấy lại xâm chiếm tôi? Nhưng không! Không hề như vậy. Đột nhiên, có một "cơn khoái cảm" xuất hiện và chiếm lấy toàn thân. Tôi yêu cảm giác này! Tôi yêu thử thách này! Nó thật thú vị! Những tế bào trong người tôi như đang "reo vang". Và kỳ lạ thay, không hề được lập trình bởi tư duy mà chỉ là một phản ứng "nở hoa" vô cùng tự nhiên của cơ thể. Tôi nở một nụ cười nhoẻn miệng thật đã, như đang tận hưởng 100% khoảnh khắc này. Ngạc nhiên trước nụ cười của tôi, thủ môn cũng "vô thức" cười theo nhưng theo kiểu "thách thức" và "quyết không kém cạnh", "chú cười thì anh cũng nhếch mép cười lại". Tôi nhớ lại cú sút "phá lưới" mà mình đã tập luyện tối hôm qua. Và một cách vô thức, cơ thể của tôi thực hiện động tác ấy, tất cả mọi thứ dường như hoàn hảo đến từng tiểu tiết, đó là một cú sút rất mạnh bằng mu chân phải song hơi lai sang bên má trái, bóng đi một đường cong lên góc trên bên trái khung thành cực kỳ khó chịu. Thủ môn không thể đỡ được cú sút đó. Bóng đã xé lưới! GOAL! 4-3 CHO MASTER!

Thủ môn ngồi phịch xuống đất đầy thất vọng. Mọi chuyển động của tôi vẫn "thuận theo tự nhiên", cứ như "ai đó" đã mượn cơ thể của mình và thực hiện cú sút vừa rồi. Tôi như được "kết nối". Tôi

quay lưng lại với khung thành, đi về phía đồng đội của mình. Và đây là lúc mà tôi cần tận dụng nó, để gia tăng xác suất chiến thắng của đội mình. Một cách hết sức tự nhiên, tôi lắng nghe phản ứng của cơ thể với pha ghi bàn vừa rồi, và giơ hai tay vươn cao lên trời, bàn tay nắm chặt, hai ngón trỏ chỉ lên trên. Tôi đứng thẳng lưng, ngực hơi ưỡn về phía trước, và GẦM lên thật to "MASTERRRRRRRR VÔ ĐỊCH". Một bầu năng lượng tuyệt vời lan tỏa trên sân đấu! Tôi là người luôn chú ý đến "sĩ khí" của toàn đội. Sau pha ghi bàn vừa rồi, mọi người không còn bận tâm đến pha sút hỏng của đội trưởng, sĩ khí đã tăng cao. Chẳng những vậy, tiếng gầm của tôi còn có hiệu quả tăng sĩ khí gấp đôi, gấp ba lần.

Nó thật sự có tác dụng! Như bị mất tinh thần, cú sút tiếp theo của Leader đầy yếu ớt, cứ như vừa nhắm mắt vừa sút cho xong, nó đi... thẳng vào người thủ môn. Tỷ số 4-3. Lượt thứ 4, Master dễ dàng đánh lừa thủ môn đưa bóng vào góc cao khung thành, 5-3. Và Leader có một cú sút chạm cột dọc bóng bật ra ngoài. Đến đây trận đấu coi như ngã ngũ, không cần thực hiện lượt đá thứ 5. Tỷ số chung cuộc: 5-3. MASTER VÔ ĐỊCH!

Các cầu thủ Leader ngồi thẫn thờ trên sân, họ không hiểu chuyện gì vừa xảy ra, tại sao họ có thể thua khi đã dễ dàng dẫn trước như vậy? Trái ngược với không khí đó. Toàn bộ cầu thủ và cổ động viên Master chạy ùa vào sân. Chúng tôi nhảy múa trên sân, chúng tôi hát, chúng tôi hò hét, chúng tôi nắm tay nhau làm thành vòng tròn, hòa mình vào chuyển động chung của một tập thể. Đó là một bầu năng lượng quá đặc biệt, bầu năng lượng của một tập thể đã chính thức lên ngôi vô địch!

Bạn có thể xem lại clip của trận chung kết này, nếu lên YouTube search "Chung kết BNI Football Cup 2012".

Khoảnh khắc hô to "Master Vô Địch"

Dù sao, đó cũng chỉ là một trận bóng. Một trận bóng thì luôn cần

có tinh thần thể thao. Sau trận đấu, mọi người lại quay về với công việc kinh doanh của mình, cuộc sống vẫn tiếp diễn. Nên đội bạn và chúng tôi vẫn bỏ qua sự căng thẳng của trận chung kết, đến chúc mừng nhau vì đã cống hiến một trận bóng đẹp mắt cho khán giả. Trận đấu này khiến tôi nhớ lại trận chung kết cúp C1 huyền thoại ở Istanbul năm 2005, khi Liverpool (đội bóng mà tôi hâm mộ) bị dẫn trước 0-3, thế mà sau đó họ gỡ hòa 3-3 trong vỏn vẹn có 10 phút của hiệp hai. Và cuối cùng lội ngược dòng trong loạt đá luân lưu. Cờ hiệu của Liverpool cũng là Phượng Hoàng Lửa. Và một lần nữa, "Phoenix" vẫn là số phận của Master, khi "chết đi sống lại" trong một trận đấu bóng đá. Và khi sống lại thì càng mạnh mẽ hơn, càng "ngoạn mục" hơn, như Phượng Hoàng Lửa "tái sinh từ đống tro tàn". Thật là thú vị phải không?

Master vô địch vì chúng tôi có niềm tin của nhà vô địch. Niềm tin đó đã được giữ vững trong cả trận đấu.

Và bây giờ tôi sẽ "bật mí" một bí mật về cách để tạo dựng niềm tin này.

Một ngày trước trận đấu, tôi gửi một email lên tinh thần cho toàn đội. Bên cạnh những chia sẻ động viên của tôi, nội dung email còn chứa đường link để xem một clip "kinh điển" – thuật lại một cảnh trong bộ phim Facing The Giant (Đối mặt với những gã khổng lồ). Clip đã chứng minh một điều: Có thể biến điều không thể thành có thể! Nó đã góp phần xây dựng niềm tin "lấy yếu thắng mạnh" cho toàn đội trước trận chung kết. Ngay trước khi trận đấu bắt đầu, đội trưởng còn tập hợp cả đội, làm thành vòng tròn, cùng nhau xem lại clip này.

Nhưng nếu thế thì cũng chưa đủ. Thật ra trong đội có anh Quân vốn là một trong ba đồng sáng lập viên đầu tiên của Master, trong đó có tôi. Anh Quân có công ty xây dựng, điểm khác biệt của công ty anh là áp dụng khoa học phong thủy vào thiết kế kiến trúc của ngôi nhà. Vì vậy anh Quân có đối tác thân thiết là một người thầy phong thủy. Trước khi mùa giải bắt đầu, người thầy này áp dụng cái mà tôi gọi là "khoa học của người xưa", sau khi xem xét anh ấy nói Master sẽ là đội vô địch giải đấu năm nay. Kết quả, Master đã toàn thắng và tiến vào trận chung kết.

Ngay trong trận chung kết, cho dù ở thời khắc bị dẫn đến 0-2 thì thật kỳ lạ là trong tôi vẫn không hề nghĩ là Master sẽ thất bại. Thật sự là như vậy, nó rất khó diễn tả bằng lời, nhưng tôi không hề có cảm giác là mình sẽ thua. Có lẽ trong tiềm thức, chúng tôi đã "chọn" tin lời của vị thầy phong thủy kia. Nên bên trong từng

thành viên có một niềm tin sắt đá về chiến thắng. Và niềm tin đó đã dẫn đến quả ngọt. Đó là một điều rất thú vị. Vì có những cái "dường như" không có cơ sở khoa học nào cả. Song rõ ràng, có ước mơ thôi chưa đủ, bạn cần phải có niềm tin để thực hiện được ước mơ đó.

Có ước mơ thôi chưa đủ, bạn cần phải có niềm tin để thực hiện được ước mơ đó.

Có niềm tin thôi vẫn chưa đủ, bạn cần phải có một "lý do để tin". Trong trường hợp trên, vị thầy phong thủy là một lý do tuyệt vời để chúng tôi tin rằng mình sẽ vô địch, và nó dẫn đến một niềm tin tích cực, niềm tin này dẫn đến chiến thắng. Liệu như vậy có phải là "mê tín" hay không? Cần biết rằng, chúng tôi không hề tốn kém tiền bạc để "mua chuộc" niềm tin đó. Chúng tôi không dựa vào lời cầu nguyện, mà đã luyện tập kiên trì – bền bỉ – kỷ luật trong suốt một thời gian dài. Nên không thể nói là chúng tôi "mê tín". Chỉ có thể nói là chúng tôi đã chọn lựa một niềm tin tích cực. Nếu áp dụng điều này vào cuộc sống. Việc bạn cần làm không phải là… đi kiếm mấy ông thầy phong thủy, mà đơn giản lắm, hãy chọn lựa và tìm ra bất kỳ lý do nào cho niềm tin tích cực của mình. Và hãy tin tưởng nó, sống với nó trong từng phút giây. Khi bạn có một niềm tin đúng đắn và sắt đá, bạn chắc chắn thành công!

Có niềm tin thôi vẫn chưa đủ, bạn cần phải có một "lý do để tin".

Ví dụ, ngày trước có ông anh nói với tôi rằng "Tuổi rồng thì bay cao lắm". Tôi liền ghi nhớ lời nói đó, biến nó thành niềm tin của mình, và "bay" đến mọi mục tiêu tôi hằng ao ước. Anh ruột của tôi cũng nói "Tuổi rồng thì dù năm nay hay năm sau lá số tử vi xin ở chùa có tốt hay không tốt, thì về cơ bản tuổi rồng năm nào cũng tốt", tôi liền khắc sâu câu nói này dù nó có lý hay không, và biến nó thành niềm tin của mình, vượt qua hết mọi sự đổ thừa cho "vận" và đổ lỗi cho "mệnh". Lại có ông anh khác khen cái tên "Tạ Minh Tuấn" hay ở chỗ cái gốc (Tạ) thì vô cùng vững chãi, mà phần âm sắc càng lúc càng lên, phát triển liên tục, bay vút lên cao thong dong nhẹ nhàng (Tạ – dấu nặng, Minh – dấu ngang, Tuấn – dấu sắc). Bay cao mà nền tảng vững chắc, nên phát triển bền vững. Tôi cũng thích lắm, nên biến nó thành"niềm tin sắt đá" về con đường tôi đi. Sau này tôi cũng áp dụng như thế đặt tên cho con mình. Với bé gái, tôi đặt tên là "Tạ Minh Tiên", âm của chữ cuối (Tiên) bằng

phẳng, chứ không bay cao như âm sắc (Tuấn) vì muốn "cái hậu" thì con mình có thể sống một cách thoải mái, vui vẻ là được rồi, không cần phải bay cao. Tất nhiên nếu bé muốn thì bé cứ thỏa thích, vì cái tên "Tiên" còn có nghĩa là "Tiên phong", hàm ý phụ nữ vẫn có thể làm lãnh đạo (đi tiên phong, dẫn đầu). Đôi khi, tôi "ngộ" ra sống trên đời, chỉ cần được làm một người bình thường là tốt lắm rồi. Tôi mong con gái mình trước tiên, có thể sống một cuộc sống bình thường, vui vẻ, hạnh phúc. Là nhà vô địch hay làm người bình thường, cái nào cũng tốt, vui vẻ – khỏe mạnh – hạnh phúc, là tốt rồi!

Là nhà vô địch hay làm người bình thường, cái nào cũng tốt, vui vẻ – khỏe mạnh – hạnh phúc, là tốt rồi!

Để là nhà vô địch, cần xây dựng một niềm tin vô địch trong đầu các cộng sư. Muốn vậy phải tạo cho niềm tin đó một "điểm tựa" vững chắc, và phải cho người ta một "cái cớ" để tin. Nhân vật thầy phong thủy – một nhân vật trung gian thứ 3 nói Master sẽ vô địch – chính là một "cái cớ" như vậy. Niềm tin và trái tim của nhà vô địch là điều quyết định sự lên ngôi của cả một tập thể. Nhà lãnh đạo phải truyền thông hiệu quả về tinh thần bất khuất, nghị lực, ý chí kiên cường và chứng minh được: Không có gì là không thể! Từ đó tạo ra một loại "neo cảm xúc", giúp cả đội nhớ lại phong độ và đẳng cấp của nhà vô địch. Nhưng trên hết, luôn nhớ rằng phải tập luyện gian khổ, vì mọi thành công bền vững đều đến từ thực lực của bản thân.

Dưới đây là một bài viết theo phong cách truyền cảm hứng trong thể thao tôi viết trên Yahoo! 360 (năm 2007). Tôi là fan của Liverpool, và cũng thích MU. Khi đó MU cực mạnh. Nhưng trước trận bóng gặp Liv, MU thể hiện một thái độ hơi kiêu ngạo và một số nhân vật chủ chốt đã nói đại khái rằng: "Chúng tôi sẽ đạp đổ giấc mơ của Liverpool".

Vì vậy, tuy tôi có cảm tình với MU. Nhưng với phát ngôn trên, tôi không thể chấp nhận được. Tôi viết bài này để cổ vũ tinh thần fan Liv. Trận đấu năm đó, Liv hạ MU 3-0.

Các bạn fan MU có đọc thì cũng đừng quá bận lòng nhé! Dù sao đi nữa, bóng đá là để con người đoàn kết hơn, không phải để chia rẽ họ thêm nữa!

You'll never walk alone - bạn không bao giờ đơn độc!

Old Trafford hôm nay cũng như những Nou Camp, Bernabeu, San Siro và vô số những đế chế khác, bỗng trở nên vô nghĩa trên con đường du hành của cơn gió thành phố cảng.

Chúng ta có một lịch sử, với những người anh hùng đã đi vào huyền thoại, chúng ta có mảnh đất trù phú với biết bao con người yêu chuộng hòa bình, hát ca rôm rả cả ngày. Những ngọn sóng mới hung hãn của thời đại đều phải dè chừng truyền thống của chúng ta.

Ngày hôm nay, chúng ta không thèm sống với lịch sử, mà với chính đôi tay này, chúng ta sẽ tiếp tục tạo ra những kỳ tích mới, ngày hôm nay và ngày mai sẽ tiếp tục trở thành huyền thoại đối với con cháu chúng ta, và chúng sẽ nhắc lại ngày hôm nay với một lòng tự hào mãnh liệt. Với Liverpool, cổ tích và kỳ tích không phải là điều gì quá xa vời.

Quân đội của đối phương quá hùng mạnh, đã nghiền nát tất cả những kẻ thù còn lại ra thành cát bụi. Giờ đây, đến lượt chúng ta bị cuốn vào vòng xoáy.

Đối phương là một đế chế khổng lồ, đang ngạo nghễ đặt ách thống trị của mình lên khắp Châu Âu. Trước ngày lịch sử, đối phương đã tuyên bố sẽ đè bẹp, bóp chết và dẫm nát giấc mơ của chúng tôi.

Mỉm cười thanh thản dưới ánh bình minh, mắt ta sắc, lòng ta không chút dao động, ta tự hỏi trên đời có điều gì là không thể. Ngày mai đây chúng ta sẽ chứng minh cho cả thế giới thấy rằng trên đời không tồn tại thứ gọi là "một đội quân vô địch không bao giờ bị đánh bại". Mọi đội quân đều có thể bị đánh bại. Ngày mai, chúng ta sẽ dập tắt những lời tuyên bố kiêu ngạo, chúng ta sẽ trở về với hình ảnh thực sự của chính mình, cả thế giới sẽ nhìn thấy đâu mới là quỷ đỏ thực sự, vì kẻ thù đã đánh thức dậy điều tồi tệ nhất. Kẻ thù sẽ bị thiêu rụi dưới ngọn lửa phượng hoàng bất diệt của chúng ta.

Hỡi tất cả những kẻ có ý định gặm nuốt giấc mơ của chúng ta, vậy thì, hãy thử đi, vì bất cứ ai muốn làm điều tương tự đều sẽ tự chuốc lấy thất bại, đối phương sẽ cảm thấy no căng và dù có một cái bụng không đáy cũng không thể chứa nổi, phình ra và vỡ tung, bởi vì giấc mơ của chúng ta lớn đến nỗi không bao giờ có thể ăn hết.

"Các chàng trai, đừng để họ làm cho chúng ta sợ hãi!" – Hãy lắng lại để cảm nhận nhịp đập của trái tim, chìm lẫn trong những âm

thanh áp đảo và đáng sợ do quân địch tạo ra, ta thoáng nghe một tiếng hát, tiếng hát thân quen, giai điệu thân quen đang cất lên, mỗi lúc một rõ ràng, và lòng tin chẳng bao giờ cũ. You'll Never Walk Alone. Một góc nhỏ thần thánh, góc nhỏ của lòng dũng cảm và hy vọng.

Hôm nay, chúng tôi giống như một làn gió, âm thầm, nhẹ nhàng và điềm tĩnh. Quân đội đối phương như người khổng lồ tràn ào trên băng tưởng như sẽ cán đích, nhưng bất giác, mặt băng vỡ toang và bên dưới dòng nước lạnh cắt trào lên lạnh lùng. Nhấn chìm cả đội quân hung hãn.

Đế chế khổng lồ luôn làm cho người khác sợ hãi. Gây sợ hãi không có nghĩa là làm nên chiến thắng. Vì hôm nay, cơn gió trong lành đã thổi bay mọi phiền muộn và lo toan, đã tặng cho trái tim một thảo nguyên bao la, chỉ có nắng, gió, hoa và những tiếng hát bất tận.

Mọi chiến trường đều không còn ý nghĩa, chỉ còn lời ca ngân nga của những con người yêu chuộng hoà bình, nằm vắt trên cây dưới ánh nắng ban mai hay đang nhảy múa, cả thành phố chìm ngập trong tiếng hát.

Hôm nay, hãy mơ một giấc mơ ngọt ngào!

12

Sứ mệnh sáng tạo số mệnh

Mỗi khi năm mới đến, tôi lại "dọn rác". Cơ mạn đủ loại, rác trong phòng, rác trong nhà, rác trong tâm hồn, và hăn nhiên, rác trong chiếc máy tính đã cùng tôi "chinh chiến" ngang dọc trên "giang hồ".

Ngồi xóa, sắp xếp thứ tự các tập tin, tôi tìm lại được một file Word. Ngờ ngợ, nhìn kỹ hơn vào tên của tập file này. Ồ, ra là "Tuyên ngôn sứ mệnh cá nhân". Tuyên ngôn này được viết ra năm tôi 19-20 tuổi, khi khởi nghiệp lần đầu tiên, hồi ấy nick Blog Yahoo! 360 của tôi là Saga. Tôi cũng hay tự gọi mình là Saga. Và đó là "nick name" mà cô người yêu hồi đại học gọi tôi. Tôi trích dẫn lại nguyên văn dưới đây để chia sẻ cùng bạn đọc.

TUYÊN NGÔN SỨ MỆNH CÁ NHÂN TẠ MINH TUẤN/SAGA

Sứ mệnh của tôi là mang lại những giá trị tốt đẹp cho con người.

Để hoàn thành được sứ mệnh này, tôi sẽ:

Hy sinh: Dành thời gian, tài năng và nguồn lực để thực hiện sứ mệnh của mình.

Truyền cảm hứng: Tôi sẽ mang lại niềm cảm hứng cho tất cả những cộng sự của mình, những người thân yêu ở bên cạnh mình. Nếu điều đó mang lại sự tốt đẹp cho thế giới và phụng sự xã hội này, tôi sẽ không ngần ngại là một nhà truyền giáo đi khắp nơi để rao giảng, tôi sẽ luôn luôn ghi nhớ sức mạnh của sự chia sẻ.

Là người nhạc trưởng tạo ra đồng hồ: Tôi sẽ không chỉ là người báo giờ, mà còn tạo ra đồng hồ. Tôi sẽ hành động và cống hiến hết mình dưới vai trò người nhạc trưởng trong cuộc sống, những tổ

chức mà tôi tham gia tạo dựng sẽ giống như dàn nhạc giao hưởng, vĩ đại và trường tồn.

Ảnh hưởng tốt đến người khác: Những hành động của tôi sẽ mang lại điều tốt đẹp cho cuộc sống của nhiều người khác.

Tham gia các hoạt động từ thiện: Tôi sẽ tạo ra nhiều công ăn việc làm, tạo ra những chương trình vì cộng đồng, tổ chức của tôi sẽ luôn đi đầu trong việc giúp cho môi trường của con người ngày càng xanh và sạch, màu xanh sẽ luôn luôn là màu sắc chủ đạo của tôi.

Người chồng: Vợ tôi là người quan trọng nhất trong cuộc đời tôi. Tôi sẽ chăm sóc và lắng nghe cô ấy, giúp cô ấy có được những lời khuyên và luôn ủng hộ cô ấy tiến bộ, vợ tôi là người bạn trăm năm của tôi, chúng tôi sẽ cùng nhau đóng góp cho kết quả của sự hòa hợp.

Người cha: Tôi sẽ luôn ghi nhớ rằng tuổi thơ của con qua đi không bao giờ trở lại, trong khi công việc qua đi sẽ có việc mới thay thế. Tôi sẽ là người cha – người bạn, giúp con cái sống vui vẻ, hòa đồng và thành công. Khi các con lớn lên, tôi sẽ không vì tình cảm ích kỷ của bản thân mà ngăn cản không cho các con bay cao bay xa hơn. Tôi không cần là một người hùng trong mắt các con, nhưng tôi sẽ là người bạn đáng tin cậy suốt đời của các con.

Người con trai: Tôi sẽ luôn luôn ghi nhớ bài học đầu tiên mẹ dạy giúp cho tôi thành công – đó là chính hành động của bà, tôi đã được sinh ra sau khi mẹ tôi hư thai bốn lần liên tiếp, chính vì mẹ tôi không bỏ cuộc và quyết tâm đến cùng nên tôi mới có may mắn được tồn tại ở đây, không thể đong đếm được những giọt nước mắt mẹ đã tuôn rơi khi lần lượt vấp phải những điều không may, không thể diễn tả được sự đau đớn tột cùng mà mẹ đã mang. Mẹ tôi đã dạy tôi rằng bình minh sẽ luôn luôn soi sáng sau đêm tối, chỉ cần ta kiên trì và hành động đúng đắn. Mẹ tôi là người đầu tiên cho tôi thấy tôi là người đặc biệt và một khi một người nào đó đã nhận ra sứ mệnh của mình đối với thế giới anh ta sẽ hành động như vậy. Tôi sẽ luôn luôn ghi nhớ những bài học mà ba tôi đã truyền lại cho tôi, tự bản thân ba tôi đã là một người thầy, một người bạn, một tấm gương về sự thành công cho tôi noi theo. Ba tôi đã chiến thắng căn bệnh ung thư và dạy cho tôi, một lần nữa về sự vĩ đại của con người. Tôi sẽ luôn chăm sóc và yêu thương ba mẹ. Tôi sẽ sống vĩ đại như những gì mà ba mẹ đã dạy dỗ cho tôi.

Người anh/em trai: Tôi sẽ luôn sẵn sàng giúp đỡ và yêu thương

những người anh chị em của mình. Họ mãi mãi là một phần trong cuộc sống của tôi.

Hạt nhân của sự thay đổi: Tôi sẽ luôn là chất xúc tác cho sự phát triển, nâng cao hiệu quả của tổ chức.

Học giả: Mỗi ngày tôi sẽ chọn cho mình một người thầy. Mỗi ngày, tôi sẽ học thêm những điều mới.

Người kể chuyện: Tôi sẽ không chỉ tạo ra những câu chuyện mà còn truyền nó lại cho những lớp người, những thế hệ, bằng một giọng đọc ấm áp nhất. Tôi sẽ tiếp tục phát triển khả năng diễn thuyết của mình và mang những câu chuyện đầy giá trị đến với tất cả mọi người.

Người kết nối: Tôi sẽ luôn có một cái nhìn tổng quan, và từ cái nhìn tổng quan tôi sẽ nhìn thấy cái từng phần. Tôi sẽ không ngừng mở rộng mạng lưới quan hệ bạn bè của mình và không ngừng giới thiệu với họ những cơ hội thành công.

Người sẻ chia: Tôi sẽ chia sẻ Bản Tuyên ngôn Sứ mệnh Cá nhân này cho bất kỳ ai cần tham khảo, nếu như điều này sẽ giúp ích và mang lại động lực cống hiến cũng như phần nào giúp đỡ họ tìm ra mục tiêu sống của cuộc đời. Tôi sẽ luôn luôn giúp đỡ người khác trên con đường tìm kiếm giá trị của cuộc đời, và đó cũng là giá trị của cuộc đời tôi.

— Tạ Minh Tuấn / Saga

Khi xem lại, tôi bỗng "giật mình". Đây là tuyên ngôn sứ mệnh cá nhân mà ngày mới khởi nghiệp tôi in ra, cất trong bóp mình, xem lại mỗi ngày, và mang theo mình đến khắp mọi phương trời. Về sau thất lạc vì bị mất bóp. Sau lần đó, tôi đã "quên lãng" nó. Vậy mà bây giờ khi nhìn lại, bỗng thấy con đường mình đi, hành động mình làm, những gì mình đại diện… có sự tương khớp với bản tuyên ngôn này đến không ngờ. Đó là sức mạnh của luật hấp dẫn!

Tôi đã sáng lập ra HELP – mô hình y tế tại nhà đầu tiên của Việt Nam, là tiền đề cho mô hình "Bác sĩ gia đình" sau này của nước ta. Chúng tôi đã gọi vốn thành công, đã xây dựng thương hiệu, hệ thống vận hành chuẩn hóa, vượt qua những khó khăn ban đầu, chúng tôi có cơ sở khách hàng rất tốt về sau này.

Nhưng ở giai đoạn đầu khi còn khó khăn, chúng tôi phát hiện ra mình đã chọn sai nhà đầu tư.

Câu chuyện giữa Founder (người sáng lập) – Funder (nhà đầu tư) là câu chuyện hơi giống với góc độ nào đó của hôn nhân (có lẽ là góc độ tiêu cực) – hai người nếu tách nhau ra, họ là những người tốt, nhưng khi kết hợp với nhau, những kỳ vọng đã giết chết cả hai, thay vì ủng hộ nhau thì họ lại kéo nhau xuống và "hủy diệt" nhau.

Công bằng mà nói, nhà đầu tư của chúng tôi cũng có cái lý của họ. Và đã là người làm kinh doanh thì ai cũng xót tiền, vì "đồng tiền là khúc ruột" cơ mà. Chỉ có điều, kỳ vọng các nhà đầu tư dành cho HELP và kỳ vọng của tôi dành cho các nhà đầu tư đã không tương khớp với nhau.

Tôi muốn phát triển HELP đi theo hướng doanh nghiệp xã hội vì đó là điều mà con tim tôi hướng đến. Còn nhà đầu tư có kỳ vọng sinh lời ở HELP như đầu tư vào một mô hình F&B (Ngành thực phẩm và Dịch vụ ăn uống), chứ không phải một dự án y tế dài hạn – cho dù làm thuần về kinh doanh thì cũng cần có sự kiên trì khi đầu tư vào y tế.

Công bằng mà nói, đó là lỗi của tôi khi đã không làm rõ kỳ vọng này ngay từ đầu, khi đã không tìm những nhà đầu tư có triết lý đầu tư tương hợp hơn với giá trị cốt lõi của doanh nghiệp. Và trong những lần khởi nghiệp đầu tiên, nghiệp vụ điều hành của tôi chưa tốt được như bây giờ, còn nhà đầu tư thì có tâm lý muốn "lời nhanh", nên họ bắt đầu muốn kiểm soát chặt chẽ, và thể hiện thái độ mất kiên nhẫn, mất niềm tin với tôi, từ đó gây ra rất nhiều khó dễ vắt kiệt năng lượng của người điều hành doanh nghiệp. Dù cuối cùng đã chứng minh được, tôi không hề gây thiệt hại nào cho công ty, song khoảng thời gian trước đó đã khiến chúng tôi vô cùng mệt mỏi vì phải giải quyết những rắc rối xảy đến do mất lòng tin với nhau.

Chính vì thế, chúng tôi quyết định "chia tay" những nhà đầu tư của mình. Tôi và một vài cổ đông tâm huyết còn lại sẽ tiếp tục vận hành HELP. 99% nhân viên tiếp tục đi theo tôi, vì họ ủng hộ tầm nhìn, sứ mệnh và những giá trị cốt lõi của HELP.

Khi khách hàng của HELP bắt đầu phát triển rất nhiều, chúng tôi lại gặp thêm một "rào cản" nữa, lần này không đến từ nội bộ doanh nghiệp, mà đến từ cái "vĩ mô" hơn: pháp lý.

Ở Việt Nam có một đặc thù: Đôi khi có những mô hinh kinh doanh có yếu tố đổi mới sáng tạo, mọi việc cũng không có gì nếu như sự đổi mới sáng tạo đó không đi khá nhanh so với cơ sở pháp

luật, và hệ thống pháp lý hiện tại chưa "đuổi kịp" những mô hình tiến bộ đó. Vì thế luật không thể kiểm soát được, và cái gì không kiểm soát được thì thường người ta sẽ muốn làm gì? Họ muốn cấm nó luôn!

Đây quả là một vấn đề "từ trên trời rơi xuống", vì giả sử bạn không có vốn, bạn không có khách hàng, bạn không có thương hiệu, nếu bạn kém, bạn bất tài, bạn thất bại cũng không có gì phải nuối tiếc. Nhưng ở đây, bạn lại bị một vấn đề "nằm ngoài tầm kiểm soát" của mình khiến con đường bạn đi phải dừng lại. Cảm giác không còn là nuối tiếc, mà là sự tức giận, cảm giác không cam tâm. Lúc này, những ai hiểu chuyện thì sẽ thông cảm với tôi, họ nói rằng: "Có bắt Tuấn làm đúng luật cũng không được vì luật đã có đâu mà đòi làm đúng".

Khi đó, tôi đứng trước hai lựa chọn.

Một là, đứng một chỗ và nói: "Định mệnh".

Hai là, nhận 100% trách nhiệm về mình. Vì tôi chính là người đưa ra sự lựa chọn này.

Thật may tôi đã lựa chọn giải pháp thứ hai. Kỳ diệu thay, khi nhận 100% trách nhiệm về mình, tôi nhận ra chúng ta ai ai cũng có một loại quyền năng, đó là quyền năng sáng tạo ra giải pháp. Và nếu như mọi việc vẫn còn khó khăn, tức là bạn chưa đủ sáng tạo.

Chúng ta ai ai cũng có một loại quyền năng, đó là quyền năng sáng tạo ra giải pháp. Và nếu như mọi việc vẫn còn khó khăn, tức là bạn chưa đủ sáng tạo.

Nếu như chưa có luật, chúng tôi sẽ tìm cách kiến nghị và vận động tạo ra luật.

Luật hấp dẫn của vũ trụ đã giúp tôi có hai lần được Ủy ban các Vấn đề Xã hội của Quốc hội mời đến chia sẻ ở hai hội nghị về cách thức triển khai và kiến nghị pháp lý cho mô hình này tại Việt Nam. Tại hai hội nghị đó, tôi là người trẻ tuổi nhất đứng lên thuyết trình. Sau phần thuyết trình của tôi, cả hội trường đã vỗ tay rất nồng nhiệt, vị chủ tọa đã lên đến tận nơi bắt tay và động viên, khích lệ tôi tiếp tục cố gắng.

Chúng tôi bắt đầu thực hiện dự án từ năm 2010, năm 2013 chúng tôi bị "tuýt còi" vì vấn đề pháp lý, tôi bắt đầu góp phần vận động

tạo ra luật, đến cuối năm 2014 thì Luật về Bác sĩ Gia đình chính thức ban hành tại Việt Nam.

Sau đó chúng tôi đi theo mô hình tích hợp vào các bệnh viện và đặt trụ sở của mình trong bệnh viện. Vì bệnh viện cần mô hình và thương hiệu chuyên nghiệp của chúng tôi, còn chúng tôi thì cần nền tảng pháp lý vững chắc từ bệnh viện.

Có thể nói, đó là một chặng đường vô cùng thú vị. Khi bạn là người "tạo ra một cái gì đó thật mới mẻ" tại Việt Nam, đó là một cảm nghiệm "để đời".

Khi bạn là người "tạo ra một cái gì đó thật mới mẻ" tại Việt Nam, đó là một cảm nghiệm "để đời".

Tuy cộng đồng biết đến tôi rất nhiều qua HELP. Song HELP thực ra chỉ là một dự án cỡ trung bình trong TMT Group của chúng tôi ngày nay – một tổ hợp bao gồm nhiều công ty trong nhiều lĩnh vực khác nhau, với mục tiêu không phải trở thành một "tập đoàn" có lợi nhuận cao nhất, mà sẽ là một "tập đoàn" tạo ra tác động xã hội (impact) lớn lao nhất cho cộng đồng.

Cách để tôi ra quyết định rất đơn giản, khi đã thành công với HELP, tôi bắt đầu tự hỏi mình một câu hỏi: "Đâu là lĩnh vực mà mình có thể làm tốt nhất thế giới?".

Có thể thấy, câu hỏi thậm chí không phải là "tốt nhất Việt Nam" mà là "tốt nhất thế giới" vì vào lúc này, tôi muốn vươn ra thế giới. Câu hỏi này không có gì kiêu ngạo, mà đó là thời điểm tôi cần phải tự chất vấn mình bằng câu hỏi đó.

Câu trả lời rất chân thực, tôi đã khởi nghiệp HELP từ một "mục đích" (purpose) vượt lên trên cả "yêu" hay "ghét", vượt qua cả "đam mê" hay "điểm mạnh", và tôi đã có những thành quả đáng khích lệ với nó. Nhưng tôi sẽ không bao giờ trở thành "người giỏi nhất thế giới" trong lĩnh vực y tế.

Ba mẹ tôi đều là giáo viên, có lẽ vì thế mà trong tôi có "gien" làm giáo dục. Tôi cũng rất đam mê giáo dục. Tôi nhận ra ý nghĩa của giáo dục, và muốn cống hiến cho giáo dục. Tôi tin rằng đó là lĩnh vực mình có thể làm tốt nhất thế giới.

Vì vậy tôi đã lựa chọn một sứ mệnh mới, để "Sứ mệnh tiếp nối sứ mệnh". Đó là sứ mệnh với TMT Group, với YUP Education, mà rồi

bạn sẽ tìm thấy trong cuốn sách này.

Sứ mệnh là gì? Là lý do bạn tồn tại, bạn được sinh ra, bạn đến trái đất này để làm việc ấy. Ngay cả đồ vật cũng có sứ mệnh. Lấy ví dụ một chai nước, khi nó được "tạo ra", sứ mệnh của nó là chứa nước và giúp giải khát cho con người. Nếu đồ vật cũng có cảm xúc thì một chai nước đầy, được thực hiện sứ mệnh của mình, nó sẽ cảm thấy rất vui sướng, và bạn sẽ có cảm giác đang nhìn thấy nó "reo vang". Nhưng nếu chai nước này hết nước thì sao? Nhìn nó trơ trọi, trống rỗng và thật đáng buồn!

Nhưng nếu bạn rót thêm nước vào cho nó, hoặc bạn dùng nó với một mục đích khác, như là hũ đựng bút, hay hũ đựng bi ve, hay chế thành bình cắm hoa, hoặc bình tưới cây, khi đó chai nước lại "reo vui" đấy bạn à. Vì nó lại được làm "người có ích", nó được sống với một Sứ Mệnh Mới. Và khi đó, nó Hạnh Phúc.

Con người cũng vậy, ai sống với sứ mệnh của mình sẽ cảm thấy rất hạnh phúc. Còn ai không có sứ mệnh sẽ trông rất giống với Zombie (xác sống).

"Bí mật" nằm ở chỗ, chúng ta hoàn toàn có thể "thiết kế" ra những Sứ Mệnh Mới, sau khi một sứ mệnh cũ đã kết thúc. Để "Sứ mệnh tiếp nối sứ mệnh", và bản nhạc cuộc đời chúng ta lại tiếp tục mang lại giá trị cho thật nhiều người.

Đó là cảm nghiệm mà tôi đã trải qua. Khi sáng tạo ra một sứ mệnh mới cho mình, cũng là sáng tạo ra một số mệnh mới cho bản thân. Sứ mệnh Sáng tạo Số mệnh.

Trong cuộc đời con người có ba cảnh giới: Đánh để thắng, không đánh mà thắng, và vượt qua thắng thua.

Những người kiên trì theo cảnh giới "vượt qua thắng thua" thì về cơ bản sẽ không bao giờ cùng bạn đứng trên một ngọn núi và chém giết lẫn nhau. Họ sẽ né mình trên một quả núi, gióng lên một hồi trống, dựng lên một ngọn cờ, và gọi đó là "lấy được".

Núi đã lấy được, sứ mệnh đã hoàn thành, vinh dự gác lại, ngọn cờ tiếp tục giương cao, rồi tự mình rời đi, đó gọi là "bỏ được".

Trên thế giới, có không ít người có thể "lấy được" nhưng những người có thể "bỏ được" lại không nhiều. "Bỏ được" thật ra vừa đem lại sự tiến bộ cho xã hội, vừa có thể đem lại cuộc sống mới cho chính bản thân mình, bởi vì ý nghĩa của cuộc sống đang ở phía trước.

Với sứ mệnh mới, với phong cách kinh doanh và phong cách sống mà tôi đang thiết kế cho chính mình, tôi hoàn toàn thoải mái trong việc "nghỉ hưu sớm trước 30 tuổi". Tôi hạnh phúc với phong cách sống đi nhiều, làm việc với nhiều người, mang lại giá trị khắp mọi miền đất nước. Cả nước Việt Nam này là nhà. Cả thế giới này là nhà.

Bạn sẽ gia nhập hành trình này cùng tôi chứ?

13

Quyết định quan trọng nhất là quyết định của ngày hôm nay

Trong bộ phim Accepted[6], Gains đã tạo ra một ngôi trường đại học kỳ lạ với những sinh viên cũng kỳ lạ không kém. Tuy nhiên ngôi trường này vướng phải một số rắc rối về giấy phép. Hiệu trưởng của một trường đại học "chính thống và danh tiếng" đã cho rằng điều mà Gains làm là tội ác. Trước tòa, Gains đã trả lời rất đanh thép.

6 Sinh viên thời @, bộ phim hài của điện ảnh Mỹ do Steve Pink làm đạo diễn. Phim kể về một ngôi trường được xây dựng trên nền của một bệnh viện cũ, không hề được cấp phép đặc biệt là có phương pháp giáo dục vô cùng "quái dị". (BTV)

"Ngôi trường của ông (vị hiệu trưởng kia) tạo ra những sinh viên làm quen với chất kích thích, có thói quen hiếp đáp người khác."

"Khi các ông phê phán chúng tôi vì chúng tôi không giống với họ, chúng tôi tự hào (damn proud) vì mình khác họ."

"Tại sao cả hai ngôi trường không thể cùng tồn tại? Tại sao? Các ông có cơ ngơi của các ông, chúng tôi làm theo cách của mình. Tại sao chúng tôi phải làm giống các ông?"

"Chính các ông mới là tội phạm (crimes), vì các ông đã giết chết sự sáng tạo và niềm đam mê của những sinh viên."

Bài diễn văn của Gains ở cuối phim làm tôi thực sự xúc động. Nếu mục đích thực sự của giáo dục là khai phóng con người trở thành những con người tự do, bồi dưỡng sự sáng tạo và niềm đam mê của người học thì chúng ta đang tạo ra những con người khô

khan, đáng chán, không có khả năng sáng tạo và thiếu hẳn niềm đam mê với nghề nghiệp.

Để rồi chúng ta đặt ra câu hỏi về hệ thống: "Điều gì đang xảy ra với hệ thống giáo dục của chúng ta vậy?"

Dưới đây là bài viết trên Blog Yahoo! 360 cá nhân của tôi vào năm 2008 sau khi xem xong bộ phimAccepted.

ACCEPTED

Chiều nay xem Accepted trên HBO.

Khi nghe đến bài diễn văn của Gains ở gần cuối phim.

Nét mặt thì không có biểu cảm.

Mà hai hàng nước mắt đã chảy dài.

Khóc?

Khó hiểu thật, ừ tại sao lại khóc... thật ngốc.

Người khác từng xem phim này cũng không hiểu tại sao mình khóc... ừ ngốc.

Không phải một bộ phim tình cảm...

Phim tình cảm chưa bao giờ làm cho mình muốn khóc...

Thường khóc trước những gì chân thật, đơn sơ nhất...

Lần cuối khóc vì một điều ngoài đời cách đây một năm...

Khóc vì nỗi đau của một người... và cũng đã là của chính mình...

Vừa ăn cơm vừa khóc...

Đã nuốt hết vào người...

Cũng từng khóc khi nghe bài diễn văn của Steve Jobs.

"Đôi lúc cuộc đời quẳng một viên gạch vào đầu ta..."

Ta chỉ cần nói:

"Cảm ơn!"

Lần này, giọt nước mắt không có chỗ cho điều bi thống.

Đó là....

Một bài diễn văn rất hay...

Và từ trong đó mình cảm nhận được...

Không còn gì khiến mình hạnh phúc hơn khi nhìn thấy một lý tưởng tương phùng.

Không còn gì khiến mình hạnh phúc hơn khi hiểu sự vĩ đại của con người.

Không còn gì khiến mình hạnh phúc hơn trên con đường tìm được người cộng sự lớn.

Một bài nói chuyện rất hay...

Hay đến từng chữ...

Như một dòng điện chạy dọc qua sống lưng.

Máu trong người như đang sôi lên sùng sục.

Từng tế bào trong cơ thể như đang muốn đáp trả lại.

Và khóc...

Tự nhủ..

Wind of Change....

Không ai có thể ngăn cản được ngọn gió này.

Không một thứ gì...

Quyết định chuyển trọng tâm sứ mệnh sang lĩnh vực giáo dục là một quyết định quan trọng trong cuộc đời tôi.

Có thể nói, giáo dục chính là sự giao thoa giữa: đam mê, thế mạnh, nhu cầu và tác động – Đó chính là "vùng tỏa sáng" của tôi, theo đúng nguyên lý "Nỗ lực tối thiểu mang lại kết quả tối đa". Báo Phụ Nữ số Xuân 2017 gọi tôi không phải là "người truyền cảm hứng" đơn thuần. Mà còn là "Siêu nhân truyền cảm hứng". Đó cũng là một vinh dự dành cho tôi, mặc dù tên gọi khá "kêu", song tôi xem đó như một sự nhìn nhận dựa trên những gì mình đã rèn luyện và

cống hiến.

Ít người biết, động lực ban đầu "se duyên" tôi đến với giáo dục lại vô cùng đơn giản.

Ở lần khởi nghiệp thứ hai với mô hình y tế tại nhà, tôi "bỗng dưng nổi tiếng". Vì thế, có nhiều người liên hệ nhờ tôi tư vấn cho dự án khởi nghiệp của họ. Ban đầu, vì là "Yes Man", tôi đều "Say Yes". Nhưng sau đó tôi phát hiện ra mình quá bận rộn với việc gặp những người khởi nghiệp. Ở thời điểm đó thì việc này khiến tôi xao nhãng công việc kinh doanh chính của mình. Việc kinh doanh khi đó rất quan trọng. Nó còn là môi trường rèn luyện để có thật nhiều trải nghiệm, từ đó mới chia sẻ lại cho thế hệ trẻ. Cho nên nó không thể bị xao nhãng. Và nếu cứ tiếp tục như vậy, một mình tôi cũng khó có thể giúp các dự án khởi nghiệp thực sự hiệu quả. Vì vậy tôi nghĩ đến việc: "Thay vì dùng sức lực của cá nhân mình, hãy sử dụng tư duy hệ thống và thiết kế nên một hệ thống giáo dục khởi nghiệp, chắc chắn sẽ rất hiệu quả. Thay vì mình phải gặp 50 người vào 50 thời điểm ở 50 địa điểm, trong khi có những bài học cốt lõi mà cả 50 người này cần được chia sẻ thì bây giờ mình có thể gặp một lúc cả 50 con người này để chia sẻ bài học đó."

Nghĩ là làm, đó là cơ duyên để tôi cùng một số học trò xây dựng nên YUP. Ban đầu thì YUP có nghĩa là một cách "Say YES" ("YUP" là một cách nói khác đi của từ "YES"), ý nói chúng tôi muốn "đào tạo nên những nhà lãnh đạo doanh nghiệp nói "YUP" với thành công và hạnh phúc của chính họ" – Đây trở thành "khẩu hiệu" của YUP giai đoạn đầu tiên. Sau này YUP còn có nghĩa là "You Up", với "khẩu hiệu" là "Inspiring Entrepreneurship" (Truyền cảm hứng phát triển tinh thần khởi nghiệp) là tổ chức đầu tiên làm về giáo dục khởi nghiệp, có bề dày kinh nghiệm tại Việt Nam. YUP thực thi chiến lược "tập trung" rất tốt. Thay vì mở ra hàng loạt khóa học kỹ năng sống vốn là thời thượng khi đó, vì có nhiều người muốn mời tôi giảng dạy về kỹ năng, nếu làm như vậy thì sẽ kiếm được tiền, nhưng thương hiệu của YUP lại quá "mờ nhạt", không có nét riêng, và bị trộn lẫn giữa một rừng "lớp học kỹ năng" khi đó vốn "thượng vàng hạ cám". Vì vậy tôi và YUP học cách "Say No" với những giá trị hời hợt. Tôi thường nghĩ rằng: Thà không làm thì thôi, còn nếu như đã làm thì hãy làm nó tốt nhất Việt Nam. Khi nghĩ đến cái đó ngay lập tức người ta nghĩ đến mình. Vì vậy chúng tôi "phân ngách" thị trường, chọn ra mảng "giáo dục khởi nghiệp" và định vị thật sâu vào mảng này, phát triển năng lực lõi và công nghệ giáo dục. Từ đó, là dân trong ngành, tôi hiểu rất rõ năng lực của các tổ chức khác, tôi biết về năng lực giáo dục họ

nằm ở vị trí nào. Sau một quá trình, YUP trở thành "tổ chức số 1" về đào tạo – giáo dục khởi nghiệp trong tim của rất nhiều học viên, không chỉ là học viên, phải gọi đó là những "Raving Fan" của YUP trên khắp cả nước. Nhiều bạn còn "nói yêu" YUP giống như "Tổ nghề" đào tạo khởi nghiệp ở Việt Nam, vì là đơn vị đầu tiên triển khai, giáo dục thị trường làm cho ngành giáo dục khởi nghiệp phát triển rộng rãi như ngày nay.

Thà không làm thì thôi, còn nếu như đã làm thì hãy làm nó tốt nhất Việt Nam. Khi nghĩ đến cái đó ngay lập tức người ta nghĩ đến mình.

Quyết định đó đòi hỏi nhiều dũng khí. Bởi lẽ, ở thời điểm đó, tôi là người đầu tiên làm về giáo dục khởi nghiệp ở nước mình. Bạn có thể hình dung bối cảnh như thế này: Khi ấy người ta chưa hiểu "khởi nghiệp" là gì? "Startup" là cái chi. Toàn là những khái niệm lạ lẫm. Vậy mà tôi quyết định đánh cược vào tương lai. Rằng chắc chắn trong tương lai, khởi nghiệp sẽ là một xu hướng vô cùng mạnh mẽ. Tầm nhìn của tôi cũng cho rằng, Việt Nam cần có khởi nghiệp. Khi so sánh số lượng doanh nghiệp hiện nay của Việt Nam với Nhật, Thái Lan, Mỹ, Israel… chúng ta còn thiếu cả triệu doanh nghiệp. Phát triển tinh thần khởi nghiệp là điều bắt buộc phải làm cho Việt Nam, không phải là "Should to do" (Điều nên làm) mà là "Must to do" (Điều phải làm). Với sự tiên đoán đó, chúng tôi nỗ lực miệt mài góp phần xây dựng nhận thức về khởi nghiệp bền vững. Sau "Bác sĩ gia đình", đến "Khởi nghiệp" là xu hướng tiếp theo tôi cùng đồng đội góp phần tạo ra tại Việt Nam. Nó còn hơn cả một xu hướng. Nó là một hệ sinh thái cần phải có để phát triển đất nước. Mặc dù lúc này chưa hề có sứ mệnh Làm cho Việt Nam trở thành một nơi đáng sống hơn, song mọi thứ tôi làm trong cuộc đời dường như đều có sự gắn kết với nhau một cách kỳ lạ. Vì giáo dục khởi nghiệp liên quan một cách mật thiết đến sứ mệnh này. Nếu có thể giúp những người doanh nhân khởi nghiệp thay đổi tốt hơn, họ sẽ tạo ra những người nhân viên tốt hơn, họ cũng thay đổi gia đình của họ trở nên tốt hơn, và đó là tiền đề cho sự thay đổi của xã hội. Doanh nhân là người có ảnh hưởng rất lớn đến sự thay đổi của xã hội.

Đó là một quyết định rất chuẩn xác, sau một quá trình miệt mài xây dựng nhận thức cho cộng đồng. Khởi nghiệp trở thành một xu hướng bắt buộc. Thậm chí người ta còn lo ngại nó trở thành "phong trào khởi nghiệp". Nhưng những ai thực sự hiểu về khởi nghiệp, người ta không lo chuyện đó. Từ báo chí, người dân, giới

trẻ đến quan chức chính quyền, tất cả đều nhắc đến "Quốc gia Khởi nghiệp". Có một điều mà YUP luôn cảm thấy mình đã làm đúng: Truyền cảm hứng cho tinh thần khởi nghiệp bền vững, có trách nhiệm. Vì vậy YUP không bao giờ dùng những từ như "làm giàu", "kiếm tiền" hay "triệu phú/tỷ phú" trong tên gọi các chương trình của mình. Có lẽ, YUP chấp nhận kiếm được ít tiền hơn, do chắc chắn có một bộ phận dân chúng vẫn dễ dàng bị thu hút bởi những từ ngữ đó và sẽ không quan tâm đến các chương trình còn lại, kể cả khi những chương trình đó rất chất lượng. Nhưng YUP lại bảo vệ được những giá trị cốt lõi, bảo vệ được "đạo" của YUP, và chúng tôi luôn cảm thấy thanh thản, tự hào về việc mình làm.

Bây giờ nhìn lại thì thấy như vậy, chứ thật ra khi khởi đầu, YUP không có khái niệm làm giáo dục khởi nghiệp chỉ vì đây là một thị trường tiềm năng. Tiềm năng nhưng quá nhiều bất cập, sẽ gây nản lòng cho bất kỳ ai chỉ làm vì lợi nhuận. Người khởi nghiệp thường không có tiền hoặc thiếu vốn. Những tổ chức khác đánh vào giới doanh nhân có tiền. Còn YUP lại "giúp" người khởi nghiệp. Thật sự là chỉ để "gieo duyên". Đó là Big Why của chúng tôi. Vì tôi tin rằng nếu mình có thể giúp đỡ nhiều người thực hiện ước mơ của họ, sau này sẽ có nhiều người chung tay giúp tôi thực hiện "đại nghiệp" của mình. Tôi từng chia sẻ rằng: Động lực của tôi đơn thuần là sự ích kỷ, chứ không có gì là vĩ đại cả. Tôi thà được nhớ đến như một người đã giúp cho nhiều người, hơn là một doanh nhân với rất nhiều tiền. Với tôi, bị lãng quên còn tồi tệ hơn cả cái chết. Đó là một sự ích kỷ. Song tôi nghĩ, đó cũng là một sự ích kỷ rất dễ thương, và tốt cho xã hội này.

Nếu mình có thể giúp đỡ nhiều người thực hiện ước mơ của họ, sau này sẽ có nhiều người chung tay giúp tôi thực hiện "đại nghiệp" của mình. Tôi từng chia sẻ rằng: Động lực của tôi đơn thuần là sự ích kỷ, chứ không có gì là vĩ đại cả. Tôi thà được nhớ đến như một người đã giúp cho nhiều người, hơn là một doanh nhân với rất nhiều tiền. Với tôi, bị lãng quên còn tồi tệ hơn cả cái chết. Đó là một sự ích kỷ. Song tôi nghĩ, đó cũng là một sự ích kỷ rất dễ thương, và tốt cho xã hội này.

Sáng lập ra YUP còn bởi một động lực nữa. Bên cạnh chuyện đó là một hệ thống giúp tôi giúp đỡ người khác một cách hiệu quả hơn, bên cạnh chuyện phát triển tinh thần khởi nghiệp ở Việt Nam là chuyện phải làm, bên cạnh chuyện giúp người cũng là giúp mình sau này, thì YUP là cách để tôi có thể trả ơn cuộc đời và thực hành theo triết lý sống "Pay it forward – Đáp đền tiếp nối".

Tôi đã khởi nghiệp và đã có may mắn được nhiều người thầy cố vấn và hướng dẫn. Có thể kể đến hai người thầy đặc biệt là thầy Lý Trường Chiến, sau này giống như một "người cha ngoài xã hội" của tôi, bên cạnh người cha ruột thịt. Và thầy Nguyễn Anh Vũ, là một người thầy trẻ rất tài giỏi mà nhờ thầy tôi đã phát triển năng lực lãnh đạo và những kỹ năng làm việc với nhân sự của mình. Có thể nói, hai người thầy tuy không cho tôi những "ô dù" để dựa vào, vì đó không phải là phong cách của thầy, và cũng không phải là phong cách của tôi. Nhưng thầy cho tôi tri thức, đó là hành trang mang theo đến suốt cuộc đời. Đến sinh nhật tôi, học trò của tôi còn có năm chúc năm không. Nhưng không có năm nào tôi quên chúc mừng sinh nhật và bày tỏ lòng tri ân đến những người thầy của mình. Thời gian càng trôi qua, lòng biết ơn của tôi càng dày lên, chứ không hề vơi đi. YUP là cách để tôi trả ơn những người thầy của mình. Vì giúp đỡ những người đi sau là cách tốt nhất để trả ơn những người đi trước.

Giúp đỡ những người đi sau là cách tốt nhất để trả ơn những người đi trước.

YUP luôn thực hành rất tốt những gì đã chia sẻ với học viên của mình. Sau khi "bám chặt" vào "thị trường ngách". YUP giáo dục thị trường biến thị trường ngách thành "thị trường đại chúng". Rồi từ đó mở rộng ra một số mảng xung quanh, mà vẫn không đánh mất đi "năng lực lõi" của mình, nghĩa là vẫn giữ được sự tập trung, và phải hiểu "tập trung" trong từng trường hợp cụ thể nghĩa là gì. YUP trở thành YUP Education, với khẩu hiệu "Your Unlimited Potential" (Tiềm năng vô hạn của bạn), và cung cấp thêm một số khóa học về thành công và hạnh phúc.

"Under 30 Success – Thành công trước tuổi 30" (Under30Success.com) là một khóa học như vậy. Đây là sản phẩm quan trọng thứ hai, sau khóa học đầu tiên ở Việt Nam về khởi nghiệp, có bề dày kinh nghiệm và chất lượng vượt trội "X-Startup: CEO Entrepreneur" (Xstartup.vn). Nếu như X-Startup chuyên về giáo dục khởi nghiệp kinh doanh, thì Under 30 Success là khóa học toàn diện về những phương cách làm sao để có thành công, hạnh phúc, và sự viên mãn, sống đời ý nghĩa trước tuổi 30. Thậm chí, những ai đã ngoài 30 vẫn có thể tham gia chương trình này vì "Thà muộn còn hơn không bao giờ" và "Miễn là con tim bạn còn trẻ, nghĩa là bạn còn trẻ". Nói theo một cách nào đó, chúng tôi vẫn hay hành xử theo phương châm "Tôi là lời nói của tôi". Về tình yêu nam nữ tôi thường không chia sẻ hay cho bất kỳ ai lời khuyên,

nhưng tôi biết cách để sống đời ý nghĩa trước tuổi 30, thậm chí làm sao để "bạn là hạnh phúc" và "một là con số quá đủ để hạnh phúc". Nên chương trình đào tạo thiết thực này là món quà ý nghĩa tiếp theo chúng tôi dành tặng cộng đồng, dựa trên chính những gì mình đã trải nghiệm và dựa trên khuôn mẫu thành công – hạnh phúc của rất nhiều tấm gương thành đạt trước tuổi 30 khác.

Miễn là con tim bạn còn trẻ, nghĩa là bạn còn trẻ.

Để phụng sự cộng đồng tốt hơn, YUP cũng có nhiều sản phẩm khác như khóa "I-Startup: Internet Startup" (i-startup.vn) hướng dẫn về khởi nghiệp trên Internet; khóa "Diamond Speaker: Diễn giả Kim cương" (http://diengiakimcuong.com) đào tạo ra "truyền nhân" của tôi và hướng đến việc trở thành những diễn giả chất lượng nhất cả nước; khóa "X-Plan: Kế hoạch Kinh doanh Thông minh" (kehoachthongminh.com) là khóa học ngắn chỉ trong một ngày giúp lập kế hoạch kinh doanh cho thành công của bản thân, thành công của doanh nghiệp, và sử dụng như một công cụ để gọi vốn đầu tư thành công, cùng những khóa học chất lượng khác vẫn đang được phát triển để phụng sự cộng đồng.

Đó là các chương trình mà học viên nên đầu tư theo học. Ngoài ra, chúng tôi cũng có các khóa học hoàn toàn miễn phí cho cộng đồng như "Unlimited Success: Thành công không giới hạn" (thanhcongkhongioihan.com), "Gọi vốn triệu đô" (goivontrieudo.com), "Thành công trước tuổi 30 phiên bản Seminar" (http://thanhcongtruoc30.com) cùng nhiều khóa học ý nghĩa khác.

Những sản phẩm trên đều thuộc YUP! Khởi nghiệp (đọc là "giúp khởi nghiệp" cũng được), là mảng phát triển những sản phẩm dành cho giới khởi nghiệp – kinh doanh. YUP có 3 mảng lớn, bao gồm:

– YUP! Khởi nghiệp: Với những sản phẩm như trên.

– YUP! Doanh nghiệp (có thể đọc là "giúp doanh nghiệp"): Phát triển những giải pháp cho doanh nghiệp Việt Nam (B2B – doanh nghiệp sẽ mua những chương trình đào tạo cho nhân viên của mình) giúp nhân viên nâng cao ý thức trách nhiệm, làm chủ chính mình, làm chủ công việc, xây dựng văn hóa đoàn kết, yêu thương, hướng đến hiệu quả, luôn sáng tạo và chinh phục sự thay

đổi. Đã có những doanh nghiệp như Vietnam Airlines, ManuLife, Ngân hàng ANZ, Tập đoàn Amway... là khách hàng mời tôi đến đào tạo cho đội ngũ quản lý và nhân viên của họ. Đơn cử như chương trình "Kích hoạt năng lượng thành công – Success Energy Activator = SEA" (kichhoatthanhcong.com).

– YUP! Giới trẻ (tương tự, có thể đọc là "giúp giới trẻ"): Chuyên triển khai những chương trình dành cho sinh viên, giới trẻ, như chuỗi chương trình "You Up Tour" (youuptour.com) mang đến những giá trị về thành công và khởi nghiệp bền vững cho sinh viên các trường đại học trên cả nước.

YUP hoạt động ở trên khắp các tỉnh thành trên cả nước, trong đó hoạt động mạnh ở 5 thành phố lớn, đại diện cho 4 vùng kinh tế lớn là Thành phố Hồ Chí Minh (Đông Nam Bộ), Hà Nội (Đồng bằng Sông Hồng), Cần Thơ (Đồng bằng Sông Cửu Long), Đà Nẵng và Buôn Ma Thuột (đều thuộc vùng kinh tế Nam Trung Bộ và Tây Nguyên). Vì vậy tôi cũng thường xuyên di chuyển đến các vùng miền này trên Hành trình lan tỏa những giá trị tích cực của mình (#Hanhtrinhchiase trên Facebook). Tôi thường xuyên di chuyển – sống – kết bạn – làm việc – gieo giá trị trên cả nước. Có tuần lễ tôi di chuyển dọc đất nước mình theo đúng nghĩa đen. Đầu tuần tôi chia sẻ trong một Talkshow ở Sài Gòn cho các em sinh viên, ngồi cùng tọa đàm với Tổng giám đốc những công ty lớn nhất trong lĩnh vực của họ tại Việt Nam. Hôm sau, tôi lên Cần Thơ, đến với miền Tây đôn hậu. Từ Cần Thơ, tôi lại bay ra Đà Nẵng vào giữa tuần, về thăm miền Trung yêu thương. Từ Đà Nẵng, tôi bay tiếp ra Hà Nội, đến với miền Bắc nồng nhiệt, theo kế hoạch là diễn thuyết cho TEDx. Rồi tôi về lại Sài Gòn vào cuối tuần.

Vậy là trong một tuần tôi đi dọc đất nước mình, từ miền Tây, miền Nam, miền Trung đến miền Bắc. Dù ở đâu mọi người cũng đều rất nồng nhiệt. Tôi có cảm giác như tuần lễ đó là một "Tour diễn thuyết xuyên Việt". Tôi liên tục dùng điện thoại để quản lý công việc từ xa. Trong những tuần lễ như vậy, chúng tôi tạo ra ảnh hưởng tích cực cho hơn 3.000 người là những người rất quan trọng cho tương lai, ở trên khắp mọi miền đất nước. Tôi yêu sao những nơi mình đi qua, họ đã cho tôi cảm giác như đó là một ngôi nhà tiếp theo, một quê hương khác của mình. Càng đi càng thêm yêu Việt Nam là vậy.

Và đó là một hành trình thật sự ý nghĩa, thú vị và tuyệt vời!

Trên hành trình đó, tôi thường xuyên chia sẻ những suy ngẫm và trải nghiệm của bản thân trên trang cá nhân của mình. Các bài

viết phần lớn là những phút giây hồi tưởng lại sau khi vừa kết thúc một hành trình nhỏ. Bạn đọc có thể tham khảo thêm những bài viết về hành trình này của tôi ở phần Phụ lục cuối chương này.

Với tôi, lý do duy nhất của diễn thuyết là để thay đổi thế giới. Tôi tự nhận thấy mình là một diễn giả "đắt show" từ khi còn khá trẻ. Vì thông thường, có người làm được nhưng không dạy được, giữa việc làm được với việc dạy cho người khác làm được như mình có một sự cách biệt khá xa. Lại có người dạy được nhưng không làm được, như rất nhiều giảng viên có bằng cấp và học vị đầy mình nhưng lại thiếu thực tế chẳng hạn. Thành phần vừa làm được – có thành tựu, vừa dạy được – có năng lực về sư phạm, được gọi là "Giảng viên doanh nhân", hoặc người ta vẫn hay gọi tôi là "Doanh nhân – Diễn giả". Những đối tượng này được cộng đồng xem là "hàng hiếm". Nên mới có trường hợp đặc biệt là tôi đã giảng cho nhiều tập đoàn lớn, nhiều người làm việc ở các vị trí cao cấp, từ khi mình còn trẻ. Tôi nhớ từ khi còn là sinh viên, tôi đã làm giám khảo các cuộc thi khởi nghiệp, chấm thi các bạn sinh viên khác đồng thế hệ với mình. Năm 23 tuổi, tôi làm chủ tịch một chi hội kinh doanh, ở độ tuổi đó bạn bè tôi nhờ tôi góp ý về lá đơn xin việc của họ. Công việc doanh nhân diễn giả này không đơn giản, phải khổ luyện ở cả việc "làm" và "dạy". Nhưng nếu bạn làm được, tạo ra giá trị thật, thì một giờ diễn thuyết – đào tạo của bạn được trả tương đương mức lương một tháng của quản lý cấp trung hiện nay. Song, đừng bao giờ nói vì tiền. Tiền chưa bao giờ là động lực quan trọng nhất để tôi làm việc cả. Hãy nói vì sự chuyển hóa của người nghe, hãy đến với khán giả với cái tâm là ngày hôm nay họ sẽ nhận được những giá trị gì từ phần diễn thuyết của ta.

Hãy nói vì sự chuyển hóa của người nghe, hãy đến với khán giả với cái tâm là ngày hôm nay họ sẽ nhận được những giá trị gì từ phần diễn thuyết của ta.

Tôi vẫn thường tự nhắc nhở bản thân rằng: Mình chỉ là một phần nhỏ bé, nhỏ hơn cả hạt cát, ở trong "Dòng chảy vĩ đại của vũ trụ". Dòng chảy đó nối liền quá khứ – hiện tại và tương lai. Dòng chảy đó gắn kết nhiều chiều không gian – thời gian. Trước tôi đã có rất nhiều người thuận theo (go with the flow) dòng chảy đó. Và sau tôi cũng sẽ có rất nhiều người nối tiếp đi trên dòng chảy vĩ đại của vũ trụ. Thậm chí, đã có rất nhiều "nhân vật" vĩ đại hơn tôi hàng triệu, hàng tỷ lần, thậm chí tôi không thể so sánh với họ được vì họ quá vĩ đại, đã đi trước trên dòng chảy đó, như Đức Phật, hay Đức Chúa Jesus. Sứ mệnh của những "diễn thuyết gia" này là định

hướng con người sống đẹp hơn, tích cực hơn, hướng thiện và hướng thượng hơn, để bảo vệ cho tương lai của con người và cho sự phát triển bền vững của xã hội. Vì vậy, tôi cũng như những diễn thuyết gia khác, cần phải tự nhắc nhở rằng mình rất nhỏ bé, để không trở nên tự mãn. Và rằng, mình chỉ là "người trung gian" gửi gắm những nguyên lý, nguyên tắc của vũ trụ này đến với nhân loại. Không hiếm tình huống tôi có thể nói một lèo mà không cần phải chuẩn bị gì, hay viết một lèo hàng chục trang mà trong đầu không cần phải tính toán chi, cứ như thể có một sức mạnh vĩ đại nào đó từ vũ trụ đã mượn giọng nói của tôi, mượn đôi tay của tôi, để gửi gắm những điều tốt đẹp cho con người, và tôi đơn thuần chỉ là thuận theo dòng chảy đó. Đó thật sự là một cảm nghiệm rất ý nghĩa!

Mình chỉ là một phần nhỏ bé, nhỏ hơn cả hạt cát, ở trong "Dòng chảy vĩ đại của vũ trụ"

Nghề diễn thuyết quan trọng như thế đó. Chứ không phải như những diễn giả "dạy làm giàu nhanh", dạy "internet marketing dỏm" khiến giá trị của nghề diễn thuyết bị đảo lộn trong xã hội. Tôi sẽ chia sẻ để bạn hiểu vì sao một bài diễn thuyết lại có sức mạnh đến như thế.

Con người có ý thức và tiềm thức. Ý thức như phần trên mặt đất, chính là cây, là quả (kết quả). Tiềm thức chính là phần dưới mặt đất, chính là đất, trong đất có hạt giống, hạt giống này sẽ phát triển và "trỗi dậy" đâm xuyên lên trên mặt đất hiển thị ra ngoài phần ý thức. Nên những trái/quả ta thu hoạch được ở phần ý thức, chỉ là "kết quả" của những gì vận hành bên dưới tiềm thức. Những quả/trái đó chính là những kết quả trong cuộc đời của ta: sự thành công, giàu có, hạnh phúc, mối quan hệ, tài chính, duyên phận… Vì vậy, tu tập/phát triển bản thân rất giống với người làm ruộng. Nếu người làm ruộng phải làm việc với đất thì người tu tập phải làm việc với tiềm thức. Nếu chỉ làm việc với ý thức thì sẽ không thành công. Tất cả các hạt giống đều nằm trong tiềm thức và chỉ có tiềm thức mới cống hiến được những hoa trái của sự hiểu biết, sự yêu thương, sự giác ngộ.

Khi nghe một bài diễn thuyết đầy sức mạnh (đúng nội dung), từ một người có đủ trải nghiệm (đúng người) vào đúng lúc (đúng thời điểm), được hỗ trợ hoàn hảo bởi bối cảnh phù hợp (đúng chỗ), ảnh hưởng của bài diễn thuyết không chỉ tác động đến phần ý thức, mà diễn giả có thể làm lay động luôn cả phần tiềm thức của

người nghe. Qua đó "cày xới" mảnh đất tâm của người nghe, như người nông dân cày ruộng, xới đất, nay mảnh đất tâm – nơi của tiềm thức cũng được cày xới, vun đắp những hạt giống tốt, loại bỏ những hạt giống xấu, để cho những hạt giống tốt có điều kiện vươn lên và trở thành kết quả trong cuộc đời của người nghe.

Khi nghe một bài diễn thuyết đầy sức mạnh (đúng nội dung), từ một người có đủ trải nghiệm (đúng người) vào đúng lúc (đúng thời điểm), được hỗ trợ hoàn hảo bởi bối cảnh phù hợp (đúng chỗ), ảnh hưởng của bài diễn thuyết không chỉ tác động đến phần ý thức, mà diễn giả có thể làm lay động luôn cả phần tiềm thức của người nghe.

Nên có một điều khá nhiều người nhầm lẫn, người ta nghĩ rằng nghe chỉ là nghe thôi, cần phải có hành động sau khi nghe thì mới chuyển hóa được. Thật ra điều đó là đúng nhưng chưa đủ. Vì với một bài diễn thuyết đủ sức mạnh thì nghe cũng chính là đang "hành tâm" – hành động với tâm thức của mình, cày xới tiềm thức của mình, chăm sóc hạt giống tốt của mình. Sự chuyển hóa diễn ra ngay lập tức khi nghe diễn thuyết. Cũng giống như một nhà truyền giáo hay một vị sư khi giảng đạo/thuyết pháp, người nghe như được "tưới tẩm" những hạt giống tốt đẹp trong mảnh đất tâm của mình, mảnh đất tươi tốt màu mỡ hơn, hạt giống nảy nở phát triển, và sự chuyển hóa diễn ra ngay khi nghe.

Đến đây lại có một ngộ nhận thứ hai, người ta thường cho rằng sự thay đổi phải là một quá trình, không thể ngay tức khắc được. Thật ra, điều này một lần nữa, cũng không sai, nhưng chưa đủ. Quan điểm "sự thay đổi phải là một quá trình tích lũy đủ dài" đôi khi chỉ là sự ngụy biện của những người không chịu thay đổi. Vì họ cho rằng sự thay đổi rất mất công, mất thời gian, mất công sức, phải là cả một quá trình dài cơ mà. Nên họ dùng lý do đó để trì hoãn, thậm chí né tránh việc thay đổi. Thật ra, sự thay đổi có thể đến ngay trong tức khắc, ngay trong một quyết định: Nhận 100% trách nhiệm về bản thân. Nếu bạn không chủ động đưa ra quyết định đó, thì "Ông Trời" sẽ ép bạn phải thay đổi bằng cách đưa cho bạn một biến cố, một sự thật, một bất ngờ nào đó mà bạn phải gánh chịu, và khi sự tổn thương cùng nỗi đau đủ lớn, bạn sẽ phải ra quyết định: "Ồ không, mình cần phải thay đổi!". Thật ra hoàn cảnh xung quanh bạn luôn không ngừng thay đổi, nhưng bạn lại không chú tâm đến điều đó. Đến khi môi trường ép bạn phải thay đổi thì đó cũng là lúc bạn phải trả giá cho sự thay đổi này.

Một chương trình diễn thuyết hay đào tạo tốt sẽ mang đến cho bạn bối cảnh và những trải nghiệm tương tự, để bạn đưa ra quyết định thay đổi và chuyển hóa bản thân mình ngay tức khắc. Đó là sức mạnh của giáo dục. Và sự thay đổi diễn ra không phải trong một quá trình, mà có thể là ngay trong khoảng khắc của một quyết định. Và quyết định quan trọng nhất luôn là quyết định của ngày hôm nay. Thời điểm phù hợp nhất để thay đổi là ngay hôm nay!

Vì vậy, cho dù cuộc đời tôi đã đưa ra nhiều quyết định quan trọng: Khởi nghiệp từ khi là sinh viên, nối tiếp một sứ mệnh mới, tập trung cho giáo dục, ước mơ cho cả thế giới thay vì chỉ bản thân mình… thì với tôi, mỗi ngày trôi qua tôi đều phải ra những quyết định. Và hiện tại là điều quan trọng nhất. Cho nên, quyết định của ngày hôm nay luôn là quyết định quan trọng nhất!

Hiện tại chính là một món quà. Hiện tại chính là hạnh phúc. Quyết định trở thành một "Doanh nhân Hạnh phúc" của chúng tôi cũng vậy. Trong bài phỏng vấn tôi với nhan đề "Mong muốn có thêm nhiều doanh nhân hạnh phúc", do báo Doanh nhân Sài Gòn – cơ quan ngôn luận của hiệp hội doanh nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh – thực hiện (báo Doanh nhân Sài Gòn cũng bí mật dành tặng tôi món quà sinh nhật rất đặc biệt là việc xuất hiện trên trang bìa của báo, đến ngày nhận báo tôi mới được biết điều này), tôi có chia sẻ rằng: YUP mong muốn giảm bớt những "doanh nhân nguy hiểm", vì những "doanh nhân nguy hiểm" sẽ gây… nguy hiểm cho người khác, cho xã hội. Nếu thất bại, họ khiến bản thân và người nhà mắc nợ, đôi khi lên đến tiền tỷ. Còn nếu "thành công", họ vì lợi nhuận mà khiến cho cả xã hội này đi xuống, như rất nhiều người kinh doanh thực phẩm bẩn khiến Việt Nam có cả một thế hệ ung thư gây nhức nhối bao gia đình chẳng hạn. Thay vì vậy, chúng tôi muốn tạo ra nhiều hơn những "Doanh nhân Hạnh phúc". Vì sự hạnh phúc có tính lan truyền. Khi người doanh nhân hạnh phúc, nhân viên cũng sẽ hạnh phúc, khách hàng hạnh phúc, đối tác hạnh phúc, cổ đông hạnh phúc, gia đình hạnh phúc và cả cộng đồng hạnh phúc. Đó là một sự khác biệt to lớn giữa chương trình đào tạo YUP so với rất nhiều chương trình đào tạo về kinh doanh khác.

Khi người doanh nhân hạnh phúc, nhân viên cũng sẽ hạnh phúc, khách hàng hạnh phúc, đối tác hạnh phúc, cổ đông hạnh phúc, gia đình hạnh phúc và cả cộng đồng hạnh phúc.

DoanhNhân SAIGON
SỐ 445 (28.6 - 4.7.2017)
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA HIỆP HỘI DOANH NGHIỆP TP. HỒ CHÍ MINH
Tìm đường vào kênh phân phối ngoại
ÔNG TẠ MINH TUẤN
CHỦ TỊCH TMT GROUP
Mong muốn có nhiều doanh nhân hạnh phúc
DOANH NGHIỆP "ĐÓN SÓNG" SẢN XUẤT TỰ ĐỘNG
"Đóng gói" vốn cho doanh nghiệp nhỏ
Kỳ vọng gì ở Nghị quyết xử lý nợ xấu?
Đã tới thời của... tiền ảo?

Bìa báo Doanh nhân Sài Gòn: Mong muốn có nhiều doanh nhân hạnh phúc.

Nhờ công nghệ đào tạo khác biệt và chất lượng, YUP cũng thường xuyên nhận những cảm nhận rất tích cực từ học viên:

“Tuyệt vời hơn ngàn lần mấy khóa học kinh doanh tôi đã tham dự trước đây”

“Từ hôm nay, gia đình tôi đã có 4 Yuppie trong một đại gia đình Yuppies”

“Nếu bạn muốn thay đổi một con người, cũng là thay đổi tương lai của Việt Nam (nói xa hơn là tương lai loài người), cách đơn giản nhất và hiệu quả nhất, nhanh nhất là hãy giới thiệu họ đến với YUP”

“X-Startup là một ĐẠI HẢI TRÌNH giống như One Piece”

“Thật sự là mình muốn ai cũng được học lớp X-Startup, ai cũng là

Yuppie, càng nhiều Yuppies càng tốt”

“Thật sự trong cuộc đời đi học và làm giảng viên của mình, đã tiếp xúc với nhiều giáo sư trong và ngoài nước, nhưng chưa bao giờ mình được học một nội dung thiết thực với cách xây dựng chương trình, phương pháp dạy tuyệt vời như thầy Tạ Minh Tuấn đã làm trong khóa học này. Thật tuyệt vời nếu như các trường đại học kinh tế đều dạy theo cách này”

“Tôi nghĩ rằng khóa học này nên được nhân rộng khắp mọi miền đất nước để cho nhiều người có thể học tập để mang lại lượng kiến thức bổ ích cho thật nhiều học viên từ đó hình thành những thế hệ doanh nhân tử tế, con người tử tế, cộng đồng tử tế, phát triển quê hương đất nước, từ đó giúp Việt Nam trở thành một nơi đáng sống hơn”

Bạn có thể xem thêm tại camnhanhocvien.com.

Trong những cảm nhận trên có nhắc đến One Piece, đó là gì vậy?

Final Fantasy và One Piece có ảnh hưởng sâu sắc đến cuộc đời tôi. Vì vậy, một cách ngẫu nhiên, nó cũng “phản chiếu” trong các chương trình đào tạo do tôi đứng lớp. Final Fantasy là loạt game huyền thoại đã dạy tôi những bài học làm người, những triết lý nhân văn vô cùng sâu sắc về vũ trụ và thế giới này. Sau này tôi diễn thuyết cũng vì mong muốn có nhiều người hơn nữa được “chạm” đến những giá trị đó, được lay động con tim và sống tích cực mỗi ngày. Tôi đơn thuần muốn làm lại những điều tốt đẹp mà các nhân vật trong loạt game nhập vai huyền thoại này đã dạy mình từ trong tiềm thức, từ khi còn là một đứa trẻ. One Piece là bộ truyện tranh Nhật Bản đã truyền cảm hứng mãnh liệt cho tôi đến nỗi tôi có một quan niệm hơi “cực đoan” rằng bất kỳ ai khởi nghiệp đều phải đọc One Piece. Tôi đã khởi nghiệp vì cũng mong muốn bản thân mình có được những người đồng đội tuyệt vời cùng kề vai sát cánh, chiến đấu với mình như Băng Mũ Rơm trong One Piece.

Có thể nói tôi đã tìm ra những người đồng đội như vậy ở TMT Group, ở YUP Education. Có rất nhiều người cộng sự tuyệt vời mà tôi nghĩ đến, họ đã cùng chia sẻ những giây phút thăng trầm, những thời khắc thăng hoa, giữ vững kỷ luật, hướng đến hiệu quả, tạo ra giá trị cho mọi người, gia tăng kết quả, và đã cùng tôi chạm vào con tim của nhau. Trong số đó có thể kể đến người cộng sự Nguyễn Phương Linh. Linh vốn là học viên của YUP, đi từ Cần Thơ lên Sài Gòn học. Sau khi học xong, trên đường về Cần Thơ,

Linh đã khóc khi nghĩ lại về những giá trị chuyển hóa mình nhận được từ khóa học. Và rồi, Linh đã rời khỏi Cần Thơ, lên Sài Gòn sinh sống, lập nghiệp, trở thành cộng sự trợ lý của tôi. Rời Cần Thơ nhưng Linh không bỏ Cần Thơ, sau này Linh là người góp phần kết nối đưa tôi và YUP đến cộng đồng khởi nghiệp Cần Thơ. Tôi sẽ nhớ mãi ngày "sinh nhật huyền thoại" 29 tuổi và chiến dịch #tmt29 mà Linh cùng TMT Team đã tạo ra cho tôi. Hôm ấy tôi được chu du về thời thơ ấu của mình, cùng với những người đồng đội tuyệt vời ở xung quanh, họ đã thiết kế nên một hành trình đặc biệt dành riêng cho tôi, họ đã chuẩn bị cho tôi những bất ngờ vô cùng thú vị, xuyên suốt, và rải rác từ 2 giờ chiều đến 2 giờ sáng hôm sau của ngày sinh nhật. Đó là cảm nghiệm hạnh phúc trong từng hơi thở, trong từng tế bào và trong từng khoảng khắc!

Cũng không thể không nhắc đến chương trình từ thiện Giấc mơ Đôi chân Thiên thần, chuyên hỗ trợ người khuyết tật có đam mê về nghệ thuật hoặc kinh doanh. Năm 2009, chúng tôi cùng sáng lập chương trình này. Chương trình hỗ trợ cho cô bé nhà văn khuyết tật Trần Trà My xuất bản cuốn sách đầu tay có tên Giấc mơ đôi chân thiên thần. Vì vậy chương trình lấy luôn tên cuốn sách này làm tên. Sau này, chúng tôi "trao quyền" cho Trà My trở thành một thành viên ban điều hành chương trình, để không chỉ nhận sự giúp đỡ, mà còn có thể chủ động truyền cảm hứng và giúp đỡ nhiều người khác giống như mình. Điều đó thật ý nghĩa phải không? YUP Education vẫn thường xuyên hỗ trợ học bổng toàn phần cho những người khuyết tật muốn tham gia những khóa học của YUP để thay đổi chất lượng cuộc sống của mình. Nếu bạn biết người khuyết tật muốn thay đổi bản thân qua những chương trình đào tạo của chúng tôi, hãy liên lạc với tôi qua thông tin liên hệ ở cuối cuốn sách này.

Sự thay đổi là ngay tức khắc, ngay trong một quyết định. Vấn đề là duy trì sự thay đổi đó bằng nỗ lực của bản thân, vì bạn là người chịu trách nhiệm 100% cho thành công của chính mình. Việc duy trì đó được trợ giúp thêm một chút bởi những môi trường hỗ trợ sau đào tạo. Đó là lý do YUP Education có cả một cộng đồng Online (CongdongKhoinghiepVietnam.com) dù rằng cộng đồng này chỉ là "nơi sinh hoạt, kết nối, trợ lực online cho các học viên" chứ không phải là cái "cốt lõi" của YUP, các nhóm Đại sứ Khởi nghiệp, Phù thủy Khởi nghiệp, Hiệp hội Khởi nghiệp, Sport Federation, Toastmasters... mang lại không chỉ rất nhiều giá trị thực hành mà còn những giá trị trợ lực về tinh thần cho học viên sau đào tạo.

Sau mỗi chương trình đào tạo, ngủ một giấc, mở mắt ra, tôi

thường có cảm giác như mình vừa trở về từ một chuyến phiêu lưu thực sự: Du hành đến tâm trái đất rồi trở về, háo hức trên con tàu lên các vì sao, hay chu du tự do nơi những thế giới trên mây... Hoặc vừa trở về từ một "Ốc đảo riêng", một thế giới hoàn toàn cách biệt với thế giới thực tại. Đó là thế giới được tạo ra bởi "trường năng lượng" của khóa học. Đôi khi tôi ở trong thế giới ấy đủ lâu và nhiều lần, đến nỗi có khi tôi cảm thấy thế giới đó mới là "nhà mình" , nhưng rồi lần nào cũng cần phải trở về. Khi hai mắt mở ra và nhìn lên trần, suy nghĩ đầu tiên ập đến là: "Ồ, sau chuyến phiêu lưu vừa rồi, mình... còn sống. Vậy thì hãy tiếp tục nhiệm vụ thôi. Còn sống là còn cống hiến!"

Tôi muốn giúp bạn tỏa sáng, hoàn thiện những phẩm chất của mình, thể hiện tốt hơn trong công việc, tìm thấy hạnh phúc trong cuộc đời và ghi dấu ấn trong vũ trụ này. Tại sao tôi phải làm như vậy? Tôi có nhận được gì không? Khi bạn thay đổi tốt hơn, tôi thấy hoan hỷ. Tôi thấy mình đóng góp tạo ra thay đổi cho thế giới này. Và tôi không bước đi vô ích trong đời. Tôi không "lạc trôi" trong dòng chảy vĩ đại của vũ trụ. Đó là cội nguồn niềm hạnh phúc của tôi.

Còn trẻ, bạn còn có thể mắc sai lầm. Hãy nỗ lực để sữa chữa, không phải bào chữa. Khi phải lựa chọn giữa hai con đường – nên để bản thân chùn bước trước nỗi sợ thất bại hay là lắng nghe âm thanh của những cơ hội khả dĩ, và để tia sáng của thành công dắt lối. Hãy lắng nghe điều mà con tim mình mách bảo. Hãy trò chuyện với trái tim của mình.

Cũng chẳng an toàn gì khi con người hôm nay giống y như hôm qua. Đó chỉ là ảo giác để rồi tâm hồn sẽ nuối tiếc khôn nguôi!

Nghị lực buộc ta dậy khỏi giường. Cam kết buộc ta phải hành động. Kỷ luật giúp ta hoàn tất mục tiêu!

Hãy đắm mình vào cuộc sống mà bạn muốn sống nhất!

"Hãy đi theo con đường mà bạn chọn. Vì nó sẽ dẫn bạn đến nơi thuộc về bạn." – TMT

Phụ lục

Chúng ta chính là tương lai. Vì chúng ta tạo ra nó

Hồi tưởng lại gương mặt của từng học viên YUP! X-Startup Hà Nội vào cuối tuần qua, suy ngẫm về những gì mà họ có thể đóng góp cho tương lai. Trong tôi thênh thang năng lượng của lòng biết ơn, vì đã có thể phụng sự lớp thật tốt.

Khi tôi nói rằng lớp học của mình học từ 8 giờ sáng đến… 8 giờ sáng hôm sau, và học viên không có ai than mệt, không có ai còn buồn ngủ, cũng không có ai muốn về, thì một vài người bạn của tôi cho rằng tôi là một chàng trai rất có khiếu hài hước.

Song sự thật là như vậy. Bên trong việc này có một triết lý rất quan trọng.

Tôi là người trong ngành nên tôi hiểu rất rõ từng biến động trong ngành. Tôi biết X-Startup là lớp học đầu tiên (thì chắc rồi) và có lẽ là duy nhất hiện nay (gọi là hiện nay vì tương lai có chương trình nào làm sao chép như vậy hay không thì tôi không biết) ở Việt Nam có học viên học đến sáng rồi vô cơ quan làm việc bình thường, như không hề mệt mỏi gì (họ nói với tôi như vậy).

Bữa cơm của người Việt sinh ra những thế hệ ung thư. Giáo dục là nguyên nhân gây ra nhiều "tội ác" trong mọi ngành. Y tế còn nhiều bất cập dẫu vẫn phải ghi nhận những nỗ lực của đội ngũ y bác sĩ. Môi trường đáng báo động. Chứng kiến rất nhiều người đang kiếm tiền bằng cách gây hại cho người khác. Chúng tôi rất bức xúc. Nhưng chúng tôi cũng chán than vãn, chán phàn nàn và chán đổ lỗi rồi. Vì vậy chúng tôi quyết định sẽ làm những "nhà đầu tư". Đầu tư thời gian, đầu tư công sức, đầu tư vào… tương lai của thế hệ doanh nhân khởi nghiệp nhân bản mới ở Việt Nam.

Chúng tôi có phương pháp, chúng tôi có con đường của mình, dù nhỏ hay lớn thì chúng tôi vẫn cần mẫn đi. Nước sông không phạm nước giếng. Đường chúng ta chúng ta cứ đi. Tích lũy dần dần, một ngày nào đó những tác động tạo ra sẽ rất đáng kể.

Đó là lý do chúng tôi tạo ra YUP! Đó là lý do chúng tôi muốn tập trung hơn cho con đường giáo dục (có ai ủng hộ tôi không?).

Bản thân tôi là một con người rất không hoàn hảo. Trong cuộc sống tôi đã có những sai lầm, kể cả những sai lầm nghiêm trọng. Song riêng phương diện kinh doanh thì tôi vẫn tự hào là từ ngày khởi nghiệp đến giờ thì con đường của mình là rất "sạch". Nó sạch đến nỗi tôi chưa từng phải đi nhậu để lấy hợp đồng, chưa từng nhận tiền "trung gian" làm thiệt hại cho tổ chức, chưa từng đưa ra một sản phẩm gây hại nào cho người Việt Nam. Tôi không hổ thẹn với lòng mình khi con đường mình đi, phong cách sống (lifestyle) mình đã thiết kế (design) cho bản thân, nó rất minh bạch và tôi có thể tự tin chia sẻ với các bạn trẻ mà chẳng cần phải ngại.

Tôi tự nhận mình là người biết kiếm tiền từ khi còn trẻ. Từ khi còn là sinh viên, tôi làm một buổi bằng lương quản lý cấp trung làm một tháng. Khi các bạn tôi ra trường đi tìm việc, tôi có thu nhập trăm triệu một tháng cũng là chuyện bình thường. Tôi biết có rất nhiều người kiếm tiền còn giỏi hơn như thế. Con số rất vô nghĩa vì người này cao thì người khác cao hơn. Cao với người này, thấp với người khác. Nên tôi gần như không bao giờ chia sẻ về thu nhập của mình. Chắc các bạn theo dõi cũng thấy đây là một lần thật hiếm hoi tôi chia sẻ phớt qua như vậy. Điều tôi muốn nhấn mạnh là tôi thấy mình chưa từng phải vì kiếm tiền, mà để cho bàn tay phải "nhúng chàm".

Đó, theo tôi, lại là điều giúp bản thân cảm thấy thanh thản hơn bao giờ hết.

Hôm nay tôi xem lại những dòng học viên viết cho mình cuối tuần rồi. Tôi phải nhắc các bạn rằng tôi là một con người rất nhiều khiếm khuyết. Song về cuộc đời kinh doanh tôi không muốn làm các bạn thất vọng.

Nhờ các bạn mà tôi biết thêm một ý nghĩa khác của TMT, trong lòng các bạn… đó là: Thần Mặt Trời!

(Facebook cá nhân - 03/2017)

Brian

Có biết bao cơ hội kiếm tiền ập đến nhưng mà mình vẫn chọn theo giá trị cốt lõi của mình - "devote" thời gian các buổi sáng trong cả tuần vừa rồi để xây dựng một dự án phát triển doanh nghiệp xã hội tại miền Nam, Việt Nam. Kết quả là mất hết buổi sáng làm việc nên cả tuần rồi toàn thức đến 4 giờ sáng, mà 8 giờ vẫn phải họp với đối tác từ UK cho chương trình này.

Nhưng mà mình vẫn cảm thấy tràn đầy năng lượng, vì "I work because I choose to, not because I have to".

Mình có duyên làm việc với Brian, Brian có con trai cỡ tuổi mình, song cả hai là đối tác của nhau trong chương trình lần này.

Ban đầu công ty mình cử ra một bạn cộng sự theo chương trình, nếu kiên trì hơn thì bạn ấy sẽ được công ty mình cử đi một chuyến sang UK vào tuần sau, vì lịch trình là như vậy (nhưng vụ có đi UK mình không nói với bạn ấy từ đầu, performance first). Tuy chuyến đi thăm thú sang UK không có gì to tát, nhưng trong cuộc sống này, cái gì cũng phải kiên trì một chút thì mới có kết quả. Để trong chúng ta không ai phải nói ra từ "phải chi…", "giá mà…", thay vì tự hỏi mình câu hỏi "nếu mình tốt với tổ chức thì mình có nhận lại được gì hay không?" - hãy thay vào đó câu hỏi "hành vi của mình thực sự đã là gì và mình đã thực sự hành xử thế nào với người khác?" - hãy nhìn vào hành động của bản thân. Cần phải tập trung vào hiện tại và nhìn vào sự thật về bản thân mình, nắm rõ mấu chốt ở đâu thì mới thay đổi và phát triển được.

Lại nhắc về Brian. Brian cho mình sự cảm mến về một người Ăng-lê có xuất thân rất nghèo khó, sinh ra tại Hackney là một trong ba quận nghèo nhất nước Anh, rồi vượt khó để khởi nghiệp, tích lũy kinh nghiệm, và sau cùng cống hiến phần còn lại của sự nghiệp cho việc phát triển các doanh nghiệp xã hội (Social Enterprise Development) tại Anh, cũng như các nước khác. Trong cả tuần làm việc vừa rồi, cách lắng nghe và hành xử của Brian để xây

dựng niềm tin chân thành đã khiến mình học được không ít. Cứ mỗi một lần thất vọng thì ông trời luôn gửi xuống một người cho mình nhìn thấy hy vọng.

Dù sao thì Brian cũng đã có cả một cuộc đời để tích lũy, con người, bất kể ai, bất kể đã từng có những sai lầm gì, bất kể xuất phát điểm hiện tại là gì, luôn có thể trở nên tốt hơn, điều đó, đơn giản chỉ là sự lựa chọn của người đó. Điều quan trọng không phải là khác nhau ở xuất phát điểm, điều quan trọng là bạn về đích như thế nào. Cho nên mình luôn nắm giữ hy vọng ở tất cả những con người đã từng làm việc và từng trải nghiệm với mình!

(Facebook cá nhân - 2016)

Đáp đền tiếp nối

Những ngày mới khởi nghiệp, tôi có duyên được những người thầy chỉ dẫn. Tôi chưa bao giờ ngừng biết ơn, theo thời gian lòng biết ơn trong tôi chỉ tăng lên chứ không hề nguội lạnh. Tôi nghĩ rằng giúp đỡ những người đi sau là cách tốt nhất để trả ơn những người đi trước. Vậy là YUP ra đời như một cách để chúng tôi thực hành những giá trị cốt lõi này. Đó là một trong những lý do để chúng tôi sáng lập ra YUP.

Theo thời gian, học viên của YUP đã có ở mọi miền đất nước. Tôi đi đâu cũng thấy có Yuppie. Từ sự kiện, lớp học khác (có lớp Yuppie chiếm đến 25% trong số… 200 học viên), đến cả… trốn lên rừng đi thiền mà cũng gặp Yuppie. Thật hết nói! Mai mốt Yuppie có thấy tôi đi quẩy ở đâu thì giả vờ như không thấy tôi nhé, cứ để tôi quẩy cho tự nhiên.

YUP là tổ chức đầu tiên làm về giáo dục khởi nghiệp tại Việt Nam. Là người tiên phong thì lúc nào cũng mày mò, trải nghiệm, điều chỉnh liên tục. Vì vậy các chương trình đầu tiên cũng chưa tuyệt vời lắm. Từ trước năm 2015 thì tôi cũng chưa điều hành YUP. Tuy nhiên vì được cải tiến liên tục nên chương trình của YUP bây giờ khác hoàn toàn. Đó là một chương trình mạnh mẽ đến nỗi nó ảnh hưởng sâu sắc đến cách mà các học viên làm kinh doanh mãi về sau, trao cho họ những điều mà họ còn sử dụng được nhiều lần trong cuộc đời này, công nghệ đào tạo không bơm vá tinh thần mà soi rọi con người khởi nghiệp thật của mình từ bên trong, đánh thức nên những phẩm chất của một "entrepreneur", là động lực và kim chỉ nam để học viên học từ 8 giờ sáng đến… 8 giờ sáng ngày hôm sau, liên tục mà không than vãn, kêu ca, đòi về, thậm chí còn không muốn cho ông thầy ổng về. Đó là những điều đầu tiên và duy nhất (hiện nay) mà chương trình YUP! làm được tại Việt Nam.

Vì vậy khi "có duyên" nhìn thấy/gặp lại các học viên cũ, tôi hay

nhắn đi học lại, để được trải nghiệm chương trình mới. Đã là học viên của YUP (một Yuppie), một thành viên trong Ngôi nhà Khởi nghiệp của YUP, họ sẽ được tài trợ 100% chi phí cho những lần học lại sau này. Khóa vừa rồi có bạn học từ năm 2011, được học lại miễn phí. Tôi có đính kèm một ít trong số nhiều cảm nhận của những học viên học lại. Đôi khi trong cuộc đời, chúng ta càng hoàn thiện thì tổ chức của mình càng hoàn thiện, và chúng ta tiếp tục nỗ lực, một trong những động lực để nỗ lực là cái tâm muốn mang thêm giá trị cho những người đã trải nghiệm với tổ chức của mình ngày trước mà nhận được giá trị chưa đủ tuyệt vời.

Vũ Đức Long là một Yuppie xa xứ, bạn ấy lập nghiệp tại Cambodia. Qua thời gian, tôi vẫn lo lắng không biết cuộc sống nơi đất khách quê người của cậu có tốt không. Cậu ấy học từ thời chương trình có Format cũ, từ những năm 2013. Tháng 3/2017 vừa qua, cậu ấy "có duyên" học lại chương trình theo Format mới. Vì là học viên cũ, YUP luôn tài trợ miễn phí 100% chi phí học lại.

Sau khi học xong, vì thấy chương trình quá có giá trị, Long đã tự nguyện được "Đáp đền tiếp nối" và dùng tiền túi của mình để tặng 3 suất học cho 3 nhà khởi nghiệp tương lai, có cơ hội được học chương trình Giáo dục Khởi nghiệp của YUP. Đó là một điều rất tuyệt vời! Chúng tôi cũng tìm được những người phù hợp, họ không phụ lòng "sư huynh đồng môn" Long. Chúng tôi tin rằng Long cũng có cùng những giá trị với mình và cậu ấy cũng luôn gửi gắm niềm hy vọng nơi những nhà khởi nghiệp tương lai.

Tôi viết status này hoàn toàn không có "ngụ ý" gì đâu. Các học viên cũ, các bạn hãy cứ đi học lại để trải nghiệm chương trình, một cách thật vô tư, đừng nghĩ gì đến chuyện phải làm được như Long. Chỉ cần các bạn học xong và khởi nghiệp cho có trách nhiệm, đó là điều động viên chúng tôi lớn nhất rồi.

Các học viên của YUP, những Yuppie thân mến!

Có những Yuppie sau khi học tai YUP, tham gia Hành trình đi để lớn, họ đã quay lại ngôi nhà khởi nghiệp của họ, họ quay lại YUP, có những người như Long, và cũng có rất nhiều người chỉ cần giữ một sự kết nối về tinh thần (và cả vật lý) với YUP. Đây là "Ngôi nhà Khởi nghiệp" đầu tiên của chúng ta. Từ YUP, họ tiếp tục hành trình, họ được học thêm những người thầy khác, họ được tham gia thêm những lớp học khác, họ được "bén duyên" với những môi trường khác, trong số họ có những người thành công, có rất nhiều người thành nhân, cũng có người không thực hiện được giấc mơ, nhưng họ vẫn giữ sự "kết nối" với YUP ở trong tim. Khi thấm mệt,

khi mỏi gối, kể cả khi hân hoan và hạnh phúc vỡ oà, họ lại tìm về với YUP, sẻ chia, kết nối, nuôi dưỡng tinh thần khởi nghiệp của mình, để rồi lại hăng say cống hiến những giá trị của mình cho cộng đồng. Hãy nhớ, đừng quên bạn vẫn còn một nơi hun đúc tinh thần khởi nghiệp của mình như vậy.

Hãy giữ Ngôi nhà Khởi nghiệp YUP ở trong tim!

(Facebook cá nhân - 2017)

Học được gì từ G-Dragon?

Năm 23 tuổi tôi chỉ toàn nói chuyện với doanh nhân, vì khi đó làm chủ tịch chi hội một hiệp hội kinh doanh. Lớn hơn tôi nói chuyện với giới khởi nghiệp là nhiều nhất, nhưng đa phần cũng ngoài 25 tuổi. Già hơn chút nữa tôi nói chuyện với sinh viên nhiều hơn, vì tôi tin rằng tinh thần khởi nghiệp nên bắt đầu từ sinh viên. Có vẻ tôi càng lớn tuổi thì người nghe lại càng trẻ tuổi. Nên tôi cứ tính độ tuổi trung bình người nghe để biết mình… già như trái cà hay chưa.

Còn sáng nay, tôi đến diễn thuyết tại một… trường trung học phổ thông.

Năm 2016, tôi biết đến G-Dragon lần đầu tiên khi ở chung danh sách Forbes 30 under 30 Asia. Từ đó tôi tìm hiểu nhiều hơn, tôi không bình luận về K-Music, nhưng tôi rất thích G-Dragon. Tôi nhìn ra những tố chất vượt trội về tài năng, và tôi rất thích những người chịu rèn luyện bản thân một cách vô cùng kỷ luật. Tất cả mọi thành công của những nghệ sĩ chân chính đều được đo đếm bằng mồ hôi, nước mắt và cả máu.

Vì vậy khi giao lưu với các bạn học sinh trung học, tôi nhắc đến cái tên G-Dragon. Cậu ấy vẫn còn U30, khó có thể tưởng tượng ra sự thành công và ảnh hưởng vĩ đại của cậu ấy bây giờ, vượt xa khỏi biên giới Hàn Quốc. Rất "thần thánh". Khi tôi nói đến tên cậu ấy, cả hội trường òa lên một cách sung sướng, đó là ở Việt Nam. Thật khó tưởng tượng, và cũng rất tuyệt vời thôi! Nếu như…

Người trẻ ngưỡng mộ thần tượng, hãy nhìn sâu hơn vào bên trong của ánh hào quang. Học là học từ những phẩm chất, nỗ lực phi thường, khó tin, mà 99,99% người khác đã bỏ cuộc, ở các thần tượng như G-Dragon. Phải nhìn thấy, khâm phục, và có động lực hành động, rồi tự thắp lên ngọn đuốc của mình, để phát triển bản thân, đóng góp cho xã hội. Bạn chỉ có một cuộc đời để sống!

(Facebook cá nhân - 2017)

Chia sẻ vì tình yêu thương

"Nếu không vì tình yêu thương thì anh không có mặt ở đây ngày hôm nay. Đó là lý do duy nhất, chẳng còn có lý do gì khác."

Tối trời, gã không thạo đường dưới Thủ Đức, nên ngồi Uber. Cứ xuống dưới đó một chuyến rồi quay về nhà một chuyến, mỗi lần như vậy khoảng nửa triệu. Nói ít thì hơi chảnh. Cái đáng kể là chi phí cơ hội - khoảng 4 tiếng không "make money". Nếu lượng hóa thu nhập một tháng chia cho tổng số giờ làm việc, sẽ ra chi phí của một giờ, rồi nhân với 4, sẽ ra tổng "thiệt hại". Gã từng thử nhẩm tính. Chẹp miệng, thôi đừng nghĩ nhiều về nó.

Gã nhận ra mình đang ở trên sân khấu, một câu hỏi vọng ra: "Mình đang làm gì ở đây vậy?". Mình không cần thêm danh. Còn kiếm tiền? Nhìn những gương mặt ngơ ngác, háo hức, trầm tư, tội nghiệp… đủ cả bên dưới. Kiếm tiền gì từ những người trẻ tuổi, non dại, nhìn thương như thế này? Bần thần một giây, gã nhoẻn miệng. Rồi dùng con tim mình nói với các em sinh viên đang ngồi bên dưới, câu nói mở đầu status này. Nói xong mới thấy, nói vậy thì… hơi kêu. Nhưng thôi lỡ nói rồi!

Đó là lần thứ n gã đến với các em sinh viên, lần này là trường Đại học Nông Lâm.

Gã cùng các đàn anh, đàn chị thành công hơn, mà gã tôn trọng, lại đến với các em sinh viên. Cũng lại như thế, không đơn thuần là trách nhiệm của người đi trước, còn là tình yêu thương. Chỉ có tình yêu thương!

Đường về, được ngồi cùng xe, một anh nói với gã "Tuấn là diễn giả chuyên nghiệp rồi, tụi anh chia sẻ nghiệp dư". Thật ra các anh chị chia sẻ rất hay, vì các anh chị cũng nói bằng tình yêu thương.

Phải rồi, nếu là doanh nhân chia sẻ, gã không bao giờ lấy phí. Song, gã tôn trọng một trong những cái nghề của mình. Đã từ lâu,

gã không còn nói đùa với khán giả theo kiểu "Tôi không phải diễn giả, tôi diễn thật". (Dù khán giả bên dưới cứ nằng nặc nói gã là diễn thật hiếm hoi trong rừng diễn giả). Nhưng gã biết nói như thế là không hiểu biết (không có ý xúc phạm khán giả, khán giả quý thì mới nói vậy, gã chỉ tự nhắc mình thôi), dù có ý giỡn, song là không tôn trọng lĩnh vực diễn thuyết. Không hiểu biết ở chỗ, từ "giả" trong "diễn giả" không có nghĩa trái ngược với từ "thật". Người ngoài giỡn thì được. Người làm nghề không nên giỡn. Hãy tự hào nói: Tôi là một diễn giả.

Diễn thuyết rất quan trọng. Lý do duy nhất của diễn thuyết là để thay đổi thế giới. Lãnh đạo nên biết diễn thuyết. Lịch sử thế giới thay đổi và phát triển qua những bài diễn thuyết. Từ Thích Ca, Jesus, Aristotle, Khổng Tử, Lincoln, Gandhi, Martin Luther King, Lý Quang Diệu, đến cả… Hitler. Họ là những người thay đổi thế giới.

Làm luôn quan trọng. Quan trọng hơn cả làm là biết làm mà cũng biết nói để nhiều người cùng làm với mình.

Vì trót "mang duyên" với cái nghiệp diễn thuyết chuyên nghiệp, gã không làm miễn phí. Gã tính phí để tôn trọng chính mình là một, tôn trọng lĩnh vực của mình là mười. Nó cũng giống như bạn không thể cứ yêu cầu một người bỏ tiền ra học hành đến nơi đến chốn, làm IT tài giỏi vô cùng, lại cứ dành thời gian đến nhà… cài Win dạo (và free) cho bạn (trừ phi bạn rất xinh, ahem). Nên phải tính phí, thậm chí phí cao, Top của thị trường, mà vẫn… xém full-booked. Vì gã tự nhận ra mình cũng thuộc "hàng hiếm", không phải chỉ biết nói :-)

Nhưng. Về với sinh viên, làm cho cộng đồng, góp phần giúp xã hội tốt lên, gã cứ làm vô tư. Không cần phải tính. Không cần một xu. Vì, chỉ có tình yêu thương!

Nên gã thấy hạnh phúc khi được ngồi cùng các anh chị. Được giao lưu với các em. Được cống hiến thêm. Đó là phần thưởng lớn nhất rồi.

Một niềm vui nữa, gã được mang Sóc Tiên lên sân khấu, cùng nhận các thể loại hoa và kỷ niệm chương với gã.

Nên sinh viên, bạn trẻ, hãy trân trọng những doanh nhân đang về với các bạn, đang chia sẻ miễn phí cho các bạn. Ông bà ta đã dạy: Một chữ là thầy, nửa chữ cũng là thầy.

Chỉ có tình yêu thương, mới mang chúng ta lại gần nhau.

(Facebook cá nhân – 2017)

Có một niềm tin chưa bao giờ cũ

Sáng hôm qua, trong chương trình You Up Tour cuối cùng trong năm 2016 tại Hà Nội, mình có dịp được gặp lại những học viên chương trình đào tạo X-Startup của YUP. Mình luôn cảm thấy tự hào về Cộng đồng Khởi nghiệp YUP! Hà Nội, về đội ngũ Đại sứ Khởi nghiệp Hà Nội. Chương trình được diễn ra tại Đại học Phương Đông, nơi một giảng viên đã từng bay từ Hà Nội vào Sài Gòn để học YUP, cô ấy kết nối hai bên vì đã nhận những giá trị tích cực và mong muốn lan tỏa chúng đến với các bạn sinh viên. Mình luôn tin vào con người tuyệt vời hơn của các học viên và luôn chọn lựa để nhìn họ "more than they are now". Chắc vì vậy nên họ cũng luôn ưu ái nhìn "ông thầy" của họ "more than he is now" và luôn dành cho mình sự ủng hộ, đồng cảm và đồng hành!

Có một câu hỏi khá hay của ngày hôm qua, khi một bạn sinh viên hỏi mình "Với anh thất bại nào là lớn nhất trong cuộc đời?". Mình trả lời rất thành thật là mình "không có thất bại lớn nhất, mà chỉ có rất nhiều những thất bại lớn", và mình chia sẻ một trong số đó đi kèm bài học kinh nghiệm đúc kết được. Một bạn khác có hỏi rằng "Làm sao để sống thật với chính mình?", mình không chia sẻ lý thuyết đơn thuần, mà hướng dẫn thực hành ngay tại chỗ một phương pháp để tìm về sự thật của bản thân, ngay lập tức và ngay tại chỗ chứ không né tránh, dông dài. Mình đặt nhiều niềm tin hơn với các bạn sinh viên. Trong cuộc thảo luận hôm qua, mình đã không chọn lựa như thể đang "nói chuyện với các em nhỏ, còn hơi trẻ trâu, ăn chưa no lo chưa tới" mà mình đã chọn lựa nói chuyện với sinh viên như "thảo luận với những con người tri thức". Vì họ là sinh viên, họ được ăn học đàng hoàng, và chúng ta cần phải tôn trọng họ nếu muốn họ tôn trọng những thành phần khác trong xã hội.

Phạm Trường, một học viên cũ nói với mình rằng "Từ sau khi nghe thầy diễn thuyết và học thầy thì em "miễn nhiễm" với các diễn giả khác trên thị trường vì họ không có chiều sâu, không có

trải nghiệm, và những diễn giả kiểu như thế thì ở Hà Nội này nhiều lắm thầy ạ, mong thầy về Hà Nội nhiều hơn". Mình luôn trân trọng những nhận xét như thế này và mình cũng thường xuyên nhận được những phản hồi như vậy của thị trường. Học viên này chuyên về đồ ăn kèm với cá hồi, anh ấy tặng cho mình hai hũ ruốc (miền Nam gọi là chà bông) cá hồi ngon không thể tả, loại ruốc ngon nhất mà mình từng ăn – ruốc cá hồi, mà mình còn thích ăn cá hồi nhất trên đời!

Buổi tối mình diễn thuyết cho một chương trình khác, sau khi kết thúc chương trình có một chị đến gặp mình. Chị ấy nói rằng chị ấy là mẹ của một học viên cũ, đã học lớp X-Startup tại Hà Nội tháng 8 vừa qua. Rằng chị ấy đã cảm thấy rất an tâm khi "con của mình được học thầy". Chị ấy vừa nói vừa nước mắt lưng tròng, rồi ôm mình một cái, nhắn thêm "mình cũng sẽ cố sắp xếp để học thầy, con phát triển thì mẹ cũng phải phát triển chứ". Vậy là con thì đã học X-Startup. Còn mẹ thì cũng sẽ đăng ký học theo con. Mình không biết nói gì hơn ngoài việc mỉm cười và cảm nhận trọn vẹn niềm vui ý nghĩa của những người đi trên con đường chia sẻ. Đó là một niềm tin đã tạo ra động lực cho những tổ chức như YUP, hay cho những nhà sáng lập của các tổ chức đó, để luôn cống hiến những gì mình có cho cộng đồng của mình.

Và niềm tin đó, dù có trải qua biết bao nhiêu thử thách, vẫn tiếp tục được nắm giữ, vẫn là niềm tin của ngày hôm nay. Niềm tin đó chưa bao giờ bị lãng quên và trở nên cũ kỹ!

(Facebook cá nhân – 2017)

20/11 Là ngày của ai?

Cảm ơn ba mẹ – hai người giáo viên, ba dạy quản lý giáo dục còn mẹ dạy Anh văn. Ba dạy kèm từng phép toán cộng trừ nhân chia, mẹ dạy những con chữ đầu tiên qua truyện… Doraemon.

Cảm ơn những người thầy tuyệt vời mà tôi đã có duyên được gặp và được học từ trong chính công việc, cuộc sống. Những người đã cố vấn cho tôi trên hành trình khởi nghiệp. Như một triết lý sống mà tôi nghiệm lại: "Mình sống làm sao mà người khác thương mình, muốn mình thành công. Là mình thành công rồi đó".

Cảm ơn các học viên vì có một điều kỳ diệu mà sau này tôi nhìn nhận lại, tuy các chương trình đào tạo tuyệt vời giúp các bạn chuyển hóa sâu sắc và bền vững, nhưng chính bản thân tôi lại có nhiều thay đổi tích cực sau khi đứng lớp các chương trình này. Giống như thật sự được thực hành câu nói "Dạy cũng là một cách học". Sự chuyển hóa từ bên trong âm thầm lan tỏa khi đứng trên bục giảng khiến cho tôi cũng trở thành con người hoàn thiện hơn cứ sau mỗi chương trình. Thật kỳ diệu phải không? Nếu người thầy phát triển được mình thì người học trò mới có thể phát triển được.

Tuy là ngày nhà giáo nhưng tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc đến các học viên. Vì có học viên thì mới có giáo viên. Nên hôm nay với tôi cũng là ngày dành cho học viên!

Ngọn lửa và tinh thần khởi nghiệp đã được các bạn thắp lên tại YUP, hãy để nó thắp sáng những cộng đồng nơi các bạn đang có mặt. Hãy tạo ra sự chuyển biến tích cực trong xã hội. YUP vẫn luôn là nơi giúp các bạn tự mình hun đúc nên tinh thần đó, ngọn lửa đó. Và cũng là nơi mà các bạn có thể tìm về mỗi khi lạc bước, mệt mỏi, cần môi trường để một lần nữa lại thắp lên ngọn đuốc của mình, với niềm tin kiên định soi sáng cho con đường của mình. Chúc hạnh phúc và thành công!

P.S: Câu này chắc chắn rất nhiều học viên học các khóa học Format sau này còn nhớ, thậm chí bị "ám ảnh". Hôm nay nhận được quà từ "học viên đặc biệt" là bức hình này.

(Facebook cá nhân – 20/11/2016)

It’s ok to be different!

Khi có duyên với con đường phát triển con người, tôi còn rất trẻ. Trước khi có một cuộc đời vô cùng tự do, tôi đã phải “chiến đấu” để “xứng đáng” với nó. Vì vậy trong thời gian đầu khởi nghiệp, tôi thường hay cày từ sáng đến tối, kể cả cuối tuần (và tôi thấy rất hạnh phúc vì được làm điều mình muốn), nên bản thân mình luôn đi song hành giữa phát triển kinh doanh và phát triển con người, giữa việc nâng cấp kinh nghiệm thực tiễn của bản thân liên tục và mang nó phục vụ cho niềm đam mê phát triển con người. Vì bản thân tôi còn trẻ nên ban đầu cứ nghĩ học viên chủ yếu là sinh viên.

Thật kỳ lạ. Từ đó đến nay sinh viên chỉ chiếm khoảng 20%. Ở những lớp đầu tiên, khi đó tôi trẻ hơn bây giờ khá nhiều (về mặt tuổi tác, chứ ngoại hình thì… bây giờ trẻ hơn) nên có nhiều lớp “ông thầy” lại là một trong những người nhỏ tuổi nhất lớp. Mãi từ đó về sau, “học trò” của tôi đa dạng lắm, thường là trên 25. Đó có thể là một ông chủ nhà hàng chay, giám đốc doanh nghiệp buôn xe ô tô, giám đốc nhà máy lớn nhất một tập đoàn dược, tiếp viên trưởng của một hãng hàng không, phụ trách toàn bộ khu vực miền Bắc cho một doanh nghiệp lớn của nhà nước, làm quản lý cho MNCs, sinh viên mới ra trường đang startup về công nghệ, lãnh đạo một vài cơ quan nhà nước… Và nhiều học viên khác – mỗi người là một câu chuyện, họ tìm đến với chúng tôi, đó là những duyên lành thật tuyệt vời. Tôi cũng phát hiện ra người càng thành công và có nhiều trải nghiệm thì họ càng kính lễ, tôn trọng và luôn nhất quán trong xưng hô khi gọi tôi là “thầy”. Trái ngược với buffalo kid (trẻ trâu) thì lại chưa có được cái thần thái “lúa cao thì cúi đầu” đó. Năm 23 tuổi tôi đã nhận lời mời training in-house cho một vài công ty lớn như ManuLife, HSBC… Từ đó đến nay, tôi luôn phát triển năng lực cá nhân để mang lại nhiều giá trị hơn. Có nhiều chuyện đã làm được, nói ra mà gán tuổi tác vào thì nó hơi “ngược đời”. Đôi khi còn có thể bị hiểu nhầm là “tự cao”. Cuối cùng thì tôi phải chấp nhận là mình “khác biệt”, và tôi

cảm thấy “It’s Ok to be different”. Và tôi luôn hạnh phúc khi được là chính mình!

(Facebook cá nhân – 2016)

Why you do what you do?

Ngày còn là sinh viên Bách Khoa, bắt đầu khởi nghiệp ngành y., tôi có dịp tiếp xúc với sinh viên trường y. Khi đó, tôi trao đổi chân thành nên các bạn cũng chia sẻ lại chân thành. Tôi hỏi: "Lý do vì sao bạn muốn làm bác sĩ?".

Hỏi 10 bạn. Có bạn trả lời "do gia đình ai cũng làm bác sĩ", bạn khác nói "do ba mẹ bắt học", người thì "vì ngành này được trọng vọng", hay cũng có người nói thẳng "bác sĩ ra trường biết cách thì thu nhập khủng lắm".

Tôi hỏi "Còn lý do gì khác nhưng ngại không nói ra?". Đa phần cũng không nói ra điều mà tôi có kỳ vọng.

Khi đó tôi nhớ mình có thoáng buồn.

Những lý do đó không có gì là sai hết. Nhưng không một ai trong cả 10 người học làm bác sĩ có được, dù chỉ một người, giấc mơ về sức khỏe Việt. Không một ai học bác sĩ vì muốn chăm sóc sức khỏe cho người thân của mình, vì muốn phát triển nền y học của nước mình. Suy nghĩ thực tế thì cũng tốt, nhưng mà không có một ai học vì: "Tôi có một giấc mơ". Thì cũng buồn thật. Và cũng nguy thật!

Thời gian thấm thoát trôi qua, trong lần về Cần Thơ mới đây, chẳng biết "lực hấp dẫn" nào của vũ trụ "đẩy đưa", có đến 14 bạn học viên của tôi là dân y khoa. Trong lịch sử của X-Startup chưa từng có lớp nào đông y dược đến thế. Trong đó có khoảng 4 người là điều dưỡng, dược sĩ, còn lại là bác sĩ hoặc bác sĩ tương lai. Khỏi phải nói, tôi biết là vũ trụ đã trao vào tay mình một điều mà mình còn ấp ủ trong quá khứ, một điều mình còn trăn trở, đó là làm sao để chúng ta có một thế hệ sinh viên y khoa có giấc mơ làm bác sĩ để chăm sóc sức khoẻ cho người Việt Nam.

Đấy không phải là sứ mệnh của tôi. Nhưng tôi đã được trao cơ hội

để "hoàn tất" trọn vẹn hơn một điều mình đã chưa làm được trong quá khứ, đó là chỉ có thể lắng nghe và "bất lực" chấp nhận rằng xã hội sẽ có thêm 10 người bác sĩ "Zombie", những người mà xã hội thực tế chưa kịp "cuốn phăng" đi giấc mơ của họ thì tự bản thân họ chỉ là những "thây ma" học ngành y, không lý tưởng, không giấc mơ, những người mà rất có thể rồi sẽ để cho đồng tiền chi phối mình và ra những quyết định không đặt bệnh nhân lên hàng đầu. Họ là những bác sĩ thật "nhàm chán".

Tình cờ thay, số lượng bác sĩ mà tôi tiếp xúc được vừa qua cũng xấp xỉ con số 10. Sau khi kết thúc hành trình đi cùng nhau trong khóa học. Họ đã có một giấc mơ. Họ thật "sexy" với bầu nhiệt huyết của mình về ngành nghề. Tôi cầu chúc rằng dù tiếp tục làm chuyên môn hay chuyển sang làm doanh nghiệp về y tế, họ vẫn sẽ luôn đủ duyên để giữ được những giá trị tuyệt vời mà họ đã tìm ra và cảm nhận được.

Hạnh phúc chính là con đường chúng tôi đi!

(Facebook cá nhân – 5/2017)

Ông thầy được trao bằng

Khi bạn nhận được nhiều thì hãy cho đi, không phải vì bạn là một người vĩ đại gì mà đơn thuần đó là trách nhiệm trước thực tế là bạn may mắn hơn người khác.

Mở một chương trình đào tạo để thay đổi xã hội, trao bằng cho học viên là chuyện thường. Nay cái lớp này nó trao bằng ngược lại cho ông thầy, thế mới kinh!

Cảm ơn một người đặc biệt đã tạo ra ý tưởng này. Cảm ơn cả lớp, dù rằng học startup mà 3-4 ông đi ô tô đến học (dạo này học viên "vip" quá), thế mới thấy không phải còn chưa giỏi thì học là chuyện bắt buộc rồi, mà càng trải nghiệm thì càng phải nâng cấp bản thân. Trân trọng câu chuyện của từng người. Chúc tất cả thành công, hạnh phúc!

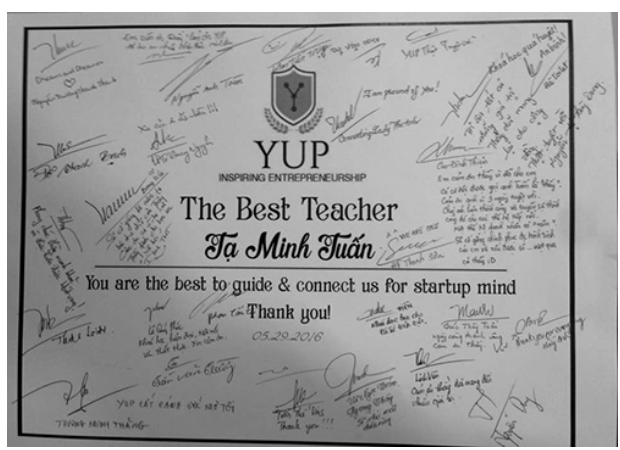

(Facebook cá nhân – 5/2016)

Quan điểm cá nhân về các giải thưởng trong kinh doanh

Từ trước đến nay tôi rất cẩn trọng với các giải thưởng trong kinh doanh. Tôi có quan điểm bất di bất dịch là giải thưởng nào cứ "đóng phí thì có giải" là tôi không tham gia. Cho dù phí này có được thể hiện một cách khéo léo như thế nào đi nữa, theo kiểu "hỗ trợ cho công tác tổ chức", tôi cũng không tham gia. Vì vậy nên dù có nhiều giải thưởng khác với cái tên rất kêu và nghe rất hoành tráng liên hệ với mình, tôi vẫn ngại không tham gia. Vì thật lòng mà nói, tôi nghĩ nó không có giá trị lắm. Và mình không thể vì ham danh mà đánh đồng giá trị của mình, của tương lai, vào những việc đó.

Những thành tựu mà tôi từng nhận được đều theo kiểu "Tiền (thậm chí rất nhiều tiền) cũng không thể mua được" (Vì tôi tin tưởng vào sự chính trực, uy tín và cái tầm của ban tổ chức). Đó là:

1. Top 15 Doanh nhân xã hội tiêu biểu Việt Nam năm 2011, do Trung tâm Hỗ trợ Phục vụ Sáng kiến Cộng đồng CSIP, Ngân hàng Thế giới World Bank, Hội đồng Anh British Council, và Quỹ The One Foundation bảo trợ.
2. Forbes 30 under 30 Vietnam 2015 và Forbes 30 under 30 Asia 2016, bảng đánh giá uy tín của tạp chí số 1 thế giới về kinh doanh – Forbes.
3. Businessman of the year 2016 (trong danh sách Men of the year 2016), bình chọn "Doanh nhân của năm" theo tạp chí Thể thao Văn hóa và Đàn ông.
4. Top 10 Phong cách Doanh nhân, hạng mục Doanh nhân tài năng 2017, bình chọn của tạp chí Phong cách Doanh nhân. Giải thưởng này đã trở nên uy tín hơn theo thời gian, đến năm tôi nhận thì không còn thu phí đăng ký tham gia.
5. Nằm trong danh sách những nhà Sáng nghiệp ảnh hưởng của Việt Nam và Thế giới, do UNESCO lựa chọn, tại Đại hội

UNESCO Thế giới ở Pháp tháng 10/2017.

6. 1 trong 8 nhà lãnh đạo "game changer/ change maker" (người tạo ra thay đổi đột phát trong xã hội) trên toàn thế giới, vượt qua hơn 2.000 ứng viên, là đại diện duy nhất của Châu Á được tập đoàn được J&J chọn để tham gia hội nghị thượng đỉnh toàn cầu One Young World – diễn đàn thảo luận của các nhà lãnh đạo kinh doanh, thủ tướng/ tổng thống một số quốc gia, cá nhân đoạt giải nobel, người có ảnh hưởng lớn trong xã hội…

Tôi nghĩ những giải thưởng này tuy không phải là tất cả, song nó giống như một sự công nhận và trân trọng cho những nỗ lực của tập thể. Nên tôi vẫn sống thật với cảm xúc của mình là thấy vui và hạnh phúc khi nhận nó. Điều quan trọng hơn cả giải thưởng là những tác động cụ thể mà chúng tôi đã cùng nhau tạo ra cho cộng đồng!

(Facebook cá nhân – 2017)

Đau khổ là cơ hội để tăng trưởng trí tuệ

Bạn có hay yêu không?

Bạn yêu bao nhiêu lần rồi?

Tôi từng làm vài bài thơ "con cóc" trên Facebook. Chúng được lấy cảm hứng từ cái chất "fantasy" có trong máu mình, và hẳn nhiên, là từ tình yêu. Nếu bạn "giải mã" được những bài thơ này, hãy liên hệ với tôi qua thông tin ở cuối sách, biết đâu chúng ta lại là "tri kỷ" của nhau?

I. MEMORY

Cơn gió nhẹ...

Mang đến mùi hương của quá khứ.

Mở cặp mắt nhắm hờ...

Phía trước là những bước chân trải dài.

Nơi đây được tạo nên bởi Ký ức...

Nơi kết nối tất cả chúng ta

Khởi nguồn của câu chuyện...

Và cũng là nơi kết thúc.

Từng khung cảnh dần hiện ra trước mắt

Ở tại bến tàu ngày ấy...

"Gặp nhau khi Trăng trên đỉnh đầu."

Thời gian không chờ đợi một lời ước hẹn

Và mặt trời cũng trở thành kẻ thù tồi tệ nhất

Bầu trời phía Đông đang dần sáng lên

Tạm biệt...

Nếu có một điều ước

Anh sẽ ước có đến hai Mặt trăng

Để đêm không bao giờ cạn

Và khoảnh khắc chia tay không bao giờ đến.

Em muốn được sống dưới bầu trời

Hay là con chim Hoàng yến

Bị giam giữ trong chiếc lồng của tâm hồn?

Nhìn về phía Đông một lần nửa

Tạm biệt mảnh đất của Ký ức

Nơi mà anh sẽ trở về...

Một ngày nào đó

Khi nghe thấy tiếng gọi .

Tạm biệt Ký ức...

(Facebook cá nhân – 2010)

II. THE CALL

Có những tiếng vọng

Đã có từ bao giờ?

Vượt qua thời gian và không gian

Tìm kiếm sự lắng nghe...

Trong những Ký ức thân thương nhất

Có bao giờ em nghe thấy

Sự vang vọng của những âm thanh đó?

Hãy đi đi và ở một nơi nào đó

Có một điều gì đó đang chờ đợi em

Một âm thanh của quá khứ

Nhưng lại đến từ tương lai

"Nếu như không thể để lại gì thì sống để làm gì?

Suy nghĩ đó, thật ngu ngốc

Chỉ cần sống là được

Chỉ cần ở bên nhau là được

Anh chỉ cần thế"

Giọng nói dịu dàng đến đau nhói...

Anh đã đi tìm kiếm một người để có thể nói ra điều đó

Có phải không?

Còn em

Em...

(Facebook cá nhân – 2012, chỉnh sửa lần đầu – 2015)

III. CERULEAN SKY

Em biết không?

Có rất nhiều Thế giới

Nhưng tất cả sẻ chia với nhau một bầu trời

Ngước lên nhìn bầu trời xanh thẳm

Phản chiếu trong đôi mắt em những gì?

Giấu kín sợ hãi vào trong trái tim bé nhỏ

Một chuyến hành trình mới bắt đầu

Từ cửa sổ con tàu, khung cảnh mà em nhìn thấy được

Hoàn toàn lạ lùng...

Hướng đến cánh đồng thảo nguyên xa tít tắp

Là đàn cừu trắng như bông cúi mình

Cánh chim hải âu, nô đùa bên ngọn tháp phía trước

Sóng biển dạt dào, hàn gắn tình yêu thương con người.

Bên kia mạn tàu, là dãy núi của Thời gian

Biết bao ký ức của hàng ngàn năm tuổi

Được gìn giữ bên trong bức tường đá ấy

Bức tường núi đá của Thời gian...

Trước đây em như cánh chim hoàng yến

Giờ tự do bay vượt qua ngọn đồi cao vút

Trải dài mênh mông, xa xôi, tít tắp

Em vẫn là em, dù điều gì ở phía trước.

Đến đây, ánh sáng của giấc mơ và tình yêu thương

Hãy mang em đến những nơi em chưa từng bước đến

Mang thông điệp của tình yêu thương trên đôi cánh

Đến chừng nào chúng ta vẫn còn luôn ghi nhớ.

Hướng về bầu trời...

(Facebook cá nhân – 2010)

Bài "Cerulean Sky" tuy là phần III nhưng lại được viết đầu tiên. Tiếp đó là bài "Memory", (phần I). Viết cuối cùng là bài "The Call" (phần II).

Tôi thật chẳng bao giờ dám đưa ra một "công thức thành công trong tình yêu" nào cả. Càng không muốn khuyên răn bất kỳ ai về tình cảm. Vì tôi nhận ra, có rất nhiều người càng đổ vỡ thì lại càng thích cho người khác lời khuyên. Họ không nhận ra rằng, có những lời khuyên gieo duyên nhưng cũng có những lời khuyên tạo nghiệp. Đôi khi sự đổ vỡ trong quá khứ khiến họ tạo ra một chiếc "màng lọc" trong nhận thức. Và rồi họ nhìn nhận thế giới qua chiếc "màng lọc" này. Điều này có thể trở nên thiếu hiệu quả, và gây nguy hiểm nếu họ cứ tùy tiện đưa ra lời khuyên cho người khác, vốn có những trải nghiệm, tính cách và hoàn cảnh sống khác mình. Ví dụ dễ nhận thấy nhất là hội những người không hạnh phúc chơi với nhau và cùng nhau nói xấu giới tính còn lại, và lại tiếp tục cùng nhau đau khổ.

Tôi không thể cho ai lời khuyên mà chỉ có thể chia sẻ những cảm nghiệm của cá nhân mình. Và nó chỉ là của cá nhân tôi mà thôi.

Tôi tự nhận mình quen không ít. Song trong đời tôi đến lúc này thì có 3 cô gái mà tôi đã dành tình yêu sâu sắc.

Khi quen cô gái đầu tiên, tình huống khá đặc biệt. Đó là… cô giáo của tôi, lớn hơn tôi 3 tuổi và được giữ lại trường. Lần đầu gặp nhau, tôi cảm thấy hơi khó chịu về cô ấy và khi ra về, đã nói nhỏ với anh lớp trưởng khi đó "Cô này dữ quá!".

Thế mà sau đó qua Yahoo! 360 Blog, cô ấy đọc bài viết của tôi, thích những bài viết đó, rồi nhắn tin cho tôi. Chúng tôi trao đổi qua lại, hẹn cà phê trò chuyện, rồi quen nhau từ lúc nào. Đúng là mối tình cô – trò sẽ có thị phi và bàn tán của người đời, nên ban đầu chúng tôi đâu dám để ai biết. Khi đó tôi đang làm lớp trưởng, và là thủ lĩnh của lớp đại học. Cô có giảng lớp của tôi, nhưng sau này xin chuyển vì… trong lớp có tôi, giảng không được, tất nhiên lý do này thì chỉ có cô biết thôi. Sau thì mọi người cũng tự biết, đúng là có hai thứ không thể che giấu: cảm cúm và đang yêu.

Có lần tôi chở cô ấy xuống Bến Tre đi mùa hè xanh. Đó là lần đầu tiên trong đời tôi tự lái xe máy đi xa đến như thế. Vì tính mình xưa nay chỉ thích đi gần. Đường đi thật mệt mỏi, gió thổi rát cả mặt, tôi muốn mình nhận cái vất vả ấy thay cho em. Tôi tự nhủ:

“Sau này mình còn thực hiện những hành trình xa xôi hơn thế này rất nhiều. Như vầy thì thấm tháp gì. Cố lên Tuấn”.

Tuy thương nhau nhưng chúng tôi lại hay cãi nhau. Khi ấy tôi còn trẻ, và chưa thể chiều chuộng cô ấy theo cách cô mong muốn. Thật ra, chiều chuộng người yêu không phải là điểm mạnh của tôi. Đỉnh điểm là khi cãi nhau vì một bất đồng mà tôi còn chẳng nhớ nổi đó là gì, cô ấy nói: “Em sẽ lao mình vào xe tải và chết cho anh ân hận” rồi chạy đi mất. Tôi sợ hãi đi tìm, lo lắng cho cô ấy, trong đầu tôi chỉ toàn tưởng tượng đến cảnh có một cô gái nằm bẹp dí dưới xe tải, trên một vũng máu. Tôi nghĩ rằng: “Như thế là đủ rồi. Sẽ không tốt cho cả anh và em”. Rồi tôi tìm ra cô ấy đang đi bộ lững thững. Tôi đón cô lên xe. Đợi cô bình tâm lại, tôi biết cô chỉ nóng giận nhất thời và nói như vậy, chứ không có gan làm chuyện đó. Nhưng sâu thẳm trong thâm tâm, tôi cũng biết rằng hai đứa tôi không thể đi tiếp được nữa rồi. Tôi đưa cô ấy ra công viên, ngồi ghế đá. Và tôi nói lời chia tay cô ấy ở đó.

Cô khóc rất nhiều. Đang khóc thì chợt nhận ra có tiếng ai đang khóc còn to hơn cả mình, nhưng không phải là mình, nhìn sang bên cạnh, thì thấy tôi đã cúi gầm mặt xuống, cắn chặt răng, khóc tức tưởi, và nước mắt rơi lã chã từ khi nào. Thế là cô ấy sững sờ, bị “đánh thức” bởi tiếng khóc của tôi. Cô ấy ngừng luôn cả khóc, rồi quay sang… bảo tôi nín khóc. Dỗ không được, cô ấy lại khóc. Cả hai cùng ngồi khóc ngon lành. Khóc một trận đã đời trên ghế đá.

Khóc xong, tôi cảm thấy như mọi sự đã qua đi hết. Tôi đứng lên và đi dạo một vòng. Lúc đó tôi không cảm thấy bi thống vì ái tình nữa, mà cảm thấy thanh thản, cảm thấy nhẹ nhàng lắm, như “nhấc” lên được một cái gì đó đè nặng cõi lòng mình. Rồi tôi thấy cô ấy đứng trước mặt, nói với tôi: “Anh định bỏ em ở lại sao?”. Tôi nói với cô rằng: “Đây là việc tốt nhất mà anh có thể làm cho em, và cho chúng ta”. Tôi chở cô về nhà, nhưng tôi biết rằng lòng mình đã quyết, một nguồn năng lượng mới đã tràn ngập trong tôi, có lẽ đó là sự “giải thoát” chăng? Sau này tôi kiên quyết không gặp lại em. Dù có một lần tôi mang một vài cuốn sách về hạt giống tâm hồn, tư duy tích cực đến đặt ở trước cửa nhà em, rồi về. Đó là mối tình gần hai năm của tôi. Lần gần đây nhất tôi về trường, về ngành, mời trưởng bộ môn tham gia một dự án tư vấn sản xuất, tôi có hỏi thăm em, và biết thông tin em làm đám cưới. Bây giờ, em đã cưới chồng, có cuộc sống ổn định. Tôi mỉm cười khi biết em hạnh phúc.

Nếu tôi quen cô gái đầu tiên trong những năm tháng “tung hoành” thời sinh viên, thì cô gái thứ hai xuất hiện đúng lúc tôi đang mãi mê “ngang dọc” với các hiệp hội kinh doanh. Trong cuộc

đời, lắm lúc thấy cô đơn, ta muốn kiếm tìm một nửa, thì lại không tìm thấy. Đến khi chấp nhận sự cô đơn đó, trò chuyện với nó và nói rằng "Như thế này cũng thật tốt, mình cảm thấy thật thoải mái", ngay khi ta cảm thấy đời mình đang rất ổn khi không có "một nửa", thì lại có một cô gái "chạm" vào đời ta, chỉ để trở thành "một nửa" của ta.

Hôm ấy, em thay chị gái tham gia buổi họp của BNI Master Chapter. Trước đó vài hôm, khi tôi up tấm hình kết nạp hội viên mới là chị em lên Facebook, tự nhiên có một cô gái nhảy vào comment "Oh my god, that's my syster" (Đó là chị em). Hóa ra chúng tôi đã làm bạn với nhau trên Facebook từ khi nào mà không biết. Khi nhìn em đứng lên phát biểu, tôi đã nghĩ rằng "Nếu là con gái, cách mình nói cũng sẽ như em ấy, cứ như đấy là phiên-bản-nữ của mình vậy". Có lẽ là duyên.

Lúc đó, tôi cảm thấy ở em có cái gì đó gần gũi với mình. Và tất nhiên, sau đó chúng tôi quen nhau, một mối tình kéo dài gần 2 năm. Đó là một cô gái rất tốt. Mặc dù sau này, nhìn nhận lại, tôi nhận ra hai đứa bọn tôi đã không thành thật với nhau cho lắm ngay từ đầu. Em đến bên một người đàn ông với tâm thế là sẽ có tất cả, để rồi sau khi ra đi em không có gì cả. Tôi đến với một tâm thế là sẽ được yêu vô điều kiện, để rồi sau cùng tôi mất đi tình yêu đó. Cả hai chúng tôi đều không đạt được mục đích của mình. Lỗi phần nhiều là ở tôi. Tôi cứ mãi kiếm tìm và suy nghĩ rằng: "Liệu đây có thực sự là người phụ nữ của đời mình?". Cách nghĩ đó hoàn toàn không hay ho cho lắm. Tôi phạm những sai lầm nghiêm trọng khi muốn làm quen với cô gái khác. Tôi đã đi xem phim với người khác.

Có lần, vì cám dỗ, tôi lái ô tô chở một cô gái khác vào khách sạn. Tôi đậu xe trong sân một hồi lâu mà không lấy phòng, rồi tôi không muốn làm điều đó nữa, tôi lái xe ra ngoài. Khi xe trở ra, em đang rút tiền ở ATM gần đó, em thấy và nhận ra xe của tôi, bèn đi theo. Tôi vẫn chưa chịu "dừng lại", tuy vừa rời khỏi khách sạn, nhưng khi lái xe qua một khách sạn khác dọc đường đi, tôi dừng lại, đậu xe trước cổng khách sạn, lại muốn vào. Em nhìn thấy cảnh đó và không có đủ can đảm nhìn tiếp, khi gặp nhau tối hôm đó thì em vặn hỏi tôi. Nhưng có một điều em không thấy, sau đó tôi đã không bước vào khách sạn, mà một lần nữa lái xe đi và chở cô gái kia về nhà. Tuy việc ấy không xảy ra, nhưng ý muốn của tôi đã có. Thực sự thì tôi đã không trân trọng những gì ở ngay bên cạnh mình. Đến khi mất đi thì tôi đã rất ân hận.

Cuốn sách này như một cơ hội để tôi lại được sống thật với chính

mình. Tôi muốn chia sẻ rằng, tôi cũng là một con người, với rất nhiều sai lầm. Tôi không cầu xin sự tha thứ. Đôi khi trong cuộc đời này, ta có động lực sống không chỉ để tạo ra giá trị, mà còn để sửa sai, sửa sai cho con người của mình trong quá khứ. Em đã rời bỏ tôi theo cái cách mà tôi rời bỏ cô gái đầu tiên: Khi không thể tiếp tục "chịu đựng" được đối phương, và khi rời đi thì cảm thấy thoải mái lắm, nhẹ nhàng lắm, cùng câu nói "Đây là việc tốt nhất mà em có thể làm cho anh, và cả cho em nữa". Có lẽ chúng tôi là "nghiệp" của nhau và đã trả được hết nợ cho nhau.

Sau này em đã luôn giữ những suy nghĩ rất tiêu cực về tôi. Tôi chỉ muốn nói rằng: Con người trong quá khứ của tôi đã sai, đó là sự thật. Song tôi cũng đã tập cho mình một thói quen: Không dùng quá khứ để phán xét người khác. Ai cũng có một quá khứ. Tôi tin vào sự thay đổi của con người. Tôi tin vào sự hướng thiện – hướng thượng của bất cứ ai. Mọi thánh nhân đều có một quá khứ và mọi kẻ tội đồ đều còn đó một tương lai. Khi biết em nghĩ tiêu cực về tôi, tôi đã rất mong được thay đổi suy nghĩ đó của em. Song tôi biết rằng tôi chỉ có thể tập trung vào chính mình.

Có lúc những suy nghĩ của tôi cũng đã trở nên cay nghiệt với em. Nhưng đến phút cuối cùng thì nó vẫn luôn là những suy nghĩ ấm áp. Thực lòng, tôi quan sát và biết em gặp những vấn đề gì ở bên trong, giá mà tôi có thể giúp được em? Song chắc gì nó đúng? Số phận là như vậy, một lúc nào đó khi đã đi qua nhau, là đi luôn. Đó là chuyện về những người đã đi qua thương nhớ và lạc mất nhau. Giờ đây khi thấy em chưa hạnh phúc trong chuyện tình cảm tôi cũng không vui, khi thấy cuộc hôn nhân sau đó của em tan vỡ tôi lại càng day dứt. Nhưng tôi hy vọng rằng đến một lúc nào đó em có thể nhìn lại mọi chuyện trong quá khứ, không phải với lòng thù ghét, không phải với sự giận dữ, mà với một niềm thanh thản, bình yên, giữ lại những gì tốt đẹp, và giữ cuộc sống của mình tích cực, để có thể tự hào rằng chúng ta cũng đã từng quen nhau. Mặc dù chuyện đó là rất khó, và có thể cũng không cần thiết. Song tôi mong rằng tương lai sẽ luôn mỉm cười với em. Đó là những gì mà tôi muốn nói nhưng chưa bao giờ nói được với em.

Khi chia tay cô gái thứ hai, tôi thật sự buồn. Có những ngày tôi ngủ dậy, và cảm thấy một sự trống rỗng nơi lồng ngực trái của mình. Tôi cố xua đi sự trống rỗng đó nhưng không thể, vì ta không thể xua đi cái không có gì. Tôi chỉ biết là mình buồn, nhưng cứ bất cứ khi nào gặp cô gái thứ ba, tôi lại không còn buồn nữa.

Tôi quen mẹ Sóc khi nàng dự một chương trình do tôi diễn thuyết. Sau khi về, chúng tôi nhắn tin trên Facebook với nhau. Và rồi khi

cái duyên đủ đầy, chúng tôi quen nhau, lại một mối tình dài khoảng... 2 năm. Có vẻ như tôi bị "lời nguyền 2 năm" trong tình yêu thì phải. Không hề giống như mối tình thứ hai, quen nhau gần 2 năm không hề cãi nhau, khúc cuối cãi một trận rồi chia tay luôn; trong thời gian quen mẹ Sóc chắc là chúng tôi phải cãi nhau và chia tay... mấy chục lần, tôi chẳng thể nhớ nỗi nữa, nhưng bằng một sự an bài kỳ lạ nào đấy mà sau đó chúng tôi vẫn bên nhau, cho đến khi đám cưới diễn ra.

Bây giờ thì tôi lại rất tin chuyện của Định Mệnh. Đôi khi có những người họ yêu nhau ghê lắm mà không thể cưới nhau được, lại có những người cứ phải cưới người mình không hề yêu. Chuyện của chúng tôi không thuộc trường hợp nào trong số hai trường hợp kia. Chắc nó là trường hợp thứ 3: Không nỡ nhìn thấy người kia chỉ có một mình, và "Trời" bắt phải cưới (lại đổ thừa cho "Ông Trời"). Chuyện của tôi và nàng theo kiểu: Hai người khi tách nhau ra là hai người tốt, nhưng khi ở gần nhau trong hôn nhân, họ lại "hủy hoại" nhau. Vì vậy dù có thương nhau thì cũng chỉ nên đứng nhìn nhau từ xa. Có những chuyện mà chúng ta phải học cách chấp nhận thôi. Định Mệnh thật kỳ lạ, nói đến nó là có vẻ vô trách nhiệm, song không thể phủ nhận nó. Về sau, cũng có đôi lúc tôi có suy nghĩ rằng kết hôn là một sai lầm nghiêm trọng hủy hoại đời mình. Nhưng đến phút cuối cùng, tôi luôn cảm thấy biết ơn vì Ông Trời đã gửi mẹ Sóc đến cho tôi vào thời điểm đó.

Mẹ Sóc là một người phụ nữ tuyệt vời. Giai đoạn ở bên nàng, tôi tìm lại "nguyên bản" của con người mình. Những tinh chất và năng lượng từ nàng cũng góp phần khiến cho tôi "tìm lại chính mình". Và cho dù về mặt ý thức nàng hoàn toàn không có đủ thông tin để chia sẻ về chuyện đó, thì bên trong nàng vẫn có những "tinh chất" như một đứa trẻ, với mọi sai lầm ngô nghê nhất. Chính "tinh chất" đó khiến tôi ngày càng chạm đến "phần thật nhất" trong con người mình, thật như một đứa trẻ. Vì vậy, dù cho đã có rất nhiều những mâu thuẫn, những tổn thương, những vết nứt không thể hàn gắn và không thể hòa hợp khi sống cùng nhau, tôi vẫn luôn dành những tình cảm trân trọng nhất đến mẹ Sóc. Nàng đã sinh ra và nuôi nấng một "Sóc con" mạnh khỏe và vô cùng đáng yêu. Đó là điều khiến tôi luôn cảm ơn nàng!

Gần đây, trong một buổi nói chuyện với sinh viên một trường đại học kinh tế, tôi có nói với các em rằng "bây giờ thì anh không quan tâm là các em nhìn anh với hình ảnh như thế nào nữa". Mà đúng là tôi thấy tôi qua cái thời đó rồi, không cần phải "gồng mình" lên để thực hiện giấc mơ nữa. Cho dù tôi đã có lời cam kết thực hiện sứ mệnh, đã tìm thấy được sự kết nối giữa giá trị của

bản thân với cái mà tôi gọi là dòng chảy, là ý chí của vũ trụ này. Nhưng tôi muốn buông danh lúc nào cũng được, tôi không bám víu vào nó. Nhiều lần, dù cho tôi đi đến bất kỳ địa điểm nào, cũng có người chạy đến và nói với tôi một tiếng "Chào thầy!". Tôi cũng có đôi lần khát khao việc sống trong một vùng đất nơi mà chẳng ai biết mình là ai… Cuộc sống của cá nhân tôi là của cá nhân tôi, cho dù tôi làm đúng hay sai thì bạn cũng không cần phải tốn thời gian để phán xét cuộc đời của người khác. Tôi không cố làm người tốt vì theo tôi, "người tốt là những người rất nguy hiểm". Tôi muốn cổ vũ người khác sống theo đuổi giấc mơ chứ không có nghĩa vụ phải làm một "tấm gương về đạo đức". Tất nhiên, tôi vẫn tỉnh thức nắm giữ lấy sứ mệnh của mình.

Vậy nên trong cuộc đời, khi nào có sự bất như ý xảy ra, các mối quan hệ trục trặc, thì bạn cứ nghĩ là 30 năm nữa mọi thứ khác lắm. Lúc đó chuyện gì xảy ra với thế giới này tôi làm sao biết trước được. Vấn đề hiện nay của chúng ta chỉ như một cái "chớp mắt" của vũ trụ này thôi. Nghĩ về "30 năm sau" cái tự nhiên tâm thức nó khác. Nhiều lần ngồi thiền, tôi nhìn thấy được kiếp trước của tôi, tôi thấy kiếp trước tôi là một tiểu sư cọ đang chơi đùa ở trong vườn của một ngôi chùa. Điều đáng nói là… nó chơi có một mình à, nhìn cũng thương thương. Có một mình thôi, mà thấy nó vẫn vui. Bây giờ nhìn lại, tôi thấy trừ những khi chiến đấu cùng đồng bọn đầy máu lửa, còn lại nhiều nhiều lúc tôi… cũng có một mình, và vẫn vui! Nên đội bóng tôi thích nhất là Liverpool có bài hát thật ý nghĩa You'll never walk alone[7]. Mà lâu lâu tôi hay nói lại là "But I'd like to walk alone".

[7] Một ca khúc ban đầu được viết cho vở kịch mang tên Carousel tại sân khấu kịch Broadway vào năm 1945. Người soạn nhạc cho ca khúc là Richard Rodgers và phần lời là của Oscar Hammertein. Đây là một ca khúc từng làm chấn động giới âm nhạc đương thời, đã từng được trình diễn và thu băng đĩa bởi những ban nhạc, những ca sĩ nổi tiếng nhất thuộc đủ mọi thể loại pop, rock, nhạc Gospel, jazz, nhạc Country và cả nhạc Opera. Ca khúc đã trở thành bài hát truyền thống của câu lạc bộ Liverpool. (BTV)

Cho nên, tôi không chỉ hạnh phúc, bản thân tôi đã là Hạnh phúc rồi. "I'm not happy only, but I am Happiness". Bạn cũng vậy, hạnh phúc ở bên trong bạn, bạn có sẵn hết rồi. Nhưng bạn hay nghĩ rằng nó đã bị "Lock" lại, bạn phải chờ có một ai đó đến "Unlock" thì bạn mới "được phép" hạnh phúc. Thật ra bạn có thể hạnh phúc trăm phần trăm với chính mình, tự thân mình, chỉ một mình. Khi bạn là hạnh phúc thì mới thôi làm khổ những người xung quanh mình. Vì vậy, một là con số quá đủ cho hạnh phúc. Con người cần

phải học cách để hạnh phúc khi chỉ có một mình, hạnh phúc với chính mình, quay về cái "tự thân" của mình. Thì mới thật sự hạnh phúc với người khác, và cái hạnh phúc đó không phải là tham ái, là ràng buộc, là vướng víu. Hãy yêu người khác theo cái cách khiến họ cảm thấy tự do là vậy. Yêu mà không sở hữu là vậy. Ý nghĩa của việc hãy yêu chính mình trước khi yêu người khác là vậy. Sự hợp tác tốt nhất là sự hợp tác giữa hai con người độc lập chứ không phải giữa hai con người phụ thuộc.

Một là con số quá đủ cho hạnh phúc. Đừng chỉ hạnh phúc. Hãy trở thành hạnh phúc. Be Happiness.

Sự hợp tác tốt nhất là sự hợp tác giữa hai con người độc lập chứ không phải giữa hai con người phụ thuộc.

Vì hiểu điều này nên tôi mới chia sẻ bài viết sau trên Facebook, cũng để thông báo với mọi người về "tình trạng quan hệ hiện giờ" của mình.

Be happiness!

Sáng nay sinh nhật Mẹ Sóc nên hai ba con "tháp tùng" Mẹ Sóc đi cưỡi ngựa, thực hiện một "giấc mơ nhỏ" của nàng.

Ba Sóc và mẹ Sóc chính thức làm bạn với nhau đã được một thời gian, cả hai cùng cam kết hướng 200% tình yêu trong con tim mình vào Sóc, dành những gì tốt nhất cho sự phát triển của Sóc.

Ban đầu ba và mẹ Sóc nghĩ rằng đó có thể là một điều rất "kinh khủng". Vậy nhưng, mặc dầu vẫn còn lợn cợn những con sóng trong lòng, như một điều tất yếu, thì đến lúc này, hai chúng tôi có thể vượt qua nó. Cách hai gia đình và mọi người xung quanh phản hồi cũng thật nhẹ nhàng, vì vũ trụ vẫn thế, nó không có nổ tung, trái đất vẫn xoay, và cuộc sống vẫn tiếp diễn. Về bản chất, nó không phải là một cái gì quá lớn lao. Và khi chúng ta hạnh phúc thì chúng ta không làm khổ mình, làm khổ những người xung quanh, cho nên những người xung quanh phản hồi khá là nhẹ nhàng, thoải mái, vui vẻ. Đó là điều mà chúng tôi làm được.

Chúng ta không thể lấy cuộc đời mình ra để phán xét cuộc đời của người khác, và chúng ta cũng không nên làm như vậy. Nên việc một cặp vợ chồng nào đó sống với nhau vì con cái, điều đó không có nghĩa là chân lý. Việc chúng tôi ra quyết định và hành xử như vậy, đó là sự lựa chọn thái độ sống, lựa chọn cách phản ứng. Đó cũng là lựa chọn của từng người, chúng tôi không phải là hình mẫu cho bất kỳ ai noi theo. Vì vậy chúng tôi cũng không có nghĩa vụ phải giải thích lý do cho bất kỳ ai ngoài gia đình của mình. Cuộc sống sẽ vẫn tiếp diễn.

Theo tôi, chúng ta đừng chỉ sống vì hạnh phúc của người khác. Dù đó là ruột thịt hay người thân yêu. Đó có thể là một trong những mục đích sống của chúng ta nhưng không nên là tất cả. Cũng đừng biến hạnh phúc của họ thành hạnh phúc của mình. Cũng đừng làm cho ai hạnh phúc. Cũng đừng cố gắng hạnh phúc. Mà đơn giản, hãy trở thành hạnh phúc. You Are Happiness. Bạn là

Hạnh phúc. Những người xung quanh bạn hạnh phúc. Chỉ đơn giản như vậy thôi. Đó là điều mà tôi đã cảm nghiệm được

(Facebook cá nhân – 4/2017)

Một là con số quá đủ cho hạnh phúc. Đó không phải là sự cô độc, càng không phải là cô đơn. Cô đơn hay cô độc không nằm ở số lượng. Nhiều khi bạn ở ngay trong một tập thể rất đông người nhưng vẫn thấy cô đơn. Đó là một cảm nghiệm, chỉ đơn giản vậy thôi. Điều này rất quan trọng. Vì nếu ta chỉ hạnh phúc do có mối quan hệ tốt với người khác, hoặc ta chỉ hạnh phúc khi có người khác ở bên cạnh mình thì ta đang để những người đó, và những mối quan hệ đó, tức là những cái bên ngoài, định nghĩa con người mình. Niềm hạnh phúc đó, có lẽ "nhân" của nó là đau khổ. Vì đau khổ cũng là chất liệu của hạnh phúc, và ngược lại hạnh phúc cũng có thể là chất liệu của đau khổ. Trong đau khổ có hạnh phúc, trong hạnh phúc có đau khổ. Rác có thể giúp tạo ra Hoa, và Hoa có thể chuyển thành Rác. Trong cái này có cái kia. Vậy quay về "hạnh phúc tự thân" có lẽ sẽ giúp ta tránh được tình huống trong câu chuyện sau.

CHUYỆN LÀNG CÙI

Chuyện kể rằng…

Một ngôi làng nọ được gọi là Làng Cùi vì gồm toàn những người bị bệnh cùi, vì bị cùi khó chịu quá nên dân làng nghĩ ra một ý, họ đào một cái hố rồi đốt lên một ngọn lửa thật lớn. Người trong làng bèn đến gần ngọn lửa đó, bị cùi mà hơ gãi trước ngọn lửa đó họ cảm thấy thật thoải mái, họ nghĩ rằng "A, thật là hạnh phúc, thật là dễ chịu". Thế nhưng mà càng hơ gãi thì sau đó họ lại càng rát, càng rát thì họ lại càng muốn lại gần ngọn lửa đó để hơ gãi.

Rồi có một người trong làng vì đi nơi khác chữa được bệnh, khi hồi phục anh ấy quay về thăm làng thì thấy mọi người đang hơ gãi trước ngọn lửa, tò mò anh liền lại gần thì liền cảm thấy một sức nóng kinh khủng táp vào người: "Thật là khổ, những người này đang rất đau khổ, vậy mà hãy nhìn họ kìa, họ không biết là mình đang đau khổ vào lúc này, cái đau khổ của họ thì ngày một tăng dần, vậy mà họ cũng không hề hay biết…

Cuộc đời cũng vậy, nhiều khi ta đang Đau khổ, mà cứ nghĩ rằng mình đang Hạnh phúc. Đó là một điều thật đáng tiếc, và cũng thật đáng thương.

Đôi khi, chúng ta cũng không chắc là mình có hạnh phúc hay

không? Nên chúng ta phải cần đến người khác chứng thực giùm ta rằng ta đang hạnh phúc. Dù rằng đó là hạnh phúc của chính ta. Đây lại là một điều đáng tiếc khác. Facebook ra đời và có vẻ là một công cụ thật hữu ích cho việc này, vì vậy nên mới hình thành phong cách sống ảo. Đôi khi Facebook lại trở thành một Làng cùi khổng lồ.

(Facebook cá nhân – 11/2015)

Câu chuyện trên được lấy từ một bộ kinh của đạo Phật, có thêm phần bình ở cuối do tôi bổ sung. Còn bài viết bên dưới được viết nhân ngày 30.4, vẫn tiếp tục lấy cảm hứng từ "hôn nhân" và "tình yêu".

“Chiến tranh”, “hòa bình” và “giải phóng”

Con người ghét chiến tranh. Vì thế họ phản ứng với chiến tranh. Họ phát động một cuộc chiến để chấm dứt chiến tranh. Vì đó có vẻ là cách hợp lý nhất, để đặt một dấu chấm hết cho mọi chuyện. Và bằng cách đó, họ mang thêm nhiều chiến tranh hơn nữa vào thế giới này, trong suốt hàng nghìn năm qua.

Tôi không ủng hộ bất cứ cuộc biểu tình hay phong trào “Chống Chiến tranh” nào. Tôi chỉ tham gia vào những phong trào “Ủng hộ Hòa bình” mà thôi.

Tôi cũng không ủng hộ bất kỳ phong trào nữ quyền nào theo kiểu “Đả đảo đàn ông”, tôi chỉ tham gia những phong trào bình đẳng giới “Ủng hộ Phụ nữ”. Hẳn nhiên, tôi càng không tham gia những cuộc thảo luận “xem thường phụ nữ” của đàn ông.

Về cá nhân, tôi cho rằng, đến khi nào một trong hai phái vẫn còn cái nhìn hằn học về phái còn lại, và muốn “lôi cả thế giới về phe mình, đồng thời chứng minh giới-tính-đối-lập là một đám tồi tệ”, do những tổn thương và vết sẹo trong quá khứ, thì họ vẫn không có được hạnh phúc từ bên trong. Và nếu không hạnh phúc thì mọi thứ còn có ý nghĩa gì? Chúng ta thường muốn chứng minh người khác sai, vì người khác sai thì mình sẽ đúng. Và, nhiều người thà Đúng còn hơn là Hạnh phúc. Chưa kể, khi phản ứng như vậy, chúng ta sẽ mang “nhân” của mối quan hệ cũ vào những mối quan hệ mà mình sẽ “hấp dẫn” đến trong tương lai. Điều đó thật đáng tiếc.

Để vượt qua tổn thương, để hàn gắn hòa bình, để xây dựng mối quan hệ tốt đẹp trong tương lai, thì cách mà chúng ta phản ứng với mọi chuyện thật quan trọng. Để ta không vô tình tạo ra thêm một “cái hộp” mô thức và hành xử khác, để rồi theo phản xạ “nhốt mình vào trong hộp” khi gặp tình huống tương tự.

Không nên lấy tiêu chuẩn của bản thân để áp đặt lên người khác. Lập gia, hay lập nghiệp, chúng ta đều luôn có những lựa chọn. Và nếu lựa chọn của mình không thể giải quyết được (trước đó hãy cố hết sức cái đã), thì hãy xử lý nó. Đó là điều rất đỗi bình thường, cũng giống như ta chọn ngành này nhưng khi ra trường lại làm ngành khác. Hãy xem chuyện chia tay là một chuyện nhẹ nhàng như bị đau ốm, nằm bệnh viện, trong số rất nhiều chuyện xảy ra trong cuộc sống. Đó là một lời khuyên khá hay mà tôi từng nhận được. Phụ nữ, sinh ra không phải chỉ để lấy chồng. Nếu gia đình có chưa trọn vẹn, đừng dằn vặt mình vì điều đó. Những quan niệm theo kiểu "gia đình không trọn vẹn thì không thành công và hạnh phúc" là quan điểm mà theo tôi là có phần áp đặt, dồn ép, và có phần làm con người đau khổ khi gán những tiêu chuẩn đạo đức của xã hội vào. (Đạo đức xã hội = Đau khổ của con người, có lẽ tôi sẽ bày tỏ quan điểm này ở một bài viết khác).

Bởi lẽ, cuộc sống là không hoàn hảo. Và con người là không hoàn mỹ. Đừng vì điểm yếu của một người mà chối bỏ điểm mạnh của họ. Đừng vì sai lầm của một hành vi mà chối bỏ đi sự cống hiến của một cá nhân. Gia đình là nơi bình yên, song tự mỗi người nên trở thành hạnh phúc từ bên trong, đừng đợi người khác đến thì mới "Unlock" hạnh phúc được cho mình. "Tu thân, Tề gia, Trị quốc, Bình thiên hạ", nghe rất lý tưởng, nếu được như thế thì hoàn mỹ quá. Sự thực là, trong cuộc đời, có người có duyên với việc này và không có duyên với việc khác, đó cũng là chuyện bình thường như cân đường hộp sữa. Hơn nữa, đó lại là lời Khổng Tử. Lời của Khổng Tử, cái nào áp dụng có ích thì áp dụng. Áp dụng toàn bộ lời của Khổng Tử không chọn lọc là một trong số những nguyên do khiến cho phương Đông thua xa phương Tây về Đổi mới Sáng tạo. Hệ lụy của nó vẫn kéo dài đến tận ngày hôm nay

Tôi biết ơn cuộc đời vì vẫn còn có thể học hỏi và cho đi. Hôm nay, với tôi không phải là ngày Giải phóng. Tôi chỉ viết cho sự "giải phóng" bên trong mỗi chúng ta. Chúng ta là con người của tự do, tự do trong tâm thức. Cầu mong chúng ta sẽ ngày càng tự do hơn!

(Facebook cá nhân – 30/04/2017)

Suy cho cùng, một điều rất quan trọng trong cuộc sống là được làm chính mình. Phải không bạn? Trải qua những cuộc tình, hạnh phúc nhiều, đau khổ có, song cứ mỗi lần đau khổ, thay vì rơi xuống một cái hố sâu và ở luôn trong đó, tôi lại nhận ra: Đó là một cơ hội để mình phát triển trí tuệ. Quả là như vậy.

"Sống là chính mình, bạn trở thành người tự do, trở thành người

hạnh phúc. Điều đó là vô giá, không tiền bạc nào có thể mua được. Tuấn cảm nhận được điều ấy và chắc chắn bạn sẽ hiểu nếu bạn đủ can đảm để sống là chính mình"

Đó là một đoạn viết về tôi trong cuốn sách Thành công theo cách khác[8] được phát hành vào tháng 6/2017.

[8] Cuốn sách của các đồng tác giả Nguyễn Hữu Phùng Nguyên, Nguyễn Ngọc Long, Nguyễn Thị Quỳnh Giang, Đinh Đức Hoàng, gồm 27 câu chuyện khởi nghiệp vì cộng đồng từ Việt Nam và thế giới. (BTV)

Nhớ lại mùa hè năm ấy.

Rồi chiều thu tháng mười.

Tuổi trẻ của chúng ta

Thật tràn đầy nhiệt huyết.

Bên kia nỗi đau là nụ cười.

Trong tim là cầu vồng.

Chúng ta hãy hạnh phúc nhé.

"Nếu không thể sống thành thật thì mọi thứ đều là vô nghĩa." – TMT

15

Việc thiện tốt nhất mà một người có thể làm là làm chủ được tâm của chính mình

Trái tim sẽ luôn tìm cách để "lấp đầy" chính nó. Vũ trụ sẽ luôn tìm cách để đưa những điều mới mẻ đến với cuộc sống của bạn. Bạn có sẵn sàng đón nhận chúng? Bạn sẽ đón nhận chúng với tâm thế nào?

Khi bạn yêu một người, con tim của bạn "full" rồi, bạn chỉ biết người ấy, cả thế giới của bạn xoay quanh họ. Nên mới có câu "Cả thế giới thu bé lại vừa bằng một cô gái". Đến khi chia tay, con tim bạn bị mất mát (loss), bạn chưa hề quen với cảm giác này, bạn hoàn toàn xa lạ với chuyện "một mình", và chưa khám phá ra "hạnh phúc tự thân", nên bạn thấy mình đau khổ.

Khi thình lình mất mát như vậy, trái tim bạn mới có chỗ trống, đó là sự trống rỗng (emptiness). Nhưng nếu cái cũ không đi thì cái mới làm sao đến? Khi con tim bạn có không gian trống (empty space), vũ trụ bắt đầu gửi đến bạn những "cái mới", hoặc bạn tìm về những "điều cũ" để "lấp đầy" khoảng trống ấy. Đơn cử, khi yêu thì cả ngày đi chơi với người yêu (cho đến ngày bạn… chán). Lúc còn yêu nhiều, con tim "đầy" quá rồi, đâu thể "dung nạp" thêm cái gì khác, nên bạn cho đứa bạn thân "ra rìa" luôn. Đến khi thất tình, lại nghĩ đến đám bạn, tụ tập cùng tụi nó, hết… theo bồ bỏ cuộc chơi. Vũ trụ sẽ luôn tìm cách để bạn "lấp đầy" những "khoảng trống" của mình.

Sau khi chia tay lần thứ hai, con tim tôi đã có "khoảng trống", có những điều mới mẻ đã đến với cuộc đời mình.

Một trong những điều đã xảy ra là Vũ trụ đã gửi đến cho tôi một lúc… bốn thiên thần. Và một trong số bốn thiên thần đó sau này là mẹ Sóc. Tôi gọi họ là "thiên thần" vì trân trọng việc tri ngộ họ, chứ chúng tôi rất trong sáng, quen nhau như những người bạn, chỉ có tôi và mẹ Sóc sau này thì có "trong tối" một chút (vậy mới có được Sóc chứ).

Đây là một bức thư tôi viết ra, gửi bốn thiên thần. Đã có n lần tôi định đăng bài viết này trên Facebook, hay Blog cá nhân của tôi. Nhưng tôi chưa bao giờ làm như vậy. Đến giờ, sau 3 năm, bài viết này xuất hiện trong cuốn sách của tôi.

ANGELS…

GỬI CÁC THIÊN THẦN

(Những dòng này dẫu có chỗ nào cà rỡn như phong cách vốn có của tác giả thì nó vẫn được viết ra với tất cả sự trân trọng và chân thành).

Khoảng thời gian đó… Lúc đầu, anh cứ nghĩ rằng có một phần nào đó rất lớn bên trong mình đã mất đi, để lại một khoảng trống thật to. Nhưng sau đó, anh nhận ra rằng, thật ra có những phần tốt đẹp vốn thuộc về con người mình, đã quay trở về với mình. Đó là một điều thật sự may mắn.

Rồi anh gặp các em, những người mà anh gọi là thiên thần. Chúng ta đã cùng nhau trải qua nhiều điều, bằng một sự trong sáng đến nỗi anh cũng không thể ngờ là mình có thể… trong sáng đến như vậy. Anh đã không còn có một phút giây nào để buồn…

Nhưng anh muốn cảm ơn các em, vì khi các em xuất hiện, điều đó đã làm cho con tim của anh được giữ ấm. Anh đã hứa rằng sẽ đối xử thật tốt với cô gái đến sau. Anh không ngờ rằng sau đó các cô gái đến sau lại… xuất hiện cùng một lúc như vậy. Nào là bé Mèo, bé Heo ôi thôi đủ cả (chỉ có điều các em không cho anh biết trong tương lai các em có trở thành bé Đại Bàng, bé Sư Tử, bé Khủng Long… hay không?). Nhưng các em đã trở thành những cô gái sâu sắc mà anh rất trân trọng.

Dẫu sao, ông trời đã gửi các thiên thần xuống thì luôn có một sứ mệnh nào đó? Nhờ có cái ơn tri ngộ với không chỉ một, mà là nhiều người, nên anh đã cảm thấy băn khoăn, anh cảm thấy cần phải tìm ra một lý do nào đó giải thích cho việc này, mà thời gian sẽ cho anh lý do, không cần phải cố gắng, nên anh đã để mọi thứ diễn ra thật tự nhiên, thật từ từ. Nhờ vậy, anh đã không tiếp tục

rơi vào một thứ tình cảm Vô Minh. Anh biết rằng với anh, tình cảm phát sinh vào lúc đó sẽ không thật, nó chỉ là một sự chấp ngã, một sự bám víu. Bám víu vào một người khác, bám víu vào một cảm giác tham ái khác, chỉ để giữ lại cái cảm giác "nghiện ngập" của mình, giống như một người cần bám víu vào một mối quan hệ chỉ để thỏa mãn cái cảm giác nghiện sự sung sướng, nghiện sự thoải mái, nghiện những chuyến đi chơi, nghiện tận hưởng những giá trị tham ái.

Tình cảm phát sinh khi đó có lẽ là thứ tình cảm mà bản chất của tình cảm đó chỉ là khổ đau. Hạnh phúc là lớp vỏ bên ngoài, còn cái nhân bên trong rồi sẽ lộ diện, chỉ có là đau khổ mà thôi.

Những ngày qua, anh đã có những trải nghiệm thật sâu sắc, không giống như khoảng thời gian trước, chỉ có những món ăn ngon, những nơi ở sang trọng, những thứ có vẻ ngoài lấp lánh đó không phù hợp với anh.

Anh sẽ nhớ cái lần mà mình nhận được hàng đống những con người – thú bằng nhựa, rồi phải xếp tụi nó thành một hàng dọc, mở ra bức thư màu xanh, tắt hết đèn rồi soi ánh sáng vào để đọc bức thư đó, vừa đọc vừa nhìn tụi người – thú một cách đắm đuối (theo quy trình trên bức thư yêu cầu anh phải làm), anh cứ tưởng bức thư màu xanh đó là thư tình, ai dè trong đó là cả một câu chuyện do thiên thần sáng tác về vương quốc Macedonia với các nhân vật Coeus, Gaia, chú hổ cụt đuôi Spirit… chính là những con người – thú bằng nhựa đang xếp ngay hàng thẳng lối kia. Rồi anh đắm mình vào chuyến phiêu lưu trong bức thư màu xanh và nhận thấy người quen trong câu chuyện đó. Thanks for the incredible Adventure you always bring to me!

Anh sẽ nhớ cảm giác khi đắp chiếc mền hand-made được một thiên thần mô tả là "Khi đắp nó anh sẽ có cảm giác như đang ở trên một ngọn cây cao nhất của khu rừng, nằm ngủ dưới bầu trời đầy sao và trăng kỳ diệu, với gió nhẹ và ánh sáng dịu dàng. Một không gian thật tuyệt vời cho một giấc ngủ mà anh sẽ thích". Thanks for the Warm feeling that you give me though you're far away!

Rồi anh cũng nhớ khi một thiên thần mà anh rất quý thức khuya để chỉnh giùm anh vài tấm hình Halloween mặc dù 5 giờ sáng mai là phải đi với đoàn rồi, dù sau đó nó không được sử dụng :)) nhưng mà sau đó có thêm hàng tá kỷ niệm khác với thiên thần này ha, thiên thần này hơi bị cực khổ rồi (thiên thần này hay tìm cách để "bẫy" anh lắm nè, mà có ngờ đâu anh mới là cao thủ gài

hàng :). Thanks for the Understanding that you gave me, by your heart!

Mỗi khi anh có nhiều nghĩ suy trong lòng, kỳ lạ là khi nghĩ đến thiên thần thì anh lại bật cười :)

Anh viết cái này, anh thật sự không có ý gì hết, anh chỉ cảm thấy muốn chia sẻ. Chỉ vậy thôi. Anh có cảm giác những điều đang xảy ra với mình như trong một cuốn phim hay nhất mà anh cũng chưa hề được coi. Anh biết là từ những trải nghiệm này, nó sẽ giúp anh sáng tạo ra một cái gì đó, một cái gì đó mà anh cũng chưa thể biết được vào lúc này. Nhưng chắc chắn nó sẽ có. Vì anh luôn thích tạo ra một cái gì đó.

Có lúc anh nghĩ rằng từ sớm mình đã có quyết định rồi. Rồi nhiều khi anh lại thấy rằng mình chẳng hiểu gì về con tim của mình cả.

Rồi một ngày nào đó, anh sẽ lại phải đối mặt với câu hỏi rất khó khăn. Cứ như một câu hỏi mà anh đã từng hỏi mình năm 2011, khi ngồi đối diện với mặt hồ Đồng Mô.

Anh biết, đến một lúc nào đó, khi đã "thực hiện" xong "sứ mệnh", một số thiên thần rồi sẽ ra đi, dù sao, hãy ở lại thật lâu hết mức có thể, nhé.

Ít nhất, cũng hãy để cho anh có đủ thời gian làm được thật nhiều điều cho em. Để anh không cảm thấy hối tiếc thêm một lần nào nữa.

Cảm ơn thứ tình cảm rất trong sáng giữa chúng ta!

(11/2014)

Không lâu sau đó, thật sự là như vậy. Tôi đã sáng tạo ra một cái gì đó. Và đó là câu chuyện mà tôi sẽ kể sau.

Từ đau khổ, trí tuệ nảy mầm, và tôi hiểu thêm về Định Mệnh.

Tôi không muốn đi tiếp trên con đường vô minh, như một trò chơi của số phận, không còn lựa chọn nào khác phải bám víu vào một cái gì đó, để rồi lại không nhận ra là con đường đó sẽ gây ra sự dằn vặt và gây tổn thương đến cho những điều mà tôi từng thuộc về. Tôi không muốn trở thành người mà tôi đã từ yêu đến ghét, từ ghét chuyển sang không còn quan tâm nữa.

Một chuyến phiêu lưu mới đã mở ra, một trải nghiệm độc nhất vô

nhị.

Mỗi thiên thần lại góp phần hoàn thiện tôi theo một cách khác nhau.

Tôi tìm kiếm bài học ở họ còn họ tìm kiếm tình cảm của tôi. Cuối cùng, không ai đạt được mục đích.

Những người phụ nữ xuất hiện theo sự biến chuyển hết sức tự nhiên của tôi, người cuối cùng/ phù hợp nhất sẽ xuất hiện vào thời điểm đúng đắn nhất. Khi ấy tôi tin là như vậy.

Điều quan trọng hơn, nếu bạn còn nhớ, vẫn là tìm về "hạnh phúc tự thân". Làm sao chỉ có "một" mà vẫn hạnh phúc. Có một phương pháp nào cho chuyện này hay không? Nếu bạn thật sự quan tâm, bạn hãy đọc tiếp, biết đâu nó sẽ giúp ích cho bạn. Tôi sẽ tiết lộ về phương pháp đó.

Hành trình đã dẫn tôi đến với một... khóa thiền. Khóa thiền đã thay đổi đời tôi.

Trước tiên tôi muốn chia sẻ với bạn rằng, đây là một phương pháp có tính chất khoa học, nếu bạn đọc chương "We are one – Chúng ta là một" thì sẽ càng hiểu vì sao khoa học và tôn giáo rất gần với nhau. Đây là một nghệ thuật sống. Và với tôi, thiền là một phương pháp không có tính tông phái. Tức là không chỉ người của đạo Phật, mà bất kỳ tín đồ của tôn giáo nào cũng có thể tập thiền. Tôi cũng có quan điểm tương tự với ăn chay. Ăn chay là một hành động với tôi là không có tính tông phái. Nếu thấy khỏe, thấy tích cực, thấy tốt, thì cứ ăn chay. Đó giống như một "phong cách sống xanh", một dạng "ẩm thực xanh" (green food) đối với tôi.

Tôi tiếp xúc với phương pháp, hay nói đúng hơn là nghệ thuật sống này, vào cuối năm 2014. Sau đó, rất đều đặn, mỗi năm tôi vẫn thường dành ra 10 ngày "Off" hoàn toàn khỏi thế giới, không điện thoại, không internet, không Facebook, không nói chuyện, không có bất cứ sự giao tiếp nào kể cả bằng ánh mắt hay ngôn ngữ cơ thể. Trong 10 ngày đó chỉ tập trung vào chính mình, khám phá thế giới bên trong mình, tìm hiểu về "tự thân" mình. 10 ngày đó chỉ có ngồi thiền, thiền từ 4 giờ sáng đến 9 giờ tối mỗi ngày. Nếu như người phu khuân vác làm lao động chân tay thấm mệt, dân văn phòng làm lao động trí óc căng thẳng thì người ngồi thiền cũng đang lao động... với tâm của mình, và tôi cho rằng đây là việc mệt nhất, khó nhất, nhưng cũng đáng làm nhất, mà hay bị lãng quên nhất.

Lần đầu tôi thiền ở Việt Nam. Ba năm nay, cứ mỗi năm tôi làm một khóa. Nó cũng giống như bạn cần phải dọn nhà đón Tết, thì mỗi năm tôi cũng dành ra 10 ngày để dọn dẹp "rác rưởi" ở trong tâm của mình. Tôi cũng có duyên đi đến Myanmar và ngồi thiền ở một trong những nơi "nguồn cội" của phương pháp thiền này.

THIỀN... THOÁT KHỔ

Trước khi bắt chuyến bay từ Yangon về Sài Gòn, chúng tôi vẫn có đủ duyên để kịp ghé thăm "nơi khởi nguồn" của phương pháp đã thanh lọc tâm cho mình.

Cách đây khoảng 23 thế kỷ, tại Ấn Độ có một vị vua rất độc ác và tàn bạo tên là Asoka, sau khi đánh chiếm một vùng lãnh thổ rộng lớn, ông ấy tìm thấy phương pháp tu tập thiền của Đức Phật Gautama và áp dụng. Rất đáng ngạc nhiên, sau đó dần dần ông ấy trở thành một vị vua đầy lòng trắc ẩn và nhân từ. Biết rằng giáo lý và phương pháp thiền của Đức Phật sẽ bị suy vong ở Ấn Độ – nơi mà nó được sinh ra, Asoka đã lưu truyền phương pháp này ra khắp châu Á – đó là sự truyền bá của đạo Phật ra các quốc gia khác. Tuy nhiên, quốc gia lưu giữ được nó một cách thuần khiết nhất là Miến Điện (Myanmar). Các vị thiền sư của Miến Điện đã lưu giữ nó thuần khiết hết mức có thể, và truyền lại cho những đệ tử sau này của mình. Một trong những vị đại thiền sư đó là Ubakhin – ông là Bộ trưởng một lĩnh vực quan trọng của Myanmar, Ubakhin làm nhiệm vụ của mình tốt và chánh trực đến nỗi, sau đó Myanmar phải mời ông cùng lúc làm Bộ trưởng của năm lĩnh vực, vì không có đủ người. Điều đáng ngạc nhiên là ông vẫn làm rất tốt cả năm vai trò, mà chỉ nhất quyết nhận lương của một vai trò. Ubakhin có một đệ tử là thiền sư Goenka, đây là người mà sau này đã mang phương pháp thiền này về lại Ấn độ, và từ Ấn độ ra khắp thế giới như ngày hôm nay.

Điều này cũng tương ứng với một lời tiên tri cổ xưa là phương pháp này sẽ bị "thất truyền" ở nơi nó được sinh ra, sau đó được lưu giữ ở một "vương quốc vàng", rồi từ vương quốc này quay trở lại Ấn Độ, và từ Ấn Độ lại đi ra khắp thế giới.

Ngày nay có rất nhiều phương pháp thiền, kể cả những kiểu thiền rất "giải trí". Có người còn dạy thiền để kiếm tiền. Con người đem những kỹ nghệ của mình ra buôn bán như một món hàng hóa, và họ làm vấy bẩn những phương pháp tinh khiết như vậy. Vì vậy, chúng tôi chọn lựa tìm về với sự nguyên thủy, từ cái giản đơn nhất, từ cái gốc rễ nhất.

Chúng tôi đã ghé thăm trung tâm Dhamma Joti – là trung tâm thiền đầu tiên do đích thân ông Goenka lập tại Myanmar. Rồi sau đó vẫn đủ duyên ghé thăm IMC (International Meditation Center) – trung tâm thiền nơi ông Goenka là đệ tử đã lĩnh hội một cách toàn vẹn phương pháp thiền từ ông Ubakhin. Tuy không phải là đất nước Ấn Độ, nhưng đây gần như là nơi "khởi nguồn của mọi việc". Cá nhân tôi cảm thấy mình rất may mắn khi đến được đây, sau một năm tiếp xúc và thực hành tại Việt Nam. Do báo trước, khi đến tôi được quản lý tiếp đón, cho ngồi thiền ngắn giờ (do khóa thiền đang diễn ra nên không thể ngồi tại Hall) ở Shine Room, được ngồi thiền ở nơi có những người đã chứng nghiệm sự giác ngộ từng ngồi, cá nhân tôi cảm thấy có năng lượng của "một người khổng lồ" đặt tay lên đầu mình (nhưng không nên tìm kiếm những trải nghiệm đặc biệt như vậy khi thiền làm gì, cứ bình tâm :). Và sau đó tôi còn được ăn một bữa chay Myanmar với món mì của người Shan (Shan Noodle).

Phương pháp thiền này có tên là Vipassana. Vipassana có nghĩa là "Nhìn sự vật như nó vốn là". Con người tôi không thường hay quảng cáo cho một điều gì. Tôi cũng không muốn nói nhiều về nó. Vì đã không đủ duyên thì có giới thiệu cũng vô ích. Nhưng hôm nay vì lòng trắc ẩn, tôi để thông tin này lại đây và hy vọng rằng trong nay mai nếu có ai muốn chuyển hóa đau khổ, hay học nghệ thuật sống hạnh phúc, thì họ sẽ tự tìm kiếm tiếp dựa vào cái tên này, và từ đó họ sẽ tiếp cận được với phương pháp thiền này.

(Facebook cá nhân – 11/2015)

Kinh sách cũng ghi rõ, Đức Phật Gautama tu thiền. Ngài ngồi thiền dưới gốc cây Bồ Đề trong 49 ngày và giác ngộ, hiểu rõ mọi sự của thế gian, thấu triệt quy luật của vũ trụ. Đây là phương pháp thiền của ngài. Một phương pháp gốc, đi vào "Phật giáo nguyên thủy", chứ không phải những nhánh phái quá rối rắm, quá phức tạp, thậm chí còn có phần vô minh như ngày nay.

Với tôi, Đức Phật là một nhà khoa học. Trong chương "We are one – Chúng ta là một", có câu chuyện kể rằng Ngài là đại diện ưu việt của một nền khoa học. Ngài sử dụng phương pháp thiền này như một phương pháp khoa học để giác ngộ. Và sau đó ngài đi trên con đường chia sẻ, hướng dẫn phương pháp thoát khổ này cho con người. Ai làm theo, thực hành, tự mình trải nghiệm và thấy đúng, thì sẽ đi trên con đường thoát khổ, con đường giác ngộ. Còn ai vẫn u mê, lầm đường, không thực hành theo, mà cũng không có ý thức tu tập bản thân để tìm ra cách khác giác ngộ, thì vẫn đi tiếp trên con đường luân hồi, con đường đau khổ.

Phương pháp thiền này giúp tôi làm chủ tâm của mình tốt hơn. Khi làm chủ được tâm, có vô số "việc thiện" bạn có thể tạo ra.

Không có cái nghèo, chỉ có những người lười nhác. Khi làm chủ được tâm, đó là một nền tảng quan trọng để bạn vươn lên và đạt được thành công. Khi bạn giúp được chính mình, bạn sẽ giúp được những người khác.

Bạn có thể tôn trọng người khác mà không cần hạ mình xuống. Khi làm chủ được tâm, bạn có thể mang lại cảm giác ấm áp cho những người xung quanh.

Thay vì sống trong quá khứ, hay mãi lo lắng về tương lai. Chỉ cần chúng ta làm thật tốt những việc trong hiện tại là đủ. Khi làm chủ được tâm, bạn sẽ sống từng giây phút của mình trong hiện tại.

Để hạnh phúc được trong tình yêu, ta cần một thứ còn trên cả tình yêu. Khi làm chủ được tâm, bạn sẽ khám phá ra được điều ấy. Và tình yêu sẽ luôn hiện diện bên trong bạn, dù cho bạn có hay không có người yêu.

Thiền giúp tôi hiểu đúng về những khái niệm mà trước đây đã từng nghe qua nhưng vẫn có vẻ rất lý thuyết như "vô thường", "quan sát cơn giận của mình", hay "hiện tại chính là hạnh phúc".

Lấy ví dụ "vô thường", rất đơn giản, khi thiền cảm giác, ta quan sát cơ thể mình có những chỗ tự nhiên ngứa lên, bình thường ta sẽ phản ứng lại với nó, thế bây giờ ta thử không phản ứng lại, mà chỉ quan sát nó, với tâm bình thản, ta phát hiện ra chỗ ngứa sẽ biến mất. Không có chỗ ngứa nào tồn tại mãi mãi. Không có gì là mãi mãi, đó là vô thường. Chỗ ngứa xuất hiện và rồi biến mất. Tự sinh rồi tự diệt, đó là vô thường. Chỗ ngứa là do tế bào ở đó đang có sự biến đổi, chỗ này ngứa, rồi chỗ khác ngứa, sự thay đổi luôn diễn ra, cho dù ta không làm gì cả. Vạn vật luôn thay đổi. Đó là vô thường.

Bạn thấy đó, đó là một ví dụ... quá nhỏ, nhưng nó giúp bạn hiểu về "vô thường", thậm chí về "vô thường" vẫn diễn ra ngay trên chính cơ thể bạn trong từng giây, từng phút. Vô thường không phải là điều khiến ta thất chí, vì nghĩ rằng vạn vật vô thường nên cần gì phải gầy dựng? Mà hiểu đúng về vô thường giúp ta nhận ra rằng, càng vô thường ta càng trân trọng những phút giây của hiện tại, và càng phải sống hết mình với những phút giây ấy.

Càng vô thường ta càng trân trọng những phút giây của hiện tại, và càng phải sống hết mình với những phút giây ấy.

Bạn thấy đó, Vipassana là một phương pháp giúp bạn thực hành luôn cả những khái niệm nghe có vẻ rất khó hiểu, chung chung và trừu tượng. Những trải nghiệm còn lại, tôi dành cho bạn. Hãy tập trung vào thực hành hơn là tranh luận.

Đừng tranh luận với những người không có thực hành. Người có thực hành thì lại thường không tranh luận.

Cũng chính ở trong khóa thiền 10 ngày này, vào những thời gian nghỉ ngơi sau khi thiền, tiềm thức của tôi đã sáng tạo ra chương trình đào tạo cho YUP sau này, chương trình được đánh giá rất cao từ cộng đồng. Với tôi, nó cũng là một tác phẩm nghệ thuật. Học viên của tôi, anh Huy, một thầy giáo dạy cấp III ở Hà Nội, khi kết thúc khóa học đã nói với tôi rằng: Chương trình đào tạo của YUP do tôi tạo ra là một sự kết hợp hoàn mỹ giữa 4 phương diện: Tâm linh, Kinh doanh, Khoa học và Nghệ thuật.

Phải nói nỗi cô đơn chính là bản chất của người nghệ sĩ, bởi vì bao giờ nghệ thuật cũng đòi hỏi đưa ra một sản phẩm mới, chưa từng xuất hiện. Phải là một sản phẩm duy nhất, với mọi người và với cả chính mình. Điều đó có thử thách. Nếu một sản phẩm mình đưa ra lạ hoắc mà mọi người không hiểu gì cả, đó là một sự đối thoại trong cô đơn tuyệt đối. Nhà thơ, nhà văn, doanh nhân xem sản phẩm của mình như một tác phẩm nghệ thuật… họ như những cái mỏ có nhiều tầng vỉa, trong giao tiếp xã hội đó là tầng mặt, và muốn tìm đến những vỉa quặng đầu tiên thì phải bóc từng lớp vỏ mặt ấy đi, và càng bóc sâu hơn thì càng quý giá. Người nghệ sĩ cần phải sống một lúc bằng tầng mặt và bằng tầng vỉa sâu phía dưới. Có một thực tế là không phải lúc nào những người thân của mình cũng hiểu mình, nhưng nhiều khi mình lại thích… sự không hiểu đó, đấy là thân phận của người nghệ sĩ. Có tất cả mọi người nhưng lại không có ai cả. Có cuộc thám hiểm nào mà lại đông người? Hành trình đi đến nghệ thuật rõ ràng là những cuộc thám hiểm vô tận vào thế giới tâm hồn của con người và đã là thám hiểm thì phải ít người, những người tài năng nhất phải đi đầu. Đôi khi họ chỉ có những người theo sau chứ không phải những người cạnh bên. Và trải nghiệm đó là cần thiết. Lúc "cô đơn", tôi hòa mình vào sáng tạo.

Thiền giúp tôi "cô đơn" một cách thật có ích. Khi ngẫm về cuộc đời, tôi lại nhớ đến bài thơ "Do it Anyway" của mẹ Teresa.

DO IT ANYWAY

1. Người đời thường vô lý, không "biết điều" và vị kỷ. Nhưng dù sao đi nữa, hãy yêu thương họ.

People are illogical, unreasonable and self-centered. Love them anyway.

2. Nếu bạn làm điều tốt, có thể mọi người sẽ cho là bạn làm vì tư lợi. Dù sao đi nữa, hãy làm điều tốt.

If you do good, people will accuse you of self ulterior motives. Do good anyway.

3. Nếu thành công, bạn sẽ gặp những người bạn giả dối và những kẻ thù thật sự. Nhưng dù sao đi nữa, hãy thành công.

If you are successful, you will win false friends and true enemies. Succeed anyway.

4. Việc tốt bạn làm hôm nay sẽ bị lãng quên. Nhưng dù sao đi nữa hãy làm điều tốt.

The good you do today will be forgotten tomorrow. Do good anyway.

5. Thẳng thắn, trung thực thường làm bạn tổn thương. Nhưng dù sao đi nữa, hãy sống thẳng thắn.

Honesty and frankness make you vulnerable. Be honest and frank anyway.

6. Người có ý tưởng lớn lao bị đánh gục bởi những kẻ suy tính thấp hèn. Nhưng dù sao đi nữa, hãy luôn nghĩ lớn.

The biggest men and women with the biggest ideas can be shot down by the smallest men and women with the smallest minds. Think big anyway.

7. Người ta thường tỏ ra cảm thông với những người yếu thế nhưng lại đi theo kẻ mạnh. Nhưng dù sao đi nữa hãy tranh đấu cho những người yếu thế.

People favor underdogs but follow only top dogs. Fight for a few underdogs anyway.

8. Những thành quả mà bạn đã phải mất nhiều năm để tạo dựng

có thể bị phá hủy chỉ trong phút chốc. Nhưng dù gì đi nữa, hãy cứ tiếp tục dựng xây.

What you spend years building may be destroyed overnight. Build anyway.

9. Bạn có thể sẽ bị phản bội khi giúp đỡ người khác. Nhưng dù sao đi nữa, hãy giúp đỡ mọi người.

People really need help but may attack you if you do help them. Help people anyway.

10. Bạn trao tặng cuộc sống tất cả những gì tốt đẹp nhất và nhận lại một cái tát phũ phàng. Nhưng dù sao đi nữa, hãy sống hết mình cho cuộc sống.

Give the world the best you have and you'll get kicked in the teeth. Give the world best you have anyway.

(Mẹ Teresa)

Chúc bạn sẽ luôn "làm chủ được tâm của chính mình" và có thể "Do it Anyway". Con người vĩ đại là vì họ chọn lựa sống một cách vĩ đại. Sự vĩ đại có thể đến từ những chi tiết nhỏ nhất trong cuộc sống thường ngày!

"Sự thật cũng như hạt mầm vậy, phải gieo đúng nơi thì mới nảy mầm lên được." – TMT

16

Hãy kết nối với cái chết của bạn

Những chiếc máy bay đã rơi. Và những giọt nước mắt cũng rơi.

Cho dù tỷ lệ thiệt mạng khi bay là thấp nhất nếu so sánh với các phương tiện khác như ô tô, xe buýt, tàu lửa, xe máy, và kể cả… đi bộ. Con người vẫn bị ám ảnh và có một nỗi kinh hoàng trước những tai nạn hàng không.

Nỗi sợ xuất phát từ nhận thức rằng: Mình có khả năng kiểm soát được tình huống hay không? Chúng ta có một "cảm giác" chắc chắn hơn về khả năng kiểm soát khi sử dụng các phương tiện đường bộ, ví dụ: Nếu có sự cố gì khi ngồi trong xe thì có thể… nhảy ra ngoài đường chẳng hạn (cho dù đây cũng là một việc không hề an toàn). Còn khi lơ lửng ở độ cao 11.000 mét trên không trung và phải giao phó tính mạng cho những người xa lạ, chúng ta cảm thấy khả năng kiểm soát lúc này là một con số 0 to tướng. Đó là nguồn gốc của nỗi sợ: Không thể kiểm soát được tình hình.

Ngoài ra, các tai nạn trên đường bộ đôi khi diễn ra rất đột ngột, người gặp nạn nhiều khi cũng không kịp nhận ra chuyện gì đã xảy ra với mình. Đối với một vụ rơi máy bay thì khác, con người phải đối diện với nỗi sợ của mình trong khoảng thời gian khi máy bay rơi, nên nỗi sợ này càng kinh khủng hơn, vì họ phải đối diện với một sự thật về chính mình, một sự thật muộn màng!

Tôi đã bay đến Thổ Nhĩ Kỳ và có mặt ở quảng trường nơi chỉ một tuần sau vụ nổ bom kinh hoàng. Đã bay đến Israel và đi qua nơi mà chỉ mới tuần trước ở đó diễn ra vụ khủng bố bằng súng khiến nhiều người chết. Đã bay từ Dubai đến Nga chỉ ít lâu trước khi vụ rơi máy bay thảm khốc cùng tuyến bay. Tôi cũng đã có một vài trải

nghiệm không mong muốn với những chuyến bay.

Đó là một buổi sáng phải lên máy bay. Vì sắp trễ giờ nên tôi vội vàng mang hành lý lên xe ra phi trường. Vì vậy, tôi chỉ kịp chào vội mẹ mình và nghe tiếng mẹ chào tôi ở phía sau, có lẽ mẹ chỉ nhìn thấy được bóng dáng của tôi từ phía sau. Khi ở trong xe, tự nhiên tôi cảm thấy bất an, lo lắng, cảm thấy chưa trọn vẹn, và đau nhói! Tôi tự nhủ rằng lần sau mình sẽ chuẩn bị mọi thứ tốt hơn để không phải vội vàng như vậy, và lần sau để làm tốt hơn, tôi sẽ ôm ba mẹ mình trước khi lên đường.

Không hiểu sao tôi lại bị ám ảnh bởi việc này trên suốt chặng đường ra sân bay...

Chỉ ít phút sau, tôi hiểu vì sao mình có cảm giác đó.

Máy bay bị rung lắc rất mạnh. Dường như nó đang rơi. Mọi người bắt đầu nháo nhào. Nó đang mất độ cao. Đã có những tiếng thét đầy sợ hãi vang lên. Tim tôi đập mạnh hơn. Cuốn sách trên tay tôi đã rơi xuống từ lúc nào. Dường như tình hình đang dần tồi tệ hơn. Tôi nhìn thấy một người mẹ đang ôm chặt đứa con của mình vào lòng, mắt bà nhắm lại, còn đứa trẻ thì khóc ré lên. Mọi thứ đang mất dần kiểm soát. Điều kinh khủng nhất sắp sửa diễn ra! Nếu là bạn, bạn sẽ làm gì trong khoảnh khắc ấy?

Trong thời khắc đó, tôi chỉ ước rằng mình đã ôm mẹ một cái trước khi đi. Đó là tất cả những gì mà tôi kịp nghĩ đến.

Rồi tôi lại nhớ đến điều mình đã tự nhủ khi ngồi trong xe ra phi trường: Lần sau sẽ luôn ôm ba mẹ trước khi đi. Nhưng bây giờ, liệu có còn cái "lần sau" đó không?

Tôi lấy điện thoại di động của mình ra, mở danh bạ tìm đến tên người yêu mình, và nhắn cho cô ấy một tin nhắn "Anh yêu em". Ở độ cao 11.000 mét thì không thể nhắn tin, biết vậy nhưng tôi vẫn bấm vào nút gửi. Tin nhắn đó đã không thể nào được gửi đi. Tôi cảm thấy bất lực, và bật khóc!

Một sự tiếc nuối vô hạn chỉ trong vài chục giây rung lắc ngắn ngủi mà đối với tôi cứ như một thời gian dài chịu đựng sự tổn thương và đau đớn. Trong cuộc sống, có lẽ chúng ta cũng thường hay như vậy, phải đến giây phút cuối cùng thì mới biết điều gì là đáng quý. Sự thật đó lại được "ưu ái" nhận ra vào những giây phút cuối cùng khi mà tất cả mọi thứ có thể sẽ nhạt nhòa đi trong giây lát. Điều đó thật bất lực!

Chỉ cần "nắm tay những người thân yêu", "ôm chặt con trẻ vào lòng", chỉ cần "trao gửi ánh mắt yêu thương", hay đơn giản "nói một lời từ biệt". Vào một lúc nào đó thì đó là tất cả những gì chúng ta cần trong cuộc sống này.

Chuyến bay đó, thật may mắn, đã hạ cánh an toàn. Tôi thở phào nhẹ nhõm và cảm thấy mình đã vượt qua nỗi sợ, cảm giác tổn thương và đau đớn để rút ra một bài học thật quan trọng trong cuộc đời mình. Nói cách khác, chuyến bay đó đã giúp tôi "thực hành" một bài học vô cùng thấm thía: Hãy sống như thể mỗi ngày là ngày cuối cùng. Hãy sống như thể mỗi chuyến bay là một chuyến bay cuối cùng.

Hãy sống như thể mỗi ngày là ngày cuối cùng. Hãy sống như thể mỗi chuyến bay là một chuyến bay cuối cùng.

Sau này, mỗi khi ngồi trên một chuyến bay, tôi hay tự hỏi bản thân một câu: "Nếu chuyến bay này có sự cố gì và nếu nó là chuyến bay cuối cùng? Có điều gì khiến mình hối tiếc hay không?"

Câu trả lời luôn rất thật: Đó là những điều mình chưa làm!

Nhưng những gì thú vị nhất vẫn còn ở phía dưới.

Thật ngạc nhiên khi việc khiến tôi đau lòng nhất và nuối tiếc nhất lại không phải vì "đại nghiệp" của tôi còn chưa thành, giấc mơ còn dang dở. Dù tôi yêu nó vô cùng, đam mê nó vô cùng. Điều này có thể vì tôi cũng đã sống rất hết mình rồi, tôi đã sống với ước mơ mỗi ngày rồi, nên không có gì phải nuối tiếc, kể cả khi nó thành hay chưa thành, thì mình cũng đã rất tận hưởng con đường đó rồi!

Việc chưa kịp làm khiến tôi hối tiếc trong thời khắc thập tử nhất sinh lại là những việc rất bình thường và dung dị trong cuộc sống này. Với tôi thì chỉ là ra phi trường vội quá mà quên ôm ba mẹ một cái. Hay là quên nhắn tin "anh yêu em" cho người bạn gái trước khi chông chênh ở độ cao 11.000 mét!

Đó tuy là những suy nghĩ thoáng qua nhưng lại "in" rất sâu và rất đậm trong tôi. Dường như vào lúc đó, chỉ cần làm được như vậy, tôi đã cảm thấy rất mãn nguyện. Sự thật là, những điều tưởng như nhỏ nhặt đó mới thật sự quan trọng trong đời người. Bởi ở giây phút đó, người ta không còn tự lừa dối bản thân và sống với những ảo ảnh nữa.

Những điều tưởng như nhỏ nhặt đó mới thật sự quan trọng trong đời người. Bởi ở giây phút đó, người ta không còn tự lừa dối bản thân và sống với những ảo ảnh nữa.

"Luôn xem mỗi chuyến bay là chuyến bay cuối cùng" là điều tôi hay tự nhắc mình trước mỗi chuyến công tác. Mỗi chuyến bay như một cột mốc để "kết nối" với cái chết. Để cái chết nhắc nhở tôi về cách mình đang sống. Để cái chết nhắc tôi rằng ngày hôm nay điều gì là quan trọng nhất, điều gì là điều mình cần làm ngay bây giờ? Phải sống thế nào để cảm nghiệm được sự trân trọng và biết ơn cuộc đời này? Chúng ta có thể còn quá trẻ để chết, nhưng chúng ta cần phải đủ thông minh để nghĩ đến cái chết.

Vì vậy sau sự cố đó, tôi đã hình thành nên một thói quen: Luôn ôm ba mẹ trước mỗi chuyến bay. Cho đến thời điểm viết nên những dòng chữ này, tôi đã thực hiện được với 100% chuyến bay xuất phát từ Thành phố Hồ Chí Minh (nghĩa là tôi có di chuyển từ nhà ra sân bay). Nhờ vậy tôi thoải mái tận hưởng chuyến đi đến những phương trời khác. Tôi cảm thấy an lòng để tiếp tục hành trình và sứ mệnh của mình. Giờ đây bắt đầu mỗi chuyến đi, tôi luôn mỉm cười khi ra phi trường. Và nếu bạn cũng đang mỉm cười khi đọc đến dòng chữ này, hãy quan sát lại cuộc sống, thói quen của mình mỗi ngày. Hãy nhận ra những gì mình cần làm, dù nhỏ nhưng thật ý nghĩa, mà thật ra với những người thân yêu thì không có hành động nào là "lớn" hay "nhỏ" cả. Hãy luôn tự nhủ mình câu thần chú: "Nếu đây là lần cuối cùng [làm một điều gì đó] thì bạn cảm thấy thế nào?" Tự nhắc mình bằng câu hỏi đó giúp chúng ta có thêm sức mạnh để sống tỉnh thức trong hiện tại!

"Bởi điều quan trọng nhất bây giờ là sống làm sao để sau này không phải hối tiếc gì cả. Hãy kết nối với cái chết của mình. Để cái chết nhắc nhở chúng ta về cách sống. Chúng ta có thể còn quá trẻ để chết, nhưng chúng ta cần phải đủ thông minh để nghĩ đến cái chết." – TMT

17

Hãy bỏ đói những kẻ phá rối!

Khi tôi sáng lập ra những mô hình mới, hầu như mọi thứ đều chưa có gì, kể cả luật cũng chưa có, cứ đi riết thì nó thành đường và tôi cũng chạm được đến một vài điểm mà cá nhân mình và cộng đồng gọi đó là "thành công".

Tiếp xúc với nhiều Start-up, tôi nhận ra rằng Khởi nghiệp là con đường đi từ miền khả tri (cái đã biết) sang miền bất khả tri (cái chưa biết), nên việc phải đương đầu với sự hiểu nhầm hoặc chưa được thấu hiểu là chuyện rất bình thường (ví dụ: nhẹ thì người thân, gia đình không ủng hộ, trung bình thì bị người yêu bỏ và trở thành FA hoặc còn ế dài dài, nặng thì gặp rắc rối với pháp luật vì mô hình kinh doanh còn quá mới…).

Khởi nghiệp là con đường đi từ miền khả tri (cái đã biết) sang miền bất khả tri (cái chưa biết), nên việc phải đương đầu với sự hiểu nhầm hoặc chưa được thấu hiểu là chuyện rất bình thường.

Nên, nói vui mà thật, có lẽ một trong những năng lực quan trọng nhất mà một người khởi nghiệp cần phải có, đó là… năng lực phớt lờ thị phi.

Như tôi đã nhắc đến ở trên, ngày tôi khởi nghiệp với mô hình y tế tại nhà, vì chưa có luật nên không thể xin giấy phép, vậy là bị "tuýt còi", có người nhân cơ hội đó liền buông lời cay độc. Có rất nhiều người lại thông cảm, vì họ hiểu rằng "Có bắt tôi làm đúng luật cũng không được, bởi luật đã có đâu mà làm đúng!". Sau đó như bạn đã biết, tôi chọn "Phớt lờ thị phi" và tập trung tìm ra giải pháp. Cuối cùng tôi cũng nắm giữ được giấc mơ của mình và biến

nó thành hiện thực!

Khi còn ở dưới thấp, bạn lẫn trong một đám đông, chẳng ai nhìn thấy bạn cả, bạn tương đối an toàn. Khi càng lên cao, bạn càng dễ bị chú ý hơn, nhất cử nhất động của bạn đều được quan sát. Bây giờ bạn dễ dàng trở thành "mục tiêu" để ngắm bắn hơn! Và sẽ có rất nhiều người muốn lấy bạn làm mục tiêu để phấn đấu, song cũng có nhiều người chọn bạn làm mục tiêu để ném đá, để dìm bạn xuống thấp hơn họ, thì họ sẽ có cảm giác là họ không kém cỏi. Đó là một cách nghĩ và hành xử hết sức tệ hại! Người ta nghĩ rằng thổi tắt ngọn nến của người khác là cách làm cho ngọn nến của mình sáng hơn. Song thật ra, khi bạn thắp nến cho người khác, ngọn nến của bạn không bị mờ nhạt đi mà trái lại, ánh sáng của tất cả những ngọn nến tạo ra một khung cảnh lung linh và huyền ảo. Bạn đã bao giờ chứng kiến cảnh đó chưa? Đó là một điều kỳ diệu!

Tôi chưa từng thấy người thành công nào không bị ghét. Nó giống như một sản phẩm thành công. Bạn có biết sản phẩm thành công nhất có đặc điểm như thế nào không? Không phải là sản phẩm mà tất cả đều thích một cách bình bình (nên cũng chẳng ai mua cả). Mà là sản phẩm tạo ra được hai luồng dư luận trái chiều nhau: Yêu và Ghét, thậm chí Rất yêu và Rất ghét. Những người yêu và những người ghét sẽ tranh luận với nhau dữ dội, điều này lại góp phần làm viral marketing (tiếp thị lan truyền) cho sản phẩm, khiến danh tiếng của sản phẩm càng vang xa. Đã bao nhiêu lần bạn thấy cuộc tranh luận giữa một fanboy Apple với một anti-fan? Có những người rất cuồng "Quả táo cắn dở", có những người "có chết cũng không dùng". Ai dám nói Apple là một công ty không thành công? Ở thời điểm bài viết này được viết, Apple thậm chí còn nắm giữ lượng tiền mặt lớn hơn tổng GDP của cả Việt Nam. Tương tự, có những người rất hâm mộ đội bóng Manchester United (MU) của Anh, có những người "nghe đến MU là dị ứng". Ai dám bảo MU không phải là đội bóng thành công, về cả chuyên môn lẫn thương mại? Thật ra MU đang nằm trong Top thương hiệu bóng đá có giá trị nhất hành tinh!

Người thành công cũng vậy. Sẽ có những người thích họ. Cũng có những người ghét họ. Nhưng chắc chắn một điều, người ta không thể làm lơ họ được. Nó giống như đoạn quảng cáo huyền thoại "Think Different" của Apple, một trong những đoạn quảng cáo hay nhất lịch sử kinh doanh. Một sản phẩm thất bại là một sản phẩm mà chẳng ai ghét cũng chẳng ai thích, và chẳng có ai quan tâm đến nó. Nếu bạn thành công, bạn phải chấp nhận một sự thật là sẽ có người không thích mình. Chuyện đó bình thường thôi!

Thậm chí, nếu bạn chưa có nhiều người ghét thì chắc là bạn cũng không... quá thành công đâu.

Tất nhiên, chúng ta phải luôn "soi" lại chính mình, nhìn lại bản thân để hoàn thiện không ngừng, và "sống làm sao cho người ta thương mình" chứ không phải vì "bị ghét là chuyện bình thường" nên thôi cứ "bơ đi mà sống" (dù đôi khi trong đời bạn cũng rất cần loại "năng lực" này), không phải là "ai ghét cứ mặc, mình hãy cứ là chính mình, không cần thay đổi và chỉnh sửa gì cả" (đây có thể là một kiểu ngụy biện rất nguy hiểm, nó khiến ta ngừng phát triển, thật ra mọi vĩ nhân trên thế giới này đều được là chính mình song song với tự sửa mình không ngừng, họ luôn thay đổi để liên tục phát triển bản thân). Ở đây cần hiểu là, bạn có trách nhiệm hoàn thiện chính mình, khiến cho mình hôm nay tốt hơn hôm qua, ngày mai tốt hơn hôm nay. Song chỉ là đừng cố làm hài lòng tất cả mọi người mà đánh mất đi sự bình an ở bên trong!

Bạn có trách nhiệm hoàn thiện chính mình, khiến cho mình hôm nay tốt hơn hôm qua, ngày mai tốt hơn hôm nay. Song chỉ là đừng cố làm hài lòng tất cả mọi người mà đánh mất đi sự bình an ở bên trong!

Bạn hãy nhớ rằng, đến cả những nhân vật vĩ đại và tuyệt vời như Đức Phật hay Đức Chúa Jesus còn có người ghét. Có những người theo tông phái khác, tông phái này có lời dạy mâu thuẫn với Đức Phật, họ nói những điều không hay về Đức Phật. Có những người đi theo giáo phái của Satan, cũng rất căm ghét Chúa Jesus. Tại sao lại như vậy? Những bậc vĩ nhân, thậm chí những bậc thánh này đã làm gì để bị căm ghét? Số lượng người không ưa họ cũng chẳng hề ít. Đến cả bậc thánh nhân cũng không tránh khỏi việc có kẻ ghét người thương bạn à!

Trời mưa. Bác nông dân vui vì đồng ruộng khô hạn bấy lâu được tưới tắm, mùa màng không thất bát, nên cảm ơn rối rít. Nhưng người chạy xe ngoài đường không có áo mưa thì ướt như chuột lột, nên chửi rủa ông trời. Trăng sáng. Ánh trăng là nguồn cảm hứng vô tận cho thi nhân, giúp văn chương lai láng, xuất khẩu thành thơ, nên thi nhân đều rất trân quý. Song kẻ trộm chỉ chờ đêm khuya trời tối đen như mực để hành sự trộm cắp, nay trăng sáng quá, tên trộm bị nhìn thấy và bị rượt đánh, nên rất căm phẫn và luôn nguyền rủa mặt trăng. Đến cả những hiện tượng như "trời mưa" hay "trăng sáng" vậy mà cũng có kẻ ghét người thương đấy

thôi. Vậy thì bạn làm sao tránh khỏi chuyện cũng có kẻ thương người ghét!

Những người ghét bạn, nói những điều thị phi về bạn, thậm chí đôi khi quấy rối bạn, nhiều khi chỉ đang sống với thế giới quan của riêng họ, mà chưa chắc quan điểm của họ là toàn diện, bởi đã là quan điểm thì khó tránh khỏi nó chỉ là một góc nhìn. Cho nên cái mà họ nghĩ về bạn, nói về bạn chỉ là một "góc nhìn về sự thật". Mà góc nhìn về sự thật thì không phải là sự thật! Hãy nhớ lại câu chuyện thầy bói xem voi mà xem, cái vòi con voi không phải là con voi, cái tai con voi không phải là con voi, cái chân con voi không phải là con voi, cái đuôi con voi không phải là con voi... Từng ông thầy bói mù cứ cho rằng cái mình "nhìn thấy", sờ thấy là con voi. Sự thật, con voi là tất cả những "góc nhìn" ấy hợp lại, là tất cả những bộ phận ấy hợp thành. Tương tự, sự thật chỉ có một, nhưng góc nhìn của mỗi người mỗi khác khiến cho người ta chỉ nắm giữ được "một góc sự thật" chứ không phải "sự thật", bi-hài ở chỗ, họ lại cho rằng cái mình đang nắm giữ chính là "sự thật" và đi rêu rao với người khác về bạn.

Cô nhân viên A bị cho thôi việc khỏi công ty B, lý do là vì năng lực của cô A này không đủ. Khi đi cà phê với bạn bè, bạn hỏi sao cô A không còn làm cho công ty B nữa. Lúc này khi sắp trả lời thì cô A gặp một trạng thái về tâm lý đó là không muốn nhận mình sai, không muốn nhận mình kém. Nếu mình không kém thì tại sao công ty B lại không cho mình làm việc tiếp? Nếu mình luôn đúng thì tại sao mình không giữ được công việc? Nên để giữ sĩ diện và để chứng mình là mình đúng, cô A nói xấu về công ty, nói xấu về sếp, và quy mọi tội lỗi cho môi trường làm việc cũ của cô ta. Lúc này cô A không đại diện cho sự thật, điều mà cô nói chỉ là một bức tranh tưởng tượng mà cô vẽ nên trong tâm trí mình, để trốn tránh sự kém cỏi của chính mình, là một quan điểm mà cô ấy tạo ra để lý giải một cách xoa dịu bản thân về lý do vì sao mình bị đuổi việc. Cách tốt nhất để chứng minh cô A đúng là công ty B phải sai! Nên cô A nói xấu B. Và cô ấy sống trong sự giả tạo của chính mình, không nhận ra sự thật về năng lực hiện tại của mình. Trên thực tế, nhiều khi cô A không đủ năng lực, song có thể khi cô A làm việc trong một môi trường C nào đó thì cô ấy lại phát huy được tiềm năng của mình. Vậy nên mấu chốt là sự tương hợp. Nếu theo góc nhìn của cô A: "Tôi nghĩ là vì công ty B quá tồi tệ, tôi không thể làm việc cho một công ty với một người sếp tệ như vậy". Còn theo góc nhìn của công ty B: "Cô A bị cho thôi việc vì cô ấy không có đủ năng lực làm việc". Nếu ráp hai góc nhìn này lại thì ta chạm đến được gần sự thật hơn: "Cô A và công ty B không tương hợp với nhau, vì vậy cả hai nên tiết kiệm thời gian và cơ hội cho nhau

bằng cách ngưng hợp tác với nhau sau một thời gian cố gắng, để có thể tìm kiếm được điều phù hợp hơn cho mình".

Trong cuộc sống, tôi thường xuyên thấy trường hợp hai bên chẳng ai đúng chẳng ai sai, hoặc cả hai đều có cái sai, song mỗi người lại cứ khăng khăng cho là mình đúng còn người kia sai. Những chuyện tình tan vỡ là một ví dụ, họ đổ lỗi cho nhau trước khi kịp nhìn lại mình.

Trên đường đời, tôi cũng vấp ngã nhiều lần, cũng trải qua nhiều giai đoạn thăng trầm, cũng có nhiều sai lầm và thất bại, nên khó tránh khỏi nhiều tình huống mình cũng có cái sai, hoặc mình và người khác thật ra ai cũng sai, nên cũng có những người nói không tích cực về tôi. Tất nhiên, họ nói ra "góc nhìn về sự thật" của họ, tình huống này còn đỡ vì dù sao đó là do chưa thấu hiểu mà thôi. Tệ hơn, có khi họ còn bịa chuyện và đặt điều trắng trợn. Thậm chí tôi biết có người hay nói về tôi, song bản thân người đó lại là một người hết sức tồi tệ, thiếu nhân cách, đầy dục vọng, gia đình tan nát nhiều lần, không rút ra được kinh nghiệm, họ phạm đúng những điều mà họ rêu rao về tôi. Những lúc như thế, tôi hay im lặng, tôi nghĩ mình không cần giải thích thêm. Với người quý mình thì họ hiểu và mình không cần giải thích, còn với người đã ghét mình thì có giải thích cũng bằng thừa. Tôi quan niệm trong cuộc đời, Khẩu nghiệp là thứ rất nặng nề. Nên tôi để ý, ai hay nói xấu người khác, thì thường nhận lãnh nhiều hậu quả trong cuộc đời của chính họ.

Bản thân tôi, từ khi khởi nghiệp đến nay tôi có hai nguyên tắc. Nguyên tắc thứ nhất là không nói xấu người thứ ba. Có người gây xích mích với tôi trước đây, sau này trong cuộc gặp với một người khác có nhắc đến người đó, tôi cũng tránh không kể ra điều tiêu cực về người này, vì tôi không biết con người đó hiện giờ thế nào, đã thay đổi hay chưa, chính tôi còn thay đổi liên tục thì làm sao tôi có thể lấy con người trong quá khứ để phán xét hiện tại và tương lai của người khác? Tôi lướt qua một cách nhẹ nhàng. Nên có lần tôi có làm một khảo nghiệm, tôi lên Facebook viết một status "thách" bạn bè mình ai vào comment một lần nào đó mà họ nghe tôi nói xấu người khác, thì tôi thua người đó một chầu. Kết quả là tất cả đều bó tay!

Nguyên tắc thứ hai là vì tôi không nói xấu người khác, cũng như tôi hiểu những điều chúng ta nói về người khác chỉ là "một phần của sự thật", "một góc nhìn của sự thật", "một thước phim mà ta tự đạo diễn trong đầu mình, trong đó người bị nói đến là kẻ xấu còn ta giữ vai trò là người tốt hoặc nạn nhân", nên tôi không tin

những gì người khác nói về người thứ ba là sự thật. Tôi tin họ, chứ không tin 100% câu chuyện họ đang kể về người khác. Hai cái đó có sự khác biệt đấy. Vì tôi quá hiểu sự thường tình này. Những điều họ nói ra khỏi miệng chỉ là góc nhìn của họ về câu chuyện, không phải là sự thật về câu chuyện. Nên họ... lỡ nói và tôi... lỡ nghe thì tôi tham khảo và để đó, giữ cho tâm trí mình có sự thuần khiết trong cảm nhận về người được nhắc đến, giữ cho bản thân mình có chánh kiến của mình chứ không hùa vào nói xấu người thứ ba.

Tôi thích khen người khác hơn là chê họ. Tôi thích nói điều tích cực hơn là tiêu cực. Tôi không hứa chắc là sau này mình không bao giờ nói xấu người thứ ba. Song đó là một nguyên tắc mà tôi luôn cố gắng để giữ gìn. Tôi không thích bị nói xấu, nên cái gì mình không thích, mình đừng làm với người khác.

Tất nhiên tôi không dám nhận mình là người tốt. Tôi không muốn sống theo những nguyên tắc đạo đức khiến con người đau khổ. Có thể tôi sẽ chia sẻ điều này trong một bài viết khác, hoặc một cuốn sách khác. Nếu bạn nói tôi xấu, có lẽ bạn chỉ mới nhìn thấy một phần của con người tôi chứ chưa phải là toàn diện. Còn nếu bạn nghĩ tôi thật hoàn hảo thì chắc là bạn chẳng biết gì về tôi cả!

Nếu bạn nói tôi xấu, có lẽ bạn chỉ mới nhìn thấy một phần của con người tôi chứ chưa phải là toàn diện. Còn nếu bạn nghĩ tôi thật hoàn hảo, thì chắc là bạn chẳng biết gì về tôi cả!

Cha tôi gốc chỉ là nông dân, sau nhờ nỗ lực học tập mà thành giáo viên, rồi sinh tôi ra vào ngày 21/06 (Ngày nhà báo Việt Nam), chắc là có duyên nên một thời gian sau cha tôi lại "bị" (lúc đó là "bị" chứ không phải "được") điều chuyển sang làm báo. Bằng năng lực, ông trở thành tổng biên tập một tờ báo về giáo dục, về quy mô thì không lớn. Vậy mà có người từ câu chuyện này lại đi buôn dưa lê về tôi rằng, tôi nhờ quan hệ của cha mình nên mới lên những kênh báo chí, truyền hình. Họ nào biết từ ngày khởi nghiệp đến giờ, tôi hoàn toàn không sử dụng tiền bạc của cha mẹ (vì nhà không nghèo song cũng chẳng dư dả gì), cũng không thể dùng đến mối quan hệ của ba tôi. Tôi tự nhận mình là người đi lên một cách vững chắc bằng năng lực của chính mình, không chiêu trò, không scandal, không làm những điều giả dối. Tôi vẫn muốn nhắc lại rằng, trong cuộc đời kinh doanh của tôi, cho đến khi viết cuốn sách này tôi chưa từng phải đi nhậu để lấy hợp đồng, chưa từng

phải chi hoa hồng để bán được hàng, chưa từng phải giả tạo từ những điều đơn giản nhất như "hack" cho fanpage công ty mình thêm vài chục nghìn đến vài trăm nghìn like – như vậy trông sẽ đáng tin hơn và có được nhiều khách hàng hơn, mỗi lúc như vậy sự chính trực trong kinh doanh lại lên tiếng và tôi luôn nói "không" với những gì không thực chất. Gần như toàn bộ những kênh truyền thông mà tôi từng xuất hiện, sau khi xong bài thì phóng viên còn không biết ba tôi là ai. Tất cả là nhân duyên, và là sự vươn lên bằng nội lực thật sự. Thật ra việc xuất hiện trên các kênh này đôi khi không phải chủ ý của tôi, nó cũng chẳng phải là quá khó, càng không phải là mục tiêu. Điều này tôi sẽ nói thêm ở chương tiếp theo – "Sự nổi tiếng chỉ là một phần của công việc".

Nếu bạn hay đi "buôn dưa" về người khác thì bạn hãy đọc tiếp những dòng phía dưới…

Khi có những chuyện không tên diễn ra khiến cho cuộc sống gặp điều muộn phiền, thay vì ngồi lại quan sát chính mình – thế giới bên trong, xác định nguyên do gốc rễ, mà phần nhiều là tu tâm dưỡng tính – tự mình sửa mình, thì lại tập trung vào thế giới bên ngoài, kéo bè kéo phái, để cái miệng lại tiếp tục hại cái thân và nối tiếp từ thất bại này đến thất bại khác. Đó không bao giờ là công thức cho một cuộc sống hạnh phúc, thành công.

Hãy cẩn thận vì trong các loại nghiệp thì "khẩu nghiệp" là cực kỳ nặng (có tông phái cho rằng là nặng nhất). Cái miệng dùng không đúng cách thì sẽ khiến mình rơi từ hố sâu này xuống hố sâu khác của đau khổ và thất bại. Vì vậy rất cần:

– Giữ bình tĩnh, không nên nói những lời hồ đồ. Thời gian sẽ cho thấy sự thật.

– Sau khi giữ tâm quân bình thì quan sát lòng mình, quan sát chính mình, xem mình là ai, mình đã làm gì, mình phải chịu trách nhiệm gì, mình muốn gì? Khi mặt nước bị khuấy động và đục ngầu thì làm sao quan sát được, lúc đó cứ tưởng là muốn trả thù, muốn chứng tỏ, muốn nói xấu, muốn này muốn kia song những cái muốn đó đều là mình tự dối mình. – Hướng đến những điều tốt đẹp, đừng để những chuyện tồi tệ kéo mình xuống và hạ thấp giá trị thật của mình. Hãy tích cực, yêu thương bản thân (là để sau đó biết yêu thương người khác, nhiều người sau một thời gian cho đi thấy chưa có kết quả thì lại quay sang một thái cực khác đó là chọn sống ích kỷ, chỉ yêu chính mình – vô tình lại làm mất đi ý nghĩa thật sự của câu nói "Hãy biết yêu chính mình").

– Mình tích cực, tử tế thì mình sẽ thu hút những con người tích cực, tử tế sẽ vẫn ở bên cạnh mình.

– Có giải pháp và hành động cụ thể để tu tâm dưỡng tính, tự mình sửa mình, vì 90% vấn đề xảy ra thường là từ mình. Thay đổi từ tư duy đến hành vi rồi thói quen. "Đời thay đổi khi ta thay đổi". Khốn khổ là người ta cứ đòi Đời phải thay đổi trước thì Ta mới chịu thay đổi, trong khi đúng ra phải là ngược lại. Nếu sửa mình tốt, dần dần, cuộc đời sẽ mỉm cười với ta. Mà nó có mỉm cười hay không thì kệ nó vì ta chọn lựa mỉm cười với nó.

– Luôn ghi nhớ: Nói xấu người, nói chuyện hại người khác nào mình đứng tung bụi nơi ngược gió, bụi không tới người mà quay trở lại làm hại mình, cũng chẳng khác gì đứng ngửa cổ lên trời phun nước bọt, nước bọt không tới được trời mà rơi trở lại làm dơ mặt mình. Hãy giữ cho bản thân sự bình yên trong tâm hồn.

Tính tôi vốn hay im lặng khi có những sự kiện bất như ý diễn ra trong cuộc sống (chỉ lên tiếng nếu cần), suy ngẫm lại, vẫn là một câu: Tự mình sửa mình, rồi sau đó giải quyết được vấn đề. Nay tôi thấy mình đã nhiều lần áp dụng những ý trên thấy hiệu quả và cũng giải quyết được vấn đề, nên chia sẻ lại với bạn đọc!

Nói xấu người, nói chuyện hại người khác nào mình đứng tung bụi nơi ngược gió, bụi không tới người mà quay trở lại làm hại mình, cũng chẳng khác gì đứng ngửa cổ lên trời phun nước bọt, nước bọt không tới được trời mà rơi trở lại làm dơ mặt mình.

Vậy nên, nếu bạn hay có thói quen nói xấu người khác, hãy tập bỏ dần đi, để có thời gian và sức lực tập trung nhiều hơn vào cuộc đời mình. Còn nếu bạn đang trên hành trình vươn tới thành công và gặp nhiều thị phi, nghe những lời bàn tán như ruồi muỗi bay vo ve xung quanh, lúc đó hãy tập trung vào giá trị mình đang tạo dựng, không cần phản ứng lại nếu không cần thiết, thời gian của bạn quý lắm, hãy dùng thời gian và năng lượng vào điều có ích! Khi cần thì hãy lên tiếng, thậm chí lên tiếng một cách mạnh mẽ để tranh đấu cho niềm tin và sự thật. Song nếu không cần thiết lắm, hãy bỏ đói những kẻ phá rối! Hãy tăng tốc và tiến vào tương lai. Tương lai là của bạn vì bạn là người trực tiếp kiến tạo nên tương lai của chính mình!

“Để thành công cần có năng lực phớt lờ thị phi. Một là, không chủ động nói lời thị phi về người khác, hạn chế chuốc thêm khẩu nghiệp vào mình. Hai là, chỉ xem lời người này nói về người kia như một sự tham khảo, luôn giữ sự trung dung. Ba là, nếu bị người khác nói điều thị phi thì tập trung năng lượng vào hành trình của mình, để kết quả và cuộc đời mình chứng minh cho sự thật!” – TMT

18

Sự nổi tiếng là một phần của công việc

Bạn chăm chú vào anh chàng ấy.

Bạn yêu anh ấy rất nhiều.

Cứ mỗi khi nhìn vào anh ấy, cả thế giới dường như biến mất. Cả nguồn sống chỉ trong chốc lát mà thu nhỏ lại chỉ bằng một con người.

Bạn chăm lo cho anh ấy từng li từng tí một. Bạn có thể "rách rưới" một chút, còn anh ấy thì phải thật hoành tráng…

Đọc đến đây, chắc là bạn cũng đoán ra?

Anh ấy là… con trai của bạn ư?

Không phải!

Vậy thì…

Anh ấy là Bạn phải không? Bạn yêu chính mình?

Cũng không nốt!

"Bi kịch" hơn, "anh ấy" là… tài khoản Facebook của bạn!

Bạn chăm chút cho "ảnh", ngồi đếm từng cái like, soi từng cái share. Cảnh này có quen với bạn chăng?

Không chỉ bạn, tôi cũng hay "bị" rơi vào trạng thái đó: Yêu… Facebook của chính mình.

Bởi với tôi, Facebook rất thật. Con người tôi bên ngoài thế nào, suy nghĩ ra sao, tư duy kiểu gì, thì trên Facebook nó cũng gần như y chang. Người ta nhận xét, mạng xã hội là ảo, không thật. Tôi thì thấy, nhiều khi con người sống bên ngoài mới ảo, họ đắp nhiều lớp "trang điểm" lên gương mặt của mình, chỉ để xã giao với nhau trong cuộc sống, còn khi lên mạng xã hội, họ mới bộc lộ cá tính và con người thật. Vậy hóa ra, thật là ảo mà ảo lại thật!

Nên tôi hay nói đùa: "Tôi sống thật bằng cách thừa nhận mình sống ảo!"

Vậy nên, tôi nghĩ cũng không có gì sai khi bạn yêu Facebook của mình. Vì bạn phải yêu chính mình, mà Facebook cũng như chính mình. Nếu bạn không yêu chính mình thì bạn không thể trao tình yêu cho người khác một cách phù hợp được. Tuy nhiên bạn cũng phải phân biệt giữa việc yêu chính mình để biết yêu người khác nó khác việc ích kỷ, chỉ yêu chính bản thân mình.

Vấn đề là bạn đối xử ra sao với Facebook, post một tấm ảnh tự sướng để lộ 3/4 đôi gò bồng đảo kèm một câu buông lơi "Hôm nay trời đẹp mà sao tui vẫn buồn, ahihi…" và cứ thế là hơn nghìn like. Cá nhân tôi không có vấn đề gì với phong cách sống đó. Chỉ là tôi chọn dùng Facebook là nơi để học hỏi và bày tỏ quan điểm. Lướt nhẹ Newsfeed từ trên xuống dưới, tôi đọc nhiều bài viết của bạn bè, họ giúp tôi hiểu hơn về tâm lý học tội phạm, về nguyên nhân thất bại của đội tuyển bóng đá Việt Nam, về quyền cho người đồng tính và thực trạng về xã hội dân sự của nước mình, về nguyên nhân thua lỗ của một công ty, về xu hướng công nghệ sắp tới đây, về cơ cấu vận hành của Mỹ quốc, vân vân và vân vân. Tôi chọn lọc để đọc và cũng học được thêm nhiều tri thức. Với tôi, lướt Facebook còn để học hỏi và phát triển bản thân!

Điều quan trọng là nội lực bên trong, nếu nó có thực chất, thì việc xài Facebook cũng như việc có thêm một "chiếc áo" trong số những chiếc áo mà bạn chọn mặc hôm nay. Bạn có thêm một kênh, một phương tiện để bày tỏ con người mình.

Facebook cũng cho thấy sự nổi tiếng của một người, MC này trăm nghìn followers, ca sĩ kia cả triệu lượt like page.

Công việc của tôi khiến cho tôi "bỗng dưng có tiếng". Tất nhiên là mỗi người có một "phân khúc" riêng. Tôi không phải trong giới giải trí, những người trong cộng đồng của mình đa phần là doanh nhân, nhà lãnh đạo, người quản lý, có hướng đến giới trẻ thì cũng là những bạn trẻ có chiều sâu, đang khởi nghiệp, không phải giới

“trẻ trâu”. Vậy nên số lượng người ủng hộ chắc chắn không thể so bì với các ngôi sao giải trí, vì phân khúc của tôi thì không nhiều, song cũng có “chất” riêng lắm.

Khi khởi nghiệp, vì công ty của mình, tôi đành “hiến thân”. Nghĩa là tôi chấp nhận dùng thương hiệu cá nhân để giúp công ty của mình được PR tốt hơn. Với điều kiện nó phải thật. Tôi không có nhiều sự lựa chọn.

Có hai cách để PR. Cách thứ nhất là Corporate PR – viết bài PR về doanh nghiệp, cách này luôn tốn phí thậm chí là phí cao. Cách thứ hai là Leadership PR – người đứng đầu doanh nghiệp (thường là người sáng lập hay CEO của công ty) có một câu chuyện rất hay, và rất thật (thì mới bền vững). Báo chí thì luôn “khát” những câu chuyện hay. Nên khi báo đưa tin về người đại diện, hẳn nhiên phải nhắc đến tên doanh nghiệp của người đó, nhờ vậy mà doanh nghiệp được PR “ké”. Mà cách này lại chẳng tốn phí, đa phần là báo đài chủ động mời mình.

Khi khởi nghiệp, ngân sách tiếp thị của tôi không có nhiều. Thế là mình cứ tập trung làm nhiều hơn, sống cống hiến hơn thì người khác cũng chú ý đến. Vậy là họ mời mình lên các kênh truyền thông để chia sẻ câu chuyện của bản thân. Tôi đã xuất hiện trên tất cả những kênh truyền thông uy tín nhất của Việt Nam, và một số báo chí của Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản. Tôi xuất hiện với phần rất ít là ham tiếng tăm, phần nhiều là vì công ty. Phải nhìn nhận con người mình một cách rất thật như vậy. Khi còn trẻ mà ta được biết đến, bên trong ta cũng phải xuất hiện một cảm giác tự hào, tự tin, hay tự mãn, nói chung là thích thú nào đó. Ở trường hợp của tôi, sự tham ái đó không nhiều nhưng vẫn có, tôi là một con người bằng xương bằng thịt chứ nào phải một vị thánh sống. Nhưng đó chỉ là lý do phụ. Khi bình tâm suy xét lại cẩn thận, tôi nhận ra đó là hành động tối thiểu mình có thể làm, để giúp công ty phát triển tốt hơn, với ít chi phí hơn.

Sau này tôi rất thận trọng và biết cách gìn giữ danh tiếng, không còn xuất hiện nhiều trên các kênh với nội dung không phù hợp. Ví dụ như có một chương trình trên VTV mời tôi hai lần tôi đều từ chối, nhiều tờ báo mời phỏng vấn tôi cũng đành khước từ, vì khi đó tôi thấy mất thời gian quá, mà nhiều khi nội dung cứ lặp đi lặp lại nên tôi không thích, tôi không muốn “chán” chính bản thân mình, tôi muốn nội dung phải luôn mang lại giá trị mới mẻ cho cộng đồng, nên thôi thì tùy duyên. Tôi từ chối nhiều báo, truyền hình, phát thanh, chương trình, sự kiện, cuộc thi… vì muốn dành thời gian tập trung vào những gì thật sự quan trọng trong cuộc

đời. Tôi nghĩ giữa hai phong cách: Cách thứ nhất là người ta chấp nhận bạn (thương hiệu cá nhân) sau đó chấp nhận công ty bạn (thương hiệu công ty), với cách thứ hai là khách hàng mua sản phẩm doanh nghiệp của bạn dù chẳng biết bạn là ai. Mỗi cách đều có ưu điểm, khuyết điểm, và tôi đều đã trải qua cả hai (nên tôi nghĩ là mình có tư cách để so sánh). Sau này nhiều khi tôi cũng muốn "yên thân" nên đâm ra hơi… lười, không muốn xuất hiện nhiều. Tôi cũng có nguyên tắc không xem lại bài báo viết về mình đến lần thứ 3, vì không muốn nội dung trong đó làm ảnh hưởng và khiến mình đánh mất con người thật của mình, bởi đôi khi báo chí viết kiểu "tô hồng", dẫn đến nhiều ngộ nhận cho người đọc, và có thể là ngộ nhận cho chính nhân vật được phỏng vấn. Vậy mà sau này có một số biên tập viên, phóng viên rất xuất sắc, họ làm chương trình truyền hình hay viết bài phỏng vấn tôi, mà tôi cảm thấy người được nhắc đến vẫn chính là mình, tôi xem lại hay đọc lại vẫn nhận ra con người của mình, nó thật và vẫn truyền được cảm hứng, nên rất tâm đắc, vì ban đầu cảm nhận được cái tâm của những người phóng viên đó nên tôi mới nhận lời.

Tôi cũng có nguyên tắc không xem lại bài báo viết về mình đến lần thứ ba, vì không muốn nội dung trong đó làm ảnh hưởng và khiến mình đánh mất con người thật của mình.

Về cái gọi là "thương hiệu cá nhân Tạ Minh Tuấn", nếu nó có tồn tại với bạn thì cá nhân tôi chỉ có lời bình như sau về thương hiệu của chính mình: "Tôi hoàn toàn đi lên bằng năng lực của bản thân". Tôi không sử dụng chiêu trò, lợi dụng scandal, tận dụng bất kỳ cái gì làm bàn đạp. Tôi cứ đi con đường của mình, kiên trì, từng bước, nước sông không phạm nước giếng. Thế là ngoảnh lại thấy mình cũng làm được một ít việc. Khi danh sách Forbes 30 under 30 đầu tiên của Việt Nam được thực hiện, nhiều người chia sẻ với tôi rằng tôi là một người khác biệt trong danh sách vì hoàn toàn vươn lên bằng năng lực của cá nhân, không có sự trợ lực nhiều từ gia đình. Về cá nhân, tôi trân trọng đánh giá này, song tôi cũng trân trọng những ai có trợ lực từ gia đình mà vẫn giữ được thành công, làm cho thành công nối tiếp thành công. Nếu họ kém, họ đã hủy hoại thành công khi đến tay họ. Tôi quan niệm là "Không quan trọng bạn xuất phát điểm thế nào, quan trọng là bạn về đích ra sao". Nếu có gia đình hậu thuẫn mà làm được điều tốt cho đất nước thì sao lại không làm, đất nước cần lắm chứ. Bản thân tôi cũng có một vài lần khởi lên suy nghĩ hơi "ghen tỵ" một chút, tôi nghĩ rằng "Giá mà nhà mình thuộc dạng thật giàu có. Giá mà bây

giờ mình có nhiều 'hỏa lực' hơn. Mình rất muốn làm cái này cái kia, nếu mà có nhiều tiền từ gia đình ủng hộ mình thì mọi thứ sẽ đơn giản hơn và mình sẽ triển khai nó nhanh hơn nhiều". Song cái gì cũng có hai mặt, vì khi khởi nghiệp nhà tôi không có nhiều tiền, nên tôi lại phải "cái khó ló cái khôn", nhờ vậy mà mình bươn chải cũng nhiều hơn, bớt ỷ lại, và học được cũng nhiều hơn. Tất cả những điều đó tạo nên con người của tôi ngày hôm nay!

"Thương hiệu TMT (Tạ Minh Tuấn)" cũng từng được Hãng hàng không Quốc gia Việt Nam (Vietnam Airlines) chọn làm Đại sứ thương hiệu. Tôi cũng từng làm Đại diện thương hiệu cho Mercedes A-Class, Canon, Head & Shoulder, Bia Sapporo (loại bia này theo tôi thì không "bợm", nên tôi mới nhận lời), Suzuki Vitara, Romano... Đó đều là những thương hiệu rất uy tín. Tôi cũng khắt khe trong việc chọn lựa nhãn hàng. Tôi chỉ làm việc với những nhãn hàng phù hợp với giá trị cốt lõi của mình.

"Hạt nhân" quan trọng nhất của một thương hiệu cá nhân, theo tôi vẫn là sự "chân thành". Có cái này thì xây tiếp sẽ bền vững. Không có cái này thì cũng giống như bất chấp để nổi tiếng, lên rồi cũng xuống. Theo quan điểm của tôi là không bền, mà nhiều người cứ bị lóa mắt vì cái hào quang ngay trước mắt mà quên nhìn xa hơn, 5 năm, 10 năm nữa, mình sẽ thế nào? Không gì có thể thay thế được "sự chân thành" và "năng lực thật sự" – hai yếu tố đó là chân giá trị của thương hiệu cá nhân.

Không gì có thể thay thế được "sự chân thành" và "năng lực thật sự" – hai yếu tố đó là chân giá trị của thương hiệu cá nhân.

Khi chưa nổi tiếng thì có thách thức của việc chưa nổi tiếng, đó là phải chọn lựa có muốn nổi tiếng hay không? Mà thật ra câu hỏi phải là có dám nổi tiếng hay không? Có đủ dũng khí để nổi tiếng hay không? Để nổi tiếng được cũng cần phải có bản lĩnh. Còn khi nổi tiếng rồi thì lại có những thách thức khác. Ví dụ làm sao dần dần tái định vị để chuyển từ thương hiệu cá nhân sang thương hiệu công ty, không để thương hiệu công ty bị ảnh hưởng và chịu rủi ro bởi thương hiệu cá nhân (ban đầu khởi nghiệp muốn tốn ít chi phí vì vậy phải chọn làm Leadership PR – tập trung vào thương hiệu cá nhân, khi vững vàng hơn rồi có thể định hướng về thương hiệu công ty nhiều hơn). Hay một thách thức khác là cảm thấy muốn... buông, nhiều khi theo kiểu "Cây muốn lặng mà gió chẳng dừng". Song cái cảm giác muốn "thoái ẩn giang hồ" là có thật!

Tôi cũng băn khoăn lắm. Tôi bị dập dình giữa hai luồng quan điểm. Một bên là mình cứ làm tiếp thì sợ bị nói là háo danh. Hơn nữa có nhiều người giàu có họ không làm như mình – đi chia sẻ kinh nghiệm. Nên khi mình làm thì lại bị "vơ đũa" là giống như mấy "ông thánh" đi dạy làm giàu. Vô tình bị đánh đồng về giá trị, dù ngoài thị trường thì thương hiệu cá nhân của mình hoàn toàn ở một mức độ khác, song không phải ai cũng có cái nhìn rõ ràng được như vậy! Nên đôi khi cũng buồn, chợt nghĩ, hay là mình cũng giống như mấy ông "trọc phú" khác, cứ âm thầm lẳng lặng mà kiếm tiền, kiếm cho nhiều vào, lo chuyện thiên hạ làm gì, rồi có ngày làm ơn mắc oán. Mấy lần định vậy rồi cuối cùng lại thôi. Vì một suy nghĩ, nếu như ai cũng cứ "im im kiếm tiền", hay có chút thành công rồi lại xa rời cộng đồng thì đến khi nào cái đất nước này mới có sự phát triển và đuổi kịp các nước đã đi trước? Việt Nam đi sau, thật ra là đi sau rất nhiều, muốn vươn vai và đuổi kịp thì rất cần giá trị của sự Kế thừa. Phải làm sao để một bạn trẻ khi khởi nghiệp không phải bắt đầu từ con số 0, đó là một sự lãng phí ghê gớm của xã hội. Phải làm sao cho bạn trẻ ấy kế thừa được tối đa kinh nghiệm và bài học thất bại của người đi trước, để đến phiên bạn ấy thì đỡ tốn chi phí, thời gian, công sức mắc lại những sai lầm, để dành thời gian cho những sai lầm của chính mình. Nếu ta có một "hệ sinh thái" như vậy, thì Việt Nam sẽ phát triển rất nhanh. Hơn nữa, con đường tôi đi cũng hoàn toàn không giống con đường của nhiều vị "đại gia", đi lên nhờ tài nguyên, mối quan hệ, hay tận dụng khe hở luật pháp, vì vậy cũng không tiện để chia sẻ với người khác, biết đâu chia sẻ "bí quyết làm giàu" thì bản thân họ lại "gặp chuyện". Con đường tôi đi hoàn toàn chia sẻ được, và chia sẻ một cách tận tình, thoải mái, vô tư. Tôi nghĩ rằng một nền kinh tế càng văn minh thì ở đó những người giàu sẽ chịu chia sẻ nhiều hơn.

Vì có suy nghĩ đó, nên chúng tôi mới thành lập ra YUP Education – tổ chức đầu tiên của Việt Nam chuyên đào tạo về khởi nghiệp. Chúng tôi chấp nhận làm những người mở đường, đi tiên phong, hy vọng từ đó sẽ có nhiều người hơn nữa đi theo con đường chia sẻ – một con đường tuyệt vời mà rất nhiều vĩ nhân trong quá khứ đã từng đi. Chúng tôi quyết định sự chuyển hóa phải bắt nguồn từ bản thân đầu tiên. Vì vậy mỗi buổi sáng thức dậy, trong bài tập rèn tâm đầu ngày, có một phần tôi luôn tự nhắc mình: "Đừng rời xa giới trẻ, đừng rời xa cộng đồng, đừng có chỉ vun vén cho riêng mình. Hãy hợp lực, hãy lan tỏa!". Chọn lựa sau đó của tôi là không rút lui, mà vẫn tiếp tục. Vì Việt Nam cần lắm những người có dũng khí "ra mặt".

Khi danh sách Forbes 30 under 30 Việt Nam ra đời, cái gì làm lần

đầu thì thường có dư luận, nên cũng có người cho rằng một số gương mặt trong danh sách này không xứng đáng. Song nói cho công bằng là có một thực tế rất rõ ràng: Nhân tài vừa nhiều lại vừa hiếm. Nhiều ở chỗ người giỏi, kiếm tiền được, có thành công sớm thì nhiều lắm. Hiếm ở chỗ, người nào có những đặc điểm đó mà vẫn "đại diện cho thế hệ trẻ của Việt Nam" được, thì kiếm đỏ con mắt mà không thấy. Ví dụ, tôi có người học trò, kiếm tiền trên mạng giỏi lắm, nghe đâu cũng cả trăm nghìn đô la một tháng, như thế thì quá giỏi và thuộc dạng rất khủng rồi, song em ấy chỉ mong "đừng có ai chú ý đến để mà còn kiếm tiền". Như thế thì phải nói là cực giỏi, nhưng làm sao đại diện cho Việt Nam đây? Làm sao mà chia sẻ kinh nghiệm gì cho người trẻ đây? Vừa thừa lại vừa thiếu là như vậy.

Tôi có người bạn làm trưởng ban tổ chức giải thưởng dành cho những doanh nhân trẻ tiêu biểu trong xã hội, giải thưởng này trực thuộc một hiệp hội doanh nhân lớn nhất nhì nước. Lúc tìm gương mặt trao giải, cứ như đãi cát tìm vàng, tìm không ra. Không thật sự có nhiều gương mặt như thế, cuối cùng đành phải chọn lại nhiều gương mặt trong danh sách Forbes 30 under 30 Vietnam năm ấy. Mà hình như những năm sau giải thưởng này cũng không duy trì, vì khan hiếm người đủ tiêu chuẩn, dù được bảo trợ bởi một hiệp hội doanh nhân lớn và có uy tín. Rồi Forbes 30 under 30 Vietnam làm đến năm 2016 thì có nhiều đánh giá là "không chất bằng lứa 2015". Thật ra chẳng phải vì tôi thuộc lứa 2015 mà nói như thế. Đó là cảm nhận chung của nhiều người chia sẻ lại. Chứ cá nhân tôi thấy tất cả đều rất giỏi! Để rồi năm 2017 thì không có Forbes 30 under 30 Vietnam nữa, mà bây giờ danh sách này chỉ bình chọn mỗi 2 năm một lần. Lý do thì có nhiều, như để bảo đảm sự "đặc biệt" của danh sách này, song rõ ràng nhiều người cũng thấy, cần có thời gian để tìm kiếm đủ nhân tài vào danh sách. Nên sau này cũng có người nói về danh sách Forbes 30 under 30 Vietnam năm 2015 là "Danh sách tốt nhất mà Forbes Vietnam có thể chọn ra vào lúc đó"!

Tất nhiên bảng đánh giá 30 under 30 là một đánh giá uy tín. Nó cũng là thương hiệu của Forbes – tạp chí hàng đầu thế giới về kinh doanh, nên Forbes làm rất nghiêm túc, nó thuộc dạng "tiền không thể mua được". Dù sao đó cũng là một sự ghi nhận, khi tôi đi đến nhiều nước khác trên thế giới, bạn bè nhiều người cũng biết và "Ồ" lên khi nghe nói đến danh sách này.

Nói đến chuyện "nổi tiếng", "người của công chúng" thì lại nghĩ ngay tới câu "Làm dâu trăm họ".

Một trong những lựa chọn trong cuộc đời của tôi đó là không sống để làm hài lòng tất cả mọi người, không sống theo một "hình ảnh" tưởng tượng và kỳ vọng của họ về con người mình mà lạc mất chính mình. Động viên người khác song luôn giúp họ hướng đến sự thật (về chính họ, về công việc).

Do tính chất công việc nên tôi phải tiếp cận với số đông. Song lựa chọn của tôi là chỉ có thời gian để xây dựng quan hệ sâu sắc với rất ít người. Tôi suy nghĩ một cách rất đơn giản là nếu có duyên và đủ duyên thì sẽ hiểu được nhau, cảm nhận nhau. Còn không thì do chưa đủ duyên, cho nó nhẹ nhàng.

Gần đây tôi có nhận được lời chia sẻ này, nên cảm thấy thật ấm lòng.

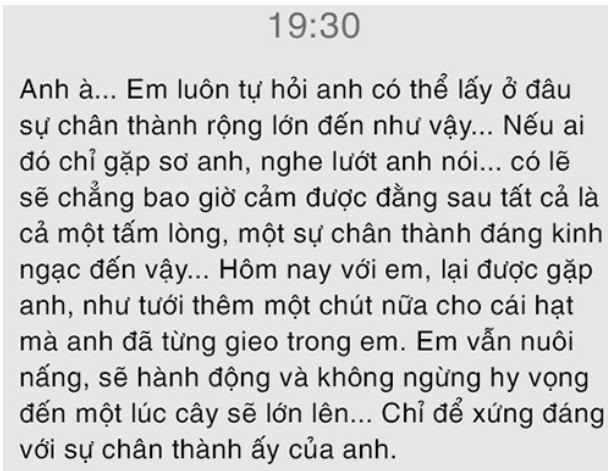
19:30

Anh à... Em luôn tự hỏi anh có thể lấy ở đâu sự chân thành rộng lớn đến như vậy... Nếu ai đó chỉ gặp sơ anh, nghe lướt anh nói... có lẽ sẽ chẳng bao giờ cảm được đằng sau tất cả là cả một tấm lòng, một sự chân thành đáng kinh ngạc đến vậy... Hôm nay với em, lại được gặp anh, như tưới thêm một chút nữa cho cái hạt mà anh đã từng gieo trong em. Em vẫn nuôi nấng, sẽ hành động và không ngừng hy vọng đến một lúc cây sẽ lớn lên... Chỉ để xứng đáng với sự chân thành ấy của anh.

Trong cuộc đời này không thấu hiểu người khác hay không được người khác thấu hiểu, đó đều là một nỗi buồn. Tôi đã trải qua những cảm giác này ngay từ những ngày đầu khi khởi nghiệp. Bạn nên làm gì khi có cảm giác đó đây?

Hãy tiếp tục sống với giấc mơ của mình, ca bài ca của mình, nhảy điệu nhảy của mình, đi trên con đường của mình, một lúc nào đó ai chưa hiểu thì sẽ hiểu bạn thôi! Hoặc đến lúc đó bạn sẽ thấy chuyện đó có hay không nó cũng... là chuyện quá nhỏ bé thôi.

Sống đi! Sống chất vào!

Tôi viết bài này xong rồi mới sực nhận ra và thốt lên: "Ôi! Xin lỗi bạn đọc". Vì bài này tôi tâm sự nhiều hơn hẳn. Không biết bạn có nhận được nhiều giá trị cho mình từ bài viết này không. Nhưng thôi xem như cho tôi có dịp được trải lòng. Tôi xin được "ích kỷ"

một chút ở riêng bài viết này vậy!

Hãy tiếp tục sống với giấc mơ của mình, ca bài ca của mình, nhảy điệu nhảy của mình, đi trên con đường của mình, một lúc nào đó ai chưa hiểu thì sẽ hiểu bạn thôi! Hoặc đến lúc đó bạn sẽ thấy chuyện đó có hay không nó cũng... là chuyện quá nhỏ bé thôi.

Suy cho cùng, sự nổi tiếng chỉ là một phần của công việc, không phải mục tiêu của công việc, cũng không phải công việc. Nếu bạn xem sự nổi tiếng là mục tiêu, bạn sẽ làm mọi giá để nổi tiếng, hãy cẩn thận, khi đó bạn đang xây lâu đài trên cát đấy! Còn nếu bạn xem sự nổi tiếng chỉ là một phần của công việc. Bạn "sử dụng" sự nổi tiếng của mình để đạt mục tiêu trong công việc, tạo ra giá trị cho bản thân và cộng đồng. Chỉ thế thôi! Thì bạn có thể "nâng lên được, đặt xuống được", bạn có thể cởi bỏ lớp trang phục "nổi tiếng" ra khi mình muốn, mà khi đó chân giá trị của bạn không hề thay đổi, bạn vẫn là chính mình, và thành công của bạn vẫn hết sức bền vững!

"Tôi sống thật bằng cách thừa nhận mình sống ảo. Sự nổi tiếng suy cho cùng cũng chỉ là một lớp "trang phục", ta có thể mang vào thì cũng có thể cởi ra. Điều quan trọng là dù mang vào hay cởi ra thì ta vẫn luôn được là chính mình!" – TMT

19

Việt Nam khởi nghiệp

Khi tôi viết những dòng này, GDP của Việt Nam đang ở mức gần 200 tỷ đô la. Nghe có vẻ nhiều? Thật ra con số này còn thua cả lượng tiền mặt mà Apple đang trữ là 250 tỷ đô la. Có thể bạn sẽ thắc mắc: Làm thế nào GDP của cả một quốc gia lại thua cả lượng tiền mặt "dư thừa" của một… công ty khởi nghiệp từ gara ô tô?

Đó là "điều kỳ diệu" của khởi nghiệp. Nó bứt phá khỏi mọi giới hạn. Dường như giới hạn duy nhất tồn tại chính là giới hạn… bạn tự đặt ra cho mình.

Dường như giới hạn duy nhất tồn tại chính là giới hạn… bạn tự đặt ra cho mình.

So sánh một chút, GDP của Mỹ tính đến thời điểm này là… gần 20.000 tỷ đô la. Quy mô nền kinh tế của cả nước Việt Nam chỉ "vỏn vẹn" bằng một tiểu bang của Mỹ, mà cũng chỉ là tiểu bang giàu thứ 27/50 bang (Nam Carolina), chứ cũng chẳng được trong Top 10.

Nếu tâm trí của chúng ta cứ mãi quanh quẩn ở con số 200 tỷ đô la thì chúng ta đang tự "cầm tù" giới hạn của mình. Chúng ta muốn vươn vai, "sánh ngang các cường quốc năm châu". Nhưng rõ ràng, khoảng cách từ 200 tỷ đô la đến 20.000 tỷ đô la là một khoảng cách… không đơn giản. GDP tính trên đầu người của Việt Nam xấp xỉ 2.000 đô la, của Mỹ là 56.000 đô la, của "ông hàng xóm" Singapore cũng khoảng 53.000 đô la, dù cùng là nước Đông Nam Á. Khoảng cách từ 2.000 đô la đến hơn 50.000 đô la cũng là một khoảng cách… "anh đi xa em quá".

Câu hỏi không phải là: "Chúng ta có thể làm được không?". Mà theo tôi, câu hỏi cần phải đặt ra chính là: "Làm thế nào để làm được?"

Làm thế nào để san bằng khoảng cách (Bridge the Gap) giữa 200 tỷ đô la và 20.000 tỷ đô la, giữa 2.000 đô la/người và 50.000 đô la/người?

Chúng ta có thể trông chờ vào những nguồn lực cũ kỹ, trì trệ và chậm chạp trong xã hội không?

Chúng ta có thể trông chờ vào những "quả đấm thép" không còn… thép không?

Chúng ta có thể trông chờ và phó mặc tất cả vận mệnh cho nhà nước, và không cần phải lo nghĩ gì đến tương lai đất nước, số phận của chính mình hay không?

Để san bằng khoảng cách" (Bridge the Gap) giữa 200 tỷ đô la và 20.000 nghìn tỷ đô la, chúng ta cần có những Cái Mới được tạo ra trong xã hội. Vì những cái cũ đã phát triển… "hết khả năng" của nó rồi.

Chúng ta cần Cái Mới, giống như Henry Ford đã tạo ra phương thức sản xuất mới. Ford phát minh ra dây chuyền sản xuất hàng loạt, chuyên môn hóa từng công đoạn, giúp rút ngắn thời gian chế tạo một chiếc ô tô từ 12,5 giờ xuống chỉ còn 1,5 giờ. Qua đó giảm chi phí, dẫn đến giảm giá thành đáng kể. Trước khi có Henry Ford, thế giới là nơi thật "nhàm chán". Nếu bạn hỏi người dân họ cần phương tiện di chuyển gì, họ sẽ nói rằng họ "cần một con ngựa có 6 chân và chạy nhanh hơn". Còn nếu bạn đến ngân hàng vay vốn sản xuất xe ô tô, thì sẽ nhận được một cái cười khẩy, "khuyến mãi" thêm một lời khuyên chân thành rằng "xe ô tô chỉ là mốt nhất thời, xe ngựa mới là vĩnh cữu", đó chính xác là điều mà Ford đã gặp phải, nhưng nó chỉ càng nung nấu thêm quyết tâm "làm cho bằng được" của ông. Sau khi Ford khởi nghiệp, thế giới trở thành một nơi… tràn ngập xe ô tô. Đó là khi sứ mệnh của Ford trở thành hiện thực – "Bình dân hóa xe ô tô". Ford đã dùng sức mạnh của khởi nghiệp và san bằng khoảng cách" giữa người có thu nhập thấp và xe hơi. Xe hơi không còn là "đặc sản" của riêng giới quý tộc, mà cả tầng lớp bình dân cũng dễ dàng sở hữu nó. Thế giới đó, chính là "di sản" mà Henry Ford để lại cho chúng ta.

Chúng ta cần Cái Mới, giống như Steve Jobs đưa ra định nghĩa mới về chiếc Smartphone. Trước khi iPhone ra đời, những chiếc điện

thoại "thông minh" thật ngu ngốc. Sau khi iPhone xuất hiện, thế giới thật sự đã trở nên tốt đẹp hơn. Đó là một sản phẩm "đơn giản" đến nỗi không cần có hướng dẫn sử dụng, một đứa con nít 6 tuổi khi cầm lên "vọc" thử cũng có thể dùng khá sành sỏi. Bởi lẽ, đơn giản chính là đỉnh cao của phức tạp. Khi cầm một chiếc iPhone trên tay, ta có cả một "trung tâm giải trí di động", ta có thể vứt máy ảnh ở nhà, không lo về máy nghe nhạc, và truy cập kho ứng dụng khổng lồ. Chẳng phải tự nhiên mà một nhà báo danh tiếng đã nói "Khi cầm iPhone trong tay, tôi có cảm giác cả trái đất đang xoay quanh mình". Khoảng cách giữa con người và tất cả mọi nhu cầu của họ đã được san bằng khoảng cách" với những sản phẩm đầy tính sáng tạo, nghệ thuật và không kém phần tinh tế của "iGod" Steve Jobs.

Khi thế hệ những chiếc điện thoại "thật sự thông minh" ra đời, với "lính tiên phong" là chàng iPhone huyền thoại, nó cũng tạo ra nền tảng cho cả một "nền kinh tế mới" – mà tôi gọi là "nền kinh tế ứng dụng di động" (Mobile Apps). Từ hệ sinh thái này, có những doanh nghiệp triệu đô, thậm chí hàng tỷ đô ra đời. Uber là một trong số đó. Ứng dụng này san bằng khoảng cách" giữa người có xe nhàn rỗi với người có nhu cầu di chuyển. Giá trị của Uber bây giờ không dưới 60 tỷ đô la. Uber giúp tài xế tăng thu nhập, giúp người dùng có một cuộc sống tiện lợi hơn. Không chỉ vậy, một chiếc taxi truyền thống trung bình phải di chuyển 100km/ngày, trong đó hết phân nửa là đi "bắt khách". Nhờ có Platform kết nối của Uber , người dùng chỉ việc ngồi một chỗ, định vị, và xe sẽ đến rước. Nó cắt giảm 50km di chuyển/xe/ngày. Nếu ta nhân lên cho 10.000 xe taxi, và nhân lên cho 365 ngày thì mô hình kinh doanh của Uber giúp tiết kiệm lượng nhiên liệu khổng lồ thế nào? Giúp giảm ô nhiễm môi trường thế nào? Giúp giảm kẹt xe thế nào? Giúp giảm chi phí, tiền bạc, thời gian, công sức lãng phí cho tài xế thế nào? Giúp thị trường hoạt động hiệu quả hơn ra sao? Đó chính là sức mạnh của khởi nghiệp!

Những Cái Mới mà chúng ta cần, chính là những đổi mới sáng tạo – làm một cái hoàn toàn mới, hoặc làm một điều cũ theo cách mới; chính là những tâm thế mới - dám rời khỏi vùng an toàn, dám chuyển từ "miền khả tri" (cái mình đã biết) sang "miền bất khả tri" (cái mình chưa biết), dám dấn thân, dám hành động. Những Cái Mới đó, không có gì khác hơn là những khởi Nghiệp. Khởi nghiệp là hy vọng và tương lai của xã hội, nói như vậy cũng không quá. Khởi nghiệp là cây cầu (Bridge) nối liền khoảng cách (Gap) giữa 200 tỷ đô la và 20.000 tỷ đô la.

Ba câu chuyện trên là những ví dụ về tinh thần khởi nghiệp. Nó

chứng minh cho chúng ta thấy rằng, tinh thần doanh nhân đang làm cho thế giới trở thành một nơi tốt đẹp hơn. Vì vậy, phát triển tinh thần khởi nghiệp không còn là chuyện nên hay không nên, mà đó là chuyện cần và phải làm. Đó gần như là "giải pháp cuối cùng", là "niềm hy vọng cuối cùng" cho nền kinh tế của đất nước, khi mà mọi chiến lược khác đều gần như là phá sản. Vì vậy, dù còn nhiều tranh luận trái chiều, nhưng về đại cục, chúng ta vẫn cần phát triển tinh thần khởi nghiệp ở Việt Nam.

Đừng để khởi nghiệp Việt Nam dừng lại ở mức "phong trào khởi nghiệp", mà phải phát triển nó đến mức "văn hóa khởi nghiệp" thì sẽ bền vững hơn. Muốn như vậy, chúng ta cần tạo ra một thế hệ doanh nhân khởi nghiệp có trách nhiệm. Vậy, thế nào là khởi nghiệp có trách nhiệm?

Khởi nghiệp có trách nhiệm không phải là hôm nay hứng… khởi nghiệp, liền nộp đơn xin nghỉ việc, không quan tâm công ty đã được bàn giao đầy đủ hay chưa, sếp hỏi lý do tại sao thì trả lời "Tại em thích", mặc dù sếp và công ty đối đãi mình không tệ. Vào làm có văn hóa thì nghỉ việc cũng phải có văn hóa!

Khởi nghiệp có trách nhiệm không phải là bán kem trắng da, trắng liền trong 3 ngày, bất chấp hậu quả sức khỏe của khách hàng, để bán được hàng, còn khuyên là kem này mẹ bầu dùng vẫn được. Cái đó là tạo nghiệp chứ không phải khởi nghiệp!

Như tôi đã nói, khởi nghiệp có trách nhiệm không phải là hôm nay thấy thiên hạ bán trà chanh chém gió thì mình cũng bán trà chanh chém gió. Thấy thiên hạ bán được phô mai que thì mình chuyển sang phô mai que. Thấy thiên hạ bán bún đậu mắm tôm có tiền cái mình cũng chuyển sang làm bún đậu mắm tôm. Bạn có thể bắt đầu như con buôn để tích lũy vốn liếng và kinh nghiệm, nhưng hãy sớm phát triển và trở thành một doanh nhân. Chúng ta cần nhiều doanh nhân hơn nữa. Và tinh thần con buôn thì rất khác tinh thần doanh nhân!

Khởi nghiệp có trách nhiệm không phải là cứ làm bạt mạng, làm vì niềm tin và trông cậy vào mỗi may mắn, rồi sau đó mang nợ tiền tỷ, ảnh hưởng đến cả gia đình. Khởi lên cái Nghiệp rồi thì cái Nghiệp này có thể là Hiệu quả mà cũng có thể là Hậu quả!

Vào làm có văn hóa thì nghỉ việc cũng phải có văn hóa!

Khởi nghiệp khác với tạo nghiệp!

Tinh thần con buôn thì rất khác tinh thần doanh nhân!

Khởi lên cái Nghiệp rồi thì cái Nghiệp này có thể là Hiệu quả mà cũng có thể là Hậu quả!

Vậy để khởi nghiệp tạo ra hiệu quả, để khởi nghiệp có trách nhiệm hơn, người doanh nhân cần có hai thứ.

Một, là Tư duy của người khởi nghiệp, nếu làm chủ với tư duy người làm thuê thì bạn sẽ không bao giờ thành công.

Hai, là những Kỹ năng nền tảng của một người khởi nghiệp như tính toán tài chính, nghiên cứu thị trường, điều hành đội ngũ, tiếp thị và bán hàng…

Nếu thiếu hai điều này, người khởi nghiệp trông sẽ rất… thương, rất… tội, và tỷ lệ thất bại sẽ rất cao.

Làm sao để cân bằng giữa "đam mê" và "trách nhiệm", giữa "dám dấn thân" và "chuẩn bị tốt", giữa "văn hóa chấp nhận thất bại" và "Giảm thiểu tỷ lệ thất bại". Đó là tinh thần doanh nhân mà chúng ta cần hướng đến. Chúng không mâu thuẫn với nhau mà chỉ bổ sung, góp phần hoàn thiện nhau.

Những điều đó, bạn có thể tìm thấy trong cuốn sách này. Dù nó không viết chuyên về khởi nghiệp, nhưng đó là câu chuyện của một người trẻ khởi nghiệp. Đó là con đường khởi nghiệp của tôi, là sự vươn lên của một người luôn tự hào nhắc nhở mình là đứa con của mảnh đất miền Trung thân thương, với dòng máu Việt Nam "con Rồng cháu Tiên" luôn chảy trong huyết mạch…

Để khởi nghiệp có trách nhiệm, bạn nên học hỏi nhiều hơn, phát triển bản thân mạnh mẽ hơn. Hãy thắp lên ngọn đuốc của chính mình rồi tự mình soi đường mà đi. Bạn cũng có thể kiếm cho mình một người cố vấn để được hướng dẫn. Hay có một cách đơn giản, với chi phí chỉ bằng một chiếc vé xem phim, đó là cùng đọc "ngấu nghiến nghiền ngẫm" cuốn sách rất giá trị này, với những bài viết tâm huyết mà tôi đã chia sẻ. Hãy xem đi xem lại nhiều lần, biết đâu càng xem bạn lại càng khám phá ra những giá trị mới!

Hẹn gặp bạn trên con đường hạnh phúc, thành công. Chúng tôi luôn ở đây, sát cánh, đồng hành, cùng bạn. Hy vọng rằng trong tương lai, bạn sẽ viết nên câu chuyện của riêng mình, và tôi sẽ bổ sung câu chuyện của bạn như là Câu chuyện thứ tư trong bài viết

này, vì một Việt Nam Khởi Nghiệp!

Hẹn gặp bạn!

"Khởi nghiệp không phải là một phong trào nguy hiểm, nó là… một nghề nguy hiểm. Nguy hiểm với tính mạng của các Founder. Tôi rất nghiêm túc khi nói ra điều này. Nên các Founder cần phải rèn luyện không ngừng về cả thể lực (sức khỏe), trí lực và tâm lực. Tuy còn có những mặt trái, về đại cục, Việt Nam cần có khởi nghiệp. Tôi không thích dùng từ phong trào khởi nghiệp. Đừng để khởi nghiệp là một phong trào, hãy biến nó thành một văn hóa – Văn hóa Khởi nghiệp!" – TMT

20

Lan tỏa những giá trị tích cực trong cộng đồng

"Tôi yêu 2 thứ: sách và phụ nữ đẹp"

Đó là câu mở đầu của tôi, khi phát biểu trong một hội thảo về sách, Từ năm 2009. Tôi rất thích đọc sách. Và tôi cũng rất thích cho mượn sách.

Tôi có một thói quen, đó là gạch dưới, tô dạ quang, viết chi chít bên trong và trang lót của quyển sách. Đó là thói quen hệ thống hóa lại, nhờ thói quen này, lần đầu đọc sách tôi có thể mất 3 tiếng tổng cộng, nhưng lần sau nhờ những gạch dưới tóm tắt này, tôi chỉ mất 30 phút.

Ngoài ra khi đọc xong một cuốn sách, tôi thường có thói quen viết lên trang lót của nó vài dòng, và ký tên, kèm ngày tháng.

Vì lý do này nên tôi khá… ngại khi cho người khác đọc một quyển sách đã không còn "trinh nguyên" và khá "tàn tạ". Không lẽ vì tiện lợi cho mình trong những lần tra cứu mà mình bị hạn chế không thể "cho đi" – cho mượn sách sao?

Thế mà tôi lại cảm thấy rất thoải mái.

Lý do là tôi chỉ cần đưa vào một cải tiến rất nhỏ. Tôi nhờ những người mượn sách cũng ghi chép lại những suy nghĩ và quan điểm của họ trong quá trình đọc vào trong cuốn sách, ở trước mỗi ghi chép có ghi tên của họ để dễ phân biệt. Sau đó họ chỉ việc tổng kết lại ở trang cuối là mình đã có tổng cộng bao nhiêu ghi chép ở những trang nào (phần này có thể có hoặc không).

Còn tối thiểu người mượn cũng nên viết vào trang lót vài dòng về: Cảm nhận của mình khi đọc quyển sách, những đúc kết gì, hay bất cứ thứ gì mà họ cảm thấy "muốn viết ra ngay" sau khi đọc xong cuốn sách, kèm theo chữ ký và ngày tháng.

Tôi gọi trò chơi này là "Hành trình những quyển sách" – "Journey Of Books".

Thử tưởng tượng 10 năm sau, Hay khi tôi về già, tôi lật một cuốn sách ra và nhìn vào trang lót của nó:

"Tôi sẽ còn đọc lại cuốn sách này nhiều lần, nó mang những giá trị và bài học trường tồn – Minh Tuấn – 20/5/08"

"Cảm ơn anh Tuấn thật dễ thương khi đã cho em mượn cuốn sách này – Thảo – 21/7/08"

"Cuốn sách này giúp Minh thật sự giật mình, tỉnh dậy, và hành động – Minh – 3/4/09"

"Hải đã có những ghi chép rất tâm đắc ở trang 52 cuốn sách này – Hải – 6/7/09"

"Ngoài cuốn sách này, xin hãy đọc cuốn… của…, nó sẽ bổ sung rất lớn cho những kiến thức trong cuốn sách này – Hoàng – 1/12/09"

"Hoàng đã mượn cuốn sách này, sau đó Khiêm đã mượn lại từ Hoàng, Khiêm sẽ cho chị Ngọc mượn đọc tiếp, cuốn sách hay quá – Khiêm – 2/2/10"

"Cuốn sách thay đổi đời chị – Ngọc – 15/3/10"

…

…

…

Tôi đã có thể "keep track", tôi biết cuốn sách này đã đến tay ai, vào thời điểm nào, họ có những cảm xúc gì, họ có những suy nghĩ gì, và tôi trân trọng tất cả.

Đó chính là "Memories" (kỷ niệm).

Đó chính là Fun (niềm vui) – một niềm vui nho nhỏ giữa đời thường, tại sao chúng ta có thể làm cho mỗi trang sách càng thêm thú vị hơn nữa, mỗi trang sách chứa đựng nhiều bất ngờ hơn nữa,

mỗi trang sách chứa đựng nhiều giá trị hơn nữa, và mỗi trang sách lại càng có thêm lý do để đọc lại hơn nữa, mà lại không làm?

Tại sao chúng ta có thể làm cho mỗi trang sách càng thêm thú vị hơn nữa, mỗi trang sách chứa đựng nhiều bất ngờ hơn nữa, mỗi trang sách chứa đựng nhiều giá trị hơn nữa, và mỗi trang sách lại càng có thêm lý do để đọc lại hơn nữa, mà lại không làm?

Đó còn là "Wisdom of the Crowd" – không tuyệt vời sao được khi cuốn sách – vốn là quan điểm và thế giới quan của tác giả, nay nó là cả một diễn đàn tranh luận của rất nhiều người mà cuốn sách đã "qua tay", với rất nhiều những góc nghĩ đối lập và bổ sung khác, giá trị kiến thức là ở đây!

Nào, hành trình của những quyển sách.

Will you join us?

Đó là những gì mà tôi đã viết ra trên Ghi chú Facebook của mình vào năm 2009. (Nên Hanging từ đầu bài viết này luôn vì ngay từ đầu đã là bài viết ra trên Ghi chú Facebook)

7 năm sau…

Đầu năm 2016.

Câu chuyện lại tiếp diễn, những gì còn dang dở trong quá khứ sẽ được hoàn thành, những nút thắt của ngày hôm qua sẽ được tháo mở dần dần. Là một trong hai người ở Việt Nam (một ở Hà Nội, một ở Thành phố Hồ Chí Minh, tôi là người đại diện cho Thành phố Hồ Chí Minh) được Đại sứ quán Israel chọn để tham gia Khóa học "Innovative Entrepreneurship: From an Idea to Starting a Business" (Doanh nghiệp đổi mới: Từ lý tưởng đến khởi nghiệp) ở Israel. Tôi có dịp đến học tập, làm việc và sinh sống tại Xứ Do Thái trong gần 1 tháng, và có cơ duyên ghé thăm căn nhà của Ben Gurion – người lập quốc của "Quốc gia Khởi nghiệp" Israel.

Theo bạn thì bên trong nhà người lãnh đạo tối cao của một quốc gia có gì?

Căn nhà sẽ được thiết kế và xây dựng như một cung điện, hoàng cung, hay một tòa lâu đài châu Âu?

Bên trong sẽ trưng bày sừng tê giác, ngà voi, da hổ hay... hóa thạch khủng long?

Sẽ có cả một tủ kính thật lớn trưng bày các loại rượu thượng hảo hạn có nguồn gốc hàng trăm tuổi?

Hay thiết kế bên trong phải dát vàng toàn tập nguyên căn chói lóa? Phải như thế tiếp khách nó mới oách!

Tất cả những gì có thể tìm thấy ở nhà của David Ben Gurion – người lập quốc, thủ tướng đầu tiên của Israel ngày nay chỉ là một căn nhà nhỏ với... sách, rất nhiều sách.

Có đến hơn 20.000 cuốn sách trong căn nhà này!

Và hoàn toàn không có sự hiện diện nào của những biểu tượng quyền lực và giàu có.

Đó là "thủ tướng nhà người ta". Khi chết đi, ông ấy có 3 nguyện vọng. Một trong số đó là ông ấy muốn ngôi nhà của mình giống như một Thư viện công cộng – người dân có thể viếng thăm, mượn một cuốn sách bất kỳ về đọc, rồi đem trả lại.

Người ta đã thực hiện những nguyện vọng khác song vì một lý do nào đó mà không thực hiện nguyện vọng trên của ông ấy. Ngôi nhà vẫn được mở cửa tham quan song người dân không được phép mượn sách mang về.

Tôi rời khỏi Israel với một suy nghĩ: Nếu như nguyện vọng ấy trở thành hiện thực thì sao?

Đầu năm 2017.

Được truyền cảm hứng từ Ben Gurion, chúng tôi quyết định mở ra Hành Trình Sách – dự án trao đổi và mượn sách miễn phí giúp nâng cao cơ hội đọc sách cho người Việt. Câu chuyện năm nào đã được viết tiếp. Ít ai ngờ rằng từ một ghi chú trên Facebook cách đây gần chục năm, rồi đến chuyến đi Israel cách đấy một năm, tất cả những cơ duyên đó hội tụ lại và khi đến đúng thời điểm, nó phát triển thành một dự án có mặt ở nhiều khu vực trên cả nước. Với ý nghĩa nhân văn sâu rộng, dự án cũng được tờ báo giấy lớn nhất cả nước – báo Tuổi Trẻ số 15/04/2017 chủ động giới thiệu trong bài viết "Trao sách tận tay những người yêu quý". Dưới đây là một vài trích đoạn về ích lợi của người dùng khi được phỏng vấn bởi báoTuổi Trẻ.

Là một lập trình viên, đang theo con đường khởi nghiệp, Đoàn Khoa Vỹ đã mượn hai cuốn sách về cách xây dựng doanh nghiệp vừa và nhỏ, về ngôn ngữ lập trình tư duy.

“Giai đoạn đang bắt đầu khởi nghiệp, mình rất mông lung và không biết nên chọn đọc những cuốn sách nào. Có tủ sách này giúp mình định hướng được những cuốn sách nào phù hợp, cuốn sách nào mình cần đọc giai đoạn này.

Việc trao đổi và cho mượn miễn phí cũng giúp ích cho các bạn sinh viên nghèo có nhu cầu tìm hiểu, mong muốn được đọc nhiều sách” – Vỹ nói.

“Có bạn sinh viên hằng tuần đi xe đạp đến mượn từng cuốn sách về đọc. Gần đây, có bạn ngoài Nghệ An gọi cho mình hỏi cách để góp sách. Bạn nói đã đóng thùng sẵn rồi, sắp chuyển vào thành phố.

Hay hôm ở hội sách, có bạn chạy xe máy mười mấy cây số đem sách đến góp. Tình cảm của nhiều bạn với hành trình này đôi lúc làm mình thấy áy náy” – Như Phương (sinh viên ĐH Luật TP.HCM), người quản lý dự án, chia sẻ. Như Phương chính là người giao sách tận tay cho những ai đăng ký mượn.

(Trích “Trao sách tận tay những người yêu quý – báo Tuổi Trẻ, 15/04/2017)

Chúng tôi cũng lấy tên của dự án là JOB (Journey of Books – Hành Trình Sách). JOB cũng có nghĩa là công việc, với ý nghĩa đọc sách để có thêm kiến thức và sẽ có được công việc như ý, toại nguyện.

Bạn hoàn toàn có thể là một phần của “Hành Trình Sách” bằng cách truy cậphttp://hanhtrinhsach.com.

“Tại sao lại phải sống một cuộc đời nhàm chán khi bạn có thể biến nó thành một tuyệt phẩm của những chuyến phiêu lưu bất tận? Bạn sẽ tham gia cùng tôi chứ?” – TMT

21

Hãy trở thành một "công dân toàn cầu"

Mở mắt, tôi nhận ra mình đang đối diện với cái lạnh âm độ của Moscow, Nga. Ôi, "mùa đông Mátxcơva".

Mới ngày hôm qua, tôi còn chật vật trước thời tiết vừa nóng, lại vừa nực của Dubai – thành phố hoa lệ trên vùng sa mạc khô cằn, thậm chí, còn in dấu chân lên sa mạc Safari với những cồn cát trải dài, miên man bất tận. Ngắm nhìn hoàng hôn lặn xuống trên sa mạc quả là một trải nghiệm diệu kỳ. Đêm đến, nhảy múa với những người Ả Rập ở khu lều tập hợp dân tứ xứ, đắm đuối trước "vòng eo 56" và điệu nhảy cuốn hút "chết người" của những nhan sắc Ả Rập. Sau trải nghiệm này, "nhan sắc Ả Rập" đã vươn lên xếp hạng 3 toàn thế giới, trong con tim của tôi. Đứng đầu, là đồng hạng Việt Nam và Nhật Bản. Đó chỉ là một danh sách "vui, hoàn toàn tôn trọng phụ nữ" để tôi phải "cẩn thận" hơn với những quốc gia nào mình đến. Thật là một nhan sắc nguy hiểm!

Còn trước đó mấy ngày, lần đầu trong đời tôi được chạm đến tuyết. Khi tôi vừa đến nơi, những hạt tuyết bắt đầu rơi ở Quảng trường thành phố Istanbul, Thổ Nhĩ Kỳ. Lè lưỡi nếm vị của tuyết, vai áo bắt đầu đậm màu tuyết rơi. Tôi bỏ lên miệng một ổ bánh mì Kebap "chính chủ" ngay tại quê hương của nó. Độ giòn của bánh, vị đậm đà của thịt và nước xốt thật tuyệt. Tôi hít hà rồi nhắm mắt, miệng mỉm cười, hít một hơi thật sâu, và cảm thấy mình thật may mắn khi đến đây.

Còn giờ đây, không chỉ vài hạt tuyết, mà là rất nhiều tuyết ở bên ngoài cửa sổ. Tuyết khá dày nhưng đang tan dần, ngập đến gần cửa sổ của căn phòng lầu trệt tôi đang ở. Đây là thủ đô của Nga.

Tôi chợt nhận ra, mình đã đi đến nhiều nơi, có nhiều dịp để học tập, làm việc và trải nghiệm ở nhiều nước. Mà đa phần, là do con đường kinh doanh đã "đưa đường dẫn lối" cho tôi. Nếu không làm kinh doanh, có thể tôi đã trở thành một con người khác.

Hình như từ một lúc nào đó, tôi nhận ra mình đang sống như một Công dân Toàn cầu. Người ta gọi như thế. Tiếng Anh là Global Citizen.

Trước khi tiếp tục trò chuyện, tôi muốn nói rằng, với tôi thì "Công dân Toàn cầu" không có nghĩa là bạn phải đi nhiều nơi, đến thật nhiều quốc gia. Không phải! Chúng ta đâu có thi thố gì về số lượng ở đây!

Với tôi, "Công dân Toàn câu" không phải là bạn phải di chuyển đến toàn cầu, mà đơn giản là khi bạn làm bất cứ việc gì dù là ở đâu, hãy lưu ý ảnh hưởng mà nó gây ra cho toàn cầu. Chỉ vậy thôi. Bạn luôn có thể tạo ra một sự ảnh hưởng nào đó với thế giới này. Đó là một lựa chọn, một tâm thức, một phong cách sống. Hãy lưu tâm hơn đến nó.

"Công dân Toàn câu" không phải là bạn phải di chuyển đến toàn cầu, mà đơn giản là khi bạn làm bất cứ việc gì dù là ở đâu, hãy lưu ý ảnh hưởng mà nó gây ra cho toàn cầu.

Đó mới là điều quan trọng. Hơn cả việc bạn đi nhiều. Tuy vậy, nếu có duyên, hãy đi, để ngắm nhìn thế giới này, và đôi khi để tìm lại chính mình. Công việc khiến tôi thường xuyên có mặt ở 5 thành phố: Sài Gòn, Cần Thơ, Đà Nẵng, Buôn Ma Thuột, Hà Nội. Như vậy tôi di chuyển khắp cả nước, và kết hợp phong cách sống – làm việc – kinh doanh – kết bạn – xây dựng cộng đồng – tạo ra giá trị xã hội, ở cả 4 vùng kinh tế lớn của Việt Nam: Đông Nam Bộ, Đồng bằng Sông Cửu Long, Nam Trung Bộ và Tây Nguyên, Đồng bằng Sông Hồng. Với tôi, đó thật sự là một cuộc đời đáng sống và một hành trình vô cùng thú vị!

Có lần ra miền Bắc, và ghé thăm một số doanh nghiệp xã hội trên Sapa, tôi đã viết những dòng sau:

Nhà lãnh đạo chữ T

Cái lạnh đã khiến môi bật máu! Thời tiết không hề giống ở quê nhà và sự khác biệt càng rõ rệt khi đi nhiều nơi và khám phá nền

văn hóa của nhiều vùng miền khác nhau. Bạn không cần phải đi quá xa và đến quá nhiều nơi, nhưng nên duy trì việc "đi xa" định kỳ, đi đủ xa để đủ thấy mình nhỏ lại mà việc cần làm thì nhiều ra…

Thế giới ngày nay đã trở nên rất đa dạng, nó đòi hỏi chúng ta cần phải sỡ hữu nhiều kỹ năng phong phú để có thể thích ứng với những biến động không ngừng hằng ngày. Những học thuyết cũ kỹ đã không còn phù hợp, vì vậy việc trang bị cho mình kỹ năng tự học để luôn cập nhật kiến thức mới là điều quan trọng hơn rất nhiều so với việc nhồi nhét một mớ lý thuyết sẽ sớm trở nên lỗi thời.

"Toàn cầu hóa" mang đến những cơ hội và cũng là những thách thức mới với những nhà lãnh đạo trẻ. Xin đừng nghĩ khái niệm lãnh đạo là những gì xa xôi, "chỉ tay năm ngón", làm như vậy chỉ khiến chúng ta bị giới hạn cuộc đời ngắn ngủi của mình vào trong những quan điểm hạn hẹp. Lãnh đạo trước tiên là lãnh đạo được chính bản thân mình hằng ngày. Open your heart and your mind! – Hãy mở lòng đón nhận những tư duy mới! Trong sự dịch chuyển không ngừng đó, thế giới luôn biến động, song chúng ta cần chủ động với sự biến động đó. Bản thân những nhà lãnh đạo trẻ nên sỡ hữu bộ kỹ năng theo hình chữ T, trong đó đường dọc (|) là kỹ năng chuyên môn sâu sắc ví dụ như chuyên môn về công nghệ phần mềm, chuyên môn về luật sở hữu trí tuệ, chuyên môn về tư vấn hoạch định chiến lược cho các doanh nghiệp cỡ trung trở lên… Còn đường ngang (–) là những kỹ năng bổ trợ thêm cho công việc như: kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng thuyết trình, kỹ năng quản lý cảm xúc, kỹ năng điều phối tổ chức, kỹ năng research và tự học…

Chữ T này vừa giữ được sự cân bằng lại vừa cắm sâu, bền, chắc chắn được xuống lòng đất!

(Blog Khoinghiepthongminh.com – 2013)

Tôi mang chữ T này đi ngang dọc khắp mọi miền đất nước. Không chỉ vậy, tôi cũng thường hay có dịp ra nước ngoài.

Tôi nhớ bầu trời Inle – bầu trời xanh tuyệt đẹp mà trước khi tìm ra nó, tôi từng nói rằng một ngày nào đó tôi sẽ cho những người đồng đội của mình xem bầu trời ấy, "bầu trời xanh thẳm của tôi", mặc dù khi đó tôi vẫn chẳng biết nó nằm ở nơi nào trên trái đất này. Thế mà khi đó tôi đã viết ra những dòng này.

Bầu trời của những đứa trẻ

Dạo này các em thế nào rồi?

Còn nhớ không anh đã từng nói rằng, một ngày nào đó, khi đã đi nhiều nơi và ngắm nhìn thế giới này bằng con mắt của mình, anh sẽ cho các em xem bầu trời đó?

Bầu trời xanh thẳm ấy…

Bầu trời của anh, dành cho các em…

…

Các em biết không, anh vừa nhận ra rằng.

Sẽ không có một ngóc ngách nào trên cả thế giới này để anh có thể cho các em xem điều đó cả.

Vì nó không thuộc về trái đất này, theo một "định nghĩa" nào đó.

Nhưng nếu tiếp tục hành trình, một lúc nào đó biết đâu con tim của em lại "chạm thấy" được nó, đừng dùng đôi mắt mà hãy cảm nhận bằng trái tim. Khi tìm ra nó, hãy nghĩ đến anh.

Kết nối với thế giới này bằng một trái tim trống rỗng. Sự thật có thể sẽ giết chết các em.

Để lấp đầy được khoảng trống trong tâm hồn em, em cần gặp một người nào đó cũng có trái tim giống như em. Em có hiểu không?

Những ngày này anh đã theo dấu chân của nhiều người. Anh muốn quan sát thế giới này trước, và rồi một lần nữa, sau khi "kỳ tích" được tạo ra. Anh sẽ nhìn lại thế giới này bằng trải nghiệm của mình khi đó. Chắc chắn sẽ rất thú vị đó.

Còn các em?

Không còn bị che phủ bởi bóng tối. Các em vẫn có thể… vui đùa dưới ánh mặt trời.

Bất kể em đang ở nơi đâu, luôn luôn có một nơi mà em thuộc về. Hãy tin anh, không phải lúc nào em cũng nhận ra được nơi chốn ấy đâu.

Anh hy vọng rằng chúng ta sẽ sớm được kết nối lại với nhau, khi em "chạm" vào khoảnh khắc đó và nhìn thấy nó…

Một bầu trời làm lay động con tim của các em!

(Facebook cá nhân – 2015)

Nhưng bầu trời ấy có thật! Và tôi, một lần nữa, đã thực hiện được điều mình từng nói ra.

Tôi nhớ những ngôi đền gây "chấn động" đến tâm mình ở Bagan. Khoảnh khắc nín thở khi cùng một chú chó không quen biết ở địa phương leo lên đỉnh ngôi đền cao nhất, và ngắm bình minh rạng rỡ cùng mẹ Sóc, tại Xứ Burma (Myanmar) – "Vùng đất vàng cuối cùng của Ánh Sáng". Thật mầu nhiệm!

Tôi nhớ đến từng góc nhỏ của khu dân cư yên bình ở Melbourne, Úc. Cái yên bình khiến tôi suýt quên luôn giấc mộng khởi nghiệp của mình năm 2009, và con tim chỉ muốn "ngủ yên" tại đây. May mà cuối cùng, "trái tim không ngủ yên".

Tôi nhớ cảm giác nín thở, há hốc miệng trước khung cảnh "thần thánh" của Edinburgh, Scotland, khiến tôi cứ ngỡ mình đang ở trong "thế giới của Chúa Nhẫn", một vùng đất mê hoặc, với rất nhiều truyền thuyết "rùng rợn". Những tòa lâu đài nơi đây đã truyền cảm hứng để khai sinh ra một trong những tác phẩm văn học thành công nhất mọi thời đại. Nó cũng đã truyền cảm hứng để tôi viết ra những dòng sau.

Khoảnh khắc… triệu đô

Sau chuyến đi Scotland vừa rồi, tôi muốn kể các bạn nghe một câu chuyện…

Chắc hẳn các bạn biết Bộ truyện best seller Harry Porter chứ?

Nhưng đây không phải là câu chuyện về Harry Porter, mà là câu chuyện về người đã sáng tạo ra cậu ta: J. K. Rowling.

Đó là một buổi chiều đẹp trời, J. K. Rowling đang đi dạo trên đường phố Edinburgh, Scotland. Bà đang hoàn thành một cuốn truyện dành cho trẻ em, và cho cả những người lớn với trái tim còn trẻ. Truyện nói về một cậu nhóc phù thủy có vết sẹo ở giữa trán…

Để tìm cảm hứng viết về thế giới phù thủy, bà đã chuyển đến sống tại Scotland, nơi có rất nhiều… ma. Thậm chí bà còn chuyển đến sống ngay tại lâu đài Edinburgh, ban đêm lắng nghe những âm thanh vọng lên từ dưới lòng đất "không ngủ", và được truyền cảm hứng bởi những "con ma không đầu" trong lâu đài, những chi tiết này sau này đều được bà đưa vào trong cuốn truyện có tên: Harry Porter.

Duy có một điều, bà là người bị ám ảnh bởi những cái tên, và bà muốn độc giả cũng chia sẻ sự ám ảnh đó với mình. Bà đang đi tìm cái tên thật cho một nhân vật đầy hắc ám, kẻ thù nguy hiểm nhất của bộ truyện, kẻ mà ai cũng biết là ai đấy. Viết đã lâu nhưng bà vẫn chưa nghĩ ra được cái tên phù hợp…

Thình lình, nhận thức quay trở lại với hiện tại, bà nhận ra không hiểu từ khi nào mình đã lạc chân đến một khu nghĩa địa…

Phía trước là một con đường, bà chấp nhận việc đi tiếp về phía trước. Đột nhiên, giữa rất nhiều tấm bia mộ, như được "mách bảo", bà dừng lại ở một tấm bia mộ duy nhất, và đọc những cái tên

trên ấy. Cho đến khi dừng lại tại một cái tên: Thomas Riddell.

Được truyền cảm hứng từ cái tên này, bà điều chỉnh nó lại một chút, trở thành: Riddle.

Bravo! Bà nghĩ thầm trong bụng, mình đã tìm ra cái tên thật cho "hắn", nó sẽ là... Tom Riddle... Tom Marvolo Riddle! Như bạn đã biết, đó là tên thật của kẻ-mà-ai-cũng-biết-là-ai-đấy, chúa tể hắc ám Voldermort.

Sau đó bà xuất bản cuốn tiểu thuyết này. Trước khi bà làm điều đó, trong một thời gian rất dài, người phụ nữ giàu nhất nước Anh không ai khác, chính là Nữ Hoàng Anh.

Còn bây giờ, Nữ Hoàng Anh chỉ là người phụ nữ giàu thứ hai của nước Anh.

Bằng việc suy nghĩ, thậm chí là "ám ảnh" không ngừng về một ý tưởng, một lúc nào đó những người đang "khởi nghiệp" như J. K ngày ấy cũng có thể bắt gặp "khoảnh khắc thiên tài" của mình. Và đó cũng rất có thể là "khoảnh khắc triệu đô" của bạn. Điều đó sẽ không bao giờ diễn ra nếu như bạn không tận hiến, "dốc hết con tim" vì một điều gì đó, sẵn sàng dấn thân, từ bỏ sự an toàn của bản thân, và làm việc miệt mài, miệt mài, và miệt mài. Tôi chúc bạn sẽ sớm tìm ra và nắm bắt được khoảnh khắc đó!

(Blog Khoinghiepthongminh.com – 2015)

Tôi cũng nhớ cảm giác thật "Yomost" khi ở Hostel ngay giữa lòng thành phố London. Chung phòng là hai cô bạn, một đến từ Hà Lan, một đến từ Brasil. Tối đó, chúng tôi rủ nhau đi uống ở một Pub rất đặc trưng của người "Ăng-lê". Nhạc hay, rượu cũng ổn. Lại có hai cô gái xinh đẹp hai bên. Dễ "nín thở" lắm chứ. Chúng tôi chuyện trò với nhau rôm rả mấy tiếng đến khi ngà ngà. Phần sau đó thì... tôi chẳng nhớ ra. Bạn càng tò mò, tôi càng không nhớ.

Đến đây tôi lại nhớ ra câu nói "Đời người không đo bằng bao nhiêu hơi thở, mà bằng những nơi chốn và khoảnh khắc làm ta nín thở". Quả là trên hành trình của mình, có những khung cảnh, có những trải nghiệm, có những con người, khiến cho ta "nín thở" như vậy.

Thổ Nhĩ Kỳ cũng là một quốc gia rất đặc biệt. Đó là quốc gia duy nhất trên thế giới nằm ở trên cả hai châu lục: Châu Á và châu Âu. Thổ có nhiều thành phố đẹp và cũng là nơi có con ngựa thành Troy huyền thoại. Trong số đó, Istanbul có vẻ đẹp mê hoặc lạ kỳ. Nói như Napoleon thì Istanbul là "Thủ đô của cả thế giới". Tại đây

bạn bắt gặp sự "phối trộn" giữa nhiều nền văn hóa. Nói đâu xa, ngay trong kiến trúc nhà cửa, đường phố là sự kết hợp kiến trúc của Âu và Á, của đạo Hồi và các tôn giáo khác.

Khi đến Istanbul, phó chủ tịch của JCI Turkey năm 2016 đã đón tiếp tôi. Cô ấy dẫn cả bọn đi một tour tham quan Istanbul. Nhờ vậy tôi chẳng mất đồng nào cho công ty du lịch, cô ấy còn giành trả tiền ăn uống (nhưng bọn tôi chẳng để cô ấy làm thế).

Đến Turkey thì phải đi Cappadocia, thế là chúng tôi đến Cappadocia và lại được đón tiếp bởi chủ tịch JCI Cappadocia. Cậu ấy lấy xe chở cả bọn đi dạo thành phố một vòng, đến những nơi có cảnh đẹp nhất. Xong rồi còn dẫn tôi đến thăm ông chủ tịch sáng lập JCI ở đây, là một trong hai Senator của JCI Turkey, có một doanh nghiệp cung cấp thảm vào loại lớn nhất xứ Thổ. Thảm trong Showroom này chẳng phải rẻ, có tấm bé xíu mà giá khoảng 50.000 đô la.

Đó là những trải nghiệm rất thú vị. Tất cả những gì mà các bạn ấy kết luận với tôi là "Đừng lo, mày được đón tiếp mọi lúc, vì đơn giản mày là Jaycee (nghĩa là JCI Member – thành viên JCI)". Nếu bạn còn thắc mắc, thì tôi xin phép giải thích thêm: Tôi là một doanh nhân, tôi có sinh hoạt trong mạng lưới toàn cầu của JCI, trước khi đến một quốc gia nào đó, tôi chỉ việc email cho thành viên JCI ở quốc gia đó, và họ sẽ đón tiếp tôi.

Các Jaycee nói chung một ngôn ngữ: Ngôn ngữ JCI, sống cùng một tinh thần: Tinh thần JCI. Nên khi gặp nhau lần đầu vẫn có cảm giác như đã quen biết nhau từ lâu.

Cần nói thêm là, JCI (Junior Chamber International) là liên đoàn doanh nhân trẻ lớn nhất thế giới hiện nay, với hơn 200.000 hội viên có mặt trên 150 quốc gia, tồn tại và phát triển qua 100 năm qua. Gần 40% tỷ phú trong danh sách Fortune và nhiều nguyên thủ quốc gia Mỹ, Nhật, Pháp, Tổng thư ký Liên Hợp Quốc… là hội viên. Họ đã sinh hoạt, trưởng thành và phát triển khả năng lãnh đạo của mình trong JCI.

Tôi là người đồng sáng lập và nguyên chủ tịch của JCI Central Saigon – một trong những chi hội mạnh của JCI Vietnam. Sau đó tôi giữ vai trò Giám đốc Đào tạo Toàn quốc cho JCI Vietnam.

Nếu bạn muốn tìm hiểu và gia nhập JCI, bạn phải từ 18-40 tuổi và có một trái tim hướng đến cộng đồng. Nếu đúng vậy, bạn có thể tham khảo trên http://jci.vn. Tôi rất trân trọng, cảm ơn và biết ơn

những đàn anh, đàn chị đi trước đã truyền cảm hứng và kinh nghiệm cho những người đi sau như tôi ở JCI Vietnam. Chúng tôi đã chia sẻ những kỷ niệm tuyệt vời bên nhau, có thể kể đến những người như chị Mai Thu Huyền – người đã giới thiệu tôi vào JCI, anh Lâm Ngọc Minh, anh Lê Danh Hoàng, anh Đoàn Võ Khang Duy, anh Trần Bằng Việt, anh Trần Ngọc Bình, anh Lê Hồng Anh, chị Võ Lan Anh, chị Phạm Bích Huệ, chị Nguyễn Thanh Thủy, em Nguyễn Lan Anh… Đó sẽ là những khoảnh khắc không bao giờ quên. Và tôi sẽ luôn lưu giữ vẻ đẹp của "bầu trời rực lửa" tại Aspac Yamagata, tháng Sáu năm 2014. Những kỷ niệm ấy sẽ ở mãi trong tim tôi.

Chưa dừng lại ở BNI, JCI, tôi còn là đồng sáng lập và nhà tài trợ cho Vietnam Leaders Toastmasters hay các chi hội Toastmasters do YUP thành lập –thuộc Toastmasters International là Hiệp hội diễn thuyết lớn nhất thế giới với hơn 300.000 hội viên trên toàn cầu, đã tồn tại và phát triển hơn 100 năm qua. Toastmasters là một tổ chức rất giá trị, nó giúp bạn phát triển 3 nhóm kỹ năng: Nói trước công chúng/Giao tiếp hiệu quả, Lãnh đạo, Giao tiếp/Diễn thuyết bằng tiếng Anh.

Nếu bạn muốn tìm hiểu và gia nhập Toastmasters tại Việt Nam, hãy đăng ký bằng cách tìm kiếm fanpage "Vietnam Leaders Toastmasters" trên Facebook và liên hệ với chúng tôi, hoặc bạn cũng sẽ được hỗ trợ gia nhập sau khi trở thành một Yuppie (học viên của YUP).

Như vậy, tôi đã giữ vai trò lãnh đạo của 3 hiệp hội lớn nhất thế giới trong mỗi lĩnh vực. Đó là giai đoạn hoạt động máu lửa của tôi. Cái gì cũng có… thời của nó! Sau này, tôi rút bớt những hoạt động hiệp hội, câu lạc bộ doanh nhân. Khi đã ngừng sinh hoạt BNI (2013) và JCI (2016), tôi vẫn tiếp tục giữ liên lạc và có những hỗ trợ từ xa nếu cần thiết. Dù ở đâu, tôi cũng cống hiến hết mình trước khi dừng lại, với một động cơ trong sáng, không phải vì mình, mà vì muốn góp phần xây dựng nên văn hóa kinh doanh và văn hóa khởi nghiệp của Việt Nam. Biến Việt Nam thành một nơi đáng sống hơn!

Trước khi đến bất kỳ nơi đâu trên trái đất này, tôi đều liên hệ trước với hội viên BNI/JCI/Toastmasters ở nơi ấy. Chỉ cần chung "một tổ chức", chúng tôi đã nói cùng "một ngôn ngữ", và sống với cùng "một tinh thần". Nên mọi khoảng cách được rút ngắn lại thật tự nhiên! Với tôi, những hiệp hội này là con đường ngắn nhất rút ngắn khoảng cách giữa giới trẻ Việt Nam và giới trẻ thế giới, giữa công dân Việt Nam và công dân toàn cầu.

Dù có mặt ở nơi nào trên thế giới, tôi đều có thể kết nối với các thành viên sinh hoạt cùng hiệp hội ở đó. Trong đa phần trường hợp, họ sẽ đón tiếp tôi thật nhiệt tình. Hẳn nhiên, đổi lại, sau này nếu họ đến Thành phố Hồ Chí Minh, họ sẽ liên hệ với tôi. Và khi đó bổn phận của tôi là đón tiếp họ, phục vụ họ và dành thời gian dẫn họ đi thăm thú nhiều nơi.

Khi đi khắp nơi trên thế giới và tiếp xúc với các Công dân Toàn cầu khác, tôi luôn tự nhắc nhở mình chính là… Lý Nhã Kỳ. Bạn hiểu không? Tôi luôn xem mình như một "Đại sứ du lịch Việt Nam". Bởi vì, nếu tôi hành xử tệ hại, người ta sẽ không nghĩ là tôi tệ hại, họ nghĩ rằng người Việt Nam tệ hại. Bạn cũng phải ý thức được về điều này, để rèn luyện bản thân trở nên tích cực hơn. Hình ảnh Việt Nam trong mắt bạn bè thế giới đã đủ tồi tệ chưa? Tại sao nhắc đến Việt Nam là nhắc đến chiến tranh? Ăn cắp vặt? Không xếp hàng? Lấy dư đồ buffet? Văn hóa "lùn"?

Nếu tôi hành xử tệ hại, người ta sẽ không nghĩ là tôi tệ hại, họ nghĩ rằng người Việt Nam tệ hại.

Vì thế, tôi luôn hành xử tích cực, để bạn bè thế giới thấy rằng, "định vị thương hiệu" Việt Nam không phải là như vậy. Rằng, một người trẻ Việt Nam vẫn có những kỹ năng như thế, tư duy như thế, "không phải dạng vừa" nghen. Việt Nam cũng còn nhiều người đang nỗ lực hằng ngày vào sự phát triển chung của thế giới.

Trong những lớp học ngắn ngày, với ý tưởng "Put a whole big world into a small classroom" (Đặt cả thế giới vào trong một lớp học nhỏ), tôi thường học tập với những người đến từ mọi quốc gia trên thế giới. Tôi đã học qua những lớp như "Innovative Entrepreneurship" tại Israel, hay "Active Citizen & Social Entrepreneurship" tại Anh… Tôi đã làm Leader trong những nhóm rất phức tạp: đa sắc tộc, đa màu da, đa tôn giáo, đa ngành nghề, đa độ tuổi. Cùng một nhóm có da trắng, da đen, da vàng; Phật giáo, Ấn Độ giáo, Hồi giáo, Kitô giáo; Startup, nhân viên NGO, nhân viên nhà nước; trẻ, già, trung niên; quá nhiều mô thức khác nhau… Vậy mà tôi phải làm Leader của những nhóm như vậy. Quả là một trải nghiệm "làm việc ở môi trường đa văn hóa" không hề đơn giản. Nhưng tôi vẫn bình tĩnh, cùng cả nhóm tìm ra một "ngôn ngữ chung", gây ấn tượng mạnh mẽ về tính hiệu quả cũng như kết quả thật thuyết phục trước cả lớp!

Sau một lớp học ở Anh, Jimmy, một lãnh đạo doanh nghiệp xã hội

ở Indonesia nói với tôi rằng: "T, cậu chính là hình mẫu mà tôi muốn trở thành trong tương lai". Sau một lớp học ở Israel, Fernando, người sáng lập một doanh nghiệp tư vấn ở nước Cộng hòa Dominican nói với tôi rằng: "T, tôi sẽ phấn đấu để tạo ra những kết quả như cậu đang làm". Hay Donner Shakarappa – một giáo sư Ấn Độ, nói rằng: "Cảm ơn T vì đã truyền cảm hứng cho tôi rất mạnh mẽ để khi về nước sẽ bắt tay vào hành động"

Khi gặp gỡ, teamwork với bạn bè thế giới, tôi thường nói mọi người hãy gọi mình là "T" hoặc "Mr. T"– đọc như "Tea", vì tôi thích uống trà hơn so với cà phê. Và cái tên này rất dễ đọc, dễ nhớ, so với cái tên "Tuan" hay "Ta" của tôi, lại ấn tượng nữa. Bạn bè thế giới khoái lắm, cứ đi ngang qua lại nhấn giọng, gọi "Hi Mr. T!" – Đó là một "tip" để xây dựng "nhận diện cá nhân" của tôi.

Bạn và tôi, nếu mỗi cá nhân có thể thay đổi được "góc nhìn" của người nước ngoài về Việt Nam, thì một lúc nào đó, thế giới sẽ hoàn toàn thay đổi cách nhìn nhận về đất nước mình. Hãy nhận trách nhiệm giải quyết chuyện này ngay trong thế hệ của chúng ta! Hãy rút ngắn "khoảng cách" giữa ta và thế giới.

Đến đây, tôi nhớ lại những gì mình đã viết về "khoảng cách", sau một chuyến đi Nhật vào năm 2014.

Khoảng cách giữa họ và ta đã lớn thế nào?

Về lại Việt Nam, làm vài vòng thăm đường phố. Up hình đi Nhật có vẻ hớn hở thế thôi chứ thật ra trong lòng có nỗi buồn riêng. Buồn lắm!

Buồn vì khoảng cách giữa mình và họ xa quá, không nói đến công nghệ hay cơ sở hạ tầng, khoảng cách đáng lo ngại nằm ở ngay trong mỗi con người: Ở đôi tay, con tim, và khối óc của người đó.

Khi xuống xe buýt, tôi nhận thấy bác tài nói "Arigatou" (Cảm ơn) với từng người một. Khi đi qua lối soát vé tàu điện dành cho người sử dụng JR Pass, tôi cũng nghe thấy người soát vé nói "Arigatou gozaimasu" (Cảm ơn, sắc thái trang trọng hơn) với từng người đi qua, với một thái độ cứ như đó là lần đầu tiên họ nói như vậy, và cho dù có hàng ngàn người đi qua, thì họ vẫn nói y chang như vậy với hàng ngàn người. Đó chỉ là một ví dụ nhỏ nhưng tôi biết mình sẽ khó có thể tìm thấy điều đó ở quê hương vĩ đại của mình vào lúc này.

Khoảng cách đã không còn là một thế hệ mà có lẽ phải là ba thế hệ. Khi nghĩ đến khoảng cách này, tôi chợt cảm thấy buồn vì nó

không phải thứ khoảng cách "1/1.000 giây" giữa nhà vô địch và người về thứ hai trong một cuộc chạy đua nước rút. Nó là khoảng cách xa vời hơn, như là giữa một thiên tài kiếm thuật 25 tuổi, được thừa nhận là thiên tài từ nhỏ nhưng vẫn tập rút kiếm 30.000 ngàn lần mỗi ngày kể từ năm lên 6 tuổi, so với một người đã hơn 30 tuổi, rệu rã, không có tài năng thiên phú, đã vậy còn không thèm nỗ lực một chút nào, mới 2 giờ trưa đã say xỉn, sống nhờ vào "nguồn lực bố thí" của xã hội.

Khi đã nhận ra có tồn tại một "khoảng cách" như vậy, tôi cảm thấy trăn trở nhiều, đây không phải lần đầu tôi đến một nước lớn, nhưng cảm giác trăn trở này thì là lần đầu. Tôi bi quan quá chăng? Về lại Việt Nam, nhìn thấy cách các bạn trẻ (là tương lai của đất nước tôi) làm việc và đối nhân xử thế, tôi lại cảm thấy đó là thực tiễn, và nên nhìn vào sự thật.

Tiếp xúc với các bạn Nhật, một người Việt Nam sẽ nhận ra là mình có thể dễ dàng "bắt nạt" các bạn ấy, vì họ hiền quá chăng? Nhưng không, nếu nhìn xa hơn bạn sẽ thấy người dân nước họ là những người thực sự khôn ngoan và luôn nghĩ cho cái chung, cho mục tiêu cuối cùng. Còn chúng ta khôn quá lại hóa dại, tủn mủn, chỉ nghĩ đến lợi ích của riêng mình ngay cả trong một nhóm nhỏ đi cùng nhau (và còn tệ hơn, là nghĩ cách đi chặn lợi ích của người khác làm phương châm ra quyết định, thay vì cùng thắng). Vì vậy chúng ta có thể tỏ ra khôn hơn ban đầu, nhưng cái khôn đó chỉ là khôn lỏi, khôn vặt, khôn… dại. Nó cũng giống như một người cứ cố tỏ ra là mình thông minh, càng cố gắng bao nhiêu, mọi người xung quanh càng thấy người ấy thật… ngu ngốc và rỗng tuếch bấy nhiêu…

Tôi nhớ lại bức tranh mô tả "ván mạt chược phương Đông" trong đó Nhật là nước bị đánh giá là… ngu nhất, bị thua gần như tất tần tật quần áo trên người. Thật ra bức tranh đó do một hoạ sĩ Trung Quốc vẽ. Nếu tiếp xúc và "cảm" tinh thần của người Nhật, của một Samurai, ta nhận ra họ không giành chiến thắng theo kiểu "Tam quốc chí", đôi khi họ dựa quá nhiều vào nghị lực, ý chí và lòng chính trực – chính trực đến nỗi bị đánh giá là ngu dốt – nhưng có lẽ chính điều đó lại biến họ thành người chiến thắng thực sự và tạo ra những kỳ tích. Chúng ta rất dễ có một niềm tin như vậy khi tiếp xúc sâu với họ. Như vậy có khi còn hơn là tin vào những "mưu kế nửa vời" theo kiểu tam quốc. Có lẽ chúng ta nhỏ bé vì chúng ta làm mọi thứ rất "nửa vời", chính không ra chính, tà không ra tà.

Dù sao, cuộc đời vẫn dạy tôi rằng cho dù chỉ có 1% hy vọng thì nó vẫn là hy vọng.

Tôi tin vào đam mê của tuổi trẻ. Và nếu đó là đam mê, chúng ta sẽ nhận ra rằng mỗi giây không được sử dụng cho đam mê, đó đều là một sự lãng phí. Nếu có quá nhiều lãng phí, đó là một tội ác. Chúng ta tin vào điều thần kỳ, nhưng cần lao động cật lực ngay ngày hôm nay. – TMT

(Facebook cá nhân – 2014)

Tình cờ “tham dự”đám cưới của cặp vợ chồng trẻ xứ Bạch Dương.

“Lang thang” ở sa mạc Safari, Dubai.

Cùng leo lên đỉnh ngôi đền cao nhất Bagan với một "người bạn" hoàn toàn xa lạ, bình an ngắm bình minh mầu nhiệm.

Bầu trời Myanmar, bầu trời hồ Inle.

“Săn” thủy quái hồ Loch Ness ở Scotland.

Những người bạn học cùng một lớp học ngắn ngày ở London, UK.

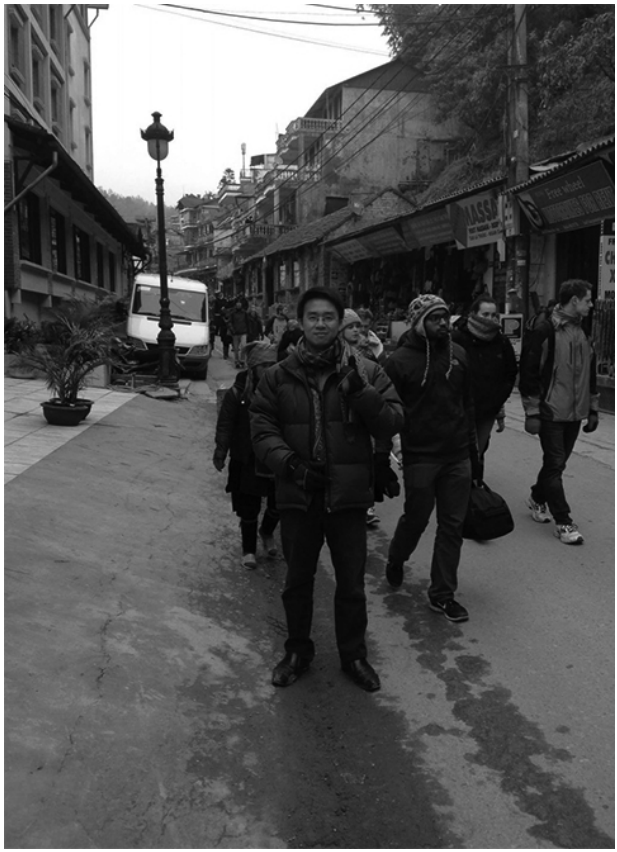

Vừa thở ra khói vừa viết “Lãnh đạo chữ T” ở Sapa.

Được phó chủ tịch JCI Turkey (nữ) đón tiếp chu đáo tại Istanbul,

Thổ Nhĩ Kỳ.

Thăm chủ doanh nghiệp thảm lớn nhất xứ Thổ – Chủ tịch JCI Cappadocia, dù ở đâu cũng được đón tiếp như “người nhà”,

nếu cùng “ngôn ngữ chung”.

Nhận ra “khoảng cách” tại Tokyo, Nhật Bản.

Lấy lại tinh thần, mang quyết tâm “Samurai” kết hợp với “Con Rồng cháu Tiên”, về Việt Nam.

“Tôi tin vào đam mê của tuổi trẻ. Và nếu đó là đam mê, chúng ta sẽ nhận ra rằng mỗi giây không được sử dụng cho đam mê, đó đều là một sự lãng phí. Nếu có quá nhiều lãng phí, đó là một tội ác. Chúng ta tin vào điều thần kỳ, nhưng cần lao động cật lực ngay ngày hôm nay.” – TMT

22

We are one - chúng ta là một

Đây là chương duy nhất mà tôi sẽ kể bạn nghe toàn… chuyện "cổ tích". Nên bạn hãy đọc chương này với tinh thần như đang trải nghiệm một chuyến phiêu lưu kỳ thú. Hãy nhìn nhận nó như một giả thuyết – một câu chuyện thú vị, vì vậy bạn cũng đừng quá "nghiêm túc" nhé!

Nội dung là những gì cần biết về… vũ trụ này.

Cách đây từ rất lâu rồi, tất cả các lục địa trên hành tinh chúng ta đều là là một. Chúng ta cùng nhau chung sống trên một Đại lục địa. Sau đó, vì vỏ trái đất di chuyển, Đại lục địa bị "nứt" và tách dần ra thành "5 châu" như ngày nay. Đến bây giờ, khoa học nhận ra: Các đại dương và lục địa vẫn đang "âm thầm" chuyển động không ngừng!

Vì chung một "nguồn", nên văn hóa ở các châu lục cũng có những nét chung. Đó là lý do tại sao Tấm Cám của Việt Nam lại có nét "hao hao" với Cô bé Lọ Lem trong Truyện cổ Grimm (Đức), và có nhiều điểm tương đồng với hàng loạt phiên bản Tấm Cám trong kho tàng truyện dân gian, thần thoại của hàng loạt dân tộc khác trên thế giới. Đơn giản lắm, vì ở thời điểm ban đầu, tất cả những câu chuyện này đều là Một.

Cho nên, mỗi vùng đất, mỗi châu lục đều nắm giữ một "mảnh ghép" của sự thật. Nó lý giải rất nhiều câu hỏi quan trọng, như "Chúng ta đến từ đâu?", "Nguồn gốc của loài người?". Thậm chí nó giải mã những bí ẩn vẫn đang tồn tại trên trái đất này. Phải chăng kho tàng văn học dân gian, truyện cổ tích, truyện thần thoại ở nhiều nền văn hóa Hy Lạp, Ai Cập, Tây Tạng, Bắc Âu, châu Á.. đang hé mở những "góc nhìn của sự thật", về sự hình thành của loài người hiện nay? Những câu chuyện đó phải chăng không chỉ

là sản phẩm của trí tưởng tượng? Tất cả đều là "manh mối" mà người xưa muốn để lại cho hậu thế? Nếu chúng ta sử dụng tư duy hệ thống và xâu chuỗi tất cả lại với nhau, chúng ta có thể sẽ tìm ra một giả thuyết của riêng mình về nhân loại!

Loài người – như hiện nay chúng ta biết đến – không phải được tiến hóa từ loài vượn. Đây chỉ là quan điểm của Darwin. Nhiều bản vẽ phôi thai trong cuốn Nguồn gốc các loài của ông đã được chứng minh là cố tình vẽ sai sự thật, để đưa đến một kết luận giả. Ngày càng nhiều nhà khoa học từng đoạt giải Nobel phản bác, thể hiện sự chống đối với học thuyết của Darwin. Quan niệm "Người tiến hóa từ khỉ/vượn" từ lâu đã được gỡ bỏ khỏi sách giáo khoa của nhiều trường học văn minh trên thế giới.

Theo các tài liệu cổ xưa của Tây Tạng, loài người hiện nay có nguồn gốc từ những nền văn minh ưu việt hơn. Còn trái đất đã trải qua "thảm họa diệt vong" không phải chỉ một lần!

Trước khi loài người ngày nay xuất hiện, đã có những nền văn minh cao cấp tồn tại và phát triển rực rỡ. Chúng ta tạm gọi những nền văn minh cấp cao này là Lemuria (trước), và Atlantis (sau Lemuria). Khoa học công nghệ ở những nền văn minh này không chỉ vượt xa nền công nghệ hiện nay của chúng ta. Mà người Lemuria hay người Atlantis cũng sở hữu năng lực của "Con mắt thứ ba". Chính năng lực này giúp họ tạo ra kỳ tích, dựng xây nên một nền văn minh vĩ đại. Đó là một loại "năng lực siêu nhiên" – như cách mà chúng ta hay gọi ngày nay. Khoa học thời nay cũng cho biết rằng còn rất nhiều điều bí ẩn về cơ thể con người. Dường như con người chưa sử dụng được những "siêu năng lực" đang có sẵn trong cơ thể mình. Chúng ta chưa sử dụng hết khả năng của bộ não. Đó là chưa nói đến nguồn năng lượng từ con tim còn lớn gấp 5.000 lần nguồn năng lượng ở não bộ. Thời gian trôi đi, qua những biến cố ở cấp độ diệt vong, chúng ta đã "lãng quên" và bị "thoái hóa" những năng lực đặc biệt này. Mặc dù vậy, ngày nay vẫn có một số ít những người qua "tu tập" bằng nhiều phương pháp khác nhau, đã có khả năng giải phóng phần nhỏ sức mạnh của "Con mắt thứ ba". Thỉnh thoảng vẫn có người tìm ra một dạng "năng lực đặc biệt" nào đó của mình. Tất nhiên là trong số những người được biết đến, cũng có những kẻ lừa đảo với những trò bịp khó phát hiện.

Chính công nghệ vượt trội và sức mạnh khó tin từ "Con mắt thứ ba" đã giúp cho những nền văn minh phát triển đến đỉnh điểm. Những kim tự tháp ở Ai Cập đã được xây dựng theo cách này. Ngày nay, khoa học vẫn còn đang tranh cãi làm thế nào người cổ đại có

khả năng xây dựng những công trình như kim tự tháp. Có ý kiến cho rằng phải có sự can thiệp của một nền văn minh vô cùng vượt trội thì mới có thể nâng những tảng đá với khối lượng hàng trăm tấn. Đừng quên thời đó chưa có phương tiện máy móc hiện đại như ngày nay. Không phải sự can thiệp của người ngoài hành tinh, mà đó là sự can thiệp từ hậu duệ của những nền văn minh trên trái đất, đã tồn tại rất lâu từ trước khi loài người hiện nay xuất hiện. Họ đã hướng dẫn những người cổ đại tạo ra kim tự tháp. Cần nhớ, bên trong các phiến đá của kim tự tháp được khắc rất nhiều hình vẽ những "sinh vật" không giống con người, những người khổng lồ, những thiết bị tối tân như phi thuyền với hình dạng có sự tương đồng với máy bay, phi thuyền vũ trụ ngày nay. Đó không phải là sản phẩm của trí tưởng tượng. Nhiều khả năng, đó là hình ảnh khắc họa lại những gì "mắt thấy, tai nghe". Theo nhiều văn bản từ Tây Tạng, người Lemuria và Atlantis có vóc dáng không giống loài người hiện nay, họ cao lớn hơn rất nhiều. Về ngoại hình cũng có nhiều khác biệt. Có thể họ đã xuất hiện trong những bức vẽ này. Những kiến thức này được lưu giữ trong các mật thư Tây Tạng cổ, và trong trí tuệ của những vị Lạt Ma Tây Tạng. Vì sao? Vì Tây Tạng là "cái nôi của loài người".

Nền văn minh Lemuria và Atlantis khi phát triển đến đỉnh điểm đều gây ra sự hủy diệt. Sự hủy diệt tạo ra "khoảng trống" cho sự sáng tạo sau đó, để một nền văn minh khác lại xuất hiện, tiếp tục "vòng lặp sinh ra – phát triển đỉnh cao – rồi lụi tàn". Sau khi lên đến đỉnh điểm ắt phải là sự suy tàn. Không có gì tồn tại mãi mãi, sinh ra rồi sẽ diệt đi, tự sinh tự diệt – Đức Phật đã dạy về "Vô thường" từ cách đây 25 thế kỷ. Những nền văn minh này cũng không phải là ngoại lệ.

Một là, nền văn minh Lemuria và Atlantis đã không định hướng đúng đắn sức mạnh của công nghệ và năng lượng từ "Con mắt thứ ba", để những năng lượng này thay vì sinh ra sự "sáng tạo" thì lại tạo ra sự "kiêu ngạo, tham lam và hủy diệt". Họ đã tự chôn vùi mình. Hai là, khi sự tiến bộ về vật chất không cân bằng với tinh thần (đó cũng là điều mà xã hội chúng ta đang dần trải qua), sự tiêu cực trong năng lượng tinh thần của những nền văn minh "biến chất" này khiến cho "Thượng Đế" thất vọng, những năng lượng tiêu cực này đã hấp dẫn, tích tụ và gây ra những "thảm họa diệt vong" ở cấp độ toàn cầu. "Thảm họa thiên thạch" hay "Đại Hồng Thủy" là những lần diệt vong tiêu biểu. Trái đất đã chứng kiến những nền văn minh sinh ra, phát triển lên đến đỉnh điểm, rồi diệt vong. "Thượng Đế" nếu như có thật, có lẽ đã quan sát "loài người" qua nhiều nền văn minh, qua nhiều lần diệt vong, và đã chứng kiến cùng một kết cục như nhau. Mặc dù vậy, niềm hy vọng

về một loài người "cuối cùng cũng biết sống tốt", hướng về "Mặt Trời", hướng về Ánh Sáng, hướng Thiện, hướng Thượng... có lẽ vẫn còn, dù còn rất ít, nhưng nó vẫn là niềm hy vọng mong manh của nhân loại.

"Ngày tận thế" đã xuất hiện trong rất nhiều ghi chép của các tôn giáo lớn. Từ Kitô giáo, cho đến Hồi giáo, Ấn Độ giáo, thậm chí trong Phật giáo cũng đề cập đến ngày tận thế với những tranh cãi về "Hội Long Hoa" và "Phật Di Lặc". Ngay cả trong kho tàng thần thoại Bắc Âu, "Armageddon Day" (ngày tận thế) cũng được đề cập khi Vua của các vị thần là Odin bị con Sói Fenrir nuốt chửng, trong chuỗi các sự kiện Ragnarok. Bản thân Ragnarok là sự kết thúc của vũ trụ, song cũng dẫn đến một sự khởi đầu mới!

Một số ít người Lemuria, rồi Atlantis, những người có đủ sự thông thái, đã nhận ra kịch bản diệt vong khó tránh khỏi. Họ không thể ngăn chặn được điều này. Vì vậy họ đi trước một bước, chọn ra những người Lemuria và Atlantis thuần khiết nhất, để bổ sung vào "Quỹ Cứu Thế". Những người được chọn này sử dụng năng lực từ "Con mắt thứ ba" đi vào một trạng thái tương tự như nhập thiền, nhưng sâu và cao cấp hơn rất nhiều. Trạng thái này giúp họ bảo vệ cơ thể mình nguyên vẹn trong hàng triệu năm. Ngày nay khoa học thường xuyên tìm ra những người trong trạng thái nhập thiền đã vài trăm năm. Vậy mà khi phát hiện thì não bộ và nội tạng vẫn còn nguyên vẹn, không bị phân hủy, mà không có bất kỳ một hóa chất bảo quản nào. Đó là điều nằm ngoài khả năng của khoa học hiện nay. Thật ra, những người nhập thiền vài trăm năm đó đã thực hành được chút ít bí quyết sử dụng năng lực của "Con mắt thứ ba". Đó cũng là năng lực mà những người Lemuria và Atlantis nhập "Quỹ Cứu Thế" đã sử dụng, chỉ có điều ở một cấp độ cao hơn rất nhiều!

Những người Lemuria và Atlantis được chọn này chính là "tổ tiên" của loài người hiện nay. Họ nhập thiền rất lâu, được "cất giữ" cẩn thận và sống sót an toàn qua thảm họa diệt vong. Đến thời điểm phù hợp, họ thoát ra khỏi trạng thái nhập thiền, một vài người bắt đầu "gầy dựng lại nhân loại". Nơi sứ mệnh này bắt đầu là Tây Tạng, vì ở Tây Tạng có đầy đủ những "điều kiện" để lưu trữ những người Lemuria, Atlantis trong trạng thái nhập định. Rồi từ Tây Tạng, "tổ" của loài người ngày nay đã lan tỏa ra các vùng đất khác trên khắp thế giới, hình thành nên nhân loại mà chúng ta biết. Tây Tạng đã hoàn tất sứ mệnh của nó, nên mặc dù đó là một điểm đến tâm linh vô cùng quan trọng với loài người ngày nay,về mặt chính trị nó vẫn là một nơi thất thế.

Thật ra, chẳng có gì huyền bí ở đây, tất cả đều là khoa học, chỉ có điều nó đang là "Khoa học nằm ngoài khoa học", nó đang chờ trình độ khoa học non kém của loài người hiện nay chứng minh và khám phá. Giống như ngày xưa chúng ta từng nghĩ "sóng điện từ" hay "ti vi" là những trò đùa mê tín, dị hợm. Những phát hiện khoa học quan trọng thường được nhắc đến trước khi chúng thực sự được chứng minh, ví dụ khái niệm "Lỗ đen vũ trụ" trước khi được tìm ra, đã tồn tại trong tác phẩm văn học của nhà văn Edgar Poe, với tên gọi Maelstrom. Edgar Poe cũng là tác giả của Alice lạc vào xứ sở thần tiên.

Lịch sử loài người chúng ta có thể chia làm 3 giai đoạn. Giai đoạn thứ nhất – Khoa học thất thế: Đó là khi Galileo, người nổi tiếng với phát biểu Trái đất xoay quanh Mặt trời, để giữ sự an toàn cho bản thân, đành phải tuyên bố trước tòa án dị giáo rằng: Mặt trời mới xoay quanh Trái đất. Sau lời tuyên bố đó, nhiều lời đồn cho rằng ông đã lẩm bẩm câu nói "Dù sao thì trái đất vẫn quay" khi bước xuống. Giai đoạn thứ hai – Tôn giáo thất thế, đó là khi khoa học phát triển và tôn giáo bị xem là "thuốc phiện của con người". Và giai đoạn thứ ba như hiện nay – Sự hòa hợp giữa Khoa học và Tôn giáo, khi hai bên đều cần đến nhau. Rất nhiều những nhà khoa học vĩ đại không phải là người vô thần. Những người giải mã hoàn chỉnh cấu trúc ADN của con người đã phải ngả mũ kính phục "sự vĩ đại của Chúa trời". Einstein nói đạo Phật là "đạo của những nhà khoa học". Trong tương lai, Khoa học và Tôn giáo sẽ hợp nhất với nhau thành Một!

Bởi vì chúng đều là Một! Lấy ví dụ đạo Phật, đạo Phật đối với tôi là khoa học, không phải tôn giáo. Trên đời này còn gì logic và khoa học hơn "luật nhân quả"? Khoa học và tôn giáo gặp nhau ở đâu? Một con kiến sống trên mặt phẳng, ở trong không gian hai chiều, sẽ khó mà nhận ra sự hiện diện của con người sống trong không gian ba chiều. Nếu con người chúng ta tác động lên thế giới của loài kiến, có thể chúng sẽ nhận ra. Khi đó chúng thấy một "hiện tượng không thể lý giải", và có thể gọi chúng ta là "Thần". Có thể những người tu tập, khi "giác ngộ", họ có thể tìm được cách "truy cập" vào chiều không gian thứ tư, thứ năm, và có thể quan sát thấy những quy luật về vũ trụ này.

Giống như Đức Phật, Ngài không sáng tạo ra các nguyên lý trong vũ trụ, Ngài chỉ khám phá ra nó và dạy lại cho chúng sinh. Ai tự mình chứng nghiệm, tu tập thì có thể giác ngộ – trở thành "Phật". "Phật" không phải một danh từ riêng, nó là một danh từ chung chỉ những ai đã giác ngộ hoàn toàn, tức "Đấng Giác Ngộ". Đức Phật Tất Đạt Đa cũng từng nói với đại ý rằng: "Trước ta đã có những vị

Phật, sau ta cũng sẽ có những vị Phật”/“Ta là Phật đã thành, các ngươi là Phật sẽ thành”. Ý nói nếu chịu tu tập thì chúng ta ai cũng có thể trở thành “Phật”, vì bên trong mỗi người đều có “Phật tính”. Ai không tin, không hành động và không tu tập thì vẫn là người phàm. Theo kinh sách ghi chép lại, Đức Phật tu thiền. Có thể bằng cách đó, Ngài cũng đã “truy cập” vào chiều không gian thứ tư. Ở đó, có thể Ngài đã quan sát thấy “quy trình” của vũ trụ này, chứng nghiệm nguyên lý về Sinh – Tử, Thoát thai, Kiếp trước – Kiếp sau, mối liên hệ giữa các kiếp, giữa các số phận cuộc đời với nhau và với cái “toàn thể”. Nếu không “thoát ra” khỏi không gian ba chiều thì không thể quan sát thấy “quy trình” này. Ngài nhận ra chúng ta sống kiếp này chỉ để giải quyết những “nghiệp” của kiếp trước, và tiếp tục tạo “nghiệp” cho kiếp sau. Nên Ngài cũng nói “Đời là bể khổ”, với tất cả ý nghĩa tích cực của câu nói này. Tất cả là một vòng luẩn quẩn của Kiếp Luân Hồi. Đó là một “Sự thật tối hậu” mà Ngài đã chứng nghiệm và chia sẻ với chúng ta.

Không chỉ nhận ra những “Sự thật tối hậu” về vũ trụ, truy cập vào những chiều không gian mới cũng giúp ta tìm đến với “vương quốc của các vị Thần”. Nhận thức của một con kiến không thể thoát ra khỏi mặt phẳng hai chiều. Tôn Ngộ Không không thể thoát ra khỏi bàn tay Phật Tổ. Và con người cũng không thể tìm thấy “Nước Chúa”, “Cõi Niết Bàn”, “Thành Thiên Đế” nếu không thoát khỏi không gian ba chiều đơn thuần. Khi đó con người cần phải tìm về những giá trị bên trong mình, tìm cách khai mở năng lượng của “Con mắt thứ ba”, tu tập, thiền định, nếu đủ duyên có thể sẽ “nhìn thấy” được “Niết bàn” hay “Nước Chúa”, hay “Những thế giới song song ở các chiều không gian khác”. Những hiện tượng tâm linh như “ma quỷ” cũng có thể được lý giải bằng cách này? Chúng tồn tại ở một chiều không gian khác, bằng một cách nào đó vẫn có thể “chạm” vào chiều không gian hiện tại của chúng ta?

Câu chuyện Noah xây dựng một con tàu trong trận “Đại hồng thủy”, trước cơn thịnh nộ và trừng phạt của Chúa Trời cũng được viết trong Kinh Thánh. Con tàu Noah lưu trữ gia đình của ông, và các loài động vật trên trái đất. Nó là một hình thức của “Quỹ cứu thế”. Nó lưu giữ những sinh vật sống, và đợi đến khi sự trừng phạt dừng lại, nước rút dần đi, thì những sinh vật này lại quay trở về mặt đất. Những câu chuyện được viết lại thành văn bản như thế này không phải là tự nhiên mà có. Nó phản ảnh một “sự thật” nào đó về lịch sử. Một “sự thật” mà chúng ta đã quên lãng. Nhưng bất kỳ ai không học được từ lịch sử, người đó sẽ tái lập lịch sử. Bất kỳ nền văn minh nào, bất kỳ dân tộc nào, không nhận ra bài học từ câu chuyện này, rồi cũng sẽ đi vào “vết xe đổ” của quá khứ. Tất cả

chỉ là một vòng lặp. Con người không phải là Chủ nhân của Trái đất, mà chỉ là một phần của Trái đất. Trái đất đã tồn tại rất lâu và chứng kiến nhiều "loài người" khác nhau, qua các nền văn minh khác nhau!

Những người Lemuria và Atlantis có khả năng sử dụng "Con mắt thứ ba" để truy cập vào "Kho dữ liệu của vũ trụ". Đây là cách thức họ "giao tiếp" với "Đấng Sáng Tạo", để học tri thức cao cấp vượt bậc, sử dụng nó xây dựng nền văn minh của mình phát triển rực rỡ. Cho dù các nền văn minh bị hủy diệt, tri thức của nó vẫn "nhập vào" kho dữ liệu chung này, trở thành trí tuệ của "Đấng Sáng Tạo". Đó là một "nguồn tri thức chung" của cả vũ trụ. Qua thời gian, những nền văn minh không ngừng sinh ra rồi bị tận diệt. Điều đó đã gây "thất vọng" đến "Đấng Sáng Tạo", Ngài đã đưa ra một thông điệp cuối cùng với nhân loại: Thông điệp "SoHm"!

"Amen" hay những từ ngữ tương tự trong các tôn giáo khác chính là một dạng "phản chiếu" của thông điệp cuối cùng này. Thông điệp này có nghĩa là "Hãy tự thể hiện mình". Kể từ loài người mà ta biết như hiện nay, việc truy cập vào "kho dữ liệu chung" này không còn dễ dàng nữa. Vì việc tiếp cận những tri thức cao cấp như thế có thể gây hại cho nền văn minh của chúng ta. "Thực nghiệm" từ những lần trước đã chỉ ra rằng điều đó chỉ dẫn đến sự hủy diệt của nền văn minh. Đây là một lần thử khác. Đây cũng có thể là cơ hội cuối cùng cho nhân loại. Nếu nhân loại vẫn đi vào vết xe đổ của những nền văn minh trước, để "tâm năng" của mình đi về hướng tiêu cực, thì nhân loại sẽ bị hủy diệt. Nếu nhân loại biết đi về ánh sáng, hướng thiện hướng thượng thì đó là niềm hy vọng mới của chúng ta (A New Hope). Có những "nhân vật" từng xuất hiện trong lịch sử loài người, họ tiếp cận được với "trí tuệ tối cao", nhưng thay vì sử dụng nó cho những mục đích trong sáng, họ đã gây ra những thảm họa cho nhân loại. Hitler là một ví dụ. Nhân loại cần được định hướng về những điều tốt đẹp, để "tâm năng" hướng về những giá trị tích cực. Cuộc chiến giữa thiện và ác luôn tiếp diễn. Cái thiện không phải lúc nào cũng thắng. Mà bên nào chiến thắng giúp cho vũ trụ đạt được sự cân bằng ở thời điểm đó sẽ giành chiến thắng. Cái ác luôn tồn tại. Nên luôn cần đến vai trò của những "nhân vật" dẫn dắt, hướng "tâm năng" của nhân loại vào những giá trị tốt đẹp và tích cực. Đó là một "Dòng chảy vĩ đại" của vũ trụ, từ rất xa xưa đến ngày hôm nay, mà những "nhân vật" này là một phần của dòng chảy hướng thiện, hướng thượng, giúp định hướng cho loài người đi về phía của ánh sáng!

Đó là lý do xuất hiện những "Nhà tiên tri"!

Những nhà tiên tri này chính là người của những nền văn minh vượt trội cổ xưa, vì vậy họ có ngoại hình khác thường? Bởi thế nên trong những văn bản cổ của Tây Tạng mô tả Đức Phật rất cao lớn so với loài người ngày nay. Hay tại sao trong ngôi chùa ở Myanmar lưu giữ "răng của Phật" lại khổng lồ như vậy. Ban đầu tôi cảm thấy đó là điều thật ấu trĩ, vì răng của con người không thể lớn như vậy, Đức Phật là con người cơ mà. Nhưng hóa ra mọi thứ đều có lý do của nó. Đức Phật, hay những nhà tiên tri khác, những người đã sáng lập ra những tôn giáo khác, thậm chí có nhà tiên tri còn trở thành Tổ Phụ của nhiều dân tộc, tất cả đều là người của nền văn minh Lemuria, hay Atlantis, họ nhập vào "Quỹ cứu thế"? Và khi thời điểm phù hợp đến, họ được "giải thoát", xuất hiện trên thế giới, hòa nhập vào nhân loại, và lập ra những tôn giáo, với những lời huấn thị, nhằm chỉ dẫn, định hướng cho nhân loại đi về phía ánh sáng, để kịch bản tận thế cũ không bao giờ còn lặp lại?

Đó là lý do vì sao mọi tôn giáo có thể khác nhau về hình thức, hay nội dung bề ngoài của lời răn dạy, nhưng tất cả mọi tôn giáo đều hướng con người đến một mục tiêu chung: Sống tốt hơn, tích cực hơn, hướng thiện, hướng thượng, siêng làm điều thiện, ngừng làm điều ác, thanh lọc tâm liên tục, yêu thương hơn, hạnh phúc hơn. Vì vậy, các tôn giáo đều có thể "Là Một". Tôn giáo cần phải làm cho con người đoàn kết hơn, chứ không phải chia rẽ con người.

Đó là lý do vì sao những nhà tiên tri này lại có trí tuệ vượt trội như vậy. Vì họ là "cư dân" của những nền văn minh quá vượt bậc. Họ đã có trong mình tri thức tối thượng. Khoa học càng phát triển chỉ để chứng minh lại những gì họ nói từ xa xưa là đúng. Dù họ đã nói ra những tri thức đó từ cách đây vài chục thế kỷ, từ vài ngàn năm trước. Trí tuệ của khoa học chỉ như lá cây, còn trí tuệ của những nhà tiên tri này như cả rừng cây.

"Đấng Sáng Tạo" là ai? "Thượng Đế" là gì? Đó là một "trường thông tin", một dạng "ý chí của vũ trụ", hay là một "nhân vật" cụ thể, với "quyền năng" của "phép màu" và "khoa học công nghệ tối thượng" (đừng quên rằng đến một lúc nào đó, thì "pháp thuật" với "khoa học" thật ra cũng là một). Con người không phải là chủ nhân của trái đất, song con người là giống loài có trình độ nhận thức cao hơn các loài vật khác. Vì vậy con người không ngừng tìm kiếm câu trả lời về "Cội nguồn" của mình. Nó giống như một người con xa xứ, nếu đến cuối đời không được về "Đất Mẹ", thì không bao giờ có được sự thanh thản và ấm áp trong cõi lòng. Con người có nhu cầu được "đối thoại với Chúa trời", được tìm đến "diện kiến" "Đấng" đã tạo ra mình. Đạo Phật ở Tây Tạng hay Đạo

Phật nguyên thủy đâu có phủ nhận sự tồn tại của "Thượng Đế"? "Thượng Đế" bên trong mỗi người chúng ta, cũng giống như bên trong mỗi người đều có "Phật tính".

Bất cứ chuyện gì cũng có thể diễn ra! Liệu khi khoa học phát triển, chúng ta có khả năng "sáng tạo" ra cả một "thế giới", hay một "vũ trụ" khác, ở bên trong vũ trụ hiện tại? Và chúng ta mặc nhiên trở thành "Đấng Sáng Tạo" của vũ trụ đó? Đến phiên mình, một lúc nào đó, vũ trụ được tạo ra ấy lại tiếp tục "sáng tạo" ra một "vũ trụ trong vũ trụ" và cứ như thế không bao giờ ngừng tiếp diễn. Trong vũ trụ lớn có vũ trụ nhỏ, trong vũ trụ nhỏ lại có vũ trụ nhỏ hơn v.v..

Liệu tất cả chúng ta có đang sống trong một "Vũ trụ giả lập" tối tân đến nỗi tất cả những "đối tượng" trong vũ trụ ấy đều nghĩ rằng mình là "thật"? Nếu bạn là một phần của "quy trình" bạn sẽ không thể nhận thức được nó, để nhận thức toàn bộ "quy trình", bạn cần phải "thoát" ra khỏi "quy trình", như cách mà những "Đấng Giác Ngộ" đã làm. Khi đó, không phải nghề nông mới là nghề gần với "Thượng Đế" nhất (vì gần gũi với tự nhiên). Mà chính là những nhà lập trình. Ngôn ngữ lập trình là ngôn ngữ "gần" với Chúa nhất. Đến một lúc nào đó, chúng ta "lập trình" ra cả một thế giới giả lập – một thế giới thông minh biết cách tự vận hành. Rồi chúng ta cũng tiến tới một vũ trụ giả lập – một vũ trụ thông minh biết tự sinh sôi, nảy nở, và hủy diệt?

Thế giới đã trải qua duy tâm, duy vật rồi xét lại tầm quan trọng của duy tâm. Điều gì diễn ra nếu "linh hồn" cũng là một dạng "vật chất", nó có thể được "tạo ra" hay "lập trình" được? Nếu chúng ta xem "linh hồn" đang sống trong một "chủ thể" chính là cơ thể chúng ta, và cơ thể chúng ta giống như một chiếc "Computer" thì sao? Chúng ta – những chiếc Computer – được kết nối với nhau như mạng LAN, mạng Internet, và được kết nối với cái "toàn thể", cái "cốt lõi nhất" như những mạng lưới chằng chịt song đều dẫn về một trung tâm – trung tâm giữ vai trò như "Server" (máy chủ)? Sức mạnh "Con mắt thứ ba" của những người Lemuria và Atlantis đã giúp họ chủ động truy cập "máy chủ" – "Kho dữ liệu của vũ trụ này". Còn loài người chúng ta đã "thoái hóa" mất khả năng đó. Khi một cơ thể chết đi, "linh hồn" rời khỏi cơ thể này quay trở lại với "máy chủ". "Máy chủ" phân phối "linh hồn" đến một cơ thể tiếp theo – chính là kiếp sau. Điều này có thể lý giải cho hiện tượng "thần giao cách cảm" giữa nhiều người với nhau, là vì chúng ta được kết nối chung một "mạng lưới", chẳng qua chúng ta đã quên lãng năng lực của "Con mắt thứ ba" giúp liên lạc với nhau qua "thần giao cách cảm". Hay hiện tượng "Déjà vu" khi một người

từng mơ thấy chuyện sẽ diễn ra trong tương lai, có phải vì một lý do nào đó (như Virus chẳng hạn) mà những "dữ liệu tương lai" rời rạc tìm đến với ta trong giấc mơ? Nó cũng lý giải vì sao một số người tu tập có khả năng "nhìn thấy" những kiếp trước của họ, vì "thông tin" vẫn được lưu giữ ở "máy chủ", và bằng cách tu tập, họ khai phóng một năng lực đặc biệt giúp "truy cập" được vào "kho dữ liệu" này. Khoa học đang phát triển, chúng ta có thể lấy sự liên quan giữa Computer, Server, Network để ví von. Đó là ở cấp độ thô sơ, ta tạo ra sự kết nối giữa các máy tính với nhau, giữa các máy tính với máy chủ. Song khi khoa học phát triển rực rỡ hơn nữa, biết đâu ta khám phá ra bản chất của vũ trụ cũng như vậy? Vì nguyên lý cốt lõi đều là Một?

Trong thần thoại Bắc Âu cũng có nhắc đến cái cây Yggrasil là một cây sồi khổng lồ liên kết cả 9 vũ trụ lại với nhau. Đó là một dạng của "máy chủ" chăng?

Hóa ra tất cả chúng ta đều có chung Một kết nối? Tất cả chúng ta đều truy cập chung Một "máy chủ"? Tất cả chúng ta đều là Một.

Câu chuyện "viễn tưởng", "cổ tích", "thần thoại" đến đây là tạm dừng. Bạn hãy gác những nội dung hình thức của nó lại nhé. Chúng ta cùng suy ngẫm về "thông điệp"!

Cuối cùng thì, thông điệp mà nó muốn gửi gắm đến là gì?

Trong tôi có bạn, trong bạn có tôi, trong chúng ta có những người khác, bạn có tin không? Tất cả chúng ta đều là Một.

Nếu "Chúng Ta Là Một" thì cớ sao ta không yêu thương người kia như yêu thương chính mình, đối xử với người kia theo cách họ muốn được đối xử, chuyện gì mình không muốn thì đừng làm với người khác. Gây tổn hại cho một ai đó cũng là gây tổn hại cho chính mình. Giúp đỡ người khác cũng là giúp chính mình. Phải không bạn?

Nếu "Chúng Ta Là Một" thì một tập thể thành công cũng nhờ có những cá nhân thành công, mà những cá nhân chỉ thành công khi tập thể đạt được thành công. Sẽ không thể có một người nhân viên thành công ở bên trong một doanh nghiệp thất bại. "Cái Tôi ở trong Cái Ta". Nên ta càng phải "che lưng cho nhau", kề vai sát cánh cùng chiến đấu, sẻ chia văn hóa chung, tôn trọng sự khác biệt, hạ cái tôi của mình xuống, luôn ra quyết định và hành xử dựa trên cái tốt nhất (the best) cho tổ chức. Hãy theo đuổi "Đại Nghĩa" của tổ chức, và cống hiến với một cái tâm vô tư, trong

sáng. Người lãnh đạo phải biết chia sẻ "phần thưởng" khi chiến thắng một cách công tâm, công bằng, làm sao để phân phối thành công của cả tổ chức cho tất cả những ai tham gia vào quá trình kiến tạo nên thành công đó. Để xây dựng nên một tập thể đoàn kết, cùng nhìn về một hướng. "We Are One Team" – Chúng ta là một đội, phải không bạn?

Nếu "Chúng Ta Là Một" thì việc bảo vệ, giữ gìn hành tinh này cũng giống như bảo vệ, giữ gìn chính bản thân mình. Rằng "Đất Mẹ" và "Ta" đều chia sẻ cùng những nguyên tố cấu thành: Nước, Lửa, Gió, Đất. Nên việc khai thác cạn kiệt tài nguyên, phát triển không bền vững, làm giàu bằng cách làm hại cho môi trường. Những việc làm đó thật ngu xuẩn bởi nó chẳng khác nào tự hủy hoại chính mình. Phải không bạn?

Nếu "Chúng Ta Là Một" thì bạn sẽ tạo ra sự thay đổi nào nơi chính mình, ngay hôm nay?

"Chúng Ta Là Một." – TMT

23

“Lấp đầy” con tim bằng những giá trị của gia đình

Cho nổ một quả bom trong một cái hòm kín.

Ngược lại, cái hòm ngày càng vững chắc.

Nhưng bề ngoài không thay đổi đâu có nghĩa bên trong không bị xáo trộn?

Mà, hình như mỗi người đều có cho mình một cái hòm như vậy.

Nó vững chắc. Nó mang màu sơn không giống với những gì bên trong. Nó khóa kín và tự nhủ rằng sẽ ko để ai mở ra, vì mỗi lần mở ra là một lần đóng lại, với thêm một cái ổ khóa nữa.

Nhưng thực sự, nó vẫn chờ có ai đó đến và mở nó ra, giải thoát nó khỏi sự ngột ngạt này, và đặt trái tim của họ vào trong đó.

Ai sẽ ở bên bạn lúc bạn thành công và cả khi thất bại?

Để thành công và hạnh phúc trong cuộc đời, bạn nhất định phải suy ngẫm về câu hỏi này. Bạn tìm ra câu trả lời càng sớm, bạn càng nhận ra: Mình thật may mắn.

Điều này khá giống với việc biết được “Tài năng của mình là gì? Đam mê của mình là gì? Lẽ sống của mình là gì?”. Bạn biết chúng càng sớm, bạn càng may mắn. Tại sao? Vì khi đó, bạn càng có nhiều thời gian để sống với những “điều đáng sống” hơn. Như vậy cũng là một loại vận may rồi còn gì? Nếu bạn biết quá trễ thì sao nào? Có một sự khác biệt lớn giữa việc nhận thức được những câu trả lời đó trước tuổi 30, so với khi đã ngoài 60, phải không nào?

Ở đây cũng vậy, nếu bạn biết ai là người sẽ luôn ở bên bạn, dù lúc thành công tột đỉnh hay cả khi gặp thất bại ê chề, bạn sẽ càng có nhiều thời gian ở phía trước, để đối xử tử tế hơn với những người đó, và trân trọng họ nhiều hơn nữa. Như vậy, bạn thật sự gặp may vì đã tránh đi một sự tiếc nuối lớn trong cuộc đời này…

Tôi muốn chia sẻ với bạn rằng: Tên của những người đó, những người sẵn lòng đặt con tim của họ vào "cái hòm kín" của bạn, sẵn sàng lấp đầy con tim của bạn, sẵn sàng ở bên cạnh bạn dù lúc thành công hay khi thất bại, không ai khác, chính là Gia đình của bạn!

Những người sẵn lòng đặt con tim của họ vào "cái hòm kín" của bạn, sẵn sàng lấp đầy con tim của bạn, sẵn sàng ở bên cạnh bạn dù lúc thành công hay khi thất bại, không ai khác, chính là Gia đình của bạn!

Gia đình là nền tảng giúp tôi vươn lên, vượt qua biết bao khó khăn và cảm xúc buồn tủi. Đó là những cảm xúc được mô tả như trong bài viết sau, được đăng lên Facebook cá nhân của tôi, nhân một ngày "Tháng Sáu trời mưa".

June - "tháng sáu"

Từ lúc nào không còn nhớ được, tôi chọn tháng 6 như "điểm rơi" cho những cảm xúc trầm lắng. Đó là tháng mà tôi sinh ra. Mùa hè. Chuyển tiếp đêm và ngày.

Tôi cho phép mình buồn, ấy thế mà nỗi buồn sao đầy hy vọng đến thế. Tôi nghĩ về những gì đã đến, đã đi, và đã ở lại. Tôi nghĩ về những gì đã được, đã mất, và đã không hề có. Tôi nghĩ về những gì đã buông bỏ, đã nắm giữ, và đã gắn kết với cuộc đời mình như định mệnh, dù rằng mình lựa chọn nắm giữ hay buông bỏ nó. Tháng Sáu là thời gian duy nhất trong năm tôi buông cho cảm xúc của mình: muốn buồn cứ buồn. Ấy thế mà nó vẫn là một nỗi buồn tươi sáng.

Tôi hoài niệm, nghĩ về những gì đã qua, những điều đã xảy ra, những lầm lỗi đã mắc phải, bao thành tựu đã cùng đạt được, bao điều ta chưa từng…

Tôi cho phép mình ngắm những cơn mưa lâu hơn. Tháng Sáu trời mưa. Cơn mưa là nỗi nhớ. Cơn mưa cũng nối liền trời và đất. Phải

chăng vì vậy nên "cuộc đời thật ngắn ngủi còn nỗi nhớ thì quá dài"?

Tôi nhớ đến cảm xúc của một sáng thức dậy, đó là một sự trống rỗng xâm chiếm lấy lồng ngực mình. Tôi cố xua tan đi sự trống rỗng đó nhưng không thể. Vì ta không thể xua đi cái-không-có-gì.

Đó là một loại bất lực. Và tôi biết ơn cái cảm giác bất lực đó.

Ta lạc lối.

Đúng.

Nhưng cái phần đang lạc lối đó cũng thuộc về con người mình.

Mình hãy yêu thương nó.

Mình lạc lối không phải vì không có bản đồ.

Mà vì thiếu một đích đến.

Tháng Sáu, trái tim của tôi lại đồng điệu với âm nhạc của Yoshiki. Nó được "xâm chiếm" bởi những chàng trai của ban nhạc huyền thoại X-Japan. Chuyện này không có gì phức tạp. Và, chỉ duy nhất tháng 6, từ năm 2007 đến nay, tôi lại lên Youtube, mở clip bài "Endless Rain", nghe đi nghe lại, miên man như cơn mưa chiều rả rích ngoài kia.

"Endless Rain

Lemme forget

All of the pain

All of the hateness"

Có lẽ, bất cứ ai, trước khi tìm ra lý do vì sao được gửi đến nơi này, đều phải trải qua những nốt nhạc thăng trầm. Chúng ta được giao cho những nghịch cảnh, để vượt qua, để chứng minh rằng mình xứng đáng với hạnh phúc lớn lao hơn phía sau đó.

Có lẽ, bất cứ ai, trước khi được sống với sứ mệnh của mình, đều phải đối diện với những hố sâu trong con tim. Một vài cái hố... sâu quá, ta không thể vượt qua hay lấp đầy, thì ta đành đi vòng qua nó vậy, rồi cũng xong, mọi thứ rồi sẽ ổn.

"Ta sống đã trọn vẹn chưa?" – đó là một câu hỏi khó. Không nhớ

chính xác từ lúc nào, tôi nhận ra và sống đúng với "cái mệnh" mà "ông trời" đã "thiết kế" sẵn cho mình. Khi làm được như vậy. Đó là một sự tự do tuyệt đối. Mà nhiều người thấy lạ, vậy sao lại là tự do? Tôi xin nói rằng: Không chỉ tự do, mà còn là hạnh phúc. Tự do là được sống với đúng những gì mà "Ông Trời" đã "thiết kế" cho mình. Đó là một sự tự do rất khó hiểu. Nhưng khi nhận ra rồi, ta sẽ mỉm cười với đôi mắt khép hờ, như làn gió thoảng, như cánh chim bay lượn trên không trung.

Cũng không nhớ từ lúc nào, tôi bắt đầu có được cảm giác rằng: "Nếu hôm nay là ngày cuối cùng còn sống" thì mọi chuyện... vẫn rất ổn. Vì tôi đã ý thức để sống trọn vẹn hết mức có thể rồi. "Dẫu có những lỗi lầm", thì chúng ta cũng đã hành xử hết mức có thể của mình vào lúc đó. Nên nếu chưa trọn vẹn, ta có cảm giác ray rứt, không an lòng, hối hận. Sống trọn vẹn hết mức có thể rồi, ta chuyển sang cảm giác "It's fine. It's Ok". Khó nhưng mà... có thể. Phải làm cho được từng ngày.

Khi cô đơn, tôi thường nghĩ về số phận của những nhân vật trong loạt game mà mình yêu thích: Final Fantasy. Không phải game nào cũng vô bổ. Có những game thay đổi cuộc đời tôi. Có những series đã theo tôi suốt 20 năm qua, dạy tôi những bài học làm người, nhân sinh quan về cuộc sống, cũng như triết lý về thế giới và vũ trụ. Lớn lên tôi chỉ đơn giản là muốn làm lại những điều tốt đẹp, những điều mà những nhân vật trong game đã dạy tôi từ khi còn bé, mang chúng vào đời sống hiện thực.

Một ngày nào đó, nếu mọi giấc mơ của tôi đều đã trở thành hiện thực, thế giới khi đó đã trở thành thế giới mà tôi đã nhiều lần tưởng tượng ra trong đầu mình, thì điều tôi muốn làm là được đi khắp thế giới này để ngắm nhìn lại nó, một lần nữa. Tôi muốn được đi lại con đường đã tạo ra mình ngày hôm nay, với một nhận thức mới. Cảm giác khi đó chắc chắn sẽ rất thú vị. Tôi muốn đi cùng gia đình mình. Hoặc chỉ ít cũng có thể để gia đình trong con tim mình và đi khắp thế gian.

Tôi yêu em, June. Và tôi yêu gia đình của tôi!

(Facebook cá nhân – 2017)

Tôi nhận ra rằng, chính việc có cho mình một gia đình đã "cứu vãn" tinh thần của tôi không chỉ một lần. Khi kinh doanh, thành bại là chuyện bình thường, cảm xúc lên xuống cũng là chuyện thông thường. Nhưng nhiều khi những cảm xúc đó là một mớ hỗn độn, rất kinh khủng. Cuộc đời về cơ bản là bất như ý, có nhiều

chuyện diễn ra không như ý mình, không chỉ trong kinh doanh, mà còn là cuộc sống. Những lúc đó, nhờ có gia đình mà tôi có thêm một động lực, một "điểm tựa", một nơi "sạc năng lượng" cho mình, ủng hộ mình tuyệt đối, một "xấp vải" lót trên mặt đất để lỡ mình có rơi xuống thì cũng đỡ đau hơn. Mình có thể vẫy vùng bên ngoài, thỏa chí kinh doanh, rồi nếu như thất bại, mình có một nơi để về, một gia đình để "hàn gắn" tâm hồn mình, "là phẳng" con tim đã nhàu nhĩ của mình. Để sau đó, mình lại tràn đầy năng lượng, "bật ngược" ra ngoài, tiếp tục chiến đấu, tiếp tục mơ ước, và tiếp tục hành động!

Gia đình thật quan trọng. Hãy cố gắng đối xử tử tế hết mức với gia đình mình vì khi bạn thất bại, trong tay chẳng còn gì, mọi "gia đình thứ hai, thứ ba" nơi công việc đều sụp đổ, thì nơi chốn duy nhất mà bạn còn có thể quay về, chính là gia đình. Sẽ thật kinh khủng nếu bạn chẳng có một nơi nào để quay về!

Hãy cố gắng đối xử tử tế hết mức với gia đình mình vì khi bạn thất bại, trong tay chẳng còn gì, mọi "gia đình thứ hai, thứ ba" nơi công việc đều sụp đổ, thì nơi chốn duy nhất mà bạn còn có thể quay về, chính là gia đình. Sẽ thật kinh khủng nếu bạn chẳng có một nơi nào để quay về!

Không nhớ từ khi nào, tôi hay về nhà dùng bữa trưa với ba mẹ, mặc dù gần công ty có rất nhiều quán ăn. Vì tôi biết rằng đến từng tuổi này rồi thì thời gian ba mẹ còn ở bên tôi sẽ ít hơn thời gian mà tôi có thể sử dụng để theo đuổi giấc mơ của mình. Nên tôi muốn tận dụng bữa trưa để gặp họ nhiều hơn, mặc dù không nói chuyện gì nhiều, nhưng tôi muốn dùng thời gian đó để ở bên cạnh, ngồi ăn với ba mẹ của mình. Đó là một ưu tiên.

Đó cũng là một sự lựa chọn. Giống như có rất nhiều doanh nhân nói với tôi rằng: Nếu họ không đi "quan hệ", công ty sẽ không có tiền. Nên họ phải uống cho đến khi mửa ra, và gọi đó là làm việc chăm chỉ. Với môi trường kinh doanh Việt Nam, tôi chấp nhận một sự thật rằng: Có một số ngành mà bạn cần phải đi "tiếp khách". Nhưng suy cho cùng, đó cũng chính là lựa chọn của bạn. Hãy thẳng thắn đi, bạn đã chọn con đường đó, bạn đã chọn lĩnh vực kinh doanh đó, để bây giờ bạn nói rằng mình không còn cách nào khác, mình không còn đường lùi. Tôi tin rằng chúng ta luôn có một "quyền năng" đó là quyền được lựa chọn. Lựa chọn để thiết kế nên cuộc đời mình, thiết kế nên "phong cách kinh doanh"

(business style) của mình. Đừng nói đó là lý thuyết. Cuộc đời tôi là bằng chứng cho điều này. Tôi dùng chính bản thân mình để chứng minh cho điều mình nói. Tôi chọn những lĩnh vực không cần quan hệ bàn nhậu, tôi chọn những ý tưởng kinh doanh không cần phải đi uống để có hợp đồng. Tôi không nói chuyện đi nhậu trong kinh doanh là sai. Tôi chỉ nói rằng: Tôi biết mình không phù hợp với điều gì. Tôi đã chủ động thiết kế nên "phong cách kinh doanh" của mình như vậy từ đầu vì tôi biết mình muốn gì, giá trị cốt lõi của mình là gì. Một lần nữa, doanh nghiệp chỉ là phương tiện để ta thực hiện mục tiêu cuộc đời. Mục tiêu cuộc đời phải có trước mục tiêu kinh doanh, và phải thống trị mục tiêu kinh doanh thì doanh nhân mới làm chủ doanh nghiệp. Nếu ngược lại, doanh nghiệp sẽ làm chủ doanh nhân, doanh nhân chỉ là "nô lệ" của doanh nghiệp do chính mình lập ra.

Doanh nghiệp chỉ là phương tiện để ta thực hiện mục tiêu cuộc đời. Mục tiêu cuộc đời phải có trước mục tiêu kinh doanh, và phải thống trị mục tiêu kinh doanh thì doanh nhân mới làm chủ doanh nghiệp. Nếu ngược lại, doanh nghiệp sẽ làm chủ doanh nhân, doanh nhân chỉ là "nô lệ" của doanh nghiệp do chính mình lập ra.

Để các công ty gần nhà mình là một sự lựa chọn. Khoảng cách chỉ tầm 5-10 phút di chuyển. Đó là phong cách sống và kinh doanh mà tôi thiết kế cho mình. Vì như thế, tôi có thể tranh thủ tạt nhanh về nhà vào giờ trưa, và dùng bữa trưa với cha mẹ. Và điều đó không thật đáng để làm sao? Điều đó không thật tốt lành sao?

Trong một chương trình truyền hình trên kênh VTC10 phát sóng dịp Tết Nguyên Đán, tôi có chia sẻ về truyền thống gia đình mình. Theo đó, cứ mỗi dịp giao thừa, chúng tôi ngồi lại cùng nhau chúc Tết, lì xì mừng tuổi, trao cho nhau may mắn. Trong gia đình có một cuốn "Khai bút đầu Xuân", lần lượt từng người sẽ "khai bút" trong cuốn sổ ấy. Năm thì làm thơ, năm thì viết ra những lời nguyện cầu. Hồi nhỏ, tôi còn vẽ vời trong ấy. Năm nào dịp Tết có chị ruột của tôi từ nước ngoài về thì lại thấy "khai bút" của chị ấy, có năm còn nhìn thấy nét chữ của anh rể. Mai mốt con tôi và mấy cháu lớn lên, có khi còn nhìn thấy cả chữ của bọn nó. Sau này nhìn lại, trải qua từng năm, là chia sẻ của từng thành viên trong gia đình, ấm áp lắm, dù thời gian trôi qua thì những kỷ niệm thân tình này vẫn được lưu giữ. Hạnh phúc lắm thay! Đó là mùng 1. Trưa mùng 2, anh em trong họ chúng tôi hay tập hợp ở nhà bác

Bảy, đó là một dịp để người trong họ gặp nhau, cập nhật tình hình, dành cho nhau những lời chúc tốt đẹp. Tối mùng 3, mọi người lại tập hợp ở nhà của ba tôi, và đó là một dịp tề tựu khác. Từ mùng 4 trở đi mỗi cá nhân, gia đình, có thể tận hưởng kế hoạch của riêng mình.

Cũng trong chương trình truyền hình này, một khách mời khác, một chị MC có tiếng, đã chia sẻ những cảm nhận như sau về gia đình của tôi. Đây là nguyên văn những gì mà chị viết trên Facebook:"Tâm đắc về một nếp gia đình lý tưởng: Hình thành cho mọi thành viên những tập quán rất riêng vào lễ Nguyên Đán, những mối dây ràng buộc vĩnh viễn để làm gia tài quý báu nhất, một nơi để về, và lòng kiêu hãnh cội rễ sẽ vĩnh viễn cứu rỗi, tôn tạo tư thế sống giữa đời của từng thành viên trẻ trong gia đình trước khi bước ra xã hội".

Tôi nhớ lại hồi mình bị gãy tay phải phẫu thuật, gia đình là niềm động lực để tôi viết nên bài này.

Con cái luôn bé bỏng trong mắt ba mẹ

Hôm qua đi mổ để cái tay bị gãy bữa giờ phục hồi nhanh hơn, thành công tốt đẹp!

Vì còn yếu và hai tay chưa cử động được ngay sau ca phẫu thuật nên buộc lòng phải nhờ ba mẹ chăm sóc cho mình. Hôm đầu còn được cả mẹ đút cho ăn :)

Được... làm nũng với ba mẹ song khi chia sẻ mình không có gì phải xấu hổ vì quan điểm của mình là: Chừng nào mà bạn vẫn cứ... muốn "chứng tỏ" với ba mẹ nghĩa là bạn vẫn chưa trưởng thành đâu. Kiểu như nói "con sẽ cho ba mẹ thấy con không phải con nít" thực ra lại là lời nói phát ra từ miệng của một 'đứa bé'".

Còn khi nào mình chấp nhận một sự thật là, cho dù mình là ông này bà kia ngoài xã hội, ba mươi bốn mấy tuổi đầu... thì với ba mẹ con cái vẫn luôn là con nít, hiểu được điều đó, không còn khó chịu, không còn phải chứng tỏ, và hãy cứ an lòng đón nhận sự quan tâm từ ba mẹ, là bạn đã trưởng thành hơn đôi chút rồi đó.

Có điều mắt cứ cay cay, khi thấy ba mẹ ân cần chăm sóc mình từ những gì nhỏ nhất, khi con cái nằm viện, mẹ ân cần từng ngụm nước, ba ân cần từng miếng kem đánh răng, hai người luân phiên nhau đến. Sự ân cần cứ như mình không phải U30 mà vẫn như ngày U3. Kể ra không thấy xấu hổ mà chỉ thấy hạnh phúc, tự hào, và kiếp sau xin được lại làm con của ba mẹ.

Với tình yêu vô điều kiện của ba mẹ, con cái chỉ trả được một phần rất bé, chắc chắn chẳng thể trả hết, nên con cái chỉ có cơ hội để "trả" bằng cách sau này cũng quan tâm con cái của chính mình và giáo dục nó nên người như ba mẹ đã làm cho mình. Điều đó cũng phù hợp với triết lý "Đáp đền tiếp nối" – "Pay it forward" mà mình và YUP theo đuổi!

Có một sự khác biệt giữa việc "chăm sóc cha mẹ" với "còn cơ hội được chăm sóc cha mẹ". Nay mình hiểu thêm sự khác biệt giữa "được ba mẹ chăm sóc" và "còn cơ hội được ba mẹ chăm sóc". Nhiều người bây giờ có muốn cũng không còn cơ hội đâu...

Con đã lao ra ngoài xã hội từ rất sớm, đã tự mình khởi nghiệp để tự giải quyết việc làm cho mình và tự chủ tài chính từ khi là sinh viên, ngày đó không còn phải xin tiền ba mẹ. Song mọi thành công, mọi ghi nhận ngoài xã hội con đã có đến nay, con xin tặng hết cho mẹ cha. Xin hãy an lòng và (thỉnh thoảng) cứ lo lắng nhẹ về con! Vì con vẫn là con của ba mẹ.

(Facebook cá nhân – 7/2016)

Trong gia đình, tôi là con út. Anh Hai của tôi học kỹ sư xây dựng, lấy bằng thạc sĩ, làm giám đốc một công ty xây dựng. Anh cũng là tấm gương về việc tự mình vươn lên, không có sự giúp đỡ nào từ ba tôi, dựng xây nên một công ty tạo ra công ăn việc làm cho nhiều người. Công việc đầu tiên tôi làm trong đời hóa ra là thực tập viên ở công ty xây dựng của anh. Chị tôi học kỹ sư hóa thực phẩm, sau này lấy bằng tiến sĩ ở Úc, từ bằng thạc sĩ cho đến tiến sĩ chị tôi đều lấy được học bổng 100%, chứ nếu không thì nhà tôi cũng chẳng đủ tiền cho chị đi học. Chị ở lại Úc, đi theo con đường nghiên cứu, từng được trường Harvard mời về thỉnh giảng cho sinh viên của trường. Cả ba anh chị em chúng tôi đều học ở trường Đại học Bách Khoa Thành phố Hồ Chí MInh. Riêng chị tôi và tôi đều học ở Trường Trung học phổ thông Chuyên Lê Hồng Phong. Tôi cũng rất thương hai anh chị mình. Ngày mới thực tập, thấy công ty anh tôi chưa phát triển, mới khởi đầu còn nhiều khó khăn, tôi thương anh và đã rưng rưng nước mắt khi ngồi ăn, sau này anh làm ăn rất tốt, tôi rất vui mừng. Gia đình của anh thật hạnh phúc, chị dâu học cùng ngành với mẹ Sóc, tôi rất yêu mấy đứa con của anh: bé Nhím, bé Bi, bé Bo. Anh là một tấm gương tuyệt vời, anh hai à! Chị tôi, dù ở nơi xa nhưng luôn nghĩ về đứa em mà theo lời chị, là "chị thương đứa em trai duy nhất của chị lắm", tôi cũng có lần suýt khóc khi nghĩ về chị nơi đất khách quê người, xa nhà, lại là con gái phải tự lực khi đi học. Sau này chị cưới một người chồng rất tốt, có bé Thỏ là con gái đầu lòng thật xinh

xắn. Chị đã làm thật tốt những gì cần làm, chị yêu dấu à!

Sau anh chị, đến lượt tôi.. có con. Vậy là bé Sóc ra đời. Sóc là một "nhân vật" đã xuất hiện trong câu chuyện giữa tôi và mẹ Sóc từ trước khi kết hôn, thậm chí từ khi mới quen nhau, chúng tôi đã trò chuyện với nhau cứ như thể "nhân vật Sóc" đã tồn tại và đang có mặt trên đời này. Ơn trời, con cũng xuất hiện!

Sáng hôm đó, mẹ Sóc vỡ ối, tôi và bà ngoại Sóc đưa mẹ Sóc đến bệnh viện. Đến nơi, mẹ Sóc làm nũng với tôi, muốn tôi luôn ở cạnh bên. Bác sĩ không cho mẹ Sóc mang điện thoại vào, nhưng cũng... lén mang vô, khi nào đau quá lại gọi điện cho tôi than thở. Tôi động viên mẹ Sóc. Hồi hợp chờ đợi. Cuối cùng thì cũng vào phòng sinh. Đó đã là khoảng gần chiều tối. Và rồi, tôi được thông báo là em bé đã chào đời. Tôi hoàn tất mọi thủ tục liên quan. Lại tiếp tục chờ đợi. Cuối cùng thì xe đẩy mẹ Sóc và Sóc cũng ra, tôi liền chạy đến, cười toe toét và nói với mẹ Sóc: "Em giỏi lắm!". Sóc nằm trên ngực mẹ, áp vào lòng mẹ, lấy hơi ấm của mẹ, việc đó sẽ rất tốt cho con. Đó là giây phút đầu tiên hai cha con chúng tôi gặp nhau. Tôi sẽ không thể nào quên.

Giây phút hội ngộ đầu tiên của TMT "cha" và TMT "con"

Con chào những người bạn của ba Tuấn, con là Sóc Tiên!

Ở lần khám thai đầu, con "thủ thỉ" với bác sĩ ngày dự sinh là 6/12. Con là người uy tín. Nên con sinh đúng ngày 6/12 không sai lệch dù chỉ 1 ngày, bất chấp một thực tế rằng 99% những đứa con đầu thường sinh sớm sinh muộn có khi đến cả vài tuần cơ ạ! Con tin rằng sau này con cũng sẽ trở thành một con người có siêu năng lực biến mọi ước mơ, mọi dự định, mọi tuyên bố của mình thành hiện thực!

Ba Tuấn sinh ngày 21/6, viết ngược lại ra ngày sinh của con 6/12. Ba sinh đúng lúc chuyển tiếp giữa đêm và ngày, khi màn đêm

được xua tan và bình minh sắp xuất hiện. Còn con sinh vào lúc chạng vạng chuyển tiếp giữa ngày và đêm, khi hoàng hôn sắp xuống và màn đêm dịu mát xuất hiện. Ba và con "bổ sung" cho nhau ghê chưa! Con đã bảo con và ba là cặp đôi hoàn hảo từ mấy kiếp rồi cơ mà!

Tên của con cũng có format TMT đó nha, con là TMT con mà!

Ba Tuấn giữ duyên cho con nên con xin phép cô chú lên ảnh chưa lộ diện nghen! Con chỉ muốn thông báo là: hôm nay con, Tạ Minh Tiên, xin chào cả thế giới ạ!!!

(Facebook cá nhân – 6/12/2016)

Lần đầu tiên bế Sóc trên tay – "Đứa trẻ của sự tái hợp"

Khi Sóc chào đời, lại đúng dịp gia đình tề tựu, những người thân từ Mỹ, Canada, Úc cùng về họp mặt cuối năm. Mọi người đều trân trọng những giờ phút này vì không biết đến bao giờ lại với được sum họp đủ đầy như thế… Cuộc sống luôn có nhiều đổi thay, nên tất cả đều trân trọng những giờ phút họp mặt.

Cá nhân tôi dịp cuối năm cũng nhiều việc quá, nhưng vì có trải

nghiệm như trên và nghĩ đến viễn cảnh sau này, nên luôn sắp xếp tham gia được mọi lúc họp mặt của gia đình. Tôi mong mọi người cũng làm việc thật tốt và giành được nhiều thời gian cho gia đình...

Sóc sinh ra thì những người thân trong gia đình ở khắp nơi trên thế giới lại tập hợp, nên trộm vía chắc sau này Sóc sẽ là đứa trẻ của sự tề tựu, của sự tái hợp những giá trị truyền thống, nguồn cội và thiêng liêng nhất – giá trị của gia đình.

Con sẽ là sự nhắc nhở cho ba về điều này!

(Facebook cá nhân – 2017)

Lần đầu Minh Tiên được lên sân khấu cùng với ba

Chào các cô chú, con là Sóc siêu nhơn! Con được ba bế theo phong cách "Lion King", "bay" trên sân khấu, trước 500 chị em. Nhìn con chẳng sợ gì cả dù là lần đầu trong đời lên sân khấu. Vì con muốn nói một điều:

Con tên Minh Tiên. Tên Tiên nghĩa là xinh như tiên, ngụ ý con gái là tiên thì ba cũng cỡ... ông Bụt.

Con đùa thôi! Ý nghĩa thật sự của Tiên là "tiên phong". Ba hay phải đi tiên phong trong nhiều lĩnh vực. Con cũng là con gái "tiên phong", con gái đầu lòng của ba. Nên ba muốn nói với con rằng: Cho dù là phụ nữ, con vẫn có thể trở thành một nhà lãnh đạo, đi tiên phong, truyền cảm hứng cho những thay đổi tích cực trong xã hội. Ba rất háo hức muốn được nhìn thấy những gì mà con có thể "đóng góp" cho thế giới này!

(Facebook cá nhân – 2017)

Thiền sinh trẻ tuổi nhất

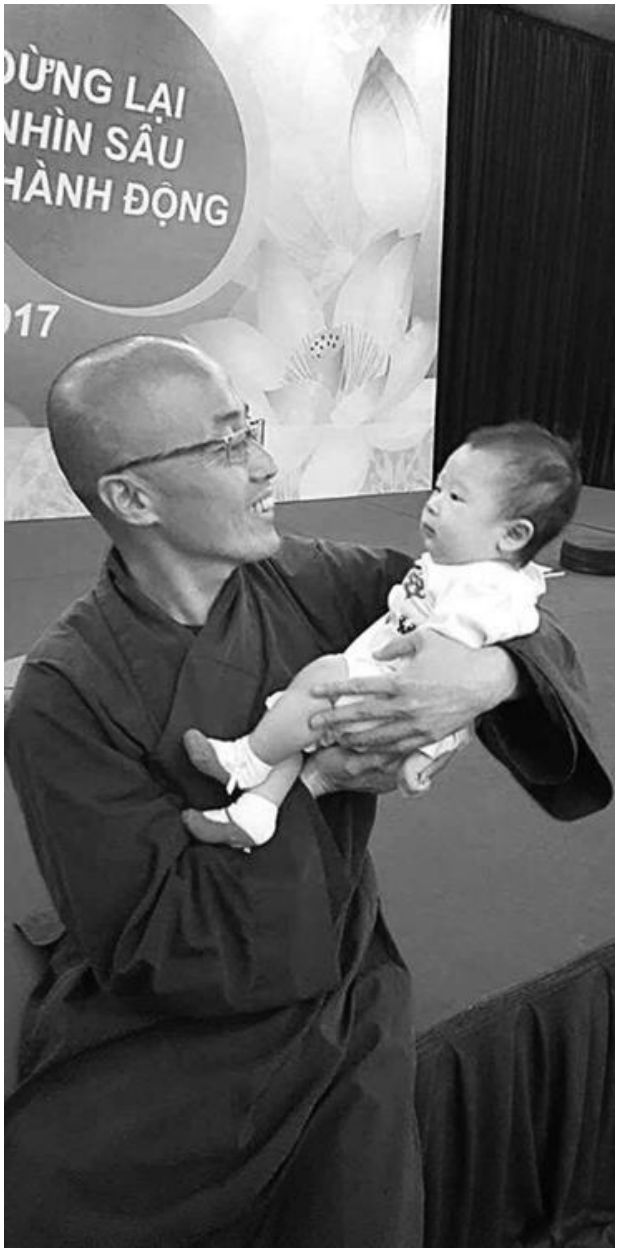

Sóc đã có duyên đi thiền từ hồi còn trong bụng mẹ. Ba kéo đi thiền liên tục 10 ngày từ 4 giờ sáng đến 9 giờ tối mỗi ngày, không điện thoại, không Internet và không có bất cứ một sự giao tiếp nào, chỉ tập trung vào bên trong. Ba đã đi 3 năm liên tục, mỗi năm một lần.

Bữa nay Sóc tiếp tục là thiền sinh nhí, trong một khóa thiền ngắn

thôi. Nghe nói các sư ông, sư cô từ Làng Mai về Việt Nam kỳ này rất khoái Sóc, trong bài pháp thoại còn nhắc tới Sóc làm ví dụ về sự tỉnh thức. Nhờ sư ông diễn giải, ba mới nhận ra, cái tên Minh Tiên của Sóc còn có thêm ý nghĩa là "những tia nắng đầu tiên trong ngày", xua đi bóng tối. Hay quá!

Trong hình, sư ông dặn khi nào lớn Sóc nhớ ghé Làng Mai thăm sư ông nghen!

(Facebook cá nhân – 2017

Hai cha con ôm nhau ngủ, nhìn sóc có vẻ thỏa mãn

Bên trong ba có một thôi thúc rất lớn.

Đó là được dành thật nhiều thời gian cho Sóc. Vì ba biết 10 năm sau ba vẫn có thể gầy dựng bất cứ công việc gì. Song tuổi thơ của Sóc thì chỉ có một lần, vào ngay lúc này.

Và hình hài dấu yêu của Sóc bây giờ một khi đã lớn lên, thì sẽ không bao giờ còn quay trở lại nữa. Sóc sẽ lớn lên rất nhanh, và con sẽ không còn bé con như vậy nữa. Nên ba muốn dành thêm thời gian để mãi khắc sâu hình ảnh lúc này của con vào trong tim ba, lâu hết mức có thể...

Vì vậy trong năm nay dù còn nhiều tổ chức và nhiều người cần ba. Nhưng ba Sóc muốn tập trung vào Sóc và vào những gì mình có khả năng tạo ra Impact lớn nhất, đam mê nhất trong cuộc đời này.

Như thế gia đình mình sẽ có những phút giây sống chậm hơn bên nhau.

Thật sự thì ba Sóc đã phải nhận nhiều trách nhiệm chồng lên vai mình từ khi còn khá trẻ. Ba Sóc nhớ đến lời của Davos khi ông nói một cách đầy cảm thông, với "nữ lãnh đạo trẻ" Mormont của Bear Island, trong Games of Throne (Trò chơi vương quyền) phần 6, rằng: "Cô không bao giờ có thể là chính mình khi phải nhận quá nhiều trách nhiệm, ở một độ tuổi còn trẻ như thế". Qua thời gian, ba Sóc như được giải phóng dần và ngày càng quay về gần hơn với con người bên trong của chính mình. Nhờ có gia đình và đồng đội mà ba Sóc luôn có đủ năng lượng để đi tiếp. Sóc là một nhân vật rất quan trọng xuất hiện trong cuộc đời ba giúp ba nhìn lại điều gì thực sự là quan trọng với mình và với môi trường xung quanh mình!

Ai ủng hộ ba Sóc không?

(Facebook cá nhân – 2017)

Sóc dự hội nghị Forbes

Đi xa, lại lội hình ra, ngắm nhìn thần thái của con, một đứa trẻ 4 tháng tuổi, lại cảm thấy tràn trề năng lượng.

Sóc đi Forbes, dù đi sự kiện lớn, Sóc vẫn tự tin, tự tại. (Lại) nghe kể, hồi đi thiền, người khác đang ủ dột mấy nhìn thấy Sóc là gương măt rạng rỡ lên liền, dù Sóc chẳng-cần-làm-gì -cả, nhưng cái mà Sóc trao cho người đối diện, chính là sự-hiện-diện của mình. Và Sóc là bậc thầy trong việc này.

Ba cũng phải học con nhiều, con gái yêu à!

(Facebook cá nhân – 2017)

Sóc Việt hay Sóc Úc?

Hôm nay con về nhà ngoại chơi. Ba nhìn cái gối nhỏ xinh của con trên giường. Vật còn đây mà người thì không. Tự nhiên ba nhớ cô bạn nhỏ của ba dễ sợ. Rồi ba kẹp cái gối xinh đó vào người mình, nằm ngủ cứ như con gái vẫn nằm gọn bên sườn ba mọi hôm...

Chưa bao giờ nhớ gái như vậy trong đời, ba thề luôn.

Tối ba qua thăm con. Gặp bác con từ Úc về. Chị ruột của ba cũng ở Úc. Ba giơ hai ngón tay lên, một ngón ba nói Việt Nam, một ngón ba nói Úc, Sóc chọn ngón nào?

Kết quả: Sóc chọn Việt Nam. Ba cũng ưng lắm. Rồi ba nói với Sóc, để tương lai tính tiếp, còn bây giờ ba con mình cứ thực hiện những trách nhiệm của mình ở đây đã, đó là tâm nguyện, và gọi cho nó "sang" hơn là sứ mệnh luôn rồi, hết lòng hết sức được không con? Sóc nghe xong cười như tỏa nắng... Ông ngoại nói não con nít như Sóc nhìn vậy thôi chứ tương đương người lớn 30 tuổi. Ba chưa kiểm chứng lại về mặt khoa học. Song ba cũng tin rằng thật ra những đứa trẻ như Sóc biết hết đó, không phải là con nít không biết gì đâu. Sóc hiểu hết.

Đất nước là nơi mình sinh ra, thì dù nó xấu hay nó đẹp mình cũng không thể ghét nó được. Ba còn nặng lòng lắm và còn muốn đóng góp lắm. Đất nước như một con tàu đang chìm, mỗi người buộc lòng phải nghĩ đến an nguy của bản thân, của gia đình. Nên từng người trong số hàng trăm triệu dân đều cố gắng cắt gọt từng miếng gỗ trên con tàu lớn, để ráng đóng cho mình một con tàu nhỏ, rồi ra đi. Hành động đó lại khiến cho con tàu lớn chìm nhanh hơn. Phải có một ai đó "gia cố", xây dựng một con tàu tốt hơn, bền vững hơn. Làm cho mọi người muốn sống trên con tàu đó hơn.

Lựa chọn đúng ngay từ đầu rất quan trọng. Liệu mọi thứ có uổng công vô ích không? Bây giờ ba chỉ có thể thực hiện lựa chọn nào làm cho mình đỡ hối hận nhất sau này. Những lý tưởng như vậy e rằng không được hoan nghênh. Nhưng ba biết là khi theo đuổi nó ba sẽ không hối hận.

Sóc sinh vào mùng 8 âm. Ba cũng sinh mùng 8 âm. Hôm nay mùng 8 nên post cái hình làm kỷ niệm. Về mặt tinh thần, chắc Sóc sẽ ủng hộ ba.

Cả nhà cùng tiến nhé!

(Facebook cá nhân – 2017)

Từ khi Sóc sinh ra, cuộc đời tôi đã thay đổi thật sự. Khi kết nối những sự kiện trong quá khứ, tôi nhận ra một vài "điều hiển nhiên" sau:

1. Tôi sinh ra vào thời điểm chuyển giao giữa đêm và ngày, khi đêm đen nhường chỗ cho những tia nắng đầu tiên. Vậy nên

"cái số" hay bị dính với những tổ chức cần "phục hưng" từ tối qua sáng, hoặc cần "sáng lập" trong tư thế từ điểm âm chuyển sang điểm dương. Tạm thời đó là "sở trường" của tôi trong gần 30 năm đầu của cuộc đời.

2. Con gái tên Minh Tiên, cũng có nghĩa là "Những tia nắng đầu tiên". Nhưng ban đầu tôi không hề nghĩ ra ý này. Lúc đầu khi đặt tên cho Sóc, chữ "Tiên" chỉ có một ý nghĩa: "xinh như cô tiên". Sau đó một chị học viên của ba Sóc góp thêm ý nghĩa thứ hai là "tiên phong", ba Sóc thấy đúng quá liền liên hệ với "nữ lãnh đạo". Đến khi gặp một người thầy từ Làng Mai, thầy bế Sóc và nói ra ý nghĩa tiếp theo của cái tên, tôi nghe xong như sáng ra – "Những tia nắng đầu tiên". Rất có liên quan đến thời điểm sinh ra của tôi.
3. Không chỉ sinh ra khi đêm đen kết thúc và bình minh chuẩn bị ló dạng. Về ngày, tôi sinh vào Hạ chí 21/06 là ngày mặt trời "đu dây điện" lâu nhất trong năm, nên gần như cũng là ngày dài nhất, ngày có bóng đêm tồn tại ngắn nhất và mặt trời tỏa ánh sáng lâu nhất trên thế gian. Ngày này, nhiều dân tộc, nhiều nền văn hóa trên thế giới tổ chức nghi thức chào đón "Mặt Trời". Tôi sẽ chọn đây như một niềm tin tích cực cho bản thân mình. Mãi đến hôm nay tôi mới biết điều này, trong một lần hiếm hoi xem ti vi. Hồi đó, Yuppie Hà Nội gọi tôi một cách thân mật là "TMT – Thần Mặt Trời", dù lúc đó chẳng ai nghĩ gì đến ngày Hạ chí 21/06. Tôi đón nhận cái tên này một cách hồ hởi. Ngẫm lại thì số phận rất chi liên quan. Vui!

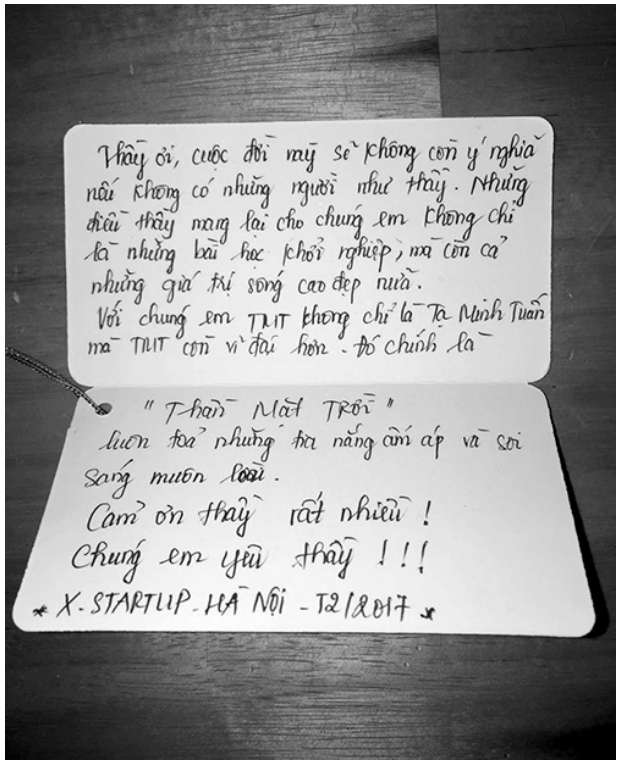
Thầy ơi, cuộc đời mỹ sẽ không còn ý nghĩa
nếu không có những người như thầy. Những
điều thầy mang lại cho chúng em không chỉ
là những bài học khởi nghiệp, mà còn cả
những giá trị sống cao đẹp nữa.
Với chúng em TNIT không chỉ là Tạ Minh Tuấn
mà TNIT còn vì đại hơn. Đó chính là
"Thần Mặt Trời"
luôn tỏa những tia nắng ấm áp và soi
sáng muôn lối.
Cảm ơn thầy rất nhiều!
Chúng em yêu thầy!!!
X-STARTUP-HÀ NỘI - T2/2017

Học viên ở Hà Nội gọi "yêu" tôi là "Thần Mặt Trời".

Mỗi khi nghe một bản nhạc hay, xem một bộ phim thú vị, gặp một cảnh đẹp khiến mình xuýt xoa, tôi thường nghĩ: "Nếu hai mẹ con Sóc cũng có được trải nghiệm này thì thật tuyệt". Tôi có một tình cảm thật thuần khiết dành cho Sóc.

Vì đã làm cha, tôi có đôi lời muốn nhắn gửi đến các ông bố bà mẹ trẻ thân mến: Hãy tự xem mình không những là cha mẹ, mà còn là huấn luyện viên của trẻ. Việc chủ động phát triển trí tuệ, tâm hồn, nhân cách cho các con rất quan trọng. Công việc của bạn đấy!

Các ông bố trẻ thân mến, chia sẻ được việc nhà với phụ nữ thì tốt, nếu không thì cũng đừng nói với cô ấy rằng "em chỉ toàn ở nhà nuôi con và chẳng làm việc gì cả". Đó là một câu nói ngu ngốc. Hãy tạo điều kiện để phụ nữ được chăm sóc con mình tốt nhất, đó chính là công việc. Còn nếu cô ấy muốn làm việc, hãy để cô ấy thực hiện giấc mơ của mình. Dù sau này có ra sao, hãy luôn biết ơn và trân trọng người phụ nữ đã chăm sóc tốt cho đứa con của mình.

Đó là gia đình của tôi: Ba, má, anh, chị, anh rể, chị dâu, các cháu,

mẹ Sóc và Sóc. Có thêm bà ngoại, một người phụ nữ rắn rỏi, tài giỏi và rất đáng nể phục. Tôi thật tâm muốn dành riêng đôi lời cho má, ba, và bé Sóc, trong cuốn sách đầu tay này.

Thư gửi Má

Má kính yêu của con,

Nếu không nhờ má, con đã chưa bao giờ được làm người. Má là lý do mà con viết cuốn sách này. Vì con muốn để lại một cái gì đó, khi cả hai má con mình còn trên cuộc đời này. Con muốn sống mà không phải hối tiếc thêm. Vì vậy, có thể nói rằng: Nếu không nhờ má, cuốn sách này sẽ không bao giờ được ra đời.

Con viết cuốn sách này, để má, để ba, và con của con sau này đọc

được. Đó là "Big Why" của con khi chăm chút từng chữ một trong cuốn sách này. Lần đầu viết sách với con quả là một "kỳ công", má chính là động lực để con hoàn thành nó, má biết không?

Chị Hằng và anh rể có mua tặng má cái Ipad. Từ ngày có Ipad, má kết nối với con nhiều hơn trên Facebook. Nhờ vậy mà con cũng dễ dàng làm cho má an tâm về con, khi được cập nhật liên tục thông tin từ con. Con để ý hình như má chưa bao giờ bỏ qua việc like một status nào của con trong suốt 4 năm qua. Con biết má luôn dành cho con trai của má một sự ủng hộ tuyệt đối và vô cùng vĩ đại.

Con nhớ có lần, con mượn Ipad của má. Khi mở lên con thấy sao đơn điệu vậy, chẳng có gì, con vô Facebook, cũng chẳng có gì. Bạn bè của má trên Facebook chỉ có vài chục người, tin nhắn cũng ít ỏi, gần như là chẳng có gì. Thật khác với Facebook của con, rất "ồn ào", sôi động, đầy kẻ ra người vào, bạn bè tấp nập, tin nhắn không kịp trả lời. Vậy mà má vẫn luôn trân quý Facebook, vì má biết đó là cách để má cập nhật tình hình các con của má, người thân yêu quý trong gia đình của má mỗi ngày. Vậy nên con cảm thấy xót xa lắm, trước cái chẳng có gì đó. Vì con nhận ra, má chẳng có gì nhiều cả, ngoài con ra. Má chẳng có gì nhiều cả, ngoài mấy đứa con của má ra. Má chẳng có gì nhiều cả, ngoài gia đình của má. Với tụi con, hơn 5.000 bạn trên Facebook cũng chẳng phải là nhiều. Vậy mà với má, tụi con là cả thế giới của má rồi. Cả cuộc đời má đã sống vì tụi con, vì gia đình của má. Lúc nghĩ đến đó, tay còn cầm Ipad, mà nước mắt con chảy xuống. Vì thương má nhiều!

Viết thuật lại đến đây, tay con viết, mà mắt con cũng nhòa đi hết, con phải tháo kính ra để lau nước mắt. Vì thương má nhiều!

Hồi nhỏ có lần con giận dỗi gì đó, sập cửa làm gãy ngón tay má. Con hối hận vô cùng. Con bất hiếu quá má ơi! Lúc đó con khóc xin lỗi vì sợ bị đánh đòn. Chứ lớn lên con mới cảm nhận nhiều hơn là con xót cho cái tay của má, con xót cho cảm giác lúc ấy của má không hiểu vì sao lại bị gãy ngón tay vì con mình. Con thương má, con ngàn lần, triệu lần xin lỗi má! Mong má tha thứ cho con! Con vẫn còn áy náy lắm vì hành động nông nổi lúc nhỏ của mình. Con biết là má chẳng bao giờ còn buồn con, giận con, má bỏ qua và tha thứ tuyệt đối cho con. Nhưng con vẫn trách mình. Con biết là mãi mãi về sau trong cuộc đời cái ngón tay đó của má không bao giờ còn có thể linh hoạt lại như xưa. Dù lớn rồi mà nghĩ về chuyện đó, về đau đớn má trải qua, con chỉ có thể bật khóc thành tiếng, như một đứa trẻ.

Má là người duy nhất trên đời "chạm" vào nút "Khóc" của con nhanh như vậy. Ngay bây giờ con đang khóc thành tiếng. Tuy là tác giả, nhưng con thầm cám ơn cuốn sách này, vì nó giúp con được sống lại với những cảm nhận thật "nguyên bản" của mình. Hành trình viết nên cuốn sách này giống như hành trình một lần nữa con được "tìm lại chính mình". Tìm lại đứa trẻ trong bụng, mà má đã mang nặng đẻ đau, sinh con ra rồi nuôi nấng con quá tử tế, quá trọn vẹn. Má đã làm một người mẹ tuyệt vời, một người mẹ vĩ đại.

Má hay tự hào nói với con, và tự hào "khoe" với người khác rằng, hồi đó má tự tay pha bột cho con ăn suốt 3 năm đầu, tự tay má làm hết, chưa có dù chỉ một lần má để cho người khác làm thay mình. Càng lớn con càng trân trọng mỗi khi má nhắc lại điều này. Và con càng thương má nhiều hơn.

Khi nhìn thấy má bế Sóc ngủ. Cảnh hai bà cháu cùng nhắm mắt. Con cảm động lắm! Vậy là một thế hệ nữa đã đến, thế hệ con của chúng con. Má vẫn ở đó và luôn sẵn lòng chăm sóc cho chúng, như chăm sóc cho chúng con ngày nào. Công ơn của má cả đời này con cũng không thể nào trả hết.

Ngày hai má con mình đưa hai mẹ con Sóc về nhà ngoại, nói lời tạm biệt. Trước đây Sóc ở nhà mình, ngày nào cũng được chơi với má. Rồi phải chia xa nhau. Má lưu luyến mãi không về. Trên xe về nhà mình, lần đầu tiên trong đời, con thấy má cố kìm nén cơn khóc. Cảnh tượng đó ám ảnh con lắm. Tiếng thút thít của má, rồi những cái nuốt cảm xúc vào trong, nuốt nước mắt vào lòng, những âm thanh đó con nghe thấy hết. Má thương cho Sóc, thương cho hai đứa con duyên chỉ có thể đến đó, thương cho sự chia ly này. Lúc đó con biết rằng, nếu như con không hạnh phúc, đó mới là tội bất hiếu với má. Má ơi, má hãy an lòng hơn về con. Con là hạnh phúc. Con biết cách hạnh phúc. Con hạnh phúc khi được ở bên cạnh má kính yêu của con.

Con mong má luôn vui, khỏe. Con mong má cùng với con, và cả nhà mình, tạo ra thêm nhiều những kỷ niệm hạnh phúc cho nhau.

Con yêu má nhiều!

Con Minh Tuấn

Thư gửi Ba

Ba kính yêu của con,

Nếu như má dạy con bài học làm người phải kiên trì, đừng vội bỏ cuộc, hãy theo đuổi và nắm giữ giấc mơ của mình, hãy luôn ghi nhớ nguyên tắc "Trước bình minh luôn là đêm tối", thì ba đã cho con một động lực vĩ đại để khởi nghiệp. Từ căn bệnh ung thư của ba, con đã không ngừng thôi thúc bản thân mình phải làm một điều gì đó, cho ba, cho những người Việt Nam khác. Đôi lúc con cảm thấy hổ thẹn vì chưa làm được gì nhiều cả. Nhưng con biết, sâu thẳm bên trong, con tim ba đã phần nào tự hào về con, người nối nghiệp ba trên con đường giáo dục. Dù với sự khôn ngoan của mình, và với mọi người cha thì con cái luôn là những đứa trẻ thật bé bỏng, ba vẫn luôn dặn dò, lưu tâm con. Con biết rằng ba vẫn luôn dõi theo con, hướng mắt về con đường con đi và dành sự ủng hộ về tinh thần cho những lựa chọn của con. Đó là một động lực để con không ngừng lan tỏa những giá trị tích cực của mình đến với cộng đồng.

Con nhớ ngày còn nhỏ, khi còn đủ nhỏ để ngồi phía trước xe máy ba chở đi. Hai cha con mình đi ngang qua một cửa hàng đồ chơi lớn. Ba nói với con rằng con thích thì sau này ba dẫn con vào chơi.

Con "dạ". Vậy mà thời gian trôi qua, đến giờ việc ấy không xảy ra. Con vẫn nhớ đó chứ. Có lần con thầm trách ba vì đã quên lời hứa với con. Đúng là một chuyện nhỏ xíu. Nhưng từ đó con rút ra kinh nghiệm là những đứa trẻ sẽ nhớ mọi lời hứa mà ba nó hứa với nó. Con kể lại chuyện này là muốn kể cho vui thôi. Vì ba đã là một người ba quá tuyệt vời rồi.

Con nhớ cứ mỗi lần ăn tôm, thể nào ba cũng sẽ nói "Mắt con tôm là bộ phận nhiều người bỏ đi, nhưng ăn vào, sáng mắt lắm". Vậy là cứ khi nào nhà mình ăn tôm, con đều chờ nghe ba nói câu đó, rồi mỉm cười, đó là ba của mình. Ba cũng như má, không trực tiếp dạy con nhiều, nhưng con lại học được rất nhiều từ cách hành xử và cuộc đời của hai người. Ba má đâu nhất thiết phải nói ra, nhưng con cái vẫn học được nhiều lắm. Nên "ba mẹ luôn là người thầy vĩ đại nhất" của con.

Má cho con cơ hội làm Người. Ba cho con cơ hội làm Doanh nhân. Cả hai đều đã lấy chính cuộc đời mình ra làm bài học dạy cho con nhiều điều. Việc đó khiến con tự nhủ mình cũng sống làm sao để chính cuộc đời mình là bài học quý giá nhất cho con cái của mình sau này.

Câu nói của ba: "Nếu mình sống tốt, sống quân tử thì vẫn tôn trọng, nhưng không cần phải sợ cả quỷ, thần" giúp con tự tin hơn, và biết điều gì là đúng để làm theo. Rồi, ba còn dạy con "Triết lý Khổ qua". Khi ăn khổ qua, ba nói rằng: "Ăn khổ qua thấy đắng, nhưng đấy là cái ngon của… vị đắng". "Cái ngon của vị đắng", con nghe qua cứ tưởng rằng mình hiểu. Vậy mà cuộc đời còn dạy con hiểu thêm nhiều hơn về câu nói này.

Cuốn sách chữ đầu tiên con đọc, là hồi con 9 tuổi. Nó có tên là Tâm hồn cao thượng. Những trang sách đã vàng ố, nhưng vẫn còn lời ký tặng đầu trang:

"Tặng Minh Tuấn

7/6/97

Ba (ký tên)"

Cuốn sách ba tặng, con không còn có thể nhớ được nội dung. Nhưng con nhớ lắm cái nhan đề. Và con cố gắng sống theo nó. Điều đó mới quan trọng đúng không ba? Có khi nhờ ba tặng sách chữ nên sau này con thích đọc sách, lại còn lập ra dự án Hành Trình Sách.

Con sinh vào ngày 21/06, nhằm ngày Nhà báo Việt Nam. Chắc vì thế mà trước khi sinh con, ba làm nhà giáo. Sau khi sinh con, ba lại được chuyển sang làm báo. Coi bộ, hai ba con mình cũng "có duyên".

Sóc nhìn rất giống ba, nhất là khi cười. Mỗi lần bế Sóc, lại tưởng tượng Sóc là "phiên bản nhỏ của ông nội (Sóc)", con cảm thấy sự xúc động dâng lên trong lòng mình. Con nghĩ đến lúc ba ôm con hồi nhỏ, và giờ đây con ôm vào lòng "phiên bản nhỏ của ba". Con thấy xúc động lắm!

Viết thư gửi ba, con lại nghĩ đến bà nội. Ba ơi, hồi đó chắc không ai trách con, nhưng con tự thấy mình chưa ngoan với bà nội. Con sợ người ăn trầu, vì ăn trầu răng đen. Mà bà nội ăn trầu nhiều. Vậy là con sợ ở gần bà nội. Nhiều khi được bà nội thơm lên má, con lại tỏ ra phụng phịu, khó chịu. Biết bao đứa trẻ muốn có bà nội thơm lên má mà không có. Vậy mà con lại như vậy. Có lần bà nội sang nhà chơi, con cứ đi ngang qua nội là lại chạy thật nhanh, vì sợ trầu. Con không biết lúc đó nội già lắm rồi, ý thức còn minh mẫn không, có buồn con không? Nhưng sau này nghĩ lại, con thấy buồn lắm. Con buồn vì mình đã hành xử như vậy với nội. Nội mất lâu rồi, con có muốn "chuộc tội" cũng không được. Khi nội còn sống thì con chưa đủ trưởng thành để xin lỗi nội. Có nhiều khi ta không kịp làm một việc gì đó và phải giữ niềm hối hận trong suốt cả đời này. Nên con càng quyết tâm viết cuốn sách này nhiều hơn.

Con muốn nói rằng, sau này nếu như con còn được gặp lại nội ở một nơi nào đó, điều mà con muốn nói với nội ngay khi gặp lại là: "Nội ơi, con xin lỗi nội nhiều lắm. Nội đừng buồn con. Con Tuấn đây, con của ba Doanh đây. Nội muốn thơm con bao nhiêu cũng được. Nội cho con thơm lại nội nhé. Con muốn cảm ơn nội thật nhiều vì đã sinh ra ba con, để con có cơ hội được làm con của ba. Cảm ơn nội đã vất vả nuôi dạy nên ba con là một người ba thật tuyệt vời. Con thương nội lắm!"

Con mong ba luôn mạnh khỏe. Giờ ba nghỉ hưu rồi, ba vẫn có cho mình những niềm vui trong cuộc sống và trong công việc ngay ca khi về hưu. Mong ba luôn vui, an nhiên.

Con yêu ba nhiều!

Con Minh Tuấn

Thư gửi sóc tiên

Con gái yêu của ba,

Ngày con ra đời là ngày thay đổi cuộc đời ba. Có thể nói, nếu không có ba, thì không có con. Nên ba dạy con làm con. Song nếu không có con, thì cũng làm gì có ba? Con cũng "dạy" cho ba làm ba. Ba sinh ra con. Con cũng "sinh" ra ba.

Nhìn con, ba học lại về "Sự hiện diện", về "Chánh niệm", về "Sự tập trung", về "Tinh thần doanh nhân", về "Sự sáng tạo, lòng cam đảm và không ngại thất bại". Đó là "thiên tài" trong mỗi đứa trẻ. Lớn hơn, con hãy ôn lại những bài học này nhé. Đừng lo, con gái yêu à, chúng đã có sẵn trong con rồi. Con chỉ cần "đánh thức" chúng dậy mà thôi. Con nhớ nhé!

Ba viết cuốn sách này để kỷ niệm tuổi 30 sắp đến của mình, ba cũng viết cho ông bà nội con, và ba cũng viết nó dành tặng con. Mong là khi con lớn lên, con sẽ học được điều gì đó từ cuốn sách này của ba.

Ba đã chọn sống với cái tên Tạ Minh Tuấn, pháp danh Minh Phát. Con gái yêu của ba, con cũng hãy sống với cái tên Tạ Minh Tiên của mình con nhé! Hãy luôn giữ trong tim con ý nghĩa của hai tiếng "Minh Tiên".

Con biết không Minh Tiên, khi con mới ra đời, đã có nhiều cô chú là bạn của ba "hâm mộ" con trên Facebook rồi đấy. Song con hãy luôn nhớ rằng, "Sự nổi tiếng chỉ là một phần của công việc". Và thà để người khác ghét mình vì những gì mình đang có, còn hơn để người khác thích mình vì những gì mình không có.

Ngày con sinh ra, ba hay đùa trên Facebook của ba rằng: Sóc, con ba, sẽ là Forbes 3 under 3 Thế giới. Nếu mà như thế thì cũng hay, còn nếu không, con không cần phải bận tâm. Có một điều mà ba đã rút ra cho mình: Được làm người bình thường là một điều không dễ dàng gì. Đôi khi, chỉ ước mong được làm một người bình thường, được sống một cuộc đời bình thường, là đáng quý rồi con gái à.

Còn nếu có thể và đủ duyên, con hãy cứ tạo ra thật nhiều những tác động tích cực cho thế giới này. Hãy tỏa sáng nhé, "Tia nắng đáng yêu" của ba, bé con Minh Tiên của ba, Sóc yêu của ba, Suri/Shizu của ba. Ba cũng háo hức về những tác động tích cực mà con sẽ mang đến cho thế giới này. Nhưng nhớ là không để bất cứ kỳ vọng gì của ba làm áp lực cho con! Hãy sống vui khỏe và hạnh phúc trước đã, con gái nhé! Hãy mỉm cười thật rạng rỡ dưới ánh nắng mặt trời con nhé!

Từ ngày có con, ước mơ của ba cũng đơn giản lắm, con gái à. Ngày xưa ba muốn thay đổi thế giới. Bây giờ ba vẫn vậy. Có điều ba còn có thêm giấc mơ mới, đó là… con. "You Are My New Dream" – đây là câu nói trong bộ phim hoạt hình Tangled (Công chúa tóc mây) mà ba rất thích. Và ba đã chờ cả đời để tìm được người mà mình

muốn nói ra câu này. Ước mơ mới của ba thật giản dị: Được góp mặt trong những ngày sinh nhật, trong ngày lễ tốt nghiệp, và trong đám cưới của con gái ba. Chỉ vậy thôi Tiên à. Ba thương con!

Ba rất tự hào về con. Sau này con hãy cứ luôn là "Hạnh phúc" như lúc này, bất kỳ ai nhìn vào con, người đó cũng sẽ mỉm cười và cảm thấy hạnh phúc, Sóc con nhé. Be Happiness!

Ba yêu con!

Ba Minh Tuấn

Vì “trước bình minh luôn là đêm tối” nên “hãy nắm giữ giấc mơ của bạn”

Bạn thân mến,

Lịch sử loài người đã trải qua biết bao thăng trầm. Nhưng dù kéo dài bao lâu, với bao nhiêu sự kiện thì lịch sử đó cũng có thể tóm tắt chỉ bằng một câu: “Trước bình minh luôn là đêm tối”.

Con người tạo ra con đường. Con người cũng tạo ra lịch sử. Trước khi con người đạt được ước mơ của mình thì Vũ trụ sẽ thử thách họ, để kiểm chứng xem họ có xứng đáng với thành công và hạnh phúc lớn lao ngay sau đó hay không. Vũ trụ có lý do để làm việc đó, nhằm đảm bảo con người đã lĩnh hội đủ đầy những bài học cần thiết, ngay khi chạm được đến với giấc mơ của mình.

Trước khi con người đạt được ước mơ của mình thì Vũ trụ sẽ thử thách họ, để kiểm chứng xem họ có xứng đáng với thành công và hạnh phúc lớn lao ngay sau đó hay không. Vũ trụ có lý do để làm việc đó, nhằm đảm bảo con người đã lĩnh hội đủ đầy những bài học cần thiết, ngay khi chạm được đến với giấc mơ của mình.

Giờ tối nhất trong đêm chính là ngay trước lúc rạng đông!

Hiểu được quy luật đó, bạn phải làm gì?

Hãy theo đuổi vận mệnh của bạn. Hãy nắm giữ giấc mơ của bạn. Biết bao kỳ tích đã được sản sinh nhờ sự kiên tâm với mục đích, không bao giờ từ bỏ và phản bội lại mơ ước của mình.

“Không có thất bại, chỉ có những tín hiệu”

APOLLO 13

Bạn đã từng nghe về Apollo 13, hay thứ Sáu ngày 13, và bạn biết rằng Apollo 13 là một thất bại, nó được miêu tả như một tai họa khủng khiếp của ngành hàng không vũ trụ?

Khi con tàu bay lên tới quỹ đạo Mặt Trăng thì sự cố đầu tiên xảy ra: Một trong 5 động cơ của tên lửa ngừng hoạt động. Tiếp theo, thùng chứa oxy lỏng trong khoang điều khiển nổ tung. Do tác động của vụ nổ, hệ thống máy tính không làm việc, các buồng điện hỏng hoàn toàn và phần lớn oxy trong tàu thất thoát ra ngoài. Và nhiệm vụ duy nhất cho phi hành đoàn lúc này là: phải sống sót trở về.

Giám đốc giám sát chuyến bay đã yêu cầu nhân viên: Phân tích bằng cách đặt câu hỏi trong ba ngày, tức là dựa vào khả năng và phán đoán để tìm cách đưa các phi hành gia trở về an toàn... Tất cả những con người tài năng nhất của NASA đã hợp sức để giải bài toán đưa phi hành đoàn quay về. Với một lượng oxy và lượng điện quá ít ỏi so với đoạn đường như vậy, bài toán dường như “bất khả thi”.

Họ phân tích hệ thống con tàu gồm rất nhiều bộ phận, vắt não ra nghĩ cách tiết kiệm từng mili ampe, và phải luôn đặt bản thân vào vị trí của phi hành đoàn. Ví dụ như với nhiệt độ trên đó, nếu ngắt luôn hệ thống máy sưởi để tiết kiệm lượng điện năng, thì một điều chắc chắn là phi hành đoàn không thể chịu đựng nổi và sẽ chết cóng. Rất nhiều giải pháp được đưa ra, rất nhiều tình huống, rất nhiều bài toán nhỏ: Ngắt toàn bộ hệ thống trên khoang chỉ huy, khởi động khoang đổ bộ, thay vì đốt động cơ cho tàu quay ngược lại để về thì cứ để nó đi theo quỹ đạo lợi dụng đoạn đường trôi đi của phi thuyền khi bay qua bề mặt mặt trăng, sử dụng động cơ làm phi thuyền cứu hộ khẩn cấp, v.v.. kết hợp với tài điều khiển và thao tác của phi hành đoàn. Con người đoàn kết lại trước thảm họa.

Bạn đã từng xem bộ phim Apollo 13 do Tom Hanks thủ vai chính? Bộ phim được đánh giá cao về mức độ chính xác về mặt kỹ thuật. Giới khoa học khẳng định bộ phim tái hiện trung thực những sự kiện từng xảy ra trong chuyến đi của tàu Apollo 13. Nếu bạn đã xem qua Apollo 13 thì cũng sẽ thấy những cảm xúc của con người vào thời điểm đó: Toàn bộ NASA họp sức, cả nước Mỹ cầu nguyện cho nhóm phi hành đoàn, cả thế giới hướng về họ, hướng về

không gian xa thẳm, tới những vì sao, nơi mà những phi hành đoàn đang chiến đấu từng giây để giành lấy sinh mạng cho họ. Có thể thấy, chưa bao giờ con người lại đoàn kết như thế.

Cuối cùng, vượt qua mọi giới hạn, họ đã đưa con tàu rơi xuống vùng biển Thái Bình Dương an toàn. Không có một tổn thất nào về người. Phi hành đoàn đã sống sót và kể lại câu chuyện cho chúng ta như những nhân chứng lịch sự.

Ta vẫn thường nghĩ đến Apollo 13 như một thất bại. Nó đúng là một thất bại trong cuộc đua chinh phục vũ trụ, nhưng nếu nhìn vào những điều trên, ta sẽ thấy nó là thất bại thành công nhất trong lịch sử NASA.

THERMOPYLAE

7.000 quân Hy Lạp chiến đấu với hàng triệu quân Ba Tư.

Một trận tử thủ nổi tiếng, được xếp vào danh sách những trận đánh làm thay đổi thế giới. Một bản anh hùng ca của người dân Hy Lạp.

Nó là trận đánh thể hiện quá rõ chân lý "quý hồ tinh bất quý hồ đa" cũng như tầm quan trọng của địa thế: Nếu địa hình đủ hẹp thì quân số ít có thể đối đầu với một đạo quân đông hơn nhiều lần.

Hai bên giao chiến với nhau rất quyết liệt, quân Ba Tư bị chặn lại tại cửa ngõ này trong suốt 10 ngày. Kết thúc trận Thermopylae, vua Spartan Leonidas cùng toàn bộ 300 chiến sĩ kề cận hy sinh. Quân Ba Tư vượt qua được cửa ngõ này tiến về Hy Lạp.

Tuy nhiên, nhờ được kéo dài thời gian, quân Hy Lạp đã chuẩn bị, tổ chức đủ lực lượng để phản công. Đó là lý do quân Spartan phải tử thủ, và sự hy sinh của họ cũng khiến cho tinh thần chiến đấu của liên minh Hy Lạp lên rất cao. Sau đó quân Hy Lạp đã đánh bại quân Ba Tư. Vua Ba Tư Xerxes phải chứng kiến đội thủy quân của mình bị thiêu rụi hoàn toàn trong đau buồn và nhục nhã. Xerxes bỏ chạy về Ba Tư trao quyền lại cho một vi tướng. Quân Hy Lạp tiếp tục đánh cho quân Ba Tư tan nát tại trận Platae. Một chiến thắng cuối cùng.

Thermopylae là một thất bại của quân đội Hy Lạp. Nhưng đó lại là một thất bại đưa con người tới gần chiến thắng hơn. Và là một trong những thất bại thành công nhất của nhân loại.

Những thất bại như Apollo 13 và Thermopylae đã làm cho con

người thay đổi hoàn toàn cách nhìn nhận về khái niệm "thất bại".

(Blog Yahoo! 360 cá nhân – 2008)

Vũ trụ đã chứng kiến và cũng đã thử thách biết bao con người. Biết bao vĩ nhân đã tạo nên những kiệt tác trong những giai đoạn khó khăn, khổ ải, chứ không phải trong lúc hạnh phúc, viên mãn. Ví dụ những bài hát hay nhất được truyền cảm hứng bởi tình yêu không được đáp lại, bởi những nỗi đau dằn vặt trong cuộc sống.

Nếu như Steve Jobs biết được rằng Pixar sẽ không bao giờ kiếm được tiền với phần cứng, ông ấy sẽ không bao giờ đầu tư vào Pixar. Nếu như Pixar chưa từng tồn tại, hoặc hai đồng sáng lập của Pixar chưa từng được thúc đẩy và truyền cảm hứng bởi một người như Steve Jobs, có thể chúng ta sẽ chưa bao giờ được xem những "kỳ quan nghệ thuật" như Toy Story, Up, Wall E, Cars, Monster Inc., Finding Nemo... Nếu như Steve Jobs không bị đuổi khỏi Apple, điều đó đã khiến ông chiêm nghiệm lại tất cả mọi thứ, cuộc sống, cái chết, những dấu ấn của vũ trụ... thì chưa chắc ông đã quay trở lại một cách thật ngoạn mục, lãnh đạo Apple thật tài tình, hồi sinh công ty và sáng tạo ra những "kỳ quan sản phẩm" như Ipod, Iphone, Ipad, Itunes. Steve Jobs, ông ấy đã luôn nắm giữ giấc mơ của mình.

Sai lầm là một phần trong cuộc sống, hóa ra sai lầm lại khiến cho cuộc sống trọn vẹn hơn. Chúng ta không hề hoàn hảo. Nhưng đó lại là sự "hoàn hảo" của cái "không hoàn hảo". Những "thiếu sót" lại đưa đến những điều kỳ diệu không thể ngờ trong cuộc sống của chúng ta. Chấp nhận bản thân nhưng cũng không ngừng hoàn thiện, chấp nhận cuộc sống như nó vốn là và cũng đừng bao giờ dừng mơ ước. Cuộc sống là một tổng hoà của rất nhiều mâu thuẫn, cũng như niềm vui và nỗi buồn, tất cả đều có giá trị trong vũ trụ này. Mọi thứ thật vừa khớp và tất cả đều nên xảy ra...

Mây đen mang mưa đến, mây trắng tuy đẹp nhưng cũng chỉ để ngắm nhìn mà thôi.

MỘT LÍT NƯỚC MẮT

Có rất nhiều thứ chúng ta tưởng rằng mình đã hiểu.

Nhưng thực ra chúng ta hoàn toàn không hiểu.

Giữa "nụ cười" và "thời gian" bạn sẽ chọn cái nào?

Thật khó diễn đạt ở đây, ngay cả tôi cũng không biết viết gì đây

nữa...

Cảm giác thương mến một người con gái đến lần thứ hai.

Ta tự hỏi trên đời này lại có một người con gái đáng thương đến như vậy ư ?

Có đấy.

Đây là câu chuyện có thật mà.

Và đó là một cảm giác rất không-phim-ảnh.

Khi xem xong bộ phim này, buổi sáng hôm đó thức dậy tôi khá buồn.

Dõi theo Aya như vậy, đến cuối phim chỉ còn lại là hơi ấm của những tia nắng.

Với tôi, nó chỉ là một buổi sáng.

Vì vậy tôi tự hỏi, mỗi sáng Aya đều thức dậy với nỗi buồn đó, với căn bệnh đó.

Tại sao cô ấy vẫn có thể cười?

Tôi thường khóc trước sự vĩ đại của con người.

Cảm ơn Aya đã cho tôi hiểu thêm về sự vĩ đại.

Từ những gì nhỏ bé nhất.

Tại sao con người có thể đi được nhỉ?

Một câu hỏi thật kỳ cục phải không.

Nhưng,

Tại sao con người thường không chú ý đến những gì họ có thể làm?

“Tại sao căn bệnh này lại chọn con?”

Đó là một câu hỏi khắc khoải.

Nếu tôi là người được hỏi.

Dù cho có vận dụng hết tất cả những gì tôi biết,

tôi cũng không thể nào trả lời được.

(Blog Yahoo! 360 cá nhân – 2008)

Đây là một câu chuyện có thật ở Nhật, câu chuyện này được dựng thành bộ phim Một lít nước mắtmà tôi đã xem và viết ra đôi dòng cảm thán ở trên.

Căn bệnh vô cùng hiếm gặp "Thoái hóa dây thần kinh tiểu não" đã chọn Aya. Căn bệnh đã cướp đi sinh mạng của em nhưng không thể cướp đi ý chí và nghị lực vững vàng của cô gái. Trước khi qua đời, Aya đã sống một cuộc đời đầy nghị lực, chống chọi kiên trì với bệnh tật, không bao giờ từ bỏ. Em kịp để lại một cuốn Nhật ký có tên "Một lít nước mắt" mà sau này cuốn nhật ký của em, cũng như câu chuyện về cuộc đời em đã truyền cảm hứng cho hàng trăm triệu người trên khắp thế giới này. Aya đã luôn nắm giữ giấc mơ của mình.

Vào năm 2008, tôi đã viết rằng:

"Dù cho có vận dụng hết tất cả những gì tôi biết, tôi cũng không thể nào trả lời được."

Song, giờ đây tôi biết rằng: câu trả lời phù hợp nhất cho câu hỏi "Why me?" chính là "Why not me?. Vũ trụ thường gửi những bài tập khó nhất đến những người học trò giỏi nhất.

Vũ trụ thường gửi những bài tập khó nhất đến những người học trò giỏi nhất.

Nếu Walt Disney không bị sa thải bởi một biên tập viên vì "thiếu trí tưởng tượng và không có ý tưởng tốt", rồi còn bị từ chối khoảng 302 lần khi vận động chi phí xây dựng công ty thì chúng ta đâu có những "tuyệt phẩm phim hoạt hình" Walt Disney làm lay động hàng triệu trẻ em trên thế giới qua biết bao nhiêu thế hệ. Walt Disney đã luôn nắm giữ giấc mơ của mình.

Nếu không bị phá sản ở lần khởi nghiệp đầu tiên, đến lần khởi nghiệp thứ hai thì bị các cổ đông đuổi khỏi công ty, thì Henry Ford đâu có lập ra Ford Motor với hệ thống băng chuyền sản xuất đầu tiên, tạo ra cuộc cách mạng lớn trong ngành sản xuất nói chung và sản xuất ô tô nói riêng. Henry Ford đã luôn nắm giữ giấc mơ của mình.

Nếu không thất bại đến 10.000 lần trước khi phát minh ra bóng đèn điện và "thắp sáng" cả thế giới, thì Thomas Edison đâu thể trở thành một trong những nhà phát minh vĩ đại nhất của lịch sử loài người.Thomas Edison đã luôn nắm giữ giấc mơ của mình.

Nếu không gặp một tai nạn thảm khốc, tay chân gãy rời, phải nằm viện liên tục 3 tháng, trong khi nằm viện thì bị trường đuổi học, công ty thất bại, phải làm lại tất cả… trên giường bệnh, liệu chúng ta có một Soichiro Honda lẫy lừng với chiếc xe "Ước mơ" (Dream), và từng có thời tất cả mọi chiếc xe máy đều có chung một cách gọi là "xe Honda" hay không? Soichiro Honda đã luôn nắm giữ giấc mơ của mình.

Nếu không thất bại toàn diện, thảm hại trong mọi lĩnh vực – kinh doanh, luật sư, chính trị – ròng rã suốt 20 năm trời, Abraham Lincoln đâu thể tôi luyện những phẩm chất vĩ đại đã giúp mình trở thành Tổng thống Mỹ, người đã dẫn dắt nước Mỹ vượt qua cuộc nội chiến, chấm dứt chế độ nô lệ, và trở thành Tổng thống vĩ đại nhất trong lịch sử Hoa Kỳ theo nhìn nhận của rất nhiều học giả. Abraham Lincoln đã luôn nắm giữ giấc mơ của mình.

Nếu không vướng phải cái họa "Lý Lăng", Tư Mã Thiên đã không bị tội tử hình, phải chuộc bằng tiền bạc hoặc bị cung hình, do không đủ tiền chuộc, ông đành chọn bị thiến và bị cầm tù, sau khi ra tù vì cảm thấy nhục nhã, ông tận hiến tất cả tâm sức cho bộ Sử ký và hoàn thành nên một công trình sử học lớn nhất Trung Quốc, một nguồn tra khảo uy tín mãi cho đến tận ngày nay. Và Tư Mã Thiên cũng được tôn là "Sử thánh". Tư Mã Thiên đã luôn nắm giữ giấc mơ của mình.

Lịch sử tràn ngập những câu chuyện như vậy. Đó là câu chuyện về những con người đã đi theo vận mệnh và nắm giữ giấc mơ của mình. Tạp chí Tài Hoa Trẻ số ra tháng 5/2017 gọi tôi là "Người đàn ông của những kỳ tích" (Man of Miracles) khi tìm hiểu và biết được những sự kiện trong cuộc đời mà tôi đã trải qua. Nhưng thật ra cuộc đời tôi, hay của mẹ, hay của ba, hay của rất nhiều người tài giỏi hơn tôi cả trăm, cả nghìn lần, đều minh chứng cho một điều: Trước bình minh luôn là đêm tối, nên đừng vội từ bỏ, phản bội, né tránh, giẫm đạp lên giấc mơ của bạn. Hãy nắm giữ giấc mơ của bạn – Embrace Your Dream!

"Hãy sống một cách trung thực với giấc mơ của mình mỗi ngày!" – TMT

25

Không cần đọc đoạn kết, vì chính bạn là phần kết của câu chuyện

Bạn thân mến,

Chúng ta sắp cùng nhau hoàn tất Hành trình "Thành công trước tuổi 30: Trước bình minh luôn là đêm tối", trong bộ sách "Under 30" (Trước tuổi 30) do tôi là tác giả.

Hành trình của cuốn sách này cũng chính là hành trình cuộc đời mà tôi đã trải qua, như một cột mốc nhìn lại chặng đường mình đã trải nghiệm trong gần 30 năm qua. Cuốn sách như một món quà tôi tự tặng mình nhân ngày sinh nhật lần thứ 29. Nó cũng chính là món quà tôi gửi tặng cộng đồng nhân lúc mình "sắp bước qua tuổi 30", và sẽ không còn ở trong hàng ngũ "Under 30". Cho nên đó là một thời điểm tuyệt vời để tôi tri ân cuộc đời bằng cuốn sách đầu tay trong bộ sách "Under 30" (Trước tuổi 30) của mình!

Cuốn sách này cũng được viết, hoàn tất và xuất bản lần đầu tiên năm Đinh Dậu 2017 – Năm Con Gà. Gà gáy là âm thanh báo hiệu bình minh ló dạng, buổi sáng đã đến! Hãy cùng bắt đầu một ngày mới với đầy ắp những hy vọng, hạnh phúc và lòng nhiệt thành! Quả là một năm tuyệt vời, đầy ý nghĩa và... rất liên quan đến tựa sách. Vì vậy, cuốn sách có tựa đề "Trước bình minh luôn là đêm tối" được ra mắt trong năm Gà Gáy, báo hiệu "Bình Minh" sẽ đến với tất cả chúng ta!

Tuy là tác giả cuốn sách này, tôi tin rằng: Bạn chính là tác giả viết nên cuộc đời mình! Bạn chịu trách nhiệm cho cuốn sách "Đời Mình". Vì vậy, bạn chính là Phần Kết của cuốn sách này. Tại sao

không?

Bạn chính là tác giả viết nên cuộc đời mình! Bạn chịu trách nhiệm cho cuốn sách "Đời Mình".

Sẽ thật hoàn hảo nếu tôi là người viết phần kết cho cuốn sách. Nhưng mà, bạn biết không? Cuộc đời thật thú vị. Bill Gates nói rằng: "Life is not fair. Get used to it" (Đời không công bằng đâu nha. Tập làm quen với điều đó đi). Cá nhân tôi cho rằng, Bill Gates nói không sai, nhưng… chưa chuẩn lắm. Gượm đã! Ông có thể là người giàu nhất thế giới trong nhiều năm liền, nhưng đâu phải cái gì ổng cũng đúng, phải không? Hoặc có lẽ Bill Gates muốn bạn hiểu sâu hơn ý nghĩa của câu nói đó. Tôi cho rằng: Cuộc đời về chung cuộc rất công bằng. Có thể ở thời điểm này, nó có vẻ bất công, nhưng bạn hãy tin tưởng đi, về chung cuộc, bạn là Tổng của tất cả những Nhân Quả mà bạn đã gieo trong quá khứ. Thậm chí, "quá khứ" còn tính từ những "kiếp trước". Nên mọi kết quả xảy ra với bạn vào lúc này đều có lý do của nó. Đời nhìn ngắn hạn thì bất công, chứ nhìn dài hạn thì không. Cuộc đời về chung cuộc luôn công bằng, bạn à!

Cuộc đời về chung cuộc rất công bằng.

Vì vậy, cuốn sách này chưa hoàn hảo khi thiếu đi phần kết của tôi. Nhưng một lần nữa, bạn nhận ra chứ? Đó là vẻ đẹp của sự không hoàn hảo. Đó là "sự hoàn hảo" của cái "không hoàn hảo"!

Đó là vẻ đẹp của sự không hoàn hảo. Đó là "sự hoàn hảo" của cái "không hoàn hảo"!

Nên tôi muốn "nhường" phần kết lại cho bạn. Hay nói cách khác, tôi muốn "mời" bạn viết nên phần kết cho cuốn sách này. Hãy để bạn là phần kết của câu chuyện này. Vì bạn đã cùng đồng hành với tôi đến giây phút cuối của Hành Trình này, bạn "xứng đáng" là người viết nên phần kết của nó.

Ngày mới khởi nghiệp, tôi từng kể với những người bạn đồng sáng

lập công ty đầu tiên của mình: Tôi có một ước mơ...

Tôi có một ước mơ... có thể kể lại đoạn kết những câu chuyện mình đọc theo ý mình, để nó có ý nghĩa hơn nữa. Còn nhớ, khi xem xong truyện Thánh Gióng, đoạn kết thật hay. Đánh tan tác quân giặc xong rồi, Gióng cởi bỏ giáp sắt, cả người lẫn ngựa bay thẳng lên trời. Đoạn kết có ý nghĩa, Gióng lập công lớn, trừ nạn cho đất nước, nhưng không màng danh lợi, không đòi "phần thưởng", vì đất nước yên bình đã là phần thưởng lớn nhất dành cho người Anh Hùng thật sự. Nhưng tôi đọc, thầm ước, giá mà mình có thể viết lại đoạn kết một chút, thì kết thúc càng ý nghĩa hơn nữa. Bạn biết vì sao không? Vì tôi hơi thoáng buồn, và chạnh lòng khi nghĩ đến người mẹ của Gióng. Mẹ của Gióng cũng mang nặng đẻ đau, sinh Gióng ra và nuôi Gióng cũng vất vả lắm. Gióng đến năm 3 tuổi vẫn không biết nói, biết cười, cũng chẳng biết đi, cứ đặt đâu thì nằm đấy. Tấm lòng mẹ Gióng cũng bao la không kể xiết. Tôi hiểu rằng Gióng là người cõi trời, mẹ Gióng là người của nhân giới, duyên giữa hai mẹ con chỉ đến đó thôi, cả hai đã hoàn thành "sứ mệnh" của mình, Gióng chắc chắn không thể ở lại được. Nhưng kết thúc sẽ đẹp hơn, ý nghĩa hơn, nếu như trước khi bay lên trời, Gióng quay lại cúi đầu chào mẹ mình, để cảm ơn công lao bà đã sinh ra và nuôi dưỡng mình, dù ngắn ngủi thì cũng là cái duyên mẫu tử, dù Gióng là người trời thì cũng vẫn có đầy đủ Nhân Lễ Nghĩa Trí Tín. Khi đó, tôi ước rằng mình có một "quyền năng", là thêm vào mỗi cuốn sách một trang giấy trắng, để được viết đoạn kết câu chuyện theo ý của mình. Tôi sẽ sửa lại đoạn đó, một chút thôi, mà thêm ấm lòng!

Và từ đó, tôi trở thành "chàng trai với ước mơ: bổ sung một trang giấy trắng ở cuối mọi cuốn sách". Bạn bè kể về tôi như thế. Đó là "chàng trai năm ấy".

Tôi có một ước mơ... là cuối mỗi cuốn sách đều sẽ có một trang giấy trắng, trang giấy dành cho bạn.

Nhiều năm trôi qua, "chàng trai năm nay" vẫn nhớ đến mơ ước nho nhỏ "năm ấy". Tôi quyết tâm hiện thực hóa nó... cùng các bạn. Nào, đoạn kết dành cho các bạn. Bạn là đoạn kết. Bạn chỉ có một trang thôi. Bạn sẽ viết gì cho "Thành công trước tuổi 30" và câu chuyện "Trước bình minh luôn là đêm tối" của mình đây? Hãy viết nó ở trang giấy trắng bên dưới, và chia sẻ với tôi trên website: http://truocbinhminhluonlademtoi.com bạn nhé!

Kết nối với Tạ Minh Tuấn

Facebook cá nhân: http://facebook.com/taminhtuan

Email: t@tmt.group

Viết lời cảm nhận và tương tác với sách "Trước bình minh luôn là đêm tối": http://truocbinhminhluonlademtoi.com

Các fanpage:

http://facebook.com/taminhtuan.vn

http://facebook.com/yupvietnam

http://facebook.com/chinhban

Blog:

http://khoinghiepthongminh.com

http://hanhtrinhchiase.com